

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ "บทบาทและกระบวนการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA หลังยุค
สงครามเย็น : กรณีศึกษาการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีข่าวสาร
ในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา"

โดย นายอดิสร เสมแย้ม

30 มีนาคม 2553

สัญญาเลขที่ RD5210017

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ "บทบาทและกระบวนการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA หลังยุคสงครามเย็น :
กรณีศึกษาการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีข่าวสารในโครงการ
ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา"

ผู้วิจัย

สังกัด

นายอดิศร เสมแย้ม

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

งานวิจัยเรื่อง บทบาทและกระบวนการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA ยุคหลังสงครามเย็น : กรณีศึกษาการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดองค์กรในการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA รูปแบบและกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชน จุดอ่อนและจุดแข็งของการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA ตลอดจนข้อจำกัดในการนำมาปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่า บทบาททางเศรษฐกิจและทางทหารที่เพิ่มขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้นโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศในการพัฒนาของแคนาดาจึงทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งด้านยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ และฐานทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของแคนาดา และค่านิยมของชาวแคนาดาที่สนับสนุนความร่วมมือกับต่างประเทศในลักษณะพหุภาคี รวมทั้งความสนใจเรื่องผลประโยชน์เกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ต้องการความมั่นใจต่อประสิทธิภาพของการช่วยเหลือ และบทบาทของแคนาดาในโลกในด้านต่างประเทศและเศรษฐกิจ ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของแคนาดากับสหรัฐอเมริกา ดังนั้นความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาจึงเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ และพลังอำนาจทางสังคมที่เริ่มต้นในช่วงสงครามเย็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์มากกว่าเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ความยากจน และทำให้ความช่วยเหลือของแคนาดามีเอกลักษณ์ที่โน้มเอียงไปในลักษณะพหุภาคีในการกระจายเงินทุนผ่านการสนับสนุนองค์กรระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและประเทศโลกที่ 3 ทำให้ความช่วยเหลือแคนาดามีรูปแบบที่ชัดเจนจากวิวัฒนาการของประเทศ ค่านิยมและสถาบันทางการเมือง ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของแคนาดามาจากหลักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศของเพียร์สัน ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ภายนอกของแคนาดาและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา ดังนั้นความช่วยเหลือมากกว่าครึ่งหนึ่งของความช่วยเหลือทั้งหมดของแคนาดาเป็นความช่วยเหลือโดยตรงระหว่างประเทศต่อประเทศในลักษณะทวิภาคี ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศต่อประเทศ ตามแผนและกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศของรัฐบาลแคนาดาโดยตรงกับรัฐบาลและองค์กรในประเทศกำลังพัฒนา ตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแคนาดาประเทศกำลังพัฒนาในประเทศเป้าหมาย 20 ประเทศ ซึ่งกำหนดตาม Aid Effectiveness Agenda 2009 ของแคนาดา และผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับความริเริ่มในท้องถิ่น ซึ่งเป็นกองทุนที่บริหารโดยสถานทูตแคนาดาในแต่ละประเทศที่เสริมโปรแกรมทวิภาคีของ CIDA

การจัดตั้ง CIDA ขึ้นในปี 1960 เพื่อบริหารความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการพัฒนา ก่อให้เกิดปฏิริยาแก่งานหน่วยงานต่างประเทศ โดยเฉพาะกับกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญในการผูกติดความช่วยเหลือกับการค้ากับนโยบายต่างประเทศของแคนาดาที่มองการทำงานของ CIDA ว่ามีลักษณะการครอบงำ นโยบายบูรณาการหน่วยงานต่างประเทศต่างๆของแคนาดาเข้าด้วยกัน ภายใต้แนวคิด Whole of Government สมัยนายพอล มาร์ติน เป็นนายกรัฐมนตรี โดยบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือ และพิจารณาจำกัดจำนวนประเทศที่ควรให้ความช่วยเหลือให้น้อยลงหรือในบางภาค และเข้มงวดมากขึ้นในการกระจายความช่วยเหลือและการเงิน ทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แคนาดาถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือของแคนาดาส่วนใหญ่มักจะสัมพันธ์กับผลประโยชน์ของแคนาดา มากกว่าความต้องการของประเทศผู้รับอันเป็นผลจากการขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศและความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการพัฒนาโดยการบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือ ซึ่งถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือดังกล่าวมีลักษณะผูกความช่วยเหลือโดยเป็นเงินสมทบที่ซ่อนไว้เพื่อการส่งออกภายในประเทศ เนื่องจากเวลาที่รัฐบาลแคนาดาจัดสรรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา จะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการค้า หรือการพัฒนาการขายและตลาดสินค้าในขนาดของแคนาดา และผลประโยชน์ทางการเมืองหรือความปรารถนาในการสร้างหรือรักษาสัมพันธอันดีกับรัฐบาลประเทศผู้รับ ทำให้แคนาดาถูกวิจารณ์ว่า มองแต่เรื่องการค้า และถูกตั้งคำถามต่อนโยบายต่างประเทศว่ามีลักษณะเป็นการเข้ายึดครองโดยการใช้อำนาจทรัพยากรของแคนาดาเพื่อความมั่นคงของตนเอง และผลประโยชน์ทางการทูตและการค้ามากกว่าที่จะเป็นความช่วยเหลือการพัฒนา และการต่อสู้กับความยากจน นโยบายความช่วยเหลือของแคนาดาจึงเป็นเครื่องมือในด้านผลประโยชน์ของตน เหตุผลในการช่วยเหลือต่างประเทศจึงเป็นเครื่องมือที่แคนาดาเป็นผู้ออกแบบเพื่อผลประโยชน์ การเมือง การค้า และความมั่นคง รวมทั้งเป็นช่องทางผ่านทรัพยากรเพื่อให้บรรลุผลไปยังหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของนโยบายต่างประเทศ ทำให้ต้องมีการออกพระราชบัญญัติความรับผิดชอบในการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา เพื่อให้มั่นใจว่าความช่วยเหลือพัฒนาต่างประเทศของแคนาดามีศูนย์กลางในการลดความยากจนและสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศอย่างยั่งยืนในการพัฒนาและส่งเสริมประชาธิปไตย และส่งเสริมมาตรฐานสิทธิมนุษยชน

ปัญหาในการบริหารหน่วยงานของการช่วยเหลือของ CIDA ที่เกิดขึ้นจากการขาดประสิทธิภาพของผู้นำทางการเมืองหรือรัฐมนตรีที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะรัฐมนตรีและพรรคการเมือง รวมทั้งประสิทธิภาพของโปรแกรมการพัฒนา ทำให้ CIDA ต้องปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือด้วยการจำกัดจำนวนประเทศและภาค โดยใช้นโยบายฐาน-ผู้รับ เป็นตัวขับเคลื่อน

เพื่อสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชน ด้วยการรายงานให้รัฐสภาทราบ ภายใต้การปรึกษาหารือกับประเทศผู้บริจาคอื่นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือยและลดค่าใช้จ่ายการจัดส่งความช่วยเหลือ แรงกดดันจากการวิจารณ์การทำงานของ CIDA ทำให้รัฐบาลแคนาดาต้องพัฒนาแผนปฏิบัติการในปี 2009 เพื่อให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ (Aid Effectiveness) ด้วยการนำหลักการปฏิญญาปารีสว่าด้วยประสิทธิผลความช่วยเหลือปี 2005 มาใช้ ดังนั้นประเด็นการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา จึงยึดตามเป้าหมายของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (MDGs)

บทบาทในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของแคนาดาแม้จะขึ้นกับอำนาจของฝ่ายบริหาร แต่ความพยายามในการเข้ามามีอิทธิพลของนักการเมืองจากงบประมาณความช่วยเหลือที่เพิ่มขึ้นของ CIDA ทำให้มีแรงกดดันทางการเมืองต่อโครงการความช่วยเหลือและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา ผลประโยชน์ทางการเมืองในความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา ทำให้ CIDA ไม่สามารถรักษามาตรฐานของประสิทธิภาพได้ เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรความช่วยเหลือที่คล้ายกันในการพัฒนาทั่วโลก ความสนใจในภูมิรัฐศาสตร์ของแคนาดาได้ทำลายประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ CIDA โดยที่ยุทธศาสตร์ต่างประเทศและวัตถุประสงค์ CIDA ได้ถูกแทรกแซงจากนักการเมืองที่ต้องการเสียงสนับสนุนจากผู้ลงคะแนน ผลประโยชน์ และความรู้สึกชาตินิยม ขณะที่กระทรวงความร่วมมือต่างประเทศซึ่งรับผิดชอบ CIDA ถือเป็นกระทรวงที่มีความสำคัญในอันดับกลาง ทำให้ได้นักการเมืองที่มีความสนใจหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาน้อยมาดำรงตำแหน่งตำแหน่ง และไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโปรแกรม อย่างไรก็ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนแคนาดาในการตรวจสอบนับแต่ช่วงทศวรรษ 1960 รวมถึงข้อบังคับของกฎหมายในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลที่กำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต้องทำรายงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในการพัฒนาเสนอต่อรัฐสภา เริ่มในปี 2009 ทำให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองยิ่งขึ้น และเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาโดยรัฐสภา

องค์กรที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา คือ กระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยรับผิดชอบหน่วยงานความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศ คือ CIDA ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา มีภารกิจ คือ การสนับสนุนวัตถุประสงค์ของนโยบายต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมความเจริญ การจ้างงาน ความมั่นคง ขยายคุณค่าและวัฒนธรรมแคนาดา รวมทั้งภารกิจที่อยู่นอกโปรแกรมความช่วยเหลือการพัฒนาระหว่างประเทศ คือ การสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยและการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุโรปกลางและตะวันออก และรัฐอิสระใหม่ โดยการสร้างความร่วมมืออันเป็นประโยชน์ร่วมกัน การที่ CIDA เป็นองค์กรที่ถูกออกแบบตามพระราชบัญญัติบริหารการเงิน

(Financial Administration Act) หรือ FAA ปี 1968 ดังนั้นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของ CIDA จึงอยู่ในรูปแบบของโปรแกรม (Program) ตามกิจกรรมหลักๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ (Department of External Affairs Act) พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี (Annual Appropriation Act) และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) (International Development (Financial Institutions) Assistance Act)

ดังนั้นการจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA จึงมีการออกแบบ และจัดโครงสร้างสายงานขององค์กรโดยแบ่งกลุ่มงานเป็นสาขา (Branch) และโปรแกรม (Program) ตามแผนงาน การรายงาน และโครงสร้างการรับผิดชอบของ CIDA (Planning, Reporting and Accountability Structure) หรือ PRAS และกิจกรรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา

CIDA มีสายการบังคับบัญชาขึ้นกับกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยประธานกรรมการบริหาร CIDA จะทำหน้าที่ให้การปรึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศถึงนโยบาย โปรแกรม และการบริหารจัดการความช่วยเหลือ วัตถุประสงค์ของหน่วยงานจากกรอบหน้าที่ความรับผิดชอบของ CIDA จะระบุความรับผิดชอบในระดับหน่วยงานโดยรวมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ CIDA และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของ CIDA ภายใต้การนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศและประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของประธานกรรมการบริหาร CIDA และตำแหน่งสำคัญๆในแต่ละสาขาขององค์กร แต่จะไม่มีกำหนดรายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ จากความจริงที่ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบประสิทธิภาพโดยรวมของ CIDA ในการปฏิบัติตามการบังคับบัญชาของตนเพื่อประชาชนแคนาดาผ่านรัฐสภาตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นที่มาของแผนรายงานและโครงสร้างการรับผิดชอบของ CIDA (PRAS) และรายงานแผนและลำดับความสำคัญ คือ แสดงผลในการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในข้อตกลงในเอกสารดังกล่าว สำหรับการบริหารและจัดการจัดสรรทรัพยากรซึ่งผ่านการตัดสินใจและดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ CIDA ซึ่งเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อแสดงให้เห็นว่าทรัพยากรสำหรับการพัฒนาระหว่างประเทศที่จัดสรรให้ CIDA มีการจัดการบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาหรือไม่ นอกเหนือจากหน้าที่ต้องรายงานแก่รัฐสภาและประชาชนแคนาดาตามพระราชบัญญัติการรับผิดชอบต่อความช่วยเหลือต่างประเทศ

ประธานกรรมการบริหาร CIDA จะรับผิดชอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ สำหรับผลของการพัฒนาร่วมกับหุ้นส่วน รวมทั้งการตัดสินใจและการดำเนินการ

เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของ CIDA ตามภาระหน้าที่ของตน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรของ CIDA ในการจัดสรรการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ตามข้อตกลงประธานกรรมการบริหาร CIDA มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ของหน่วยงานผ่านการกำหนดนโยบายทั่วไปและการวางแผนระยะยาว และพิจารณาบริบทที่ริเริ่มในการพัฒนาซึ่งสามารถติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะรัฐมนตรีช่วย ประธานกรรมการบริหาร CIDA มีหน้าที่ให้การสนับสนุนความเชี่ยวชาญ และช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายความช่วยเหลือของแคนาดาและโปรแกรมให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งประเด็นในเรื่องการบริหารจัดการหน่วยงานแก่รัฐมนตรี

การที่ CIDA เป็นองค์การแบบระบบราชการ (Bureaucracy Organization) ทำให้การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA ทำให้การจัดสายบังคับบัญชาเป็นการแบ่งงานตามแนวดิ่ง ข้อสังเกตก็คือ โครงสร้างองค์กรของ CIDA มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจที่ผู้บริหารระดับสูง คือ รัฐมนตรีว่าราชการว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ และประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยรองประธานสาขาต่างๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย มีบทบาทเพียงให้คำแนะนำ/สนับสนุนโดยการรับนโยบายมาดำเนินการ การที่โครงสร้างของ CIDA มีลักษณะของราชการทำให้ไม่มีแรงจูงใจแก่พนักงาน และดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ

การจัดองค์กรของ CIDA จึงเป็นกระบวนการของการเลือกและใช้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อพันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goals) ขององค์กรที่ปรับเปลี่ยนไปตามประเภทของงาน (Tasks) ทำให้ CIDA มีการปรับเปลี่ยนการจัดหรือออกแบบโครงสร้างองค์กร (Structure) บ่อยมาก

สาขาหุ้นส่วนแคนาดาถูกออกแบบขึ้นเพื่อมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันต่างๆ ในประเทศแคนาดาในการพัฒนาเพื่อลดความยากจนร่วมกับหุ้นส่วนในประเทศกำลังพัฒนา สถาบันเหล่านี้ของแคนาดาจะร่วมกับหุ้นส่วนท้องถิ่นระบุแผนและใช้โปรแกรมทั่วไปหรือโครงการเฉพาะที่ CIDA สนับสนุนทางการเงินในการพัฒนาในประเทศผู้รับ โดยแคนาดาได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมากในการสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North-South Partnerships) ในการส่งเสริมศักยภาพของภาคประชาสังคมและภาคเอกชนในการทำงานเพื่อลดความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดย CIDA ได้จัดตั้งโปรแกรมความร่วมมืออุตสาหกรรม (Industrial Cooperation Program) หรือ CIDA-INC ขึ้นในสาขาหุ้นส่วนแคนาดาในปี 1979 ซึ่งเป็นโปรแกรมหนึ่งในการพัฒนาภาคเอกชน วัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการพัฒนาภาคเอกชนและการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างงานและเสริมสร้างเศรษฐกิจในท้องถิ่น โดยให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทของแคนาดาในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศหรือแก่บริษัทของแคนาดาในการหาหุ้นทางลงทุน

ด้านบริการสาธารณูปโภคในต่างประเทศ ซึ่งเป็นโครงการเชิงพาณิชย์ที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูง โดยเป็นโปรแกรมเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทของแคนาดาในรูปเงินสดระหว่าง 100,000 - 600,000 เหรียญสหรัฐฯ เพื่อเริ่มธุรกิจ หรือให้การฝึกอบรมในประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจแบบตลาด

นโยบายของ CIDA ในการลดความยากจน (Policy on Poverty Reduction) ปี 1996 ได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลและความรู้ในฐานะเป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการลดความยากจนในการขยายทางเลือกแก่บุคคลและชุมชน ข้อมูลและความรู้สามารถเชื่อมโยงกับเรื่องการเงินตลาด และรายได้ รวมทั้งโอกาสหรือการได้รับบริการจากรัฐ การศึกษา และทักษะในการพัฒนา นอกจากนี้การเผยแพร่ความรู้แก่คนจนโดยเฉพาะสตรี สามารถช่วยให้เกิดการพัฒนากิจการและผลิตภาพความรู้ และข้อมูลยังเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและประสิทธิผลรวมทั้งการพัฒนาสังคมและการเมือง ทำให้มนุษย์มีโอกาสที่จะตัดสินใจและทราบสิ่งที่ดีที่สุด

โดยการลดความยากจนถือเป็นศูนย์กลางสำคัญของยุทธศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT) ของ CIDA โดยการเพิ่มความเท่าเทียมกันในการเข้าถึง การควบคุม และความสามารถในการรับประโยชน์จากสังคมข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และเศรษฐกิจ ที่สามารถลดความยากจนโดยการให้บุคคลและชุมชนมีโอกาสขยายทางเลือกและปรับปรุงอาชีพ รวมทั้งสร้างโอกาสในการรับบริการจากรัฐ ในประเด็นข้อมูลการดูแลสุขภาพ และการดูแล/ป้องกันเอชไอวี/เอดส์ การศึกษา และทักษะเกี่ยวกับการพัฒนา

CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยการสนับสนุนงบประมาณความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆในเอเชีย เช่น เวียดนาม พิลิปปินส์ ไทย โดย CIDA จะได้รับงบประมาณจำนวนหนึ่งจากรัฐบาลแคนาดาตามยุทธศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อมองหาประเทศที่มีแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารแต่ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการ กรณีของโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา (Thailand Canada Telecentre Project) หรือ TCTP ในไทยเป็นรูปแบบหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือของ CIDA ที่น่าสนใจ โดยเป็นการจัดสรรทุนผ่านบริษัทเอกชนของแคนาดาในการเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมโครงการพัฒนา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของสาขาหุ้นส่วนแคนาดาในการพัฒนาภาคเอกชน (PSD) ภายใต้โปรแกรม CIDA-INC ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยความร่วมมือของระหว่างบริษัทเอกชนของแคนาดา คือ บริษัท Hickling Corporation จำกัด และ บริษัท GAIA Corporation จำกัดในกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ร่วมกับบริษัทเอกชนของไทย คือ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งดำเนินการในปี 2001 เป็นโครงการนำร่องระยะเวลา 1 ปีเพื่อศึกษาการพัฒนาและแก้ปัญหาช่องว่างในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Divide)

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ การแสดงถึงคุณค่าของข้อมูลและบริการเทคโนโลยี และการสื่อสารแก่ประชาชนในชนบทและพื้นที่ห่างไกล โดยการดำเนินการศึกษา วางแผน และทดสอบแนวคิดที่มีแนวโน้มมากที่สุดภายใต้เงื่อนไขในการส่งมอบสารสนเทศและการสื่อสาร ด้วยการให้บริการลักษณะเชิงพาณิชย์ในรูปแบบของการจัดการที่ยั่งยืนในพื้นที่ชนบทห่างไกลให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารและช่วยลดช่องว่างการใช้เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารโดยวิธีการส่งเสริมการเข้าถึง เรียกว่า ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ (Telecentre) ให้มีสายโทรศัพท์ และคอมพิวเตอร์พร้อมโมเด็มเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตที่ง่ายต่อการเข้าถึงของคนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์รองเพื่อแสดงให้เห็นว่าการใช้บริการเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารสามารถสร้างงานใหม่ขึ้นในชนบทและไม่จำกัดเพศเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ปฏิบัติงานในศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ ให้ผู้ใช้ลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมและช่วยเพิ่มกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยการให้บริการต่างๆ เช่น บริการอินเทอร์เน็ต บริการรับส่งอี-เมลล์ พิมพ์งานขาวดำ-สี สแกนรูปภาพ ถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ทางไกล และทางไกล รับส่งโทรสาร รวมทั้งสอนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นแนวทางแก่รัฐบาลไทยและองค์กรระหว่างประเทศในการเสริมสร้างโปรแกรมการพัฒนาและยังเป็นเครื่องมือในการช่วยสนับสนุนนโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับรักษาสินแวดล้อม

CIDA ได้อนุมัติงบประมาณสนับสนุนเพื่อรองรับโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา เป็นจำนวนเงินถึง 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ผ่านโปรแกรม CIDA-INC ของสาขาหุ้นส่วนแคนาดา และได้อนุมัติงบประมาณแก่ผู้ที่ยื่นข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนนำไปพัฒนาประมาณร้อยละ 20 ของผู้ที่ยื่นขอเข้ามาทั้งหมด นอกจาก CIDA จะได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแล้วยังให้ความช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์การสื่อสาร รวมทั้งการติดตั้งคู่สายโทรศัพท์เพิ่มและอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็น ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการต้องออกค่าใช้จ่ายสมทบในการดำเนินงานตามความเหมาะสมของชุมชน ก่อนเริ่มต้นโครงการจะทำการสำรวจพื้นที่เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และความต้องการของชุมชน เพื่อทราบถึงความต้องการของชุมชนด้านการสื่อสารและสารสนเทศซึ่งจุดหนึ่งนั้นชุมชนจะเป็นผู้คิดและสามารถตัดสินใจได้ว่าชุมชนมีความต้องการบริการด้านการสื่อสารและสารสนเทศอย่างไร และทำอย่างไรถึงจะช่วยลดช่องว่างการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารได้ รวมทั้งการหารือถึงความเป็นไปได้อีกกับการโทรศัพท์และบริษัทผู้ได้รับสัมปทานในการเพิ่มคู่สายโทรศัพท์ โดยจะมีการประเมินผลภายหลังจาก 1 ปีของการเปิดศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ เพื่อดูความก้าวหน้า และผลการดำเนินงาน ซึ่งโครงการอาจมีการพิจารณาสนับสนุนการลงทุนเพิ่ม เพื่อให้ชุมชนสามารถให้บริการตามที่ชุมชนได้กำหนดวิสัยทัศน์ และความคาดหวังว่าอยากให้เห็นศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศขยายกิจการไปในแนวทางใด

โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ยุติลงในปี 2002 โดยไม่มีการดำเนินโครงการต่อ เนื่องจากการยกเลิกการรับความช่วยเหลือต่างประเทศของไทย ทำให้ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานตามระยะเวลาที่วางเอาไว้ (เมษายน 2001- มิถุนายน 2003) ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินผลโครงการในระยะสุดท้ายในเดือนเมษายน 2003 - มิถุนายน 2003 บริษัท Hickling Corporation จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนของแคนาดาที่เป็นผู้ดำเนินการโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ได้ทำการประเมินโครงการเพื่อเสนอผลการดำเนินการต่อ CIDA พบว่า ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศเกือบทุกแห่งมีผลการประกอบการไม่ดีนัก ส่วนหนึ่งเกิดจากการประเมินในครั้งนี้อาจไม่ได้เป็นการรายงานต้นทุนและรายได้ทั้งหมด และยังพบว่าผลการประกอบการที่ขาดทุนมีสาเหตุจากการขาดการจัดวางส่วนแบ่งรายได้ในการปรับตัวให้เข้ากับตลาดซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในด้านการเงินอย่างยั่งยืน และค่าใช้จ่ายโทรศัพท์ที่มากกว่ารายได้จากโทรศัพท์ และจากการที่ขณะนั้นรัฐบาลไทยได้เปิดให้มีการแปรรูปธุรกิจด้านโทรศัพท์ให้เอกชนดำเนินการและการควบรวมกิจการของบริษัทธุรกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคมของไทย แม้จากการสำรวจในเบื้องต้นพบว่ามีความต้องการใช้โทรศัพท์มาก แต่จากผลประกอบการกลับพบว่าศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่ล้มเหลวมีผลประกอบการเฉลี่ยลดลงอันเป็นปัจจัยภายนอกที่เกิดจากความผิดพลาดของรายได้ รวมทั้งค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเวลานั้นซึ่งถูกกว่าโทรศัพท์พื้นฐานที่ดำเนินการโดยองค์การโทรศัพท์ โดยผลได้ต่อแคนาดาซึ่งเป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือคือ ภาพลักษณ์ที่ดี และสนับสนุนบริษัทที่ปรึกษาแคนาดาในการให้บริการความเชี่ยวชาญด้วยการให้คำปรึกษา ถ่ายทอดเทคโนโลยี และดำเนินการโครงการให้บริการแก่ประชากรท้องถิ่นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของแคนาดา

การใช้ธุรกิจแคนาดาสนับสนุนการพัฒนาภาคเอกชนในประเทศกำลังพัฒนาหรืออยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นการใช้ความช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมการส่งออกของแคนาดา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาเรียกว่าวิธีเครดิตผสม (Mixed Credit) แม้จะมีการคัดค้านว่าการลงทุนในด้านการค้าและการส่งเสริมการส่งออกไม่ควรอยู่ภายใต้หน้ากากของการช่วยเหลือ ขณะที่บริษัทเอกชนของแคนาดาจำนวนมากเป็นกังวลว่าหากยกเลิกไก่นี้จะลดการสนับสนุนสำคัญที่มีผลกระทบต่อธุรกิจของแคนาดา เนื่องจากภาคบริการมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจแคนาดา และมีผลบวกสำหรับซัพพลายเออร์แคนาดาในการบริการความเชี่ยวชาญซึ่งหากคู่แข่งสามารถเข้าถึงการสนับสนุนชนิดนี้หมายถึงบริษัทแคนาดาจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบการแข่งขัน

อย่างไรก็ตามรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโดยการให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทเอกชนในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศในโครงการที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูงถือเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ โดยสามารถนำมาพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับไทยในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนา

แก่ประเทศเพื่อนบ้านโดยการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนของไทยและเพื่อนบ้านที่สนใจเข้ามามีส่วน
ร่วมเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง บทบาทและกระบวนการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA ยุคหลังสงครามเย็น : กรณีศึกษาการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดองค์กรในการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA รูปแบบและกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชน จุดอ่อนและจุดแข็งของการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA ตลอดจนข้อจำกัดในการนำมาปฏิบัติ จากการศึกษา พบว่า CIDA เป็นองค์กรที่ถูกออกแบบตามพระราชบัญญัติบริหารการเงินปี (The Financial Administration Act) 1968 การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA มีการออกแบบและจัดโครงสร้างสายงานขององค์กรโดยแบ่งกลุ่มงานเป็นสาขา (Branch) และโปรแกรม (Program) ตามกิจกรรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา และแผนงาน การรายงาน และโครงสร้างการรับผิดชอบของ CIDA (Planning, Reporting and Accountability Structure) หรือ PRAS ซึ่งมีที่มาจากพระราชบัญญัติการรับผิดชอบต่อความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (ODA Accountability Act)

การที่ CIDA เป็นองค์การแบบระบบราชการ (Bureaucracy Organization) ทำให้การจัดสายบังคับบัญชาเป็นการแบ่งงานตามแนวดิ่ง ข้อสังเกต ก็คือ โครงสร้างองค์กรของ CIDA มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจที่ผู้บริหารระดับสูง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ และประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยที่รองประธานสาขาต่างๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย มีบทบาทเพียงให้คำแนะนำ/สนับสนุนโดยการรับนโยบายมาดำเนินการ นอกจากนี้การที่โครงสร้างของ CIDA มีลักษณะราชการทำให้ไม่มีแรงจูงใจแก่พนักงานและดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ การจัดองค์กรของ CIDA จึงเป็นกระบวนการของการเลือกและใช้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อพันธกิจและเป้าหมายขององค์กรที่ปรับเปลี่ยนไปตามประเภทของงาน ทำให้ CIDA มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรบ่อยมาก

CIDA มีโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาที่น่าสนใจ คือ การให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรม CIDA-INC ของโปรแกรมสาขานี้ส่วนแคนาดาซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างประเทศที่ถูกออกแบบเพื่อพัฒนาภาคเอกชน (Private Sector Development) หรือ PSD ภายใต้แนวคิดที่ว่าการเติบโตของภาคเอกชนและตลาดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านและเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการบรรลุถึง MDGs โดยการให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทของแคนาดาในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศหรือแก่บริษัทของแคนาดาในการหาแหล่งลงทุนด้านบริการสาธารณูปโภคในต่างประเทศ ซึ่งเป็นโครงการทางธุรกิจที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูง เป็นโปรแกรมเฉลี่ยค่าใช้จ่ายใน

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทของแคนาดาในรูปแบบเงินสด เพื่อศึกษาความเป็นไปได้แก่บริษัทแคนาดาในการตรวจสอบกิจการร่วมค้า เริ่มธุรกิจหรือให้การอบรมในประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศที่อยู่ในภาวะเปลี่ยนผ่าน

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของรูปแบบความช่วยเหลือดังกล่าว คือ โครงการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่ง CIDA ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ โดย CIDA จะได้รับเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งจากรัฐบาลแคนาดา เพื่อมองหาประเทศที่มีแนวโน้ม ในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารแต่ไม่มีงบประมาณในการใช้โครงสร้างเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ภายในชุมชน โดยผ่านบริษัทเอกชนแคนาดาที่พร้อมจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ สำหรับกรณีของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา เป็นการดำเนินการโดยบริษัทเอกชนของแคนาดา คือ บริษัท Hickling Corporation จำกัด และบริษัท GAIA จำกัด ในกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ของแคนาดาซึ่งร่วมกับบริษัทเอกชนไทย คือ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)

การใช้ธุรกิจแคนาดาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาภาคเอกชนในประเทศกำลังพัฒนาหรือเปลี่ยนผ่านเป็นการใช้ความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนการส่งออกที่ผู้เชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาเรียกว่าวิธีเครดิตผสม (Mixed Credit) แม้จะมีการโต้เถียงว่าการลงทุนในด้านการค้าและการส่งเสริมการส่งออกไม่ควรอยู่ภายใต้หน้ากากของการช่วยเหลือ ขณะที่บริษัทเอกชนของแคนาดาจำนวนมากเป็นกังวลว่าการยกเลิกกลไกนี้จะลดการสนับสนุนสำคัญของเศรษฐกิจแคนาดาเนื่องจากภาคบริการเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจแคนาดา และมีผลบวกสำหรับซัพพลายเออร์แคนาดาในสัญญาบริการความเชี่ยวชาญและหากคู่แข่งสามารถเข้าถึงการสนับสนุนชนิดนี้หมายถึงบริษัทแคนาดาจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบการแข่งขัน

รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโดยการพัฒนาภาคเอกชนด้วยการให้การสนับสนุนการเงินแก่บริษัทเอกชนในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศในโครงการที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลกระทบทางการพัฒนาสูงถือเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับไทยในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่ประเทศเพื่อนบ้านโดยการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนของไทยและเพื่อนบ้านที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ

Abstract

The objective of this research is to study the organization arrangement for foreign assistance of CIDA, patterns and processes for give the foreign assistance to cooperate with the private sector, weaknesses and strengths of the organization arrangement for foreign assistance and limitations of using to practice. The study found that CIDA is the organization where designed based on the financial administration act year 1968. CIDA's organization structure is designed and arrangement by divide the groups of work is a branch and a program from CIDA s' planning, reporting and accountability structure (RPAS) and assistance activity for the development.

CIDA is the bureaucracy organization and make the chain of command to vertical and the organization structure of CIDA looks centralized authority to make decisions are that the minister of international cooperation and president of CIDA and the participation in decision-making of vice president and associate are less. There is a role just give an advice or support by taking policy to manage. In addition to the structure of CIDA is a government service and there character makes to burn oneself out persuade to an officer and attract the personnel who is of good quality. CIDA's organization is the process of selecting and using appropriate organizational structure to meet the mission and goals of the organization adjust to the type of work and make changing arrangement organization structure very often.

CIDA has the interesting program for providing assistance to development is a CIDA-INC's program of Canadian partnership branch, which be international cooperation that designed for private sector development (PSD) under the concept of the private sector and market growth is essential for developing countries and countries in transition and is a key strategy in achieving the MDGs by providing support the finance and an advice for the Canadian private sector investment to joint venture or to explore a new investment in infrastructure services in abroad which is a business project that can demonstrate that the development is high. The program average cost of providing for financial assistance to Canadian companies in cash for study the possibility, including joint venture audit, Start a business or provide training in developing countries or countries in transition.

Some obvious examples of such forms of assistance programs is to assist technology and communications project, which CIDA has provided assistance budget to support countries and CIDA will receive a budget from the Government of Canada and looking for countries that have a tendency In terms of infrastructure and communication technology, but have no the budget in using structure those to the advantage within the community through private Canadian companies are ready to enter Canada as part of the project.

For the case of Thailand-Canada Telecentre is operated by a Canadian private company, Hickling Corporation Co., Ltd. and GAIA in TeleCommons Development Group (TDG) in cooperate with the Thai private company, Loxley Pubic Company Limited. The using Canadian businesses for support private sector development in developing countries or transition is using assistance to support the exporting that an expert in the sense of the development calls that Mixed Credit, although will have the controversy that , the investment in the sense of the business and exporting push should not should not be under a mask of the assistance as many of Canadian's private companies are concerned that the cancellation mechanism will decrease important supporting of Canada economy. Because the service sector is a key part of the Canadian economy. And have a positive impact for Canadian suppliers of specialized services contracts, and if competitors have access to this type of support means the company will be in Canada as a competitive disadvantage.

The assistance for the development by private sector development model with providing support financial to private companies for joint ventures in abroad to the projects that can demonstrate high affect to the development and considered that is best practice for the donor country. This can be an appropriate development model for Thailand to provide assistance to neighboring countries by developing opportunities for private sector in Thailand and neighbors interested in participating, particularly in the fields that Thai have the expertise.

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก.
บทคัดย่อภาษาไทย	ญ.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฎ.
สารบัญ	ฏ.
สารบัญตาราง	ต.
สารบัญแผนภูมิ	ด.
สารบัญภาพ	ถ.
บทที่ 1 บทนำ	
ปัญหาที่ทำวิจัยและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
สมมติฐานการวิจัย	2
กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	2
แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน	2
ผลที่คาดว่าจะได้	3
ขอบเขตพื้นที่ที่ศึกษา	3
ขอบเขตระยะเวลา	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรมและตัวชี้วัด	4
ความสำเร็จของโครงการ	
กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์	4
บทที่ 2 นโยบายต่างประเทศของประเทศไทยในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ	5
ความเป็นมาของนโยบายของประเทศไทยในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ	
นโยบายในการให้ความช่วยเหลือ และประเด็นของการความช่วยเหลือที่แคนาดาให้ความสำคัญ ในปัจจุบัน	16

	หน้า
บทที่ 3 องค์การกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา	22
โครงสร้างการกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา	22
ตัวแสดงกับกระบวนการกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา	26
บทที่ 3 องค์การกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา	22
ปัญหาและข้อวิจารณ์นโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา	41
บทที่ 4 องค์การที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือของแคนาดา	43
ความเป็นมาขององค์กรให้ความช่วยเหลือของแคนาดา	43
โครงสร้างองค์กรของ CIDA และขอบเขตอำนาจหน้าที่	49
สายการบังคับบัญชาของ CIDA	69
การบริหารงบประมาณ	87
การบริหารบุคลากรของ CIDA	88
การประสานงานกับภาคส่วนอื่นในการให้ความช่วยเหลือ	89
วิธีการให้ความช่วยเหลือ	90
บทที่ 5 นโยบายต่างประเทศของแคนาดาต่อประเทศไทย	
ภาพรวมนโยบายต่างประเทศของแคนาดา	99
นโยบายของแคนาดาต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	105
นโยบายต่างประเทศของแคนาดาต่อประเทศไทย	107
ประเทศไทยกับผลประโยชน์แห่งชาติของแคนาดา	111
บทที่ 6 การให้ความช่วยเหลือของแคนาดาต่อประเทศไทยในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา	
ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศของ CIDA	114
ตัวอย่างโครงการความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ ซึ่ง CIDA ให้การสนับสนุน	120
โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา	121
การบริหารจัดการโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา	123
วิธีการให้ความช่วยเหลือ	129

	หน้า
วิธีประเมินความสำเร็จของโครงการ	131
การประเมินโครงการ	141
บทที่ 7 การสังเคราะห์ข้อมูล	
ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการกำหนดนโยบายของ CIDA	143
ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการจัดองค์กร	146
ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการให้ความช่วยเหลือ	148
ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการประเมินผลงาน	149
เอกสารอ้างอิง	151
ภาคผนวก	155
Declaration of Amounts Owed to the Federal Government	156
Requisition for Payment	157
Allowable Investment Costs Form	158
Final Financial Report	160
Requisition for Final Payment	161

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 งบประมาณการให้ความช่วยเหลือของ CIDA ปี 2006-2007 แยกตามทวีป/ ภูมิภาค	57
6.1 รายได้ของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	135
6.2 รายจ่ายของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	136
6.3 ผลประกอบการของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	137
6.4 รายได้ของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	138
6.5 รายจ่ายของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	139
6.6 ผลประกอบการของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	140

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
3.1 กระบวนการนิติบัญญัติของแคนาดาในการกำหนดนโยบาย	34
3.2 ตัวแสดงในการกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา	40
4.1 ความช่วยเหลือที่ตั้งไว้ตามกระทรวงต่างๆปี 2005-2006	46
4.2 การจัดสรรเงินช่วยเหลือในรูปของโปรแกรมแยกตามกิจกรรมปี 2009-2010	49
4.3 การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA	50
4.4 แนวคิดการพัฒนาภาคเอกชน	62
4.5 กลไกในการสนับสนุนของโปรแกรม CIDA-INC	64
4.6 สายบังคับบัญชาด้านนโยบายของ CIDA	73
4.7 การบริหารงบประมาณของ CIDA	87
4.8 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคี	91
4.9 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดา	92
4.10 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือผ่านกองทุนที่บริหารโดยสถานทูตแคนาดาในแต่ละประเทศ	94
4.11 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือผ่านองค์กรพหุภาคี	98
6.1 แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	123
6.2 การให้ความช่วยเหลือของ CIDA ในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา	130
6.3 กิจกรรมในการดำเนินการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	131
6.4 แหล่งที่มาของรายได้ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	132
6.5 แหล่งที่มาของรายได้ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ	133

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
6.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ศูนย์ไทรคมนาคมและ สารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปง จังหวัดพะเยา	125
6.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ศูนย์ไทรคมนาคมและ สารสนเทศ ครัวหลวงข้าว ตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	126
6.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการที่ศูนย์ไทรคมนาคมและ สารสนเทศ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน อำเภอจกกราช จังหวัดนครราชสีมา	126
6.4 พิธีเปิดที่ศูนย์ไทรคมนาคมและสารสนเทศองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยฯพณฯท่านนายแอนดรูว์ แม็คอัลลิสเตอร์ เอกอัครราชทูตแคนาดาประจำประเทศไทย	127
6.5 ศูนย์ไทรคมนาคมและสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปง จังหวัดพะเยา	127
6.6 อุปกรณ์สำนักงานและคอมพิวเตอร์ที่ชุมชนร่วมกันบริจาคที่ ศูนย์ไทรคมนาคมและสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปง จังหวัดพะเยา	128

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ปัญหาที่ทํารว้จยและความสำคัญของปัญหา

แคนาดาเป็นประเทศหนึ่งท่ให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาหรือ ODA แก่ประเทศกำลังพัฒนา วัตถุประสงค์ของโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศของแคนาดา ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) เพื่อขจัดความยากจน ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมกัน โดยมีหน่วยงานหลักในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่ต่างประเทศคือ The Canadian International Development Agencies หรือ CIDA รูปแบบหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือของ CIDA คือ การสนับสนุนการเงินแก่บริษัทของแคนาดาในการร่วมทุนหรือหาผู้ทางลงทุนด้านบริการสาธารณูปโภคในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเป็นโครงการเชิงพาณิชย์ที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูง

ตัวอย่างของรูปแบบความช่วยเหลือดังกล่าว ได้แก่ โครงการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies) หรือ ICT ซึ่ง CIDA ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ โดย CIDA จะได้รับเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งจากรัฐบาลแคนาดา เพื่อมองหาประเทศที่มีแนวโน้มในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร แต่ไม่มีงบประมาณในการใช้โครงสร้างเหล่านั้นให้เป็นประโยชน์ในชุมชน โดยผ่านทางองค์กรหรือบริษัทเอกชนที่พร้อมจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ สำหรับกรณีของไทย ได้แก่ ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา (Thailand Canada Telecentre Project : TCTP) ดังนั้นการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA รวมทั้งรูปแบบการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาโดยร่วมกับภาคเอกชนจึงเป็นเรื่องที่ควรศึกษา เนื่องจากโครงการดังกล่าวได้ดำเนินการในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย และประสบความสำเร็จในเกณฑ์ดีซึ่งสามารถนำมาใช้ปฏิบัติในฐานะเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือซึ่งถือเป็นวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สำหรับประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ โดยการพัฒนารูปแบบ (Model) ที่เหมาะสมสำหรับไทยในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่ประเทศเพื่อนบ้านด้วยการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนของไทยและเพื่อนบ้านที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วม

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA
2. ศึกษารูปแบบและกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชน
3. เพื่อศึกษา จุดอ่อน และจุดแข็ง ของการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA ตลอดจนข้อจำกัดในการนำมาปฏิบัติ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการจัดตั้งองค์กรและการบริหารของ CIDA ในฐานะสถาบันในกระบวนการให้ความช่วยเหลือและกระบวนการให้ความช่วยเหลือที่เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในประเทศผู้รับเป็นวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สำหรับประเทศผู้ให้ในการให้ความช่วยเหลือแบบทวิภาคี (Bilateral)

1.4 กรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Conceptual Framework)

งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับ Aid Effectiveness เป็นหลัก และใช้หลักการของ Paris Declaration on Aid Effectiveness เป็นเกณฑ์ในการเลือกวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

Paris Declaration on Aid Effectiveness มีเป้าหมายที่จะลดความซ้ำซ้อน ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยประเทศผู้ให้ต้องคำนึงถึงหลัก 5 ประการ ได้แก่

1. ความเป็นเจ้าของ (Ownership)
2. ความสอดคล้องกับนโยบายประเทศผู้รับ (Alignment)
3. ความสอดคล้องของการให้ต้องโปร่งใสมีประสิทธิภาพ (Harmonization)
4. บริหารทรัพยากรให้ได้ผลสูงสุด (Managing for Results)
5. ความรับผิดชอบร่วมกันของทั้งผู้ให้และผู้รับ (Mutual Accountability)

1.5 แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการวิจัยนี้จะศึกษาถึงการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA และรูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว งานวิจัยนี้จะใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกจะทำการวิเคราะห์ถึงการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA และรูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชนด้วยการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่สอง คือ การนำผล

การศึกษาในขั้นตอนแรกมาวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และข้อจำกัดในการนำมาปฏิบัติ เพื่อหารูปแบบ (Model) ที่เหมาะสมสำหรับไทย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ของ CIDA หน่วยงานราชการของไทยที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ ตลอดจน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการในบริษัทเอกชน ของไทยที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว

1.5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกผลการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น

1.5.3 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสาร รายงาน และการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น และ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้จากผลแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ มาทำการวิเคราะห์ถึงการจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA และรูปแบบการให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อจำกัดในการนำมาปฏิบัติ เพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับไทย

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้

1. การจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศและรูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

1.7 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา

กรุงเทพมหานคร และศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศในพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และนครสวรรค์

1.8 ขอบเขตระยะเวลา

8 เดือน

1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรมและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

1. การจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศ
2. รูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชน
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยใช้ได้อย่างบังเกิดผลเป็นรูปธรรม

1.10 กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

นำผลที่ได้รับจากการศึกษา คือ การจัดองค์กรเพื่อการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศและรูปแบบการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศโดยการร่วมมือกับภาคเอกชนเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของไทย คือ สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อนำไปพิจารณารูปแบบดังกล่าวไปใช้ในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

บทที่ 2

นโยบายต่างประเทศของประเทศไทยในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ

2.1 ความเป็นมาของนโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ

แนวคิดสมัยใหม่ของความช่วยเหลือต่างประเทศ (Foreign Aid) จากประเทศร่ำรวยหรือประเทศอุตสาหกรรมแก่ประเทศยากจนหรือประเทศกำลังพัฒนาเกิดขึ้นจากการฟื้นฟูบูรณะภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง เฉพาะอย่างยิ่งความสำเร็จของแผนการมาร์แชล (Marshall Plan) ที่เป็นช่องทางในการนำทรัพยากรจากสหรัฐอเมริกาไปยังประเทศในยุโรปที่ประสบความเสียหายจากภัยสงคราม ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันในการถ่ายเททรัพยากรไปยังประเทศที่เพิ่งได้รับเอกราชในเอเชียและแอฟริกาจากการปลดปล่อยอาณานิคมของยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อันนำมาสู่ปัญหาโลกที่สาม (Third World) และประเทศกำลังพัฒนา (Underdevelopment) ที่เกิดขึ้นทั่วโลก

โครงการความช่วยเหลือของแคนาดาได้เริ่มต้นขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าวจากบทบาททางเศรษฐกิจและทางทหารของแคนาดาที่เพิ่มขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 พิจารณาได้จากนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศของแคนาดา (Internationalists) และการจัดตั้งกระทรวงการต่างประเทศ (Department of External Affairs) ซึ่งแยกออกจากสำนักงานเลขาธิการแห่งรัฐสำหรับการต่างประเทศ (Office of Secretary of State for External Affairs) ในปี 1946 โดยการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาอาจแบ่งยุคตามนโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศได้ดังต่อไปนี้

2.1.1 นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุคทศวรรษที่ 1950

แคนาดาได้เข้าร่วมแผนการโคลอมโบ (Colombo Plan) ในปี 1950 เพื่อให้การสนับสนุนประเทศเครือจักรภพที่ได้รับเอกราชในเอเชียหลังจากอังกฤษยกเลิกระบบอาณานิคม ซึ่งใน 2 ทศวรรษต่อมาได้ขยายความช่วยเหลือไปยังประเทศเครือจักรภพ (Commonwealth) ในคาบิเบียน (1958) และประเทศเครือจักรภพในแอฟริกา (1960) ประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ (Francophonie) ในแอฟริกา (1961) และขยายไปยังลาตินอเมริกา (1970) ความกระตือรือร้นที่พร้อมจะแสดงบทบาทของตนในเวทีโลกของแคนาดาเห็นได้จากกรณีวิกฤติการณ์คลองสุเอซในปี 1956 ซึ่งสหประชาชาติและสหรัฐอเมริกาได้ประณามการโจมตีอียิปต์ของฝรั่งเศสและอังกฤษ กรณีดังกล่าวยังถูกประเทศเครือจักรภพตำหนิอย่างรุนแรง ซึ่งแคนาดาได้ตกลงคะแนนเสียงมติดี

ต้องการพักรบและขอถอนกำลังของอังกฤษกับฝรั่งเศส แต่เสนอให้มีการรักษาสันติภาพ (Peacekeeping) เพื่อยุติปัญหาดังกล่าว เป็นผลทำให้นายกรัฐมนตรีแคนาดาขณะนั้น คือ นายเลสเตอร์ บี. เพียร์สัน (Lester B. Pearson) ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพในเวลาต่อมา โดยตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา แคนาดาได้จัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพขึ้น เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทั่วโลกและกิจกรรมทางทหารเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนโดยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของผู้อาศัยในเขตพื้นที่ที่มีข้อพิพาทขัดแย้ง

2.1.2 นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุคทศวรรษที่ 1960 และ 1970

จุดกำเนิดของโครงการความช่วยเหลือของแคนาดาที่เริ่มขึ้นในปี 1970 ได้ถูกเตรียมการขึ้นตั้งแต่กลางปี 1960 โดยรัฐบาลแคนาดาได้ยกระดับความช่วยเหลือต่างประเทศในปี 1968 ซึ่งในห้วงเวลาขณะนั้นมีเหตุการณ์สำคัญๆ เกิดขึ้นคือ

1. การจัดตั้ง Canadian International Development Agency (CIDA) ขึ้นแทนที่สำนักงานความช่วยเหลือต่างประเทศ (External Aid Office) ที่ตั้งขึ้นในปี 1960 เพื่อบริหารความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการพัฒนา
2. การที่ นายปีแอร์ อิลเลียต ทูโด (Pierre Elliott Trudeau) ซึ่งเป็นผู้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาระหว่างประเทศได้ก้าวขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีแคนาดา
3. การที่อดีตนายกรัฐมนตรี นายเลสเตอร์ บี. เพียร์สัน ซึ่งสนับสนุนแนวคิดเสรีนิยมสากล (Liberal Internationalism) และเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ (North-South Dialogue) ได้รับการสนับสนุนจากนายทูโดให้เป็นหัวหน้าคณะกรรมการระหว่างประเทศ (International Commission) ในการตรวจสอบผลของความช่วยเหลือด้านการพัฒนาที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงนโยบายความช่วยเหลือของแคนาดา

การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางทหารของแคนาดานำมาสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศสมัยนายทูโดพิจารณาได้จากสมุดปกขาวของรัฐบาลแคนาดาในปี 1970 ซึ่งเป็นปีที่แคนาดาบรรลุถึงเป้าหมายความช่วยเหลือตามคำแนะนำองค์การสหประชาชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ อธิปไตย เอกราช สันติภาพ ความมั่นคง และความยุติธรรมทางสังคม เพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

เหตุผลในความช่วยเหลือด้านการพัฒนาต่างประเทศของแคนาดา คือ ความเป็นห่วงเป็นใยด้านมนุษยธรรมแก่คนหลายหมื่นล้านคนที่ยากจนมากกว่าชาวแคนาดาส่วนใหญ่ เฉพาะอย่างยิ่งด้านมาตรฐานชีวิต การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะของชาวแคนาดาขณะนั้น พบว่า ชาว

แคนาดาส่วนใหญ่มองว่า ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาต่างประเทศเป็นเรื่องของความเป็นธรรม เบื้องต้นมากกว่าจะเป็นเรื่องของการกุศล¹

กล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและประเทศโลกที่ 3 ทำให้ความช่วยเหลือของแคนาดามีรูปแบบที่ชัดเจน อันมีสาเหตุจากวิวัฒนาการของประเทศ ค่านิยมและสถาบันทางการเมือง การช่วยเหลือต่างประเทศในลักษณะของการรักษาสันติภาพ และความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของแคนาดาที่มีรากฐานจากหลักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศของเพียร์สัน ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ภายนอกของแคนาดาและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา รวมทั้งสร้างความแตกต่างในด้านความคิดชัดเจนในหมู่ประชาชนแคนาดาซึ่งแบ่งเป็นพวกที่แบ่งรับแบ่งสู้เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศและพวกอนุรักษนิยม แต่ส่วนใหญ่เห็นว่าการร่วมมือด้านการพัฒนาต่างประเทศมีความสำคัญ อย่างไรก็ตาม ค่านิยมส่วนใหญ่ของชาวแคนาดายังคงสนับสนุนความร่วมมือกับต่างประเทศในลักษณะพหุภาคีในการขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศและสนับสนุนการรักษาสันติภาพ และช่วยเหลือต่างประเทศในการพัฒนา รวมทั้งความสนใจเรื่องผลประโยชน์เกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนา เช่น ความกังวลต่อความช่วยเหลือที่ต้องการความมั่นใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการช่วยเหลือหรือผลลัพธ์ และบทบาทของแคนาดาในโลกในด้านต่างประเทศและเศรษฐกิจ ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของแคนาดากับสหรัฐอเมริกา เช่น ปัญหาความมั่นคงเกี่ยวกับการแข่งขันด้านอาวุธ ซึ่งแคนาดามีมุมมองที่ไม่เห็นด้วยเนื่องจากแคนาดาเป็นมหาอำนาจขนาดกลางที่ไม่มีอาณานิคม

ดังนั้น ความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาจึงเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการและพลังอำนาจทางสังคมที่เริ่มต้นในช่วงสงครามเย็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์มากกว่าเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ความยากจน นโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศในการพัฒนาจึงทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งด้านยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ และฐานทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของแคนาดาสมัยหลังสงครามเย็น ทำให้ความช่วยเหลือของแคนาดามีเอกลักษณ์ที่โน้มเอียงไปในลักษณะพหุภาคีในการกระจายเงินทุนผ่านการสนับสนุนองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) และการให้ความช่วยเหลือและเป็นสมาชิกของทั้งกลุ่มประเทศเครือจักรภพและกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นรัฐ Samaritan ของแคนาดา²

¹ Alain Noel and Jean-Philippe. "Therien. Public Opinion and Global Justice" *Comparative Political Studies*. Vol 35 No. 6. 2002. pp. 631-56.

² Keith Spicer. *A Samaritan State? External Aid in Canada's Foreign Policy*. Toronto: University of Toronto Press, 1966

2.1.3 นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุคทศวรรษที่ 1980

ในปี 1970 รัฐบาลแคนาดาได้นำกลยุทธ์สำหรับความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประเทศปี 1975-1980 มาใช้โดยเน้นความยุติธรรมทางสังคม การมีส่วนร่วมและความต้องการขั้นพื้นฐาน ต่อมาในปี 1984 ได้มีการทบทวนนโยบายความช่วยเหลือซึ่งถูกนำมาใช้ในปี 1985 และปรากฏในนโยบายต่างประเทศและรายงานของคณะกรรมการสิทธิการรัฐสภาหลายฉบับ นอกจากนี้แคนาดายังยืนยันถึงคำมั่นในการให้ความช่วยเหลือตามคำแนะนำองค์การสหประชาชาติถึงเป้าหมายความช่วยเหลือ ร้อยละ 0.5

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปรัชญาความช่วยเหลือแคนาดาได้เปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ ในการปฏิบัติ จากเดิมที่เน้นในโครงการซึ่งใช้ทุนขนาดใหญ่และการถ่ายโอนสินค้า โดยในปี 1980-1981 จากรายงานของมาร์เซล แมส (Marcel Mass) ประธานกรรมการบริหาร CIDA ขณะนั้น เห็นว่าแคนาดาควรเน้นการลงทุนในทุนมนุษย์ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และสิ่งสำคัญที่แคนาดาจำเป็นต้องเรียนรู้ ก็คือ การเคารพสิทธิของผู้อื่นที่จะเลือกเส้นทางของตน

ยุทธศาสตร์ของแคนาดาในปี 1988 ที่เปลี่ยนแปลงไปมีผลต่อนโยบายหลักและการปรับปรุงการดำเนินงานความช่วยเหลือด้านการพัฒนา ตามคำแนะนำว่าใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์ จากรายงานของคณะกรรมการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศของสภาสามัญชน (The House of Commons Standing Committee on External Affairs and International Trade) หรือ SCEAIT ของรัฐสภาในเดือนพฤษภาคม 1987 ที่เรียกว่า Winegard Report ซึ่งถกเถียงถึงความสับสนของวัตถุประสงค์ของความช่วยเหลือด้านการพัฒนา ที่ต้องการโปรแกรมที่มีเอกสารที่มีวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน ทำให้รัฐบาลแคนาดาต้องสนองตอบต่อ Winegard Report เห็นได้จากวัตถุประสงค์หลักของความพยายามในการพัฒนาต่างประเทศของแคนาดา คือ การช่วยเหลือประเทศยากจนและประชาชน โดยการเชื่อมโยงประชาชนชาวแคนาดาและสถาบันกับโลกที่สาม ในฐานะหุ้นส่วน ซึ่งหลักการนี้รัฐบาลได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยความช่วยเหลือด้านการพัฒนาต่างประเทศ

การตั้ง CIDA แทนสำนักงานความช่วยเหลือต่างประเทศ (External Aid Office) ก่อให้เกิดปฏิกิริยาแก่งว่งงานด้านต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญในการผูกติดความช่วยเหลือกับการค้ากับนโยบายต่างประเทศของแคนาดา โดยในปี 1990 มีการถกเถียงกันถึงเรื่องความช่วยเหลือระหว่าง CIDA กับ กระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ (Department of Foreign Affairs and International Trade) หรือ DFAIT ซึ่ง DFAIT มองการทำงานด้านความช่วยเหลือต่างประเทศของ CIDA ว่ามีลักษณะการครอบงำ (Takeover Bid of CIDA) ความ

ขัดแย้งระหว่าง CIDA และ DFAIT ไม่จำกัดอยู่เฉพาะด้านระบบราชการเท่านั้น แต่ทั้ง 2 หน่วยงานยังมีปรัชญาเกี่ยวกับความช่วยเหลือต่างประเทศที่ต่างกัน ขณะที่จุดมุ่งหมายด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ต่างประเทศของ CIDA คือ การสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศกำลังพัฒนา แต่ DFAIT กลับให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของผลประโยชน์ชาติและการเพิ่มขึ้นของโอกาสทางธุรกิจเพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศและประชาชนแคนาดา

ความขัดแย้งดังกล่าวทำให้เกิดนโยบายบูรณาการหน่วยงานด้านต่างประเทศต่างๆ ของแคนาดาเข้าด้วยกัน ภายใต้แนวคิด 3 D Approach ซึ่งหมายถึง

1. Diplomacy (นโยบายต่างประเทศ)
2. Defence (การป้องกัน)
3. Development (การพัฒนา)

ต่อมาได้เพิ่ม Trade (การค้า) กลายเป็น 3D+T เรียกว่า แนวคิด Whole-of-Government ซึ่งเกิดขึ้นสมัยนายพอล มาร์ติน (Paul Martin) เป็นนายกรัฐมนตรี และปรากฏในแถลงการณ์นโยบายต่างประเทศ (International Policy Statement) ปี 2005 โดยบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือและพิจารณาปรับจำนวนประเทศที่ควรให้ความช่วยเหลือให้น้อยลงหรือในบางภาค ซึ่ง DFAIT มีบทบาทนำในการบูรณาการยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะในรัฐที่ล้มเหลวและเปราะบาง (Failed and Fragile States) ในการสร้างเสถียรภาพและฟื้นฟูบูรณะเป็นการเฉพาะแก่ประเทศที่ประสบปัญหาภาวะ เช่น กองทุนจัดการความมั่นคงและสันติภาพ

กรณีการปิดสำนักงาน CIDA ในมาลาวีเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ทางการเมืองในความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา ซึ่งไม่สามารถรักษามาตรฐานของประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรความช่วยเหลือที่คล้ายกันในการพัฒนาทั่วโลก ความสนใจในภูมิรัฐศาสตร์ของแคนาดาได้ทำลายประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ CIDA ขณะที่ความช่วยเหลือต่างประเทศต้องมีความสมดุลกันในระหว่างผลประโยชน์ด้านนโยบาย แต่ยุทธศาสตร์ต่างประเทศและวัตถุประสงค์ CIDA ได้รับการแทรกแซงจากนักการเมืองที่ต้องการเสียงสนับสนุนจากผู้ลงคะแนน ผลประโยชน์ และความรู้สึก ชาตินิยม โดยกระทรวงความร่วมมือต่างประเทศซึ่งรับผิดชอบ CIDA ถือเป็นกระทรวงที่มีความสำคัญในอันดับกลาง ทำให้ได้นักการเมืองที่มีความสนใจหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาน้อยมาดำรงตำแหน่งตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือต่างประเทศ โดยในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงตัวรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือต่างประเทศที่รับผิดชอบดูแล CIDA ไม่ต่ำกว่า 6 คน ส่วนมากมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี ทำให้แต่ละคนไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโปรแกรมของ CIDA เช่น การที่รัฐมนตรีเห็นชอบใน

การซื้อหนังสือสำหรับเด็กแก่โรงเรียนในมาลาวีแทนที่จะลงทุนในเงินเดือนสำหรับครู การปรับปรุงดูแลโรงเรียน การประกันคุณภาพ และการพัฒนาการศึกษาในระยะยาว การที่รัฐบาลของนาย Paul Martin ต้องการให้ CIDA เป็นหน่วยงานการพัฒนาที่ดีที่สุดในโลก แต่ในรายการความช่วยเหลือจำนวน 25 ประเทศ ในนโยบายระหว่างประเทศปี 2005 กลับมีความไม่สมเหตุสมผล เช่น รายชื่อประเทศในรายการที่ลดลงในประเทศแอฟริกา แต่เพิ่มขึ้นในละตินอเมริกา และภูมิภาคแคริบเบียน รวมทั้งรายชื่อความช่วยเหลือใหม่ของแคนาดาในอัฟกานิสถาน และเฮติ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลจากการเมือง รวมถึงการที่โครงสร้างของ CIDA มีลักษณะของราชการทำให้ไม่มีแรงจูงใจแก่พนักงาน และดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขณะที่ในกระทรวงการพัฒนาระหว่างประเทศอังกฤษเป็นหนึ่งในตัวเลือกที่นิยมสำหรับคนรุ่นใหม่

ดังนั้น มนุษยธรรมนิยมจึงอาจไม่ได้เป็นเหตุจูงใจเดียวในความช่วยเหลือระหว่างรัฐต่อรัฐ เนื่องจากความช่วยเหลือของแคนาดาส่วนใหญ่มักจะสัมพันธ์กับผลประโยชน์ของ Suppliers และผู้รับเหมาแคนาดา มากกว่าความต้องการของประเทศผู้รับ เนื่องจากเวลาที่รัฐบาลแคนาดาจัดสรรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศ จะเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ทางการค้า หรือการพัฒนาการขายและตลาดสินค้าในอนาคตของแคนาดา และผลประโยชน์ทางการเมืองหรือความปรารถนาในการสร้างหรือรักษาสัมพันธ์อันดีกับรัฐบาลประเทศผู้รับ ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากการที่แคนาดาต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีต่างๆ เช่น ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) หรือการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรงในเรื่องของการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน ซึ่งเป็นการจัดระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศใหม่ (New International Economic Order) โดยแคนาดาได้วางตำแหน่งของตนในการเป็นมหาอำนาจระดับกลาง (Middle Powers) ³จากประเทศที่มีการสนับสนุนระดับสูงในความช่วยเหลือต่างประเทศด้านการพัฒนาและประเทศที่มีการสนับสนุนในระดับต่ำ ซึ่งแคนาดาอยู่บริเวณตำแหน่งกึ่งกลางระหว่างสองกลุ่มหลักเช่นเดียวกับประเทศในสแกนดิเนเวีย รวมทั้งเป็นลำดับที่ 4 จาก 5 ใน G7 เป็นที่น่าสังเกตว่าในรัฐบาลนาย Paul Martin แคนาดาเป็นหนึ่งในประเทศผู้ให้ที่แสดงสถานะของผลประโยชน์ของตนจากความช่วยเหลือเพื่อการซื้อสินค้าและบริการจากประเทศผู้ให้ จากมาตรการนี้ทำให้แคนาดาเป็นประเทศผู้ให้มากที่สุดใน 22 ประเทศผู้บริจาคใน OECD

ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของแคนาดา อาจอธิบายได้จากการที่ประชาคมธุรกิจของแคนาดามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้กำหนดนโยบายที่อยู่บนฐานของความสัมพันธ์ของแคนาดา กับพื้นที่ เช่น แคริบเบียนและลาตินอเมริกา ซึ่งเชื่อมโยงกันกับผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัท

³ Norman Hillmer and Maureen Appel Molot (eds.), *Canada Among Nations 2002: A Fading Power*. Don Mills : Oxford University Press, 2002

ต่างๆ ธนาคาร และเหมืองแร่ และเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ของแคนาดากับประเทศกำลังพัฒนา อย่างไรก็ตามแคนาดาไม่ได้เชื่อมโยงกับประเทศเหล่านี้ในลักษณะการผูกขาดโดยรัฐบาลและประชาคมธุรกิจ แต่ยังมีเครือข่ายองค์กรต่างๆของแคนาดา อาสาสมัครจากองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น OXFAM และกลุ่มที่โบสถ์ให้การสนับสนุน หรือกลุ่มที่ให้การสนับสนุนด้านการเมืองแก่ประเทศกำลังพัฒนา เป็นต้น

2.1.4 นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุคทศวรรษที่ 1990

ในช่วงปี 1991- 1995 ความช่วยเหลือความช่วยเหลือนด้านการพัฒนาของแคนาดาได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 0.6 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ และเพิ่มเป็นร้อยละ 0.7 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ ในปี 2000 โดยผ่านช่องทางความช่วยเหลือหลากหลายและครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ความช่วยเหลือมากกว่าครึ่งหนึ่งของความช่วยเหลือทั้งหมดของแคนาดาเป็นความช่วยเหลือโดยตรงระหว่างประเทศต่อประเทศในรูปแบบทวิภาคี ในการช่วยเหลือประเทศต่างๆ มากกว่า 90 ประเทศ ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคีดังกล่าวให้ความสำคัญแก่ประเทศต่างๆ จำนวน 30 ประเทศ เฉพาะอย่างยิ่ง อินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ และศรีลังกา ซึ่งเป็น 4 ประเทศที่เป็นจุดกำเนิดของแผนการโคลอมโบ และเป็น 1 ใน 3 ของผู้รับความช่วยเหลือ (Recipients) ทั้งหมด

การวางบทบาทเศรษฐกิจนำการต่างประเทศของแคนาดา เฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของ DFAIT ทำให้นโยบายต่างประเทศสมัย นายฌอง เครเตียง (Jean Chretien) เป็นนายกรัฐมนตรีถูกวิจารณ์ว่า มองแต่เรื่องการค้า (Team Canada) ซึ่งมุ่งไปที่เอเชียและลาตินอเมริกา และไม่ได้มองถึงเรื่องสันติภาพเหมือนที่นายทรูโดปฏิบัติในช่วงปี 1983-1984 โดยการลงทุนทางตรงในต่างประเทศ (FDI) ของแคนาดาในปี 1995 เท่ากับ 150,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และการค้าคิดเป็นร้อยละ 37 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ

ในปี 1995 แคนาดาได้ลดงบประมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาลงร้อยละ 20.5 ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ยากจนลดลงเหลือร้อยละ 0.29 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศในปี 1997-1998 ซึ่งห่างไกลจากเป้าหมายร้อยละ 0.7 ของผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ

หลังปี 2000 รัฐบาลแคนาดาได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาได้เพิ่มขึ้นจาก 2,600 ล้านดอลลาร์แคนาดา ในปี 2000-2001 เป็น 4,100 ล้านดอลลาร์แคนาดา ในปี 2004-2005 งบประมาณความช่วยเหลือดังกล่าวที่เพิ่มขึ้นไม่พบมาตั้งแต่ปี 1980 ไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงการเงินในด้าน

ปริมาณแต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงการปรับปรุงด้านคุณภาพด้วย⁴ อันมีสาเหตุจากการอ้างอิงเป้าหมายร้อยละ 0.7 ของสหประชาชาติ ทำให้มีคำถามต่อคุณภาพความช่วยเหลือของแคนาดา

นายกรัฐมนตรีได้วางทิศทางใหม่ในด้านการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญ โดยการสนับสนุนเพิ่มขึ้นและเน้นช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาในแอฟริกาหลังสถานการณ์การคลังของประเทศดีขึ้นในปี 2002 ซึ่งประกาศเพิ่มความช่วยเหลือผู้พันระยะยาว ร้อยละ 8 ต่อปี และประกาศระหว่างการประชุม G8 ที่คานานาสกิส ว่ารัฐบาลแคนาดาจะตั้งกองทุนแคนาดาสำหรับแอฟริกา (Canada Fund for Africa) ด้วยงบประมาณ 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นระยะเวลา 3 ปี ต่อมาในสมัย นายสตีเวน ฮาร์เปอร์ (Stephen Harper) เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มุ่งไปที่แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรและนวัตกรรมใหม่ เช่น กรณีอัฟกานิสถาน ทำให้แคนาดาถูกตั้งคำถามต่อนโยบายต่างประเทศว่ามีลักษณะเป็นการเข้ายึดครอง (Capture) โดยใช้อำนาจทรัพยากรของแคนาดาเพื่อความมั่นคงของตนเอง และผลประโยชน์ทางการทูต และการค้ามากกว่าที่จะเป็นความช่วยเหลือการพัฒนา⁵ และการต่อสู้กับความยากจนอย่างจริงจัง นโยบายความช่วยเหลือของแคนาดาจึงกลายเป็นเครื่องมือในด้านผลประโยชน์ เหตุผลในการช่วยเหลือต่างประเทศจึงเป็นเครื่องมือที่แคนาดาเป็นผู้ออกแบบเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองการค้า และความมั่นคง⁶ รวมทั้งเป็นช่องทางส่งผ่านทรัพยากรไปยังหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของนโยบายต่างประเทศ ทำให้ในเดือนพฤษภาคม 2006 สมาชิกพรรคเสรีนิยม (Liberal) คือ นายจอห์น แมคเคย์ (John MacKay) ได้ออกพระราชบัญญัติ C-293 หรือพระราชบัญญัติความรับผิดชอบในความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (The Official Development Assistance Accountability Act) เพื่อให้มั่นใจว่าความช่วยเหลือพัฒนาต่างประเทศของแคนาดามีศูนย์กลางในการลดความยากจนและสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศอย่างยั่งยืนในการพัฒนาและส่งเสริมประชาธิปไตย และส่งเสริมมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล

การเผชิญความความกดดันของ CIDA จากการโจมตีของวุฒิสภาในความช่วยเหลือที่ให้แก่แอฟริกาในด้านประสิทธิผลและค่าใช้จ่ายที่ไม่ตอบสนองเงื่อนไขพื้นฐานในประเทศผู้รับ ทำ

⁴ Stephen Brown. "CIDA under the Gun" Canadian Political Science Association Annual Conference University of British Columbia, June 4-6, 2002, p.3

⁵ Morrison, David R. *Aid and Ebb Tide: A History of CIDA and Canadian Development Assistance*. Wilfrid Laurier University Press : Waterloo, 1998, p.40

⁶ Cranford Pratt. *Internationalism Under Strain: The North-South Policies of Canada, the Netherlands, Norway and Sweden*. Toronto : University of Toronto Press, 1989, pp.13-22

ให้วุฒิสภาแนะนำให้ CIDA กระจายอำนาจ เพื่อลดต้นทุนการบริหารและรวมนโยบายการพัฒนา ระหว่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศเข้าด้วยกัน ภายใต้การปรึกษากันอย่างใกล้ชิดระหว่าง เจ้าหน้าที่ด้านการต่างประเทศที่ติดต่อกับทวีปแอฟริกาและกระทรวงกลาโหม

2.1.5 นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุค สหวรรษใหม่

ปัญหาในการบริหารหน่วยงานของการช่วยเหลือของ CIDA ที่เกิดขึ้นจากการขาดประสิทธิภาพของผู้นำทางการเมืองหรือรัฐมนตรีที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะรัฐมนตรีและพรรคการเมือง รวมถึงการไม่มีอำนาจที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน นอกเหนือจากการบรรเทาภัย พิบัติฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือฉุกเฉินด้านมนุษยธรรมสำหรับตอบสนองภาวะวิกฤต รวมทั้งต้นทุน ประสิทธิภาพของโปรแกรมการพัฒนา เช่น เงินค่าใช้จ่ายที่ต่ำอาจบรรลุความสำเร็จมากกว่าในรัฐ ผู้รับหากใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ CIDA ต้องมีความพยายามปรับปรุงโดยเน้นต้นทุน ประสิทธิภาพของโปรแกรม ในด้านอำนาจที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้นโยบายฐาน-ผู้รับ (Recipient-Based Policy) เป็นตัวขับเคลื่อน ซึ่งชาวแคนาดาสามารถควบคุมได้ มีความโปร่งใส เพื่อสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชน ด้วยการรายงานให้รัฐสภาทราบอย่างเป็นรูปธรรม การประชาสัมพันธ์ ต่อสาธารณะ และแผนยุทธศาสตร์ซึ่งแยกระหว่างความช่วยเหลือเป็นทางการและความช่วยเหลือ ฉุกเฉินเพื่อมนุษยธรรมและการพัฒนาในระยะยาวจากข้อเสนอแนะของวุฒิสภาที่ให้จำกัดจำนวน ประเทศและภาค⁷ ภายใต้การปรึกษาหารือร่วมกับประเทศผู้บริจาคอื่นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความ พุ่งเพี้ยนและลดค่าใช้จ่ายการจัดส่งความช่วยเหลือ และนำหลักการปฏิญญาปารีสว่าด้วย ประสิทธิภาพความช่วยเหลือปี 2005 (The Principles of the 2005 Paris Declaration on Aid Effectiveness)⁸ มาใช้โดยเฉพาะคำแนะนำในแนวทางการจัดการและกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อ ความมั่นใจว่ามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ในการจัดการ ซึ่งปรากฏในนโยบายต่างประเทศของ แคนาดาในปี 2005 ว่าแคนาดาเป็นประเทศซึ่งมีศักยภาพ และประวัติศาสตร์ที่ดีของโลกในด้านการ พัฒนาต่างประเทศและแคนาดาสนับสนุนสิ่งสำคัญนี้ ซึ่งในแผนงบประมาณปี 2007 กล่าวว่า ชาวแคนาดาใช้ความภาคภูมิใจในบทบาทของตนในการลดความยากจนทั่วโลก เพื่อรักษา สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เพิ่มจำนวนทรัพยากรที่มีเพื่อความร่วมมือระหว่าง

⁷ Brian Tomlinson. *Highlights from Recent Canadian Foreign Policy Polling Information*. Ottawa: Canadian Council for International Cooperation, 2002. p.3

⁸ ในปี 2000 สหประชาชาติได้จัดให้มีการประชุม (Millennium Summit) ซึ่งผู้นำโลกตกลงใจที่จะสร้างมาตรฐาน เพื่อปรับปรุงเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีที่สุดเรียกว่าหลักการปฏิญญาปารีสว่าด้วยประสิทธิภาพความช่วยเหลือปี 2005 ซึ่งดัชนีความก้าวหน้าจะต้องดำเนินการโดยประเทศผู้บริจาค และประเทศผู้รับเพื่อเพิ่ม ผลกระทบของการพัฒนาโครงการ

ประเทศ หากรัฐบาลมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงสถานการณ์ในการลดความยากจน เพื่อประสิทธิภาพแล้ว แคนาดาต้องจำกัดจำนวนประเทศและเข้มงวดมากขึ้นในการกระจายความช่วยเหลือและการเงิน โดยประวัติศาสตร์นโยบายต่างประเทศของแคนาดาเน้นไปที่พื้นที่ยุทธศาสตร์ความเชี่ยวชาญ ทั้งกระทรวงการต่างประเทศและ CIDA ต่างล้วนมีผู้ร่วมงานมีความเชี่ยวชาญด้านนโยบายและการเปลี่ยนแนวโน้มทางการเมืองซึ่งมีผลต่อนโยบายต่างประเทศ แต่ไม่เหมาะสมสำหรับปัญหาระยะยาว หรือการวางแผนกลยุทธ์ของประเทศในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ซึ่งไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาเศรษฐกิจหรือเงื่อนไขด้านธรรมาภิบาล แต่ต้องช่วยให้ประเทศหุ้นส่วนช่วยเหลือตัวเองโดยการให้ทรัพยากรที่เพียงพอและตอบสนองพันธกรณีภายใต้ปฏิญญาปารีสแต่ท้ายที่สุด ความรับผิดชอบจะเป็นของประเทศผู้รับ

แคนาดาได้กลายเป็นประเทศผู้บริจาคที่สำคัญในกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของ ทะเลทรายซาฮาราในทวีปแอฟริกา (Sub-Saharan Africa) ระหว่างปี 2003-2004 และในปี 2008-2009 รัฐบาลอนุรักษ์นิยมของนายฮาร์เปอร์ได้ให้ความสนใจไปที่อัฟกานิสถาน เรียกว่า ภารกิจ อัฟกานิสถาน แคนาดาได้ตัดความช่วยเหลือประเทศอื่น เช่น บังคลาเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองค่าใช้จ่ายในอัฟกานิสถาน ซึ่งถูกเรียกว่า หม้อทอง (Pot of Gold) ของ CIDA ที่มี ค่าใช้จ่ายประมาณ 600 ล้านดอลลาร์แคนาดา และคาดว่าจะสูงถึง 1,000 ล้านดอลลาร์แคนาดา ในปี 2011 แม้ว่าอัฟกานิสถานจะไม่ได้อยู่ใน 25 ประเทศ ที่ระบุลำดับความสำคัญในฐานะส่วนการพัฒนาของแคนาดา โดยเหตุผลที่ว่าอัฟกานิสถานอยู่ภายใต้ประเภท รัฐที่ล้มเหลวและเปราะบาง

สุนทรพจน์ของนายฮาร์เปอร์ต่อรัฐสภาหลังเกิดโศกนาฏกรรมของ 9/11 ซึ่งเชื่อมโยงกับความมั่นคงปลอดภัยของแคนาดา โดยนายฮาร์เปอร์ชี้ว่าอัฟกานิสถานสามารถช่วยปรับปรุงความสัมพันธ์กับประเทศสหรัฐอเมริกา และในรายงานของ CIDA ยังสรุปว่า ชาวแคนาดาสามารถภูมิใจในการมีส่วนร่วมกับการกองกำลังและบุคลากรในอัฟกานิสถานในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยของประเทศ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแคนาดาได้กล่าวว่า เป็นการเกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อตอบสนองการป้องกันความปลอดภัยของแคนาดามากกว่าการพัฒนาต่างประเทศแต่ยังหมายรวมถึงผลประโยชน์การค้าและการลงทุนของแคนาดาในอัฟกานิสถาน⁹

ในเดือนมีนาคม 2007 CIDA ได้ตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ (Task Force) ด้านอัฟกานิสถาน ขึ้น มีรองประธาน CIDA เป็นหัวหน้า เพื่อพิจารณาจัดสรรทรัพยากรที่มีให้อัฟกานิสถานโดยการร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ DFAIT ในการประสานงานกิจกรรมแคนาดาในอัฟกานิสถาน แต่ความไม่ชัดเจนในในวิธีการทำงานพัฒนาในเขตสงครามแม้ว่าจะเข้าใจถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นและมี

⁹ Canada. *Canada in the World. Government Statement*. Ottawa : Canada Communication Group, 1995. p.47

ประสิทธิภาพต่ำซึ่งขัดกับการเน้นประสิทธิภาพของความช่วยเหลือ ทำให้การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาเคลื่อนไปอย่างล่าช้า อันเป็นผลจากสถานการณ์การสู้รบ ทำให้ CIDA ไม่สามารถใช้จ่ายเงินสำหรับโครงการพัฒนาได้ นอกจากนี้การพัฒนาโดยให้ความช่วยเหลือที่จำกัดและไม่ต่อเนื่องยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของชาวกันต๊ะฮาร์

รายงานของคณะกรรมการการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศของสภาสูงในปี 2007 ในกรณีของกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราในทวีปแอฟริกาได้ทำลายความน่าเชื่อถือของ CIDA และนโยบายความช่วยเหลือแคนาดา โดยคณะกรรมการการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศของวุฒิสภาได้ดำเนินการทำงานของ CIDA ในจังหวัดกันต๊ะฮาร์และแนะนำว่า CIDA ควรให้งบประมาณจำนวน 20 ล้านดอลลาร์แคนาดาโดยตรงแก่กองกำลังแคนาดาสำหรับโครงการพัฒนาท้องถิ่นในกันต๊ะฮาร์ ซึ่งได้รับการต่อต้านจากองค์กรพัฒนาเอกชนแคนาดา โดยเห็นว่าการให้ความช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ทางการทหารเพื่อป้องกันการกลับมาของลัทธิความรุนแรงในพื้นที่รวมทั้งเป็นรางวัลสำหรับการทำงานร่วมกันในการต่อต้าน Taliban เป็นการละเลยปรัชญาพื้นฐานในการพัฒนาและหลักการพื้นฐานของความเป็นกลางของความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และมีโอกาสที่จะละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยมนุษยธรรมตามสนธิสัญญาเจนีวา นอกจากนี้ยังทำให้ชีวิตผู้ทำงานด้านมนุษยธรรมมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

กลางปี 2007 แนวคิด 3D ในอัฟกานิสถานได้มาถึงทางตัน ไม่เฉพาะแต่ CIDA ยังรวมถึงการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม (Department of National Defence) หรือ DND และ DFAIT ในการถ่ายโอนนักโทษไปยังเจ้าหน้าที่ของอัฟกานิสถาน

แรงกดดันจากการวิจารณ์การทำงานของ CIDA ทำให้รัฐบาลแคนาดาต้องพัฒนาแผนปฏิบัติการในปี 2009 เพื่อให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ (Aid Effectiveness) และสามารถรายงานผลให้ชาวแคนาดาทราบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ความช่วยเหลือที่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน มีความเป็นไปได้ในการใช้ทรัพยากร และประโยชน์มากที่สุด และรัฐบาลแคนาดายังมีเป้าหมายเพิ่มปริมาณความช่วยเหลือขึ้นในแต่ละประเทศให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมุ่งไปที่โปรแกรมช่วยเหลือในประเทศต่างๆ จำนวน 20 ประเทศ ใน 3 ประเด็น คือ

1. การเพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร (Increasing Food Security)
2. ความเติบโตของการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (Stimulating Sustainable Economic Growth)
3. ความมั่นคงในอนาคตของเด็กและเยาวชน (Securing the Future of Children and Youth)

2.2 นโยบายในการให้ความช่วยเหลือ และประเด็นของการความช่วยเหลือที่แคนาดาให้ความสำคัญ ในปัจจุบัน

2.2.1 นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุคสหสหัสวรรษใหม่

จุดมุ่งหมายของความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการแคนาดา คือ การสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศที่กำลังพัฒนาและทำให้ความยากจนลดน้อยลง โดยแคนาดายึดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals) หรือ MDGs ซึ่งเป็นประเด็นระดับโลก โดยที่ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมจะยังคงเป็นกุญแจสำคัญในด้านความร่วมมือ ได้แก่

1. มุ่งลดความยากจนอย่างมีประสิทธิภาพโดยการจับคู่ชาวแคนาดาที่เป็นคนส่วนน้อยกับความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาโดยการร่วมมือกับผู้บริจาคอื่นๆ
2. ส่งเสริมความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาโดยเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมและความยากจนและความไม่ยุติธรรมทางสังคม
3. สร้างสังคมที่มีศักยภาพในการมีส่วนลดความยากจนในโลกอย่างมีประสิทธิภาพ

แถลงการณ์การพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติได้นำไปสู่ข้อตกลงทั่วโลกทางสังคมว่าประเทศกำลังพัฒนาจะต้องทำให้มากขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาด้วยตนเอง และประเทศที่พัฒนาแล้วต้องสนับสนุนความช่วยเหลือ เงินกู้ยืม และโอกาสในการค้า โดยความก้าวหน้าของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อบรรลุ MDGs ซึ่งมีเงื่อนไขขึ้นกับประเทศที่พัฒนาแล้วในการเพิ่มความช่วยเหลือ เช่น การชำระหนี้สิน การเปิดตลาดการค้า การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการปรับปรุงโอกาสการจ้างงาน โดยแคนาดาได้เพิ่มความช่วยเหลือและทรัพยากรที่ไม่ใช่ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนา และยังได้ให้คำมั่นในการเพิ่มความช่วยเหลือด้านการพัฒนาเป็นสองเท่า คือ ร้อยละ 8 ต่อปี ระหว่างปี 2001 -2010

แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและประเทศโลกที่ 3 ให้ความช่วยเหลือแคนาดามีรูปแบบที่ชัดเจนจากวิวัฒนาการของประเทศ ค่านิยม และสถาบันทางการเมือง ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของแคนาดาที่มาจากหลักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ภายนอกของแคนาดากับนโยบายต่างประเทศของแคนาดา โดยมีค่านิยมในการสนับสนุนความร่วมมือกับต่างประเทศที่มีลักษณะโน้มเอียงไปในความช่วยเหลือรูปแบบพหุภาคี¹⁰

¹⁰ Evan H. Potter "Canada and the World: Continuity and Change in Public Opinion on Aid, Trade, and International Security (1993-2002)" Paper presented at the Public Opinion and Canada's International Relations" Roundtable held in Ottawa, June 27, 2002. pp.6-14

แต่การขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศและความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการพัฒนาโดยการบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือ และความช่วยเหลือซึ่งสัมพันธ์กับผลประโยชน์ของของแคนาดาที่สัมพันธ์กับการจัดสรรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา รวมทั้งผลประโยชน์ทางการเมืองและผลประโยชน์ทางการค้า หรือความปรารถนาในการสร้างหรือรักษาสัมพันธ์อันดีกับรัฐบาลประเทศผู้รับ ทำให้ความช่วยเหลือมากกว่าครึ่งหนึ่งของความช่วยเหลือทั้งหมดของแคนาดาเป็นความช่วยเหลือโดยตรงระหว่างประเทศต่อประเทศในรูปแบบทวิภาคี ซึ่งรัฐบาลแคนาดาได้ให้การสนับสนุนกว่า 1,000 โครงการ แก่รัฐบาลผู้รับในกว่า 100 ประเทศ

อย่างไรก็ตามในปี 1988 พบว่า ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศของแคนาดาในรูปแบบทวิภาคีระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล ร้อยละ 80 ของความช่วยเหลือเป็นการจัดซื้อสินค้าและบริการที่ซื้อเข้ามาซึ่งมีที่มาจากแคนาดา ทำให้รัฐบาลแคนาดาถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือดังกล่าวมีลักษณะผูกความช่วยเหลือโดยเป็นเงินสมทบที่ซ่อนไว้เพื่อการส่งออกภายในประเทศ จึงมีความพยายามทำให้ลดจำนวนลงเหลือร้อยละ 20 ของมูลค่าความช่วยเหลือ เนื่องจากโปรแกรมการช่วยเหลือได้ให้น้ำหนักมากเกินไปในกระบวนการคัดเลือกเพื่อผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ของประเทศผู้ให้ โดยตั้งแต่ปี 1988 กฎระเบียบดังกล่าวได้มีการผ่อนคลายลงมากขึ้นยกเว้นความช่วยเหลือด้านอาหาร ซึ่งมีความพยายามต้องการให้มีการลดลงจาก ร้อยละ 80 เหลือร้อยละ 66 และเหลือร้อยละ 50 ในกรณีของกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราในทวีปแอฟริกาและประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอื่นๆ อย่างไรก็ตาม คำแถลงนโยบายของรัฐบาลแคนาดาในปี 1995 ไม่ยอมรับคำแนะนำของคณะกรรมการการทบทวนนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลที่ต้องการให้มีการลดสัดส่วนลงเหลือร้อยละ 20 ในปี 2000

2.2.2 ประเด็นของการความช่วยเหลือที่แคนาดาให้ความสำคัญในปัจจุบัน

แคนาดาได้รับแถลงการณ์ของสหประชาชาติขององค์การสหประชาชาติในเดือนกันยายนปี 2000 เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆอีก 191 ประเทศ เป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติ คือ การลดความยากจน สุขภาพ การศึกษา ความทัดเทียมกันทางเพศ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีกำหนดบรรลุเป้าหมายในปี 2015

ในปี 2002 แคนาดาได้ให้ความเห็นชอบในฉันทามติมอนเทอร์เรย์ (Monterrey Consensus) ซึ่งมีผลผูกพันแคนาดาในการร่วมผลักดันเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติในฐานะที่เป็นประเทศอุตสาหกรรม โดยแคนาดาให้การสนับสนุนผ่านความช่วยเหลือ การค้า และการแก้ไขหนี้สิน แถลงการณ์นโยบายระหว่างประเทศปี 2005 ของแคนาดา นอกจากการป้องกันประเทศ การพัฒนา และนโยบายทางการทูต ซึ่งเน้นการเชื่อมโยงกันของความมั่นคงและการพัฒนากับการค้า การลงทุน การให้กู้ยืม การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความช่วยเหลือ ใน

แถลงการณ์นโยบายระหว่างประเทศดังกล่าว ยังรวมถึงผลกระทบที่มองเห็นได้ของ MDGs โดยแคนาดาได้ปรับปรุงความช่วยเหลือในด้านธรรมาภิบาล สุขภาพ (เฉพาะอย่างยิ่ง เอชไอวี/เอดส์) การศึกษาพื้นฐาน การพัฒนาภาคเอกชนและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน รวมทั้งความท้าทายพิเศษ

เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของ MDGs ดังนั้นประเด็นการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา จึงยึดตามเป้าหมายของ MDGs¹¹ ได้แก่

1. การกำจัดความยากจน และความอดอยาก (Eradicate Extreme Poverty and Hunger)

แม้อัตราความยากจนทั่วโลกจะลดต่ำลงโดยเฉพาะในเอเชีย แต่ผู้คนนับล้านยังคงตกอยู่ในความยากจน ถึงจะมีความก้าวหน้าในการต่อสู้กับความอดอยาก แต่การเติบโตของผลผลิตทางการเกษตรที่ช้า และการขยายตัวของประชากร ทำให้ตั้งแต่ปี 1990 ในหลายภูมิภาคมีผู้คนนับล้านที่ยังหิวโหย โดยเฉพาะในแอฟริกาและเอเชียใต้

ยุทธศาสตร์ในการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา คือ การลดยากจนในประเทศกำลังพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท แคนาดาใช้งบประมาณระหว่างปี 2000-2005 ถึง 1,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการสนับสนุนการพัฒนาในภาคเอกชน เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการเพิ่มขึ้นของอาหารสำรอง แต่ยังสร้างรายรับแก่ผู้คนเป็นจำนวนมาก ระหว่างปี 2000-2005 แคนาดายังมีส่วนช่วยในการต่อสู้กับความอดอยากในประเทศกำลังพัฒนาโดยใช้งบประมาณถึง 681 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมถึงโปรแกรมการแจกจ่ายวิตามิน A ที่ดำเนินการโดย UNICEF และการให้อาหารเสริมในเด็กซึ่งช่วยลดการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีในแต่ละปีประมาณ 330,000 คน

2. การบรรลุการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Achieve Universal Primary Education)

จำนวนการเข้าศึกษาต่อในระดับพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาได้ขยายตัวในประเทศที่กำลังพัฒนา แต่ยังคงมีเด็กซึ่งมีอายุที่ต้องอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาว่า 100 ล้านคน ไม่ได้รับการศึกษา โดย 2 ใน 3 เป็นผู้หญิง และเด็กจำนวนกว่า 150 ล้านคนต้องออกจากโรงเรียนกลางคันก่อนจบชั้นประถม 5 และผู้หญิงกว่า 860 ล้านคน ซึ่ง 2 ใน 3 เป็นผู้หญิง ซึ่งไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ แคนาดาจึงเห็นถึงความจำเป็นในด้านคุณภาพ การเข้าถึง และความท้าทายในด้านการศึกษาพื้นฐานในประเทศที่เป็นหุ้นส่วน

¹¹ Canadian International Development Agency. *Canada Making a Difference in the World A Policy Statement Strengthening and Effectiveness*. Ottawa : Minister of Public Works and Government Services, 2002. p.4

ระหว่างปี 2000 - 2005 แคนาดาได้ให้การสนับสนุนการศึกษาพื้นฐานด้วยงบประมาณถึง 858 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หลังปี 2005 สิ้นสุด แคนาดาให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาพื้นฐานรายเดือนในแอฟริกามากกว่า 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ด้วยการสนับสนุนโปรแกรม Education for All เพื่อช่วยให้ประเทศเหล่านั้นบรรลุถึงเป้าหมาย MDGs

3. ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศแก่ผู้หญิง (Promote Gender Equality and Empower Women)

ช่องว่างทางเพศโดยเฉพาะการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาของประเทศที่กำลังพัฒนานับเป็นปัญหาสำคัญซึ่งนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ผู้หญิงยังคงได้รับค่าจ้างที่ต่ำกว่าผู้ชาย เป็นงานที่ไม่มั่นคง และจ่ายค่าจ้างที่ต่ำ ความก้าวหน้าของผู้หญิงยังคงไม่เท่าเทียมกันในงานระดับต่างๆ ของรัฐ ในทางการเมือง ผู้หญิงมีที่นั่งในรัฐสภาเพียงร้อยละ 16 เป้าหมายของการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา คือ มุ่งส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศในทุกๆ ด้านของการพัฒนา เช่น การค้า การรักษาความสงบ และสิทธิมนุษยชน

4. การลดการตายในเด็ก (Reduce Child Mortality)

แม้อัตราการตายในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จะลดต่ำลงอย่างช้าๆ ในเด็ก 11,000,000 คน แต่ละปี มีเด็ก 30,000 คนต้องตาย จากปัญหาโรคปอดอักเสบ ท้องร่วง และภาวะทุพโภชนาการ โดยแคนาดามีจุดมุ่งหมายในการปรับปรุงสุขภาพเด็กด้วยการวางเป้าหมายเรื่องความมั่นคงด้านอาหาร และโภชนาการ การเข้าถึงน้ำสะอาดและสุขอนามัย เพื่อป้องกันโรคติดต่อและสร้างความเข้มแข็งแก่ระบบสาธารณสุข

แคนาดาได้ใช้งบประมาณถึง 3,000 ล้านดอลลาร์ร่วมกับ UNICEF ในการให้ความช่วยเหลือโดยการให้วัคซีนเพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันในเด็ก โดยแคนาดาเป็น 1 ใน 5 ของผู้ให้ความช่วยเหลือรายใหญ่ ซึ่งสามารถช่วยเด็กให้รอดพ้นจากโรคหัดโรคคอตีบ วัณโรค และโปลิโอ ด้วยการปลูกฝี ถึง 500,000 คน

5. การปรับปรุงสุขภาพของมารดา (Improve Maternal Health)

ในแต่ละปีมีผู้หญิงมากกว่าครึ่งล้านคนตาย เกิดจากการบาดเจ็บหรือทุพพลภาพระหว่างตั้งครรภ์ และการคลอดลูก การตายของแม่ทำให้เด็กเป็นกำพร้า และมีแนวโน้มที่จะมีฐานะยากจน การเข้าถึงการดูแลสุขภาพร่างกาย รวมทั้งการวางแผนครอบครัว จึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญสำหรับสุขภาพแม่ แคนาดาได้ให้ความสนใจในเรื่องสุขภาพแม่ใน 2 ประเด็น คือ เพศสุขภาพ และความปลอดภัยของความมารดา แคนาดาได้ใช้งบประมาณในเรื่องดังกล่าวถึง 54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี โดยให้ความช่วยเหลือในการเข้าถึงการวางแผนครอบครัวผ่านกองทุนประชากรขององค์การสหประชาชาติ

6. การต่อสู้กับเอชไอวี/เอดส์มาลาเรียและโรคอื่น (Combat HIV/AIDS, Malaria and Other Diseases)

ถึงจะมียาใหม่ๆ มาช่วยยืดชีวิต แต่โรคเอชไอวี/เอดส์ยังคงไม่มีวิธีการรักษา นอกจากนี้ มาเลเรียและวัณโรคยังคงเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญในแต่ละปีใกล้เคียงกับเอชไอวี/เอดส์ ซึ่งแคนาดาเป็นผู้เล่นที่มีบทบาทสำคัญรายใหญ่ในการให้ความช่วยเหลือในการป้องกันโรคเอชไอวี/เอดส์ โดยแคนาดาใช้งบประมาณกว่า 600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเรื่องดังกล่าว และยังคงเป็นผู้บริจาคชั้นนำโดยให้ความช่วยเหลือแก่กองทุนโลก 530 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการต่อสู้กับเอชไอวี/เอดส์ มาเลเรีย และวัณโรค และยืนยันว่าจะให้ความช่วยเหลือแก่กองทุนโลก 450 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการต่อสู้เอชไอวี/เอดส์ วัณโรค และมาลาเรีย ตลอด 3 ปีข้างหน้า โดยในช่วงปี 2001 แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน 182 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อผลิตวัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันโรคในโครงการ Global Alliance for Vaccines and Immunization (GAVI) แก่ประเทศกำลังพัฒนายิ่งกว่านั้น แคนาดายังให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการกำจัดโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันอย่างรุนแรงทั่วโลก

แคนาดาให้ความสำคัญกับเรื่องยา โดยเป็นหนึ่งในผู้บริจาค แก่ Global Drug Facility (GDF) และสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยมากกว่า 1,680,000 คน ด้วยการให้ยาฟรี ซึ่งเป็นผู้ป่วยเอชไอวี/เอดส์ และวัณโรคกว่า 1,380,000 คน รวมถึงโปรแกรมการดูแลรักษาที่ให้การสนับสนุนแก่กองทุนโลกในการต่อสู้โรคเอดส์ (Global Fund to Fight AIDS) หรือ GFATM ทำให้คนกว่า 130,000 คนได้รับการรักษา และคนกว่า 1,000,000 คน ได้รับการให้คำปรึกษาและบริการทดสอบ นอกจากนี้ แคนาดายังให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงการเข้าถึงยา โดยเป็นผู้บริจาคสำคัญ 3 ใน 5 แก่องค์การอนามัยโลกโดยมอบความช่วยเหลือกว่า 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อให้ผู้ป่วยเอชไอวี/เอดส์ เข้าถึงยาในปี 2005 แคนาดาเป็นประเทศแรกที่แก้ไขกฎหมายสิทธิบัตรในปี 2005 ให้มีการผลิตยาราคาต่ำที่ได้รับสิทธิบัตร เพื่อส่งออกไปยังประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งการออกกฎหมายดังกล่าว ทำให้แคนาดาสามารถให้ยุทธศาสตร์ต่อสู้กับโรคที่แพร่กระจายในประเทศกำลังพัฒนาได้

7. การรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Ensure Environmental Sustainability)

แม้ประเทศต่างๆ จะยอมรับหลักการของการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่ไม่เกิดผลความก้าวหน้าเพียงพอในการป้องกันการสูญเสียทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายในการต่อสู้กับความยากจน เนื่องจากการเลี้ยงชีพในชีวิตประจำวันผูกติดกับทรัพยากรธรรมชาติรอบๆ ตัว การเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยจะเพิ่มขึ้น แต่ครึ่งหนึ่งของโลกที่กำลังพัฒนายังไม่สามารถเข้าถึงสุขอนามัยเบื้องต้น ผู้คนกว่า 1,000 ล้านคน ยังอยู่ในชุมชนแออัดในเมือง อันมีผลจากการเจริญเติบโตของประชากรในเมือง แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมที่เป็นเรื่องของผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ด้วยการสร้างศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การกลายเป็นทะเลทราย และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยแคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือในเรื่องสิ่งแวดล้อมจำนวน 200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และสนับสนุนเงินตั้งกองทุนแคนาดาสำหรับพัฒนาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Canada Climate Change Development Fund) เพื่อการสร้างศักยภาพในความท้าทายจากปัญหาสิ่งแวดล้อมจำนวน 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อสนับสนุนเทคโนโลยีแก่ประเทศต่างๆกว่า 52 ประเทศ ในการปรับปรุงการปฏิบัติในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน การเพิ่มการเข้าถึงน้ำสะอาดและสุขอนามัย

8. การพัฒนาหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Develop a Global Partnership for a Development)

แถลงการณ์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้นำไปสู่ข้อตกลงทั่วโลกทางสังคมว่าประเทศกำลังพัฒนาจะต้องทำให้มากขึ้น เพื่อรองรับการพัฒนาด้วยตนเองและประเทศที่พัฒนาแล้วต้องสนับสนุนความช่วยเหลือเงินกู้ยืม และโอกาสในด้านการค้า โดยความก้าวหน้าของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อบรรลุ MDGs จึงขึ้นกับประเทศที่พัฒนาแล้วในการเพิ่มความช่วยเหลือการชำระหนี้สิน และขึ้นกับการเปิดการค้า การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการปรับปรุงโอกาสการจ้างงาน ระหว่างปี 2001-2005 แคนาดาเป็นประเทศเจ้าหนี้ที่ร่วมอยู่ใน Paris Club มีหนี้เงินให้กู้ยืมถึง 702 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแคนาดาได้เพิ่มความช่วยเหลือและทรัพยากรแก่ประเทศกำลังพัฒนา และยังได้ให้คำมั่นในการเพิ่มความช่วยเหลือด้านการพัฒนาเป็นสองเท่า คือ ร้อยละ 8 ต่อปี ในปี 2001 -2010 ในส่วนการเข้าถึงตลาดแคนาดาสำหรับสินค้าส่งออกของประเทศกำลังพัฒนา ในปี 2001 การประชุมรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก ครั้งที่ 4 ที่โดฮา แคนาดาได้ประกาศไม่เก็บภาษีและการเข้าถึงการปลอดโควตา (Quota-Free) แก่สินค้านำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาจำนวน 48 ประเทศ มูลค่า 633 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2002 และ 1,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2004

บทที่ 3

องค์การกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือ แก่ต่างประเทศของแคนาดา

บทบาทในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของแคนาดาแม้จะขึ้นกับอำนาจของฝ่ายบริหารในสหพันธรัฐโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี โดยฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภามีบทบาทเพียงตั้งคณะกรรมการการศึกษาและจัดทำรายงาน (Report) อย่างไรก็ตามพยายามเข้ามามีอิทธิพลของนักการเมืองจากงบประมาณความช่วยเหลือที่เพิ่มขึ้นของ CIDA ทำให้มีแรงกดดันทางการเมืองต่อโครงการความช่วยเหลือและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา นอกจากนี้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนแคนาดาในการตรวจสอบนับแต่ช่วงทศวรรษ 1960 รวมถึงข้อบังคับของกฎหมายในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล เช่น พระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ (Department of External Affairs Act) พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี (Annual Appropriation Act) และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) (International Development (Financial Institutions) Assistance Act) รวมทั้งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบในความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA Accountability Act) ที่กำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต้องทำรายงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในการพัฒนาเสนอต่อรัฐสภา เริ่มในปี 2009 ทำให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองยิ่งขึ้น และเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดาโดยรัฐสภา การศึกษาในส่วนนี้ต้องการพิจารณาว่าแคนาดามีโครงสร้างการกำหนดนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศ ตัวแสดงสำคัญทั้งตัวแสดงหลัก ตัวแสดงรอง และกระบวนการในการกำหนดนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศอย่างไร

3.1 โครงสร้างการกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา

แคนาดาเป็นประเทศในเครือจักรภพอังกฤษมีระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ (Confederation) ระบบการเมืองเป็นแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา (Parliamentary Democracy) มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (Governor General) ทำหน้าที่ประมุขแห่งรัฐแทนสมเด็จพระราชินีแห่งอังกฤษและมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แบ่งเขตการปกครอง

ออกเป็น 10 มณฑล (Province) และ 3 เขตปกครองพิเศษ (Territory)¹² โดยแต่ละมณฑลมีนายกรัฐมนตรี (Premier) เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย

1. มณฑลออนตาริโอ
2. มณฑลควิเบ็ค
3. มณฑลโนวาสโกเชีย
4. มณฑลนิวบรันสวิก
5. มณฑลมานิโตบา
6. มณฑลบริติช โคลัมเบีย
7. มณฑลปรินซ์เอ็ดเวิร์ดไอแลนด์
8. มณฑลซาสคัซวัน
9. มณฑลอัลเบอร์ต้า
10. มณฑลนิวฟันด์แลนด์ และแลบราดอร์
11. เขตปกครองพิเศษนอร์ทเวสต์
12. เขตปกครองพิเศษยูคอน
13. เขตปกครองพิเศษนูนาวุต

แคนาดามีพรรคการเมืองที่สำคัญ 4 พรรค ได้แก่

1. พรรคเสรีนิยม (Liberal Party)
2. พรรคอนุรักษนิยม (Conservative Party)¹³
3. พรรคประชาธิปไตยใหม่ (New Democratic Party)
4. พรรค Bloc Quebecois

หลังการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2006 พรรคอนุรักษนิยมได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด โดยได้ที่นั่งในสภาสมาชิกจำนวน 124 ที่นั่ง ในขณะที่พรรคเสรีนิยม (LP) หรือ ได้ 103 ที่นั่ง พรรค Bloc Quebecois (BQ) ได้ 51 ที่นั่ง พรรคประชาธิปไตยใหม่ (NDP) หรือ ได้ 29 ที่นั่ง และอีก 1 ที่นั่งเป็นผู้สมัครอิสระ จากทั้งหมด 308 ที่นั่ง ชัยชนะของพรรคอนุรักษนิยมถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญของแคนาดา เนื่องจากรัฐสภาแคนาดามีมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลพรรคเสรี

¹² ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างรัฐกับดินแดน คือ รัฐของแคนาดาได้รับมอบอำนาจจากบทบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยตรง ขณะที่ดินแดนของแคนาดาจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายของสหพันธรัฐ ดังนั้น รัฐบาลสหพันธรัฐจึงมีอำนาจโดยตรงในการควบคุมดูแลดินแดน ส่วนรัฐบาลของรัฐนั้นจะมีอำนาจและสิทธิในการปกครองตนเองมากกว่า

¹³ เกิดจากการรวมตัวของพรรคอนุรักษนิยมก้าวหน้า (Progressive Conservative Party) หรือ PC และพรรคพันธมิตรแคนาดา (Canadian Alliance Party) มีนายสตีเวน ฮาร์เปอร์ เป็นหัวหน้าพรรค

นิยมของนายพอล มาร์ติน เนื่องจากข้อกล่าวหาว่ามีการคอร์รัปชันเกิดขึ้นในรัฐบาล จากปัญหาความหละหลวมในการเบิกจ่ายงบประมาณของอดีตรัฐมนตรีและนักการเมืองจากพรรคเสรีนิยม ในการดำเนินโครงการ Sponsorship Programme ซึ่งว่าจ้างบริษัทโฆษณาณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมความเป็นเอกภาพและต่อต้านกระแสแยกตัวเป็นอิสระของมณฑลควิเบค

พรรคฝ่ายค้านของแคนาดาทั้ง 3 พรรคชนะการลงคะแนน เพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนฐานอำนาจจากพรรคเสรีนิยมซึ่งบริหารประเทศอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 12 ปี อย่างไรก็ตาม พรรคอนุรักษนิยม มีสมาชิกสภาสามัญชนจำนวนไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ทำให้ต้องจัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างน้อย และต้องหาแนวร่วมจากพรรคอื่นโดยเฉพาะพรรคประชาธิปไตยแห่งชาติ โดยพรรคเสรีนิยมซึ่งเป็นพรรคอันดับ 2 ก็เปิดโอกาสให้พรรคอันดับ 1 อย่างพรรคอนุรักษนิยม มีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลก่อน และ พรรคอนุรักษนิยม สามารถจัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างน้อยได้สำเร็จ คณะรัฐมนตรีชุดใหม่ของพรรคอนุรักษนิยม ประกอบด้วยสมาชิกสภาสามัญชนที่มีอายุน้อยหลายคนและมีส่วนช่วยให้พรรคชนะการเลือกตั้งในมณฑลควิเบค ซึ่งเป็นจุดอ่อนของพรรคมาโดยตลอด นโยบายสำคัญของ พรรคอนุรักษนิยม ภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนายสตีเวน ฮาร์เปอร์ ได้แก่ การสนับสนุนการลดภาษีและปกป้องผลประโยชน์ของชาวแคนาดา สนับสนุนการขยายกำลังทหารเพื่อภารกิจรักษาสันติภาพในต่างประเทศและช่วยบรรเทาทุกข์ในกรณีเกิดภัยพิบัติ เน้นการเข้าถึงระบบสาธารณสุข ลดปัญหาอาชญากรรม และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อปรับปรุงการบริหารให้มีธรรมาภิบาล ซึ่งพรรคอนุรักษนิยมใช้เป็นประเด็นโจมตีการบริหารรัฐบาลของพรรคเสรีนิยมในระหว่างการหาเสียง

อย่างไรก็ตาม พรรคอนุรักษนิยมได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องการคัดค้านกฎหมายอนุญาตการทำแท้ง การคัดค้านการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกันและการดำเนินนโยบายนิยมอเมริกัน (Neo-Conservative) รัฐบาลของนายฮาร์เปอร์ยังถูกวิจารณ์ว่า ไม่มีนโยบายต่างประเทศที่ชัดเจน โดยมักอิงท่าทีและแนวนโยบายของสหรัฐอเมริกา รวมทั้งด้อยประสิทธิภาพในด้านต่างประเทศ สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า รัฐบาลของนายฮาร์เปอร์เป็นรัฐบาลเสียงข้างน้อย ทำให้การดำเนินนโยบายของนายฮาร์เปอร์เน้นการสร้างคะแนนนิยมจากประชาชนในระยะสั้น

ในระบบการเมืองแคนาดา ประชาชนเป็นผู้เลือกผู้แทนของตนเอง หลังจากนั้นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งได้จำนวนที่นั่งข้างมากในสภาสามัญชน และได้รับเสียงสนับสนุนจากสภาสามัญชนจะมีหน้าที่ในการจัดตั้งรัฐบาล ในแคนาดาแม้พระมหากษัตริย์จะมีฐานะเป็นประมุขฝ่ายบริหาร แต่ในทางปฏิบัติผู้ที่ใช้อำนาจบริหาร คือ นายกรัฐมนตรี อาจกล่าวได้ว่าตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของแคนาดามีอำนาจในการบริหารแบบดำเนินการฝ่ายเดียวที่เข้มแข็ง โดยนายกรัฐมนตรีของแคนาดามีอำนาจในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ประจำจักรภพแคนาดา (Governor

General of Canada) แม้สมเด็จพระราชินีแห่งอังกฤษทรงเป็นผู้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็ตาม แต่อยู่ภายใต้คำแนะนำของนายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีแคนาดานอกจากจะมีอำนาจมีอำนาจในการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลเป็นรัฐมนตรีเพื่อประกอบขึ้นเป็นคณะรัฐมนตรีแล้ว ยังมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญๆ เช่น สมาชิกสภาสูง ผู้พิพากษาศาลสูงสุด และผู้พิพากษาศาลสหพันธ์รัฐตามคำปรึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม คณะกรรมการธนาคารกลางแห่งชาติ ผู้บัญชาการกองทัพ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ประธานกรรมการบริษัทของกษัตริย์ (Crown Corporation) และหน่วยงานรัฐบาลอื่นๆ ที่สำคัญ ก็คือ มีอำนาจในการยุบสภาและกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นใหม่เมื่อใดก็ได้ภายใน 5 ปี โดยไม่ต้องปรึกษาคณะรัฐมนตรี มีอำนาจพิเศษ (Prerogative Powers) สามารถถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการประชุมลับของพรรค ปฏิเสธสิทธิสมาชิกสภาสามัญชนที่ต้องการเข้าร่วมอภิปรายในสภาหรือห้ามสมาชิกสภาสามัญชนลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรค ถอดถอนสมาชิกสภาสามัญชนจากการทำหน้าที่ในสภาได้

อำนาจในการแต่งตั้งตำแหน่งสำคัญๆ ดังกล่าวอยู่ในดุลยพินิจของนายกรัฐมนตรีแต่เพียงผู้เดียว โดยไม่มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและได้สวนคุณสมบัติตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายกรัฐมนตรี¹⁴ แม้ว่าในระบบของแคนาดาจะมีการตรวจสอบการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรีโดยการให้ความเห็นชอบของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ก็ตาม ทำให้นายกรัฐมนตรีแคนาดาถูกวิจารณ์ในการคัดเลือกบรรจุคนเข้าดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ว่ายึดการเมืองเป็นหลักในการพิจารณาโดยมิได้พิจารณาจากความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่ง

การกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศถือเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารในรัฐบาลสหพันธรัฐ โดยนายกรัฐมนตรีแคนาดามีอำนาจในการลงนามในสนธิสัญญาต่างๆ¹⁵ และประกาศสงคราม อย่างไรก็ตามแม้ว่ารัฐบาลกลางจะมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการต่างประเทศ แต่รัฐบาลท้องถิ่นก็สามารถดำเนินกิจกรรมด้านการต่างประเทศ แต่ไม่สามารถออกกฎหมายหรือสนธิสัญญาได้ เช่น

¹⁴ ในทางปฏิบัติแม้ตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์จะเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชินีแห่งอังกฤษ แต่ก็อยู่ภายใต้คำแนะนำของนายกรัฐมนตรี คือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์จะทำหน้าที่ทางรัฐพิธีเท่านั้นและไม่มีบทบาทหรืออำนาจในการบริหาร

¹⁵ การลงนามในสนธิสัญญาระหว่างประเทศเป็นอำนาจพิเศษของฝ่ายบริหาร ส่วนบทบาทของรัฐสภาเป็นเพียงพิจารณาการดำเนินการให้บรรลุผลตามกฎหมาย คณะกรรมาธิการอาจเลือกที่จะให้มีการพิจารณาในสนธิสัญญานั้นได้ด้วย อย่างไรก็ตามมีร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาอยู่หลายฉบับที่เสนอว่า การลงนามในสนธิสัญญาที่สำคัญทุกฉบับจะต้องจัดให้อยู่ในระเบียบวาระการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งคณะกรรมาธิการจะเป็นผู้พิจารณาและให้ความเห็นชอบโดยการออกเสียงลงคะแนนก่อนที่รัฐบาลจะเป็นผู้ให้สัตยาบัน

การที่มณฑลควิเบคและมณฑลนิวบรันสวิก เป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ โดยแยกจากรัฐบาลสหพันธรัฐ หรือมณฑลอัลเบอร์ตา เปิดสำนักงาน ในวอชิงตัน ดี ซี ในปี 2005 เพื่อลobbีรัฐบาลอเมริกันในการนำเข้าเนื่องจากแคนาดา

คณะรัฐมนตรี (Cabinet) เป็นผู้กำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ โดยผ่านการกลั่นกรองจากรัฐสภา (Parliament) ประกอบด้วย สภาสามัญชน (House of Commons) และสภาสูง (Senate) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบนโยบายโดยตรง และมี Canadian International Development Agency หรือ CIDA เป็นหน่วยงานหลักในการนำนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศไปดำเนินการ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติของ CIDA ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) รวมทั้งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบในการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต้องทำรายงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในการพัฒนาเสนอต่อรัฐสภา เริ่มในปี 2009 เป็นปีแรก โดยที่ประธาน CIDA เป็นผู้รับผิดชอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ

3.2 ตัวแสดงกับกระบวนการกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา

บทบาทในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของแคนาดาขึ้นกับอำนาจของฝ่ายบริหารในสหพันธรัฐ เฉพาะอย่างยิ่งนายกรัฐมนตรีแคนาดาที่มีอำนาจในการบริหารแบบดำเนินการฝ่ายเดียวที่เข้มแข็ง โดยฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาบทบาทเพียงตั้งคณะกรรมการการศึกษาและจัดทำรายงาน (Report) อย่างไรก็ตามพยายามเข้ามามีอิทธิพลของนักการเมืองจากงบประมาณความช่วยเหลือที่เพิ่มขึ้นของ CIDA ทำให้มีแรงกดดันทางการเมืองต่อโครงการความช่วยเหลือและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา นอกจากนี้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนแคนาดาในการตรวจสอบนับแต่ช่วงทศวรรษ 1960 และการที่พระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) รวมทั้งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบความช่วยเหลือต่างประเทศที่กำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต้องทำรายงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในการพัฒนาเสนอต่อรัฐสภา เริ่มในปี 2009 ทำให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับความคุ้มครอง ตลอดจนเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมโดยรัฐสภา

3.2.1 ตัวแสดงหลัก

บทบาทในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของแคนาดาขึ้นอยู่กับอำนาจของฝ่ายบริหารในสหพันธรัฐ ตัวแสดงหลัก คือ ผู้มีอำนาจตัดสินใจในขั้นตอนต่างๆ อันได้แก่ ฝ่ายบริหาร เช่น คณะรัฐมนตรี CIDA, DFAIT และฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) บทบาทของตัวแสดงเหล่านี้มีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา ดังนี้

1. CIDA

Canadian International Development Agency หรือ CIDA เป็นหน่วยงานของรัฐบาลสหพันธรัฐ ขึ้นตรงกับกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ก่อตั้งในปี 1968 โดยแยกออกจากกระทรวงการต่างประเทศ มีหน้าที่ในการบริหารความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศ

2. กระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ (Department of Foreign Affairs and International Trade)

การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของแคนาดาเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ (DFAIT) ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบ โดยธรรมเนียมแล้วนายกรัฐมนตรีแคนาดาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจด้านการต่างประเทศ

DFAIT ก่อตั้งขึ้นในปี 1909 โดยนายกรัฐมนตรีเซอร์วิลฟริด ลอริเออ (Sir Wilfrid Laurier) ภายใต้ความรับผิดชอบของเซอร์โจเซฟ โพ๊ป (Sir Joseph Pope) เพื่อออกหนังสือเดินทางต่างประเทศให้ชาวแคนาดา รวมทั้งการติดต่อกับภายนอกกับสำนักงานอาณานิคมของอังกฤษ และกงสุลต่างประเทศในแคนาดาและการติดต่อกับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยระหว่างปี 1925 - 1929 แคนาดาได้เปิดสำนักงานที่ปรึกษาขึ้นในเจนีวาและ ปารีสและโตเกียว

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แคนาดาได้เข้าร่วมการจัดตั้งองค์การ NATO และประสบความสำเร็จในการแก้ไขวิกฤตการณ์คลองสุเอซ การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ระหว่างประเทศและภายในประเทศ เช่น การรวมกันเป็นหนึ่งเดียวกันในชาติ ถือเป็นยุคทองทางการทูตของแคนาดา การให้การสนับสนุนสหรัฐอเมริกาในเวียดนามและกัมพูชาในช่วงสงครามเย็น ทำให้นโยบายต่างประเทศของแคนาดาต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องความมั่นคงทางทหารอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นายกรัฐมนตรี นายปีแอร์ อิลเลียต ทูโด ได้พยายามแสวงหาแนวทางนโยบายต่างประเทศของแคนาดาเองในทิศทางที่แตกต่างด้วยการรวมศูนย์อำนาจในหมู่ที่ปรึกษาใกล้ชิด รวมทั้งข้อจำกัดด้านงบประมาณด้วยการปรับโครงสร้างของ DFAIT ในระหว่างปี 1981-1982 ซึ่งได้รับการอนุมัติอย่างเป็นทางการจากรัฐสภาในปี 1995

บทบาทและความสำคัญของ DFAIT ได้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในด้านการค้าระหว่างประเทศ เพื่อผลประโยชน์ของแคนาดา และประเด็นที่เกี่ยวกับความความปลอดภัยจากปัญหาสงครามกลางเมืองและความขัดแย้งในการแข่งขันด้านอาวุธหลังสงครามเย็น ในระหว่างปี 1996-2000 ประเด็นความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ได้กลายเป็นกรอบแนวคิดของนโยบายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศแคนาดา เช่น การรณรงค์ในสนธิสัญญาห้ามใช้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และเปิดให้องค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศแคนาดาแต่การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการกำหนดนโยบายยังคงมีลักษณะที่จำกัด

หลังการก่อการร้ายในนิวยอร์กและวอชิงตันเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 ทำให้ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายสากลกลายเป็นวาระสำคัญในด้านนโยบายของ DFAIT การกิจในอัฟกานิสถานของ DFAIT ทำให้มีการบูรณาการหน่วยงานด้านต่างประเทศต่างๆของแคนาดาเข้าด้วยกันระหว่าง DFAIT, CIDA และกระทรวงกลาโหม ภายใต้แนวคิด 3 D คือ การทูต การพัฒนา และการป้องกัน

ในเดือนธันวาคมปี 2003 จากปัญหาค่าใช้จ่าย ทำให้รัฐบาลของนายพอล มาร์ติน แยก DFAIT ออกเป็น 2 กระทรวง คือ การต่างประเทศแคนาดาและการค้าระหว่างประเทศแคนาดา โดยมุ่งการให้บริการที่เท่าเทียมกัน ทำให้มีข้อถกเถียงว่าเป็นการบ่อนทำลายอิทธิพลของกระทรวงการต่างประเทศหรือแก้ปัญหาความแออัดของอาคารสำนักงานใหญ่ในออตตาวาของ DFAIT

DFAIT ดำเนินการในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ของแคนาดาและความสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆผ่านการเชื่อมโยงทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคีผ่านองค์กรระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ องค์กรการค้าโลก (World Trade Organization) NATO, G8, องค์กรรัฐอเมริกา (Organization of American States) กลุ่มประเทศเครือจักรภพและกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ รวมทั้งการให้ทุนแก่ IDRC และองค์กรพหุภาคี เช่น องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) องค์การอาหารและเกษตรกรรม (Food and Agriculture Organization) และโปรแกรมทุนการศึกษาแก่กลุ่มประเทศเครือจักรภพ

วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ของแคนาดาในด้านต่างประเทศ โดยการวิเคราะห์แนวโน้มในประเทศและระหว่างประเทศ เสนอแนะแนวทางการกำหนดนโยบายต่างประเทศของแคนาดา การเจรจาข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนากลยุทธ์ทางการค้าร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ตลอดจนส่งเสริมมอบบริการและการจัดการของสถานทูต สถานกงสุลและสำนักงานการค้าของแคนาดาในประเทศต่างๆ เพื่อให้ชาวแคนาดาในประเทศต่างๆได้รับประโยชน์ตามบทบาทปฏิบัติของความช่วยเหลือบริการและคำแนะนำเกี่ยวกับการเอกสารการเดินทางและการกงสุลตามความต้องการ

3. ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Research Centre)

ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Research Centre) หรือ IDRC ก่อตั้งขึ้นในปี 1970 ฐานะเป็นบรรษัทของกษัตริย์ มีการจัดการที่มีสถานะเป็นอิสระ โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาลแคนาดาในการสนับสนุน และดำเนินการวิจัยปัญหาของภูมิภาคที่กำลังพัฒนาของโลก ช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาใช้ และปรับความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับหาแนวทางแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในระยะยาว โดยการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย เพื่อสานต่อนโยบายและเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนา

การดำเนินงานของ IDRC จะดำเนินการวิจัยโดยนักวิจัยจากประเทศกำลังพัฒนาในปัญหาที่ระบุว่าเป็นปัญหาสำคัญอย่างยิ่งต่อชุมชน โครงการส่วนใหญ่เป็นผลจากการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างศูนย์และสถาบันพัฒนาประเทศ โดยการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแก่บรรดานักวิจัย เพื่อสร้างศักยภาพแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการคิดค้นและทำวิจัย โดยหลังการประชุมที่ริโอในปี 1992 IDRC ได้ให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในประเด็นสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติ IDRC กำหนดว่าประธานและรองประธานของ IDRC ต้องเป็นชาวแคนาดาโดยประเพณี คณะกรรมการที่กำหนดนโยบายของ IDRC ประกอบด้วยชาวแคนาดา 11 คน และชาติอื่นๆ อีก 10 คน โดย 8 คน มาจากประเทศกำลังพัฒนาและ 2 คน มาจากประเทศผู้ให้ โดยประธาน IDRC จะรายงานต่อรัฐสภาผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในฐานะประธานและคณะกรรมการบริหาร

IDRC มีสำนักงานใหญ่อยู่ในออตตาวา และมีสำนักงานภูมิภาคในสิงคโปร์ เดลี ไคโร ไนโรบี ดาการ์ มอนเตวิเดโอ โดยให้การสนับสนุนโครงการกว่า 1,000 โครงการใน 100 ประเทศ

4. ศูนย์ระหว่างประเทศสำหรับพัฒนาสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย (International Centre for Human Rights and Democratic Development)

ศูนย์ระหว่างประเทศสำหรับพัฒนาสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย (International Centre for Human Rights and Democratic Development) หรือ ICHRDD เป็นแนวคิดใหม่สำหรับความช่วยเหลือต่างประเทศที่เสนอโดยรัฐสภาเป็นครั้งแรกในปี 1986 ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลแคนาดาในเดือนธันวาคม 1986 ผ่านการศึกษาและเสนอต่อรัฐบาลในเดือนกรกฎาคม 1987 และจัดตั้งเป็นศูนย์ในเดือนกันยายน 1988 โดย ICHRDD ได้รับงบประมาณปีละ 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเพิ่มขึ้นปีละ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตั้งแต่ปี 1993

ICHRDD มีการดำเนินการเป็นอิสระ โดยในเดือนธันวาคม 1989 นายเอ็ดเวิร์ด บรอดเบนท์ (Edward Broadbent) ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานคนแรก ICHRDD มีสำนักงานใหญ่

ตั้งอยู่ที่มอนทรีออล การประเมินผล ICHRDD โดยรัฐสภาในเดือนกุมภาพันธ์ 1994 ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในบางส่วนในการจัดการและค่าใช้จ่าย ในปี 2003-2004 ICHRDD ได้มีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานโดยยึดหลักสิทธิและประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนต่างประเทศในประเด็นสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย

5. สถาบันระหว่างประเทศสำหรับพัฒนาอย่างยั่งยืน (The International Institute for Sustainable Development)

สถาบันระหว่างประเทศสำหรับพัฒนาความยั่งยืน(The International Institute for Sustainable Development) หรือ IISD มีสำนักงานใหญ่อยู่ในวินนีเป็ก ดำเนินการตั้งแต่ปี 1991 แต่ไม่มีสถานะที่แยกออกมาเป็นอิสระตามกฎหมายเช่น IDRC และ ICHRDD โดยมีสมาชิกเป็นคณะกรรมการระหว่างประเทศ มีรัฐบาลสหพันธรัฐเป็นแกนกลางในการสนับสนุนด้านการเงินผ่าน CIDA และ Environment Canada โครงการของ IISD ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องและที่มาจากหน่วยงานต่างๆของรัฐบาลสหพันธรัฐและตัวแทนท้องถิ่น รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และภาคเอกชน

6. คณะรัฐมนตรี (Cabinet)

กระบวนการในการกำหนดนโยบายหรือกฎหมายมีจุดเริ่มต้นจากคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะนโยบาย (Policy Proposal) ของรัฐมนตรี และตัดสินใจเลือกของรัฐบาลที่เหมาะสมในเสนอเป็นนโยบายหรือออกกฎหมาย หากเสนอเป็นนโยบายต้องมีรัฐมนตรีให้การสนับสนุน หากไม่ได้รับการสนับสนุนก็จะต้องมีการดำเนินการปรึกษาหารือในนโยบายนั้นใหม่ โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานของรัฐบาลสหพันธรัฐและรัฐบาลท้องถิ่นพิจารณาก่อนที่จะเสนอเป็นร่างกฎหมายหรือนโยบาย และให้หน่วยงานสนับสนุนเตรียมบันทึกสำหรับเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัตินโยบายและส่งให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาจัดทำเป็นร่างกฎหมาย และส่งให้หน่วยงานสนับสนุนและหน่วยงานที่ปรึกษาทำการพิจารณาให้ความคิดเห็น หลังจากนั้นบันทึกจะถูกปรับปรุงและสรุปเพื่อส่งขออนุมัติต่อคณะกรรมการคณะรัฐมนตรี (Cabinet Committee) ซึ่งจะตรวจสอบบันทึกและจัดทำรายงานเพื่อให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการดำเนินการต่อไป เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติ กระทรวงที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบจะร่างคำแนะนำใน

การร่างกฎหมายแก่กระทรวงยุติธรรมและเตรียมการออกกฎหมายเป็นภาษาราชการ 2 ภาษา¹⁶ ร่างกฎหมายจะถูกตรวจทานและอนุมัติโดยรัฐมนตรีกระทรวงที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบรวมทั้งจากผู้นำในทำเนียบรัฐบาล (Government House Leader)¹⁷ เพื่อให้มั่นใจว่าสอดคล้องกับการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีและพร้อมที่จะแนะนำในรัฐสภา ผู้นำในทำเนียบรัฐบาลจะได้รับการมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีในการนำเสนอเพื่อขออนุมัติใช้กฎหมายจากรัฐสภา โดยปกติการออกกฎหมายของรัฐบาลทั่วไปจะถูกนำเสนอในสภาสามัญชน (House of Commons) มากกว่าในวุฒิสภา เว้นแต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินหรือมาตรการด้านภาษีต้องนำเสนอในสภาล่าง

7. สภาการคลัง (Treasury Board)

ระบบการเมืองของแคนาดามีคณะกรรมการรัฐมนตรีหลายคน และเป็นหน่วยงานของสหพันธรัฐที่มีความสำคัญสำหรับการทำงานของรัฐบาลซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลจะเป็นคณะกรรมการรัฐมนตรีหลายคน แต่ทุกคนมีโครงสร้างไม่เป็น

¹⁶ แคนาดาเป็นประเทศที่มีภาษาราชการ 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากคนส่วนใหญ่ของแคนาดาประมาณ 32 ล้านคน ใช้ภาษาอังกฤษ แต่ประชาชนในมณฑลควิเบ็ค (ร้อยละ 22) ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาราชการระดับมณฑล เนื่องจากเคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และมีประชากรเชื้อสายฝรั่งเศสอาศัยอยู่มากที่สุดในทวีปอเมริกา และใช้ระบบกฎหมายแบบฝรั่งเศส คือ ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law) และบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยภาษาฝรั่งเศส (Bill 101) กำหนดให้เด็กในมณฑลควิเบ็คต้องได้รับการศึกษาเป็นภาษาฝรั่งเศส และการพิจารณาคดีในศาล ฆะณา การอภิปรายในสภา กำหนดให้ใช้ภาษาฝรั่งเศส ขณะที่มณฑลอื่นๆของแคนาดาใช้ระบบกฎหมายแบบอังกฤษ คือ Common Law โดยกฎหมายแคนาดากำหนดให้บริการต่างๆของรัฐบาลกลางต้องจัดให้เป็นสองภาษา มณฑลควิเบ็คเคยลงประชามติประเภท Plebiscite ในปี 1980 และ 1995 ในการแยกออกจากแคนาดาไปเป็นประเทศเอกราช

¹⁷ ผู้นำของรัฐบาลในสภาสามัญชน (Leader of the Government in the House of Commons) หรือผู้นำในทำเนียบรัฐบาล (Government House Leader) คือ รัฐมนตรีที่รับผิดชอบในการเสนอกฎหมายของรัฐบาลในสภาล่าง ซึ่งไม่ได้เป็นตำแหน่งตามกฎหมาย แต่ทำในนามของรัฐบาลโดยการเจรจากับผู้นำฝ่ายค้าน ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับรัฐบาลเสียงข้างน้อยที่จำเป็นต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากฝ่ายค้านในสภาล่างในการผ่านกฎหมาย โดยตั้งแต่ปี 1867 จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 นายกรัฐมนตรีแคนาดาจะเป็นผู้รับผิดชอบการเป็นผู้นำรัฐบาลในสภาสำหรับการจัดการและประสานงานกับสภาและกับบุคคลอื่นๆ การขยายตัวของความรับผิดชอบของรัฐบาลในระหว่างสงคราม ทำให้ในปี 1946 นายกรัฐมนตรี William Lyon Mackenzie King ตัดสินใจกำหนดให้รัฐมนตรีที่มอบหมายเป็นผู้รับผิดชอบ ตำแหน่งผู้นำในทำเนียบรัฐบาลได้รับการยอมรับเป็นทางการสมัยนาย Pierre Trudeau ในปี 1968 โดยกำหนดให้ประธานองคมนตรี (President of the Queen's Privy Council) ทำหน้าที่ผู้นำในทำเนียบรัฐบาล แต่บทบาทของประธานองคมนตรีและผู้นำในทำเนียบรัฐบาลได้ถูกแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิงในปี 1989 สมัยนาย Brian Mulroney เป็นนายกรัฐมนตรี

ทางการ และมักเปลี่ยนแปลงเสมอๆ สภาการคลังเป็นคณะกรรมการรัฐมนตรีคณะหนึ่ง ตั้งขึ้นในปี 1867 โดยนายกรัฐมนตรีเซอร์จอห์น แมคโดแนล (Sir John Macdonald) ในปี 1867-1966 มีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงการคลัง สภาการคลังมีหน้าที่บริหารงบประมาณรัฐบาล และการจัดการบุคคล ให้คำแนะนำ ปรีกษา ควบคุมค่าใช้จ่ายด้านงบประมาณ การจัดเก็บภาษี และการตรวจสอบภายใน

สภาการคลังเป็นหน่วยงานกลางของสหพันธรัฐ อย่างเป็นทางการในปี 1985 โดยพระราชบัญญัติบริหารการเงิน (Financial Administration Act) ประธานสภาการคลังเป็นหนึ่งในคณะรัฐมนตรี มีสำนักงานเลขาธิการสภาการคลัง (Treasury Board Secretariat) สนับสนุนการทำงาน โดยเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานโดยตรงต่อประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย รัฐมนตรี 5 คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรวมอยู่ด้วย โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศจะต้องเสนอความเห็นเกี่ยวกับการทำงานในรายงานความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของ CIDA ตามคำแนะนำของสภาการคลัง (Results-Based Management Policy Statement 2008) ถึงผลที่ได้และกิจกรรมในโปรแกรมต่างๆ ตามที่ได้รับการพิจารณาจากสภาการคลังแล้ว

8. รัฐสภา (Parliament)

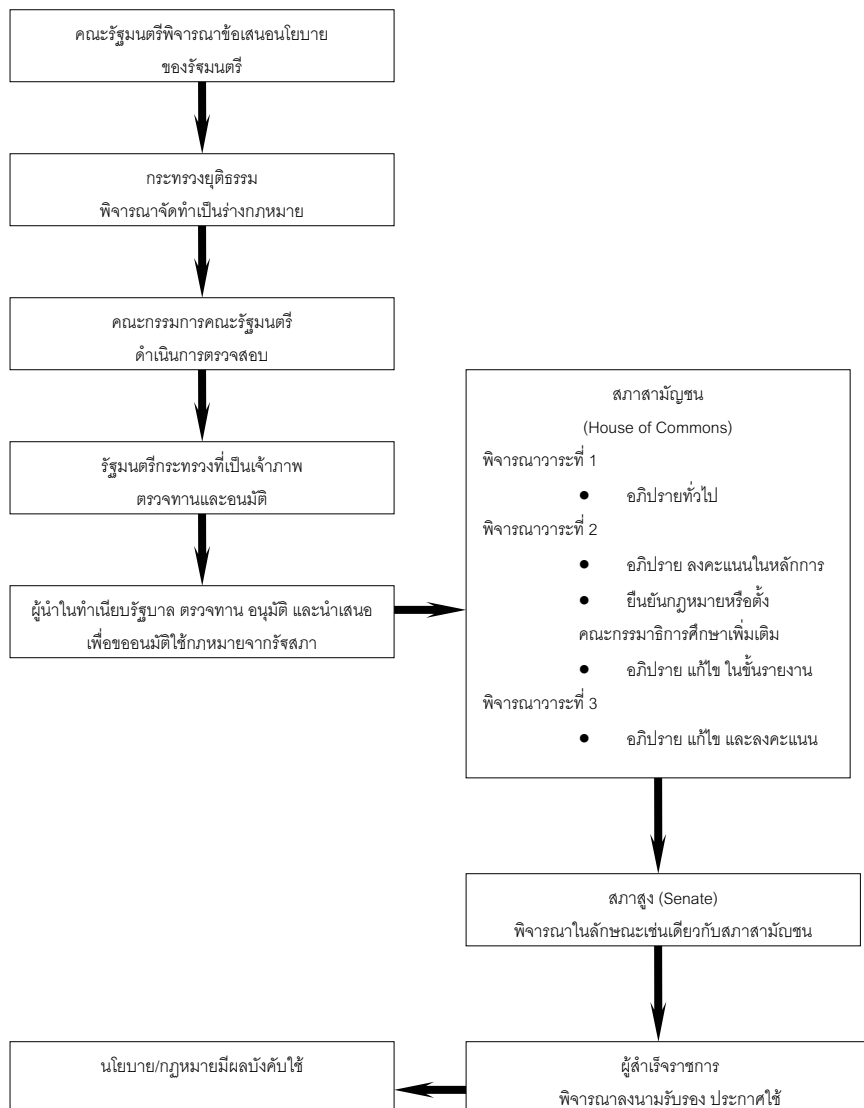
การนำเสนอกฎหมายผ่านรัฐสภา คือ สภาสามัญชน (House of Commons) และสภาสูง มีขั้นตอนซึ่งกฎหมายที่นำเสนอต่อสภาสามัญชนจะถูกพิจารณาและอภิปรายทั่วไปในวาระแรก ในวาระที่ 2 กฎหมายจะถูกพิจารณาโดยสมาชิกสภาจะอภิปรายและลงคะแนนในหลักการ ซึ่งอาจตัดสินใจที่จะพิจารณายืนยันกฎหมายหรือตั้งคณะกรรมการการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม โดยคณะกรรมการสามารถเรียกพยานและผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ข้อมูลและความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย คณะกรรมการจะทำรายงานผลการศึกษากลับไปยังสภาสามัญชน เมื่อผ่านขั้นตอนคณะกรรมการ กฎหมายจะถูกอภิปรายในชั้นรายงานซึ่งสามารถแก้ไขเพิ่มเติม โดยรัฐบาลสามารถเลือกที่จะเสนอร่างพระราชบัญญัติให้แก่คณะกรรมการก่อนการพิจารณาในวาระที่ 2 ได้ ก่อนที่จะได้มีความเห็นชอบในหลักการ ซึ่งถูกมองว่าเป็นวิธีที่ยอมให้คณะกรรมการมีความเป็นอิสระในการเสนอการแก้ไขร่างกฎหมายมากขึ้น แม้ว่าในช่วงเริ่มแรกจะเป็นที่นิยมแต่ก็มีการวิพากษ์วิจารณ์ในกระบวนการ เนื่องจากวิธีนี้ทำให้ไม่มีการอภิปรายในวาระที่ 2 ซึ่งไม่ได้ใช้วิธีนี้เป็นเวลานานแล้ว หลังจากนั้นกฎหมายที่ผ่านการแก้ไขจะถูกพิจารณาอภิปราย แก้ไข และลงคะแนนในวาระที่ 3 เมื่อผ่านการพิจารณาครบ 3 วาระ ก็จะส่งต่อไปยังสภาสูงเพื่อพิจารณา กฎหมายที่นำเสนอจะถูกสภาสูงพิจารณาในวาระแรก ในวาระที่ 2 กฎหมายจะถูกพิจารณาโดยการตั้งคณะกรรมการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม หลังจากนั้นคณะกรรมการจะทำรายงาน (Report) กลับไปยังสภาสูง เมื่อกฎหมายผ่านขั้นตอนคณะกรรมการจะถูกอภิปรายในชั้น

รายงาน สภาสูงจะพิจารณากฎหมายในชั้นรายงานเฉพาะในกรณีที่คณะคณะกรรมการมีการแก้ไข หลังจากนั้นจะถูกพิจารณาอภิปรายในวาระที่3 เมื่อผ่านการอนุมัติในชั้นตอนรัฐสภาแล้วกฎหมายยังไม่มีผลบังคับใช้โดยอัตโนมัติ แต่จะมีผลบังคับเมื่อนำเสนอให้ผู้สำเร็จราชการพิจารณาลงนามรับรองและประกาศใช้

การนำเสนอกฎหมายผ่านรัฐสภาในส่วนของสภาสามัญชนนั้นแทบไม่มีปัญหาในการผ่านร่างกฎหมายต่างๆ เพราะนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ควบคุมสภาสามัญชนที่ครองเสียงข้างมากในสภาอยู่แล้ว ขณะที่สภาสูงทำหน้าที่เพียงทบทวน พิจารณาก่อนกรองกฎหมาย ซึ่งยกร่างโดยสภาสามัญชนอีกชั้นหนึ่งว่ากฎหมายนั้นมีความเหมาะสมเพียงมากเพียงใด ถึงแม้สภาสูงจะมีสิทธิแก้ไขหรือพิจารณาทบทวนกฎหมายซึ่งยกร่างโดยสภาสามัญชนแม้กระทั่งเสนอกฎหมายเอง แต่สภาสูงแทบไม่เคยยับยั้งพระราชบัญญัติร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาจากสภาสามัญชนเลย เพราะสาธารณะชนอาจตั้งคำถามถึงความชอบธรรมในอำนาจของสมาชิกสภาสูงที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชน หากสมาชิกสภาสูงยับยั้งร่างกฎหมายไม่ให้ผ่าน นายกรัฐมนตรีของแคนาดามีอำนาจชอบธรรมในการเพิ่มที่นั่งในสภาสูงอีก 8 ที่นั่งเป็นการชั่วคราวได้ เช่น กรณีนายกรัฐมนตรี นายไบรอัน มัลโรนี (Brian Mulroney) เคยทำมาแล้วในการผ่านร่างกฎหมายภาษีสินค้าและบริการ (Goods & Services Tax)

ในระบบรัฐสภาแคนาดา นายกรัฐมนตรีสามารถใช้วิปของพรรคทำหน้าที่ควบคุมเสียงสมาชิกสภาสามัญชนของพรรค เพื่อให้แน่ใจว่าสมาชิกสภาสามัญชนของพรรคลงคะแนนเสียงตามมติพรรค เช่น การผ่านร่างกฎหมายพระราชบัญญัติบริษัทสินเชื่อที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ (Farm Credit Corporation Act) ในปี 2001 โดยในระบบรัฐสภาแคนาดานั้นเสียงในพรรครัฐบาลแทบไม่มีการลงมติคัดค้านมติของพรรคเลย มีเพียงพรรคพันธมิตรแคนาดา (Canadian Alliance) เพียงพรรคเดียวในระบบการเมืองที่แคนาดาที่ยอมให้สมาชิกพรรคมีอิสระในการลงมติในเรื่องต่างๆโดยไม่ต้องทำตามมติพรรค

แผนภูมิที่ 3.1 กระบวนการนิติบัญญัติของแคนาดา ในการกำหนดนโยบาย

3.2.2 ตัวแสดงรอง

นอกจากตัวแสดงหลักแล้ว ยังมีตัวแสดงที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่างประเทศ ความช่วยเหลือและนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงาน ซึ่งเป็นกลไกนโยบายการถ่วงดุลการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของของรัฐบาลผ่านรัฐสภา

1. ประชาชนแคนาดา

ค่านิยมหลักของสังคมแคนาดา คือ การส่งเสริมและเคารพในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานสำคัญที่สุดของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สังคมแคนาดาสนใจอย่างยิ่งต่อพัฒนาการในประเทศที่มีระบอบการปกครองที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน¹⁸

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนของแคนาดาในการกำหนดนโยบายได้มีความพยายามดำเนินการมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1960 แคนาดาได้พัฒนากระบวนการหารือกับทุกภาคส่วนมาโดยลำดับโดยให้บทบาทแก่รัฐบาลสหพันธรัฐ รัฐบาลท้องถิ่น และประชาชนอย่างกว้างขวาง ผ่านกลไกต่างๆ รัฐบาลท้องถิ่นและประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลสหพันธรัฐได้อย่างเสรีตั้งแต่การจัดทำเว็บไซต์โดยหน่วยงานรัฐเพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบและขอความคิดเห็นจากประชาชนว่ากฎหมายนั้นๆ ควรจะมีการแก้ไขในประเด็นใด เช่น การขอความเห็นจากประชาชนในการทบทวนกฎหมายไปจนถึงการจัดสำรวจประชามติ การจัดประชุมระหว่างหน่วยงานรัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ แม้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการหนดนโยบายทางการค้าของแคนาดาจะได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่ามีความก้าวหน้ามากกว่าหลายๆ ประเทศ แต่ยังมีประชาชนหลายกลุ่มที่ยังคงไม่พอใจและเห็นว่าควรมีการปรับปรุงกลไกที่ยังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก ด้วยเหตุนี้รัฐบาลแคนาดาจึงได้ประเมินประสิทธิภาพดังกล่าวจนได้ข้อสรุปว่าควรรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลกลุ่มต่างๆ ให้มากที่สุด

นโยบายผล-ผู้รับ (Recipient-Based Policy) ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานของ CIDA ทำให้ชาวแคนาดาสามารถควบคุมได้และมีความโปร่งใส เพื่อสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชน ด้วยการรายงานให้รัฐสภาทราบอย่างเป็นรูปธรรม และประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณะ โดยรัฐบาลแคนาดามีพันธกิจที่ถูกกำหนดให้ต้องรายงานให้ประชาชนรับทราบถึงนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา นอกจากนี้พระราชบัญญัติความรับผิดชอบความช่วยเหลือต่างประเทศยังได้จัดแยกประเภทผู้ที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 กลุ่ม คือ รัฐบาล องค์การระหว่างประเทศ และองค์การภาคประชาชนของแคนาดา ซึ่งจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้คำปรึกษาอย่างน้อยทุกๆ 2 ปี และเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา

การสำรวจทัศนคติของชาวแคนาดาในปลายปี 1980 พบว่าระหว่างร้อยละ 75 ยินดีให้คงระดับความช่วยเหลือในปัจจุบันหรือเพิ่มระดับความช่วยเหลือ อย่างไรก็ตามความขัดแย้งพื้นฐาน

¹⁸ เช่นกรณีของกลุ่ม Friends of Burma ซึ่งเป็นเครือข่ายที่กว้างขวางมากในแคนาดา ประกอบไปด้วยชนชั้นนำที่มีอิทธิพลในแวดวงการเมืองของแคนาดา และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการกำหนดนโยบายการต่างประเทศของแคนาดา รวมทั้งกดดันรัฐบาลแคนาดาให้เข้ามาตรการคว่ำบาตรต่อพม่า

ทางการเมืองในแคนาดาทั้งการเมืองในประเทศและต่างประเทศจะปรากฏในทัศนคติของประชาชนต่อความช่วยเหลือ¹⁹

การสำรวจเพื่อเสนอต่อกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศในเดือนกันยายน 2001 พบว่า ร้อยละ 76.4 ของชาวแคนาดาพิจารณาเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศยากจน ขณะที่ร้อยละ 11.2 คิดว่าไม่สำคัญ ร้อยละ 53 ของผู้ตอบแบบสอบถามยังเห็นด้วยว่า แคนาดาควรจะให้ความช่วยเหลือในประเทศกำลังพัฒนามากขึ้นในขณะที่เพียงร้อยละ 26 ไม่เห็นด้วย ความเห็นของประชาชนในความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา มักจะแสดงขนาดของงบประมาณช่วยเหลือ ซึ่งมีจุดอ่อนในเรื่องความเข้าใจ โดยชาวแคนาดาคิดว่าร้อยละ 10.5 ของงบประมาณรัฐบาลสหพันธรัฐเป็นการบริจาคเพื่อความช่วยเหลือ มีเพียงร้อยละ 20 ที่ทราบว่าในความจริง เป็นจำนวนเงินที่น้อยกว่าร้อยละ 10.5

รายงานซึ่งสำรวจในปี 1998 เพื่อเสนอต่อ CIDA พบว่า ร้อยละของคนที่เห็นว่างบประมาณช่วยเหลือไม่เพียงพอเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 24 เป็นร้อยละ 44 เมื่อทราบถึงจำนวนเงินจริงที่รัฐบาลกลางใช้จ่ายในความร่วมมือ ผลลัพธ์นี้เน้นย้ำถึงการสนับสนุนให้ประชาชนทราบถึงงบประมาณความช่วยเหลือซึ่งอาจเพิ่มขึ้นสูงขึ้นหากชาวแคนาดาได้ทราบเกี่ยวกับผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา²⁰

ทัศนคติของชาวแคนาดาในความช่วยเหลือการพัฒนาไม่ได้แตกต่างกันมากนัก การสำรวจในช่วงต้น 1990 และในปี 1993-1995 ยังพบว่า เมื่อประสบกับการขาดดุลงบประมาณ สัดส่วนของชาวแคนาดาที่คิดว่า รัฐบาลใช้งบประมาณจำนวนไม่พอที่จะช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาได้ลดลงประมาณร้อยละ 50 (จากร้อยละ 76 ในปี 1989) เห็นได้ว่าชาวแคนาดาให้ความสำคัญกับปัญหภายในประเทศมากกว่าการให้ความสำคัญกับนโยบายต่างประเทศ

การสำรวจในปี 2001 ยังพบว่า การให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจนเป็นนโยบายที่สำคัญใกล้เคียงกับการลดคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย (ร้อยละ 75) และการส่งเสริมวัฒนธรรมแคนาดา (ร้อยละ 76) หรือปรับปรุงสัมพันธไมตรีแคนาดา-สหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 77) ซึ่งต่ำกว่าการป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ (ร้อยละ 97) การป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อ (ร้อยละ 95) การปกป้องรักษาสีงแวดล้อม (ร้อยละ 95) การป้องกันการก่อการร้ายสากล (ร้อยละ 90) และการ

¹⁹ Real P. Laverge "Determinants of Canadian Aid Policy" in Olav Stokke, (ed.), *Western Middle Powers and Global Poverty : The Determinants of the Aid Policies of Canada, Denmark, the Netherlands, Norway and Sweden*. Uppsala : Scandinavian Institute of African Studies and Norwegian Institute of International Affairs, 1989. p.38

²⁰ Brian Tomlinson. *Highlights from Recent Canadian Foreign Policy Polling Information*. Ottawa: Canadian Council for International Cooperation, 2002. p.3

ส่งเสริมโอกาสทางการค้า (ร้อยละ 89) โดยร้อยละ 50 ของชาวแคนาดาเชื่อว่าช่วยทำให้ประเทศยากจนเป็นอิสระเกินไป และร้อยละ 37 คิดว่าจะไม่สร้างความแตกต่าง โดยทัศนคติดังกล่าวค่อนข้างคล้ายกับที่พบในยุโรปและในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ประชาชนมีความกังวลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรการพัฒนาและความช่วยเหลือแก่ประเทศซึ่งมีรัฐบาลที่ไม่เป็นประชาธิปไตยและละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่วนใหญ่ชาวแคนาดาร้อยละ 67 เชื่อว่าค่านิยมทางสังคม เช่น การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ควรจะอยู่เบื้องหลังนโยบายต่างประเทศของแคนาดา มีเพียงร้อยละ 32 ของผู้ตอบแบบสอบถาม คิดว่าความสัมพันธ์ภายนอกควรจะเป็นแนวทางของวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ เช่น เพิ่มโอกาสการค้า และบางส่วนเห็นว่าเพื่อบ่มงั้นผลประโยชน์ชาติ ซึ่งชาวแคนาดา ร้อยละ 61 เชื่อว่าความช่วยเหลือจะทำให้แคนาดาได้รับประโยชน์ แต่ร้อยละ 23 ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ ขณะที่ร้อยละ 16 เป็นกลาง ในมุมมองของชาวแคนาดาเห็นว่า แอฟริกาเป็นพื้นที่สำคัญสำหรับนโยบายต่างประเทศของแคนาดา และเป็นทวีปที่มีความต้องการการพัฒนามากที่สุด

ความช่วยเหลือต่างประเทศด้านการพัฒนายังสัมพันธ์กับการเมืองในประเทศ การสำรวจในปี 1998 พบว่า ชาวแคนาดาแบ่งออกเป็นกลุ่มผ่านความช่วยเหลือการพัฒนา น้อยกว่าร้อยละ 27 ของผู้ตอบ ระบุตัวเองเป็นผู้สนับสนุนพรรคประชาธิปไตยใหม่ เป็นพรรค Bloc Quebecois (ร้อยละ 28) และพรรคเสรีนิยม (ร้อยละ 29) โดยเห็นได้ชัดว่าชาวแคนาดาถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนจากด้านพื้นฐาน และการเมือง ด้านหนึ่งเห็นดีเห็นงามกับความช่วยเหลือต่างประเทศ และอีกด้านมีลักษณะไม่เต็มใจ นอกจากนี้ทัศนคติและมุมมองชาวแคนาดายังสัมพันธ์กับอุดมการณ์ พรรคการเมือง การกระจายรายได้ รัฐบาล สหภาพแรงงาน ตลาดแรงงาน สิทธิทางสังคม ชนกลุ่มน้อย สิ่งแวดล้อม ความช่วยเหลือต่างประเทศ และนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยกำหนดสังคมแคนาดา

2. องค์การพัฒนาเอกชน

องค์กรเอกชนแคนาดามีอิทธิพลต่อนโยบายช่วยเหลือแคนาดาผ่านตัวแทนโดยตรงต่อการตัดสินใจของรัฐบาล และการสนับสนุนจากประชาชนผ่านสื่อ โดยปกติ CIDA จะมีการปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการกับผู้แทนขององค์กรเอกชน ชุมชนวิชาการและภาคธุรกิจเอกชนต่อประเด็นนโยบายช่วยเหลือทั่วไป โดยองค์กรพัฒนาเอกชนมีส่วนสำคัญในกระบวนการปรึกษาหารือในเรื่องการแสวงหาความสอดคล้องระหว่างผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดในทิศทางนโยบายเสียมากกว่า ในปี 1998 กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนแคนาดาตัดสินใจว่าพวกตนต้องการเวทีสำหรับการอภิปรายนโยบายช่วยเหลือมนุษยธรรมระหว่างประเทศและการที่สามารถโน้มน้าวรัฐบาลในประเด็นด้านนโยบาย ผลก็คือ นโยบายและการสนับสนุนกลุ่มบรรเทาทุกข์ฉุกเฉิน (Group for

Emergency Relief) หรือ PAGER รวมถึงการสังเกตการณ์จาก CIDA และ DFAIT ที่มีการอ้างเป็นตัวอย่างที่ค่อนข้างหายากของความร่วมมือระหว่าง CIDA, DFAIT และองค์กรพัฒนาเอกชน

ชาวแคนาดาจำนวนมากกังวลกับการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศยากจน และเห็นว่าการส่งความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาเอกชนเป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพมากกว่าช่องทางของรัฐ มีค่าใช้จ่ายต่ำ ส่งเสริมการพึ่งตนเอง และตรงกับความต้องการของรากหญ้า ระหว่างปี 1980 การตอบสนองของชาวแคนาดาต่อภาวะการขาดแคลนอาหารในแอฟริกา ทำให้มีความสนใจที่จะใช้ช่องทางองค์กรพัฒนาเอกชนเพิ่มขึ้นในการให้ความช่วยเหลือ นอกจากนี้การกระจายอำนาจของ CIDA ในการดำเนินงานรูปแบบใหม่ขององค์กรพัฒนาเอกชนร่วมกับรัฐบาลยังได้รับการสนองตอบในขั้นตอนการส่งผ่านความช่วยเหลือ แม้ว่าประชาชนจะสนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนท่ามกลางความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงทางการเงินและวิธีการรักษาความเป็นอิสระของตน โดย CIDA มีโปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Program) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสาขาหุ้นส่วนแคนาดา (Canadian Partnership Branch) ที่ให้การสนับสนุนองค์กรอาสาสมัครแคนาดา ประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรความร่วมมืออาสาสมัคร รัฐบาลและสภาท้องถิ่น สถาบันที่ให้การฝึกอบรมด้านความเชี่ยวชาญ สหภาพแรงงาน และองค์กรวิชาชีพ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชน สุขภาพ การศึกษา ธรรมชาติ และสิทธิมนุษยชน โดย CIDA ได้จัดตั้งโปรแกรมการมีส่วนร่วมสาธารณะ (Public Engagement Program) เพื่อสนับสนุนแก่องค์กรไม่หวังผลกำไรของแคนาดาในการสร้างความตระหนัก และความเข้าใจ ในประเด็นและโปรแกรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดาเป็นจำนวนเงิน 175,000 เหรียญสหรัฐ และกองทุนภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Fund) เพื่อให้การสนับสนุนองค์กรอาสาสมัครแคนาดา เป็นจำนวนเงินถึง 500,000 เหรียญสหรัฐ ต่อโครงการในการทำโครงการในประเทศกำลังพัฒนา ในปี 2003-2004 CIDA ได้บริจาคผ่านหน่วยงานอาสาสมัคร 350 แห่ง จำนวน 253 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยรวมอยู่ในภาคอาสาสมัคร และการริเริ่มโครงการพิเศษด้วยการจ้างงานเยาวชนและเวทีระหว่างประเทศ (International Forum) ของรัฐบาลสหพันธรัฐ ปัจจุบันมีองค์กรอาสาสมัครที่ CIDA ให้การสนับสนุน จำนวนรวม 270 องค์กร

3. องค์กรพหุภาคี

ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาต่างประเทศของแคนาดาซึ่งมีความสัมพันธ์กับนโยบายต่างประเทศและบทบาทของแคนาดาในโลก โดยนโยบายต่างประเทศของแคนาดาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ให้ความสนใจอย่างมากกับสหประชาชาติ ให้ความช่วยเหลือของแคนาดา ลักษณะที่โน้มเอียงไปในรูปแบบพหุภาคีโดยการกระจายเงินช่วยเหลือแก่องค์การระหว่างประเทศต่างๆกว่า 85 องค์กร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานชำนาญพิเศษในองค์การสหประชาชาติ เช่น โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ โปรแกรมอาหารโลก (World Food Program) กองทุนเพื่อเด็ก

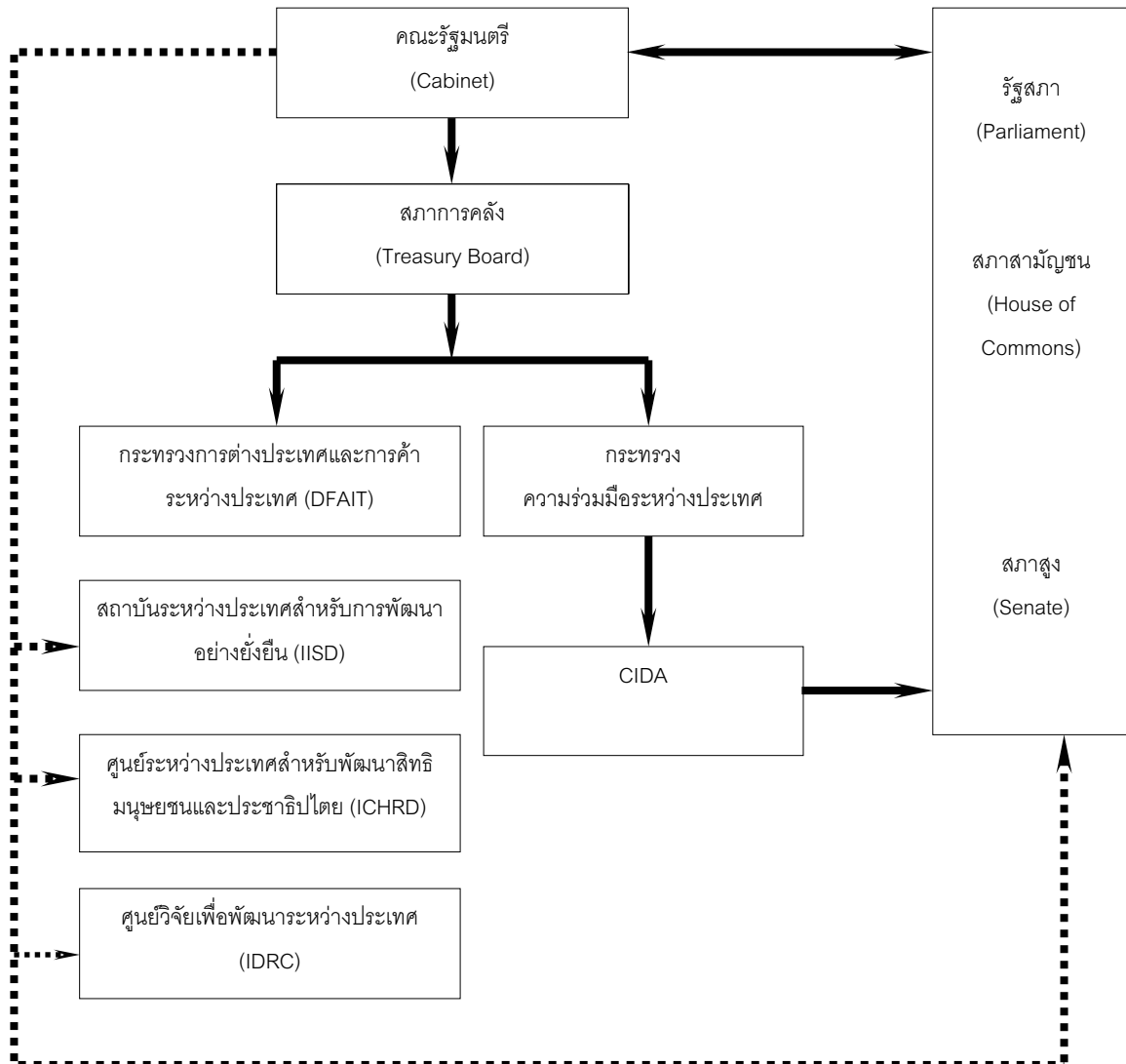
แห่งสหประชาชาติ กองทุนสำหรับกิจกรรมประชากรแห่งสหประชาชาติ (UN Fund for Population Activities) องค์การอนามัยโลก Relief for Refugees และ International Farming Research รวมถึงความช่วยเหลือแก่องค์กรต่างๆ เช่น กลุ่มประเทศเครือจักรภพและกลุ่มประเทศพูดภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ เนื่องจากนโยบายต่างประเทศของแคนาดาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ให้ความสนใจอย่างมากกับสหประชาชาติ โดยในช่วงสงครามเย็น แคนาดาได้ลงนามในสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (North Atlantic Treaty) ปี 1949 และส่งทหารไปประจำการยัง NATO ในปี 1951 รวมถึงการส่งทหารเข้าร่วมรบในสงครามเกาหลี โดยแรงจูงใจส่วนหนึ่งมาจากความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดากับสหรัฐอเมริกาในสมัยนายกรัฐมนตรีนายจอห์น ดีเฟนเบเกอร์ (John Diefenbaker)

ความช่วยเหลือในรูปแบบพหุภาคีดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะอยู่แต่ในรูปของเงินสด แต่หมายรวมถึงสินค้าและบริการของแคนาดา เช่น ข้าวสาลี แป้ง รถไฟและอะไหล่ อุปกรณ์สำหรับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังน้ำและสายส่ง ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์พืช เครื่องมือเกษตร ที่ปรึกษา และการฝึกอบรม

ความช่วยเหลือในรูปแบบพหุภาคีของแคนาดาคิดเป็นจำนวน 1 ใน 3 ของความช่วยเหลือต่างประเทศทั้งหมดของแคนาดา เพื่อให้การช่วยเหลือดังกล่าวเป็นไปอย่างสมดุลจึงได้มีการจัดตั้ง IDRC ขึ้นในปี 1970 เป็นกองทุนสำหรับวิจัยถึงความต้องการของประเทศกำลังพัฒนา และองค์กรพัฒนาเอกชนของแคนาดาในประเทศกำลังพัฒนา

การให้ความช่วยเหลือของแคนาดาจะพิจารณาจากผลการประเมินประจำปีของสหประชาชาติ โดยแคนาดาได้ให้คำมั่นว่าจะให้ความช่วยเหลือในระยะยาว นอกจากนี้แคนาดาได้ให้การสนับสนุนแก่องค์กรการเงิน เช่น ธนาคารโลก เพื่อก่อตั้งธนาคารระหว่างประเทศสำหรับการบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development) สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรน (Soft Loan Window) และสมาคมพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Association) หรือ IDA รวมทั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาพหุภาคี (Multilateral Development Banks) หรือ MDBs ในละตินอเมริกา แอฟริกา เอเชีย และแคริบเบียน โดยสิ้นสุดปี 1993 แคนาดามีส่วนร่วมสนับสนุน MDBs มากกว่า 19,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตลอดจนการให้กู้ยืมผ่านกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยกระทรวงการคลังของแคนาดาอยู่ในบอร์ดบริหารของธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

แผนภูมิที่ 3.2 ตัวแสดงในการกำหนดนโยบายการให้
ความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา

3.3 ปัญหาและข้อวิจารณ์นโยบายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศของแคนาดา

โครงการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศของแคนาดาซึ่งเริ่มต้นขึ้นในช่วงภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จากบทบาททางเศรษฐกิจและทางทหารของแคนาดาที่เพิ่มขึ้น ทำให้นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการและพลังอำนาจทางสังคมที่เริ่มต้นช่วงสงครามเย็น เพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์มากกว่าเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ความยากจน นโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศในการพัฒนาจึงทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งด้านยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ และฐานทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของแคนาดาในสมัยหลังสงครามเย็น เนื่องจากนโยบายต่างประเทศของแคนาดาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ให้ความสนใจอย่างมากกับสหประชาชาติ ให้ความช่วยเหลือของแคนาดามีเอกลักษณ์ของตนเองโน้มเอียงไปในด้านระบบพหุภาคีในการกระจายเงินทุนผ่านการสนับสนุนองค์การระหว่างประเทศ สำหรับความช่วยเหลือในลักษณะพหุภาคีของแคนาดาโดยทั่วไปจะอยู่ในรูปของเงินช่วยเหลือแก่องค์การระหว่างประเทศต่างๆ ความช่วยเหลือในลักษณะพหุภาคียังไม่จำกัดเฉพาะอยู่แต่ในรูปของเงินสด แต่หมายรวมถึงสินค้าและบริการของแคนาดา

ความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและประเทศโลกที่ 3 ให้ความช่วยเหลือแคนาดามีรูปแบบที่ชัดเจนจากวิวัฒนาการของประเทศ ค่านิยม และสถาบันทางการเมือง ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของแคนาดามาจากหลักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศของเพียร์สัน ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ภายนอกของแคนาดาและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา และสร้างความแตกต่างในด้านความคิดชัดเจนแก่ประชาชนแคนาดา โดยความช่วยเหลือมากกว่าครึ่งหนึ่งของความช่วยเหลือทั้งหมดของแคนาดาเป็นความช่วยเหลือโดยตรงระหว่างประเทศต่อประเทศในลักษณะทวิภาคี อันเป็นผลจากการขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศและความช่วยเหลือต่างประเทศในการพัฒนาโดยการบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือ ซึ่งถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือดังกล่าวมีลักษณะผูกความช่วยเหลือโดยเป็นเงินสมทบที่ซ่อนไว้เพื่อการส่งออกภายในประเทศ

นโยบายบูรณาการหน่วยงานด้านต่างประเทศต่างๆ ของแคนาดาเข้าด้วยกัน ภายใต้แนวคิด Whole-of- Government โดยบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือและพิจารณาปรับจำนวนประเทศที่ควรให้ความช่วยเหลือให้น้อยลงหรือในบางภาคทำให้แคนาดาถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือของแคนาดาส่วนใหญ่มักจะสัมพันธ์กับผลประโยชน์ของแคนาดามากกว่าความต้องการของประเทศผู้รับ เนื่องจากเวลาที่รัฐบาลแคนาดาจัดสรรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา จะเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ทางการค้า หรือการพัฒนาการขายและตลาด

สินค้าในอนาคตของแคนาดา และผลประโยชน์ทางการเมืองหรือความปรารถนาในการสร้างหรือรักษาสัมพันธอันดีกับรัฐบาลประเทศผู้รับ ทำให้แคนาดาต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีต่างๆ โดยการเข้าไปมีส่วนต่อรองโดยตรงในเรื่องของการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน ซึ่งเป็นการจัดระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศใหม่ โดยแคนาดาได้วางตำแหน่งของตนในการเป็น“มหาอำนาจระดับกลาง” นโยบายของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศยุคทศวรรษที่ 1990 ยังถูกวิจารณ์ว่ามองแต่เรื่องการค้า ทำให้แคนาดาถูกตั้งคำถามต่อนโยบายต่างประเทศว่ามีลักษณะเป็น การเข้ายึดครองโดยใช้อำนาจทรัพยากรของแคนาดาเพื่อความมั่นคงของตนเอง และผลประโยชน์ทางทางการทูตและการค้ามากกว่าที่จะเป็นความช่วยเหลือการพัฒนา หรือการต่อสู้กับความยากจนอย่างจริงจัง นโยบายความช่วยเหลือจึงเป็นเครื่องมือในด้านผลประโยชน์ของแคนาดา เหตุผลในการช่วยเหลือต่างประเทศจึงเป็นเครื่องมือที่แคนาดาเป็นผู้ออกแบบเพื่อผลประโยชน์ การเมือง การค้า และความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งเป็นช่องทางส่งผ่านทรัพยากรไปยังหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ต่อนโยบายต่างประเทศ

บทที่ 4

องค์กรที่ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือของแคนาดา

4.1 ความเป็นมาขององค์กรให้ความช่วยเหลือของแคนาดา

องค์กรที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา คือ กระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ (Ministry of International Cooperation) มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยรับผิดชอบหน่วยงานความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศ คือ Canadian International Development Agency หรือ CIDA ปัจจุบันมี นาง เบฟ โอดา (Bev Oda) ซึ่งได้รับการสลับตำแหน่งจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง Canadian Heritage มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ หลังการประกาศปรับคณะรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี นายสตีเวน ฮาร์เปอร์ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2007

CIDA ก่อตั้งขึ้นในปี 1968 โดยแยกออกจากกระทรวงการต่างประเทศหรือที่รู้จักกันในนามการต่างประเทศแคนาดา (Foreign Affairs Canada) เพื่อบริหารโครงการความช่วยเหลือในการพัฒนาของแคนาดาในแอฟริกา ตะวันออกกลาง อเมริกา และเอเชีย และบริหารความช่วยเหลือของแคนาดา (OA) แก่ประเทศที่กำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนผ่านในยุโรปตะวันออกและอดีตสหภาพโซเวียต ในปี 1995 ด้วยการสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยและการค้าเสรีภารกิจ (Mission) ของ CIDA คือ การสนับสนุนวัตถุประสงค์ของนโยบายต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมความเจริญ การจ้างงาน ความมั่นคง ขยายคุณค่าและวัฒนธรรมแคนาดา รวมทั้งภารกิจที่อยู่นอกโปรแกรมความช่วยเหลือการพัฒนาระหว่างประเทศ คือ การสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยและการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุโรปกลางและตะวันออก (CEE) และรัฐอิสระใหม่ โดยการสร้างความร่วมมืออันเป็นประโยชน์ร่วมกัน²¹

²¹ ในปี 1959 กระทรวงการค้าและพาณิชย์ (Department of Trade and Commerce) ได้จัดตั้งสำนักงานความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและเทคนิค (Economic and Technical Assistance Bureau) เพื่อดูแลการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนา ภายหลังการออกพระราชบัญญัติการจัดระเบียบข้าราชการและถ่ายโอนงาน (Public Service Rearrangement and Transfer Duties Act) ในปี 1960 สำนักงานความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและเทคนิคได้ถูกนำมารวมกับกระทรวงกิจการต่างประเทศ (Department of External Affairs) และจัดตั้งสำนักงานความช่วยเหลือต่างประเทศ (External Aid Office) ขึ้น

ปัจจุบัน CIDA บริหารความช่วยเหลือและทรัพยากร ประมาณร้อยละ 80 ของงบประมาณช่วยเหลือทั้งหมดของแคนาดา²² ในโปรแกรมและโครงการในประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แอฟริกาและตะวันออกกลาง (Africa and Middle East)

- 1) เบนิน
- 2) บูร์กินา ฟาโซ
- 3) แคเมอรูน
- 4) เอธิโอเปีย
- 5) กานา
- 6) เคนยา
- 7) มาลาวี
- 8) มาลี
- 9) โมซัมบิก
- 10) ไนเจอร์
- 11) รวันดา
- 12) เซเนกัล
- 13) แทนซาเนีย
- 14) แซมเบีย

2. อเมริกา (Americas)

- 1) โบลิเวีย
- 2) กายอานา
- 3) ฮอนดูรัส
- 4) นิการากัว

²² งบประมาณช่วยเหลืออื่นๆอีกร้อยละ 20 บริหารโดยกระทรวงการคลัง (Department of Finance) สำหรับธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ ทำหน้าที่บริหารความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับทุนการศึกษาแก่ประเทศเครือจักรภพ และ IDRC โดยกระทรวงอื่น ๆ มีส่วนในการบริหารความช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย เช่น โยธาธิการและบริการของรัฐบาลแคนาดา (Public Works and Government Services Canada) หรือ PWGSC มรดกแคนาดา (Canada Heritage) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์แคนาดา (Human Resources Development Canada) สาธารณสุขแคนาดา (Health Canada)

3. เอเชีย (Asia)

- 1) บังคลาเทศ
- 2) ปากีสถาน
- 3) ศรีลังกา
- 4) เวียดนาม
- 5) กัมพูชา
- 6) อินโดนีเซีย

4. ยุโรปตะวันออก (Eastern Europe)

- 1) ยูเครน

CIDA มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กาติโน ในมอนทรีออล และสำนักงานภูมิภาค 3 แห่ง ที่

1. นิวบรันสวิก
2. อัลเบอร์ต้า แปซิฟิก
3. บริติช โคลัมเบีย

และสำนักงานภูมิภาคผ่านดาวเทียมอีก 6 แห่ง ที่

1. อัลเบอร์ต้า
2. พรินซ์เอ็ดเวิร์ดไอแลนด์
3. โนวาสโกเชีย
4. ซาส์คัสจิวาน
5. นิวฟันแลนด์
6. มานิโตบา

สำนักงานภูมิภาคและสำนักงานภูมิภาคผ่านดาวเทียมจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับ CIDA คำแนะนำในการร่วมงานกับ CIDA และคำแนะนำสำหรับผู้ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ระหว่างประเทศ สำนักงานภูมิภาคจะติดต่อกับชาวแคนาดาโดยตรงถึง 4,400 คน ในแต่ละเดือน ผ่านทางจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์

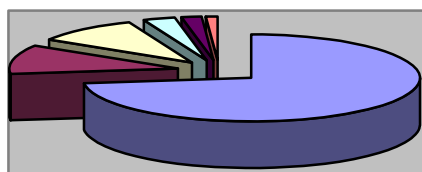
**แผนภูมิที่ 4.1 ความช่วยเหลือที่ตั้งไว้ตามกระทรวงต่างๆ
ปี 2005-2006 (งบประมาณจำนวน 36,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)**

■ CIDA 73%

■ กระทรวงการต่างประเทศ
และการค้าระหว่าง
ประเทศ 11%

■ กระทรวงการคลัง 10%

■ IDRC 3%

ที่มา : กระทรวงการคลังแคนาดา

CIDA เป็นองค์กรที่ถูกออกแบบตามพระราชบัญญัติบริหารการเงิน (Financial Administration Act) หรือ FAA ปี 1968 ดังนั้นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของ CIDA จึงอยู่ในรูปแบบของโปรแกรม (Program) ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) โดยโปรแกรมของ CIDA สามารถแบ่งออกตามกิจกรรมหลักๆ ได้ดังนี้

1. โปรแกรมพหุภาคี สถาบันระหว่างประเทศ และแคนาดา (Multilateral, International and Canadian Institutions Program)

โปรแกรมพหุภาคี สถาบันระหว่างประเทศ และแคนาดา เป็นโปรแกรมที่มีบทบาทสำคัญในความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดา ถูกออกแบบขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพของสถาบันพหุภาคี องค์กรระหว่างประเทศ และสถาบันของแคนาดา โดยในปี 2007-2008 CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมหักล้างเป็นจำนวนเงิน 1,235 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2. โปรแกรมประเทศที่ให้ความสนใจ (Countries of Concentration Program)

กิจกรรมของโปรแกรมนี้นี้เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมเพื่อความช่วยเหลือในการพัฒนาระยะยาวในประเทศที่ให้ความสนใจ โดยมุ่งที่การลดความยากจน และการพึ่งตัวเอง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้บรรลุถึงเป้าหมายการพัฒนาตาม MDGs เช่น การพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมชาติ

บาล การศึกษา การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน โปรแกรมดังกล่าวเกี่ยวข้องในการติดต่อโดยตรงระหว่าง CIDA และประเทศผู้รับในการพัฒนาโดยผ่านการปรึกษาหารือและความร่วมมือกับพันธมิตรทั้งในประเทศแคนาดาและในประเทศผู้รับ โดยในปี 2007-2008 CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมประเทศที่ให้ความสนใจเป็นจำนวนเงิน 758 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

3. โปรแกรมสำหรับประเทศที่เปราะบางและมีประสบการณ์วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม (Fragile States and Countries Experiencing Humanitarian Crisis Program)

กิจกรรมของโปรแกรมนี้อ้างอิงเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมและ/หรือความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในรัฐเปราะบาง และ/หรือประเทศที่ประสบภาวะวิกฤติ เพื่อลดความเสี่ยงของวิกฤติสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในสถาบันสาธารณะและประชาสังคม ซึ่งจะช่วยฟื้นฟูความสามารถของประเทศเช่นในประเทศเฮติ ชูดาน เวตแบงก์/กาซา และอัฟกานิสถาน

สำหรับประเทศที่มีประสบการณ์วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรมจากภัยธรรมชาติหรือความขัดแย้ง CIDA จะช่วยในการปรับปรุงและฟื้นฟูความสามารถของประเทศเหล่านี้ให้กลับคืนมา โดยใช้กลไกต่างๆตอบสนองความต้องการเฉพาะอย่างทันเวลา และมีประสิทธิภาพ ทั้งสองกรณีนี้ CIDA จะร่วมมือกับสถาบัน และองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญโดยให้การสนับสนุนความช่วยเหลือผ่านสถาบันพหุภาคี ได้แก่ สหประชาชาติ และสถาบันการเงินระหว่างประเทศ เช่น การให้ความช่วยเหลือจำนวน 26 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แก่ผู้ประสบภัยจากพายุไซโคลนนาร์กีสในพม่าผ่านโครงการอาหารโลก และให้ความช่วยเหลือแก่จีนจำนวน 31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยแผ่นดินไหวในมณฑลเสฉวน เป็นต้น โดยในปี 2007-2008 CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมประเทศสำหรับประเทศที่เปราะบางและมีประสบการณ์วิกฤตการณ์ด้านมนุษยธรรม เป็นจำนวนเงิน 716 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

4. โปรแกรมประเทศและภูมิภาคที่เลือก (Selected Countries and Region Program)

วัตถุประสงค์ของโปรแกรมประเทศและภูมิภาคที่เลือก คือ การเพิ่มกำลังการผลิตของประเทศและภูมิภาคเพื่อให้เกิดเสถียรภาพ และ/หรือการพัฒนาความร่วมมือในประเทศและภูมิภาคที่มีความแตกต่างกันของระดับและมิติการพัฒนาในประเด็นข้ามพรมแดน เช่น สิ่งแวดล้อม โรคติดต่อ สิทธิมนุษยชน ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การค้าและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค รวมทั้งผลประโยชน์ของรัฐบาลแคนาดา โดยในปี 2007-2008 CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมประเทศสำหรับประเทศและภูมิภาคที่เลือก เป็นจำนวนเงิน 490 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

5. โปรแกรมการมีส่วนร่วมของประชาชนแคนาดา (Engaging Canadian Citizens Program)

เป็นโปรแกรมที่สร้างโอกาสแก่ชาวแคนาดาในการมีส่วนร่วมเพิ่มความตระหนักและความเข้าใจของชาวแคนาดาเกี่ยวกับการพัฒนาระหว่างประเทศ แคนาดา โดยในปี 2007-2008 CIDA ได้ใช้งบประมาณสำหรับโปรแกรมการมีส่วนร่วมของประชาชนแคนาดา เป็นจำนวนเงิน 53 ล้านดอลลาร์สหรัฐ²³

6. บริการภายใน (Internal Services)

บริการภายในเป็นโปรแกรมที่สนับสนุนการส่งมอบและเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมความช่วยเหลือแคนาดา รวมถึงนโยบายการสื่อสาร การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการทางการเงิน ประสิทธิภาพ การจัดการความรู้ (การตรวจสอบภายใน การประเมินผล และการบริหารความเสี่ยง) การจัดการข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน การบริหารสินทรัพย์ การวางแผนกลยุทธ์ ทรัพยากรและการจัดสรร รวมทั้งกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ

โดย CIDA มีแผนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในโปรแกรมและกิจกรรมต่าง ๆ จำนวน 3,2245 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2009-2010²⁴ (แผนภูมิที่ 4.1)

²³ ตัวอย่างของโครงการในโปรแกรมการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ความริเริ่มห้องเรียนโลก (Global Classroom Initiative) หรือ GCI ในการสนับสนุนกิจกรรมแก่นักเรียนชั้นประถม มัธยม และครู ในแคนาดา จากกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษาแม็คคอลล ในออนแทรีโอ ได้ใช้วิธีการใหม่เพื่อสร้างความตระหนักแก่นักเรียน 4,500 คนเกี่ยวกับการพัฒนาในแอฟริกา นักเรียนบางคนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแคนาดาในแอฟริกาจากศิลปินฮิปฮอป โครงการดังกล่าวเป็นโปรแกรมที่ออกแบบร่วมกันโดยโรงเรียน องค์การพัฒนาเอกชนแคนาดา และ War Child Canada โปรแกรมนี้ใช้มัลติมีเดียแบบโต้ตอบที่รวมเพลงฮิปฮอป แร็ป บทกวี และภาพศิลปะ ส่งเสริมให้นักเรียนมัธยมตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาระหว่างประเทศ เช่น สิทธิความเสมอภาคทางเพศ และการแก้ไขความขัดแย้ง ชุดของการอบรมตามโรงเรียนและการแสดงจะช่วยนักเรียนรวมทั้งเยาวชนด้วยโอกาสในโรงเรียนในเขตเมืองเพื่อแลกเปลี่ยนในประเด็นเรื่องสันติภาพ สิทธิมนุษยชน การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และการพัฒนาที่ยั่งยืน โครงการนี้ได้รับทุนจาก CIDA ในความริเริ่มห้องเรียนโลก (Global Classroom Initiative) เป็นจำนวนเงิน 93,000 เหรียญสหรัฐ

²⁴ Canadian International Development Agency. *Report on Plans and Priorities 2009-2010*. Gatineau: Canadian International Development Agency, 2009. p.10

แผนภูมิที่ 4.2 การจัดสรรเงินช่วยเหลือในรูปของโปรแกรมแยกตามกิจกรรม ปี 2009-2010

■ พหุภาคี สถาบันระหว่าง
ประเทศ และแคนาดา
33%

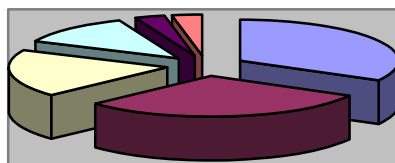
■ ประเทศที่ให้ความ
สนใจ 30%

■ รัฐประบางและ
ประเทศที่อยู่ในภาวะ
วิกฤติ 19%

■ ประเทศและภูมิภาคที่
เลือก 12%

■ การมีส่วนร่วมของ
พลเมืองแคนาดา 3%

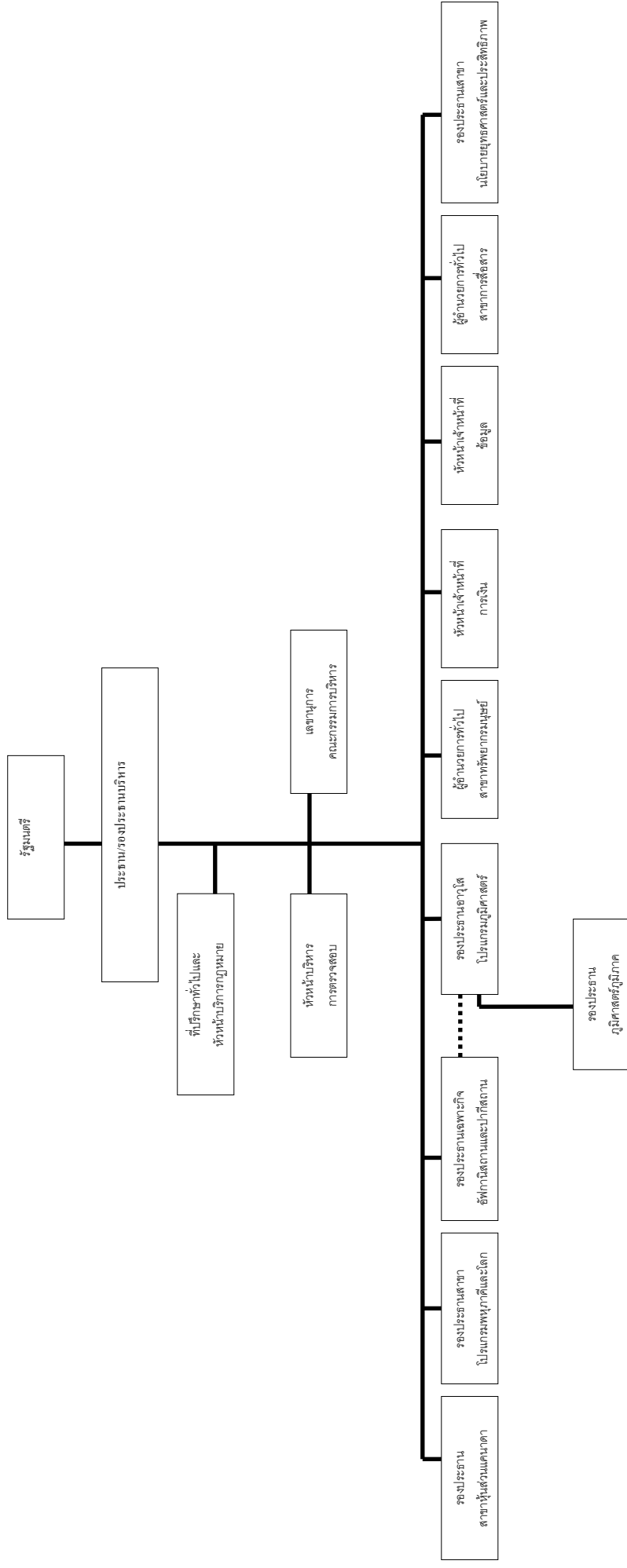
■ บริการภายใน 3%

4.2 โครงสร้างองค์กรของ CIDA และขอบเขตอำนาจหน้าที่

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า โปรแกรมของ CIDA แบ่งออกตามกิจกรรม การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA จึงมีการออกแบบ (Organization Design) และจัดโครงสร้างสายงานขององค์กรโดยแบ่งกลุ่มงานเป็นสาขา (Branch) และโปรแกรม (Program) ตามแผนงาน การรายงาน และโครงสร้างการรับผิดชอบของ CIDA (Planning, Reporting and Accountability Structure) หรือ PRAS และกิจกรรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (แผนภูมิที่ 4.2) ดังนี้

แผนภูมิที่ 4.3 การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA (เริ่มใช้ในเดือนเมษายน 2009)

4.2.1 สาขาภูมิศาสตร์ (Geographic Branch)

สาขาภูมิศาสตร์เน้นการช่วยเหลือโดยตรงในรูปแบบทวิภาคี (Bilateral) ระหว่างประเทศ ต่อประเทศ (Country-to-Country) สาขาภูมิศาสตร์จะส่งความช่วยเหลือตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแคนาดา กับรัฐบาลและองค์กรในประเทศกำลังพัฒนา โดยการปรึกษาหารือ และประสานงาน กับองค์กรในแคนาดา รัฐบาลและองค์กรในประเทศผู้รับ และชุมชนการพัฒนา ระหว่างประเทศ

CIDA ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาในประเทศเป้าหมาย 20 ประเทศ ซึ่งกำหนดตาม วาระประสิทธิภาพของความช่วยเหลือ (Aid Effectiveness Agenda) ปี 2009 ของแคนาดา โดยพิจารณาจากพื้นฐานความต้องการ ศักยภาพในการรับประโยชน์จากความช่วยเหลือ รวมทั้งความสำคัญในนโยบายต่างประเทศของแคนาดา²⁵ ความช่วยเหลือของ CIDA ในสาขาภูมิศาสตร์ยังรวมถึงการสนับสนุนเงินทุนค่าใช้จ่ายร่วมกันระหว่าง CIDA รัฐบาลผู้รับ และสถาบันหรือหุ้นส่วนที่ไม่ได้เป็นองค์กรของรัฐบาลแคนาดา ซึ่งอาจลงทุนทรัพยากรของตนร่วมกับ CIDA และหุ้นส่วนผู้รับในระดับประเทศหรือระดับภูมิภาค เฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อสภาพแวดล้อม เช่น ความริเริ่มในประเทศกำลังเปลี่ยนผ่านในยุโรปกลางและตะวันออก โดยโครงการเหล่านี้ถูกออกแบบมาให้ความช่วยเหลือประเทศในภูมิภาคนี้ในช่วงการเปลี่ยนแปลง โดยความช่วยเหลือในสาขาภูมิศาสตร์ของ CIDA สามารถแบ่งออกตามภูมิภาคได้ดังนี้

1. อเมริกา (Americas)

อเมริกาเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลายในทางภูมิศาสตร์ การพัฒนา และการกระจายทรัพยากร CIDA ได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาในด้านสุขภาพ การศึกษา สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ การพัฒนาภาคเอกชน (ความเสมอภาคทางเพศเป็นประเด็นร่วมในทุกด้าน) เพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs

CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศในแคริบเบียน ได้แก่ ตรินิแดด โตเบโก บาร์เบโดส มอนต์เซอร์รัต เบลีซ หมู่เกาะบริติช เวอร์จิน แองกวิลลา ซูรินัม เกรเนดา เซนต์วินเซนต์/เกรนาดี โดมินิกา เซนต์ ลูเชีย แอนติกา/บาร์บูดา เซนต์คิตส์/เนวิส เพื่อสนับสนุนระบบ ธรรมชาติและ การแข่งขันในระบบเศรษฐกิจเสรี เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านสิ่งแวดล้อม/การจัดการภัยพิบัติ การแก้ไขปัญหาสังคม เช่น โรคเอดส์/เอชไอวี และการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นโครงการที่ ส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคและการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มการพึ่งตนเอง เช่น โปรแกรมจัดการ 2

²⁵ Canadian International Development Agency. *Performance Report 2002*. Ottawa : Minister of Public Works and Government Services Canada, 2002. p.45

ประเทศ ซึ่งเป็นโปรแกรมประเทศจำเพาะ (Country-Specific Programs) ในจาเมกา และกายอานา และให้ความช่วยเหลือแก่เฮติซึ่งเป็นรัฐที่เปราะบาง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (การศึกษา และสุขภาพ) และสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ (การเข้าถึงสินเชื่อ การพัฒนาท้องถิ่น การเข้าถึงไฟฟ้า) รวมถึงประชาธิปไตย (ธรรมาภิบาล ความยุติธรรม และความมั่นคง) CIDA ยังให้ความช่วยเหลือแก่คิวบาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมประชาสังคม การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และสุขภาพ รวมทั้งความช่วยเหลือแก่สาธารณรัฐโดมินิกันโดยผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับความริเริ่มในท้องถิ่นและกลไกของสาขาหุ้นส่วนแคนาดา

ในอเมริกากลาง ความช่วยเหลือของ CIDA ครอบคลุมประเทศฮอนดูรัส นิการากัว กัวเตมาลา เอลซัลวาดอร์ คอสตาริกา เบลีซ ปานามา และเม็กซิโก ผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับการริเริ่มในท้องถิ่น โดยเน้นความช่วยเหลือในฮอนดูรัส และนิการากัว ซึ่งเป็น 2 ใน 25 ประเทศที่เป็นหุ้นส่วนการพัฒนาของ CIDA วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาธรรมาภิบาล สุขภาพ การศึกษา การพัฒนาภาคเอกชน สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และความท้าทายกันทางเพศ

ในอเมริกาใต้ ความช่วยเหลือของ CIDA มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อลดความยากจน สนับสนุนการปฏิรูปกระบวนการสำคัญในเศรษฐกิจประเทศด้วยการเสริมสร้างความสำคัญของสถาบันและการให้การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของแคนาดาและอเมริกาใต้ โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมธรรมาภิบาล การศึกษา สุขภาพ และการพัฒนาภาคเอกชน ด้วยการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคีแก่ประเทศยากจน เช่น โบลิเวีย เปรู โคลัมเบีย เอกวาดอร์ บราซิล อาร์เจนตินา ชิลี อุรุกวัย และปารากวัย

นอกจากนี้ CIDA ยังให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมระดับภูมิภาคในละตินอเมริกาและแคริบเบียน เพื่อมุ่งลดความยากจนและความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาค โดยสร้างความเข้มแข็งแก่ธรรมาภิบาล ประชาธิปไตย และสุขภาพ ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาสังคม โดยให้การสนับสนุนแก่องค์กรรัฐอเมริกัน (Organization of American States) หรือ OAS ซึ่งมีสมาชิก 35 ประเทศในละตินอเมริกาและแคริบเบียน และ Pan American Health Organization (PAHO) ซึ่งเป็นองค์กรพิเศษของสหประชาชาติ ด้วยการส่งเสริมธรรมาภิบาล สิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคทางเพศ ในประเด็นนโยบาย ตัวอย่างของความริเริ่มของดังกล่าว ได้แก่ การสังเกตการณ์เลือกตั้งในอเมริกาขององค์กรรัฐอเมริกัน การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในอเมริกาใต้ของ PAHO สถาบันสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับละตินอเมริกา และโปรแกรมหุ้นส่วนประชาชนชาติพันธุ์ เป็นต้น

2. เอเชีย (Asia)

เป้าหมายของ CIDA ในการให้ความช่วยเหลือแก่เอเชีย คือ การส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ประชาธิปไตย และความมั่นคงในภูมิภาค โดยมุ่งเน้นในการช่วยเหลือประเทศในเอเชียพัฒนาศักยภาพในการเผชิญความท้าทายใหม่ๆ ได้แก่ การแพร่กระจายของโรคเอชไอวี/เอดส์ และสุขภาพข้ามพรมแดนอื่นๆ และภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อม การก่อการร้ายสากล และความตึงเครียดจากการเปิดเสรีทางการเมืองและเศรษฐกิจ

ความท้าทายในเอเชีย คือ การสนับสนุนเพิ่มความเจริญในพื้นที่ที่มีเสถียรภาพและเกิดประโยชน์กับคนยากจนโดยเฉพาะในประเทศที่มีการปฏิรูปการเมืองแต่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การให้ความช่วยเหลือของ CIDA แก่ประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียดำเนินการในประเทศต่อไปนี้ ได้แก่ บังคลาเทศ กัมพูชา จีน อินโดนีเซีย เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ทาจิกิสถาน และเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความยากจน สร้างความเข้มแข็งในด้านธรรมาภิบาลและการเมือง การพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม (การส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศเป็นประเด็นในทุกด้าน) เนื่องจากผู้หญิงในเอเชียยังคงเผชิญกับอุปสรรคเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงบริการทางสังคม การควบคุมทรัพย์สิน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยมุ่งเน้นลำดับความสำคัญในด้านธรรมาภิบาล การพัฒนาภาคเอกชน และสุขภาพ

ในเอเชียใต้ แคนาดามุ่งให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา สาธารณสุข การส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ และการเข้าถึงบริการทางสังคม โดยเน้นไปที่ปากีสถานและอัฟกานิสถาน ในปากีสถาน ความช่วยเหลือของ CIDA เน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและความเท่าเทียมกันในประชาธิปไตยด้วยการสนับสนุนความพยายามในการกระจายอำนาจของรัฐบาล เพิ่มคุณภาพและการส่งมอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดูแลสุขภาพเบื้องต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงบริการเหล่านี้แก่ผู้หญิงและประชากรในชนบท และการพัฒนาความเสมอภาคทางเพศ สำหรับอัฟกานิสถาน เป็นประเทศที่ CIDA ให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 70 ของความช่วยเหลือในเอเชีย โดยความช่วยเหลือที่ CIDA ให้แก่อัฟกานิสถาน ได้แก่ การป้องกันทางสังคม ความมั่นคง กฎหมาย การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการเกษตร

การที่แคนาดาให้ความช่วยเหลือในเอเชียเป็นรายประเทศเนื่องจากบางประเทศได้กลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วและพร้อมที่จะใช้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการพัฒนาตนเอง ขณะที่หลายประเทศยังคงยากจนและมีความเสี่ยงที่จะไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง ทำให้ความช่วยเหลือในเอเชียของแคนาดามีการจำกัดจำนวนประเทศและในบางภาค โดย CIDA มีโปรแกรมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีที่มาจากแนวคิดพหุมิติ (Multi-Dimensional) โดยการสนับสนุนความเข้มแข็งในสถาบันพื้นฐานเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการบูรณาการประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเมืองโดย

การพัฒนาภาคเอกชนและประชาสังคมด้วยการบูรณาการกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและโลก

3. ยุโรปตะวันออก (Eastern Europe)

ความช่วยเหลือของแคนาดาในยุโรปกลางและยุโรปตะวันออก (Central and Eastern Europe) มุ่งไปที่การสนับสนุนประเทศต่างๆ ซึ่งอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่าน (Countries in Transition) หรือ CIT ให้เข้าสู่เศรษฐกิจเสรีและประชาธิปไตย แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือภูมิภาคนี้เป็นจำนวน 1,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเพิ่มจาก 103 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในระหว่างปี 2003-2004 โดยการให้ความช่วยเหลือผ่าน CIDA ในโปรแกรม CEE ซึ่งมุ่งปรับปรุงธรรมาภิบาล การความเข้มแข็งแก่สถาบันประชาธิปไตย ความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและเศรษฐกิจ โดยปรับปรุงการตรวจสอบ (Transparency) ประสิทธิภาพของสถาบันรัฐ สนับสนุนภาคประชาสังคม และส่งเสริมบรรยากาศทางธุรกิจและการลงทุนในภูมิภาค ความช่วยเหลือของ CIDA ที่ประสบผลสำเร็จ คือ ประเทศใน CEE 8 ประเทศสามารถเข้าร่วมกับสหภาพยุโรปในปี 2004 CIDA ยังได้จัดทุนในการดำเนินความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ยุโรปกลาง (Official Development Assistance for Central Europe) หรือโปรแกรม ODACE ขึ้นในปี 2008 CIDA ยังมีประสบการณ์ในการช่วยเหลือยูเครนในด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และการพัฒนาเศรษฐกิจ

ในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่ม G 8 แคนาดายังเป็นหุ้นส่วนกับรัสเซียในการพัฒนาประชาธิปไตย การปฏิรูปการบริหารในภาครัฐ การปฏิรูปกฎหมาย และพัฒนาเศรษฐกิจในทางตอนเหนือของรัสเซีย ซึ่งเป็นโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับประชาสังคมและความเท่าเทียมกันทางเพศ โดยปรับปรุงโปรแกรมหุ้นส่วนพัฒนาภาคเหนือ (Northern Development Partnership) ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในผลประโยชน์ของชาวแคนาดาและชาวรัสเซียที่เกี่ยวกับการพัฒนาธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในภูมิภาคกับรัสเซียตอนเหนือ

ระหว่างปี 2009 แคนาดาได้เข้าไปมีส่วนร่วมสร้างสันติภาพ และเสถียรภาพ ในบอสเนีย โดยเน้นไปที่ปฏิบัติการสร้างสันติภาพในรูปแบบพหุภาคีเพื่อการฟื้นฟูบูรณะประเทศในบอสเนีย โดยช่วยยกระดับในการปรับปรุงเทคนิค และสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบัน กฎหมาย สาธารณสุข และการศึกษาในบอสเนีย เฮอร์เซโกวีนา เซอร์เบีย มอนเตเนโก และโคเซอโว ให้ประเทศเหล่านี้สามารถตอบสนองการจัดตั้งสถาบันของรัฐบาลที่รับประกันความปลอดภัยของประชาชนและสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้การพัฒนาเพิ่มขึ้น

แคนาดายังเสนอโปรแกรมแก่ประเทศอาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน และจอร์เจีย โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งทางการเมืองและเศรษฐกิจ ธรรมาภิบาล การปรับปรุงด้านความมั่นคงของมนุษย์ และการออกกฎหมายของรัฐผ่านสถาบัน การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาสังคม การปกครอง

ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การป้องกันความขัดแย้ง รวมถึงสิทธิมนุษยชน และประชาธิปไตย นอกจากนี้แคนาดายังได้ให้ความช่วยเหลือในรูปแบบพหุภาคีในโปรแกรมหุ้นส่วนสถาบัน (Institute Partnership Program) หรือ IPP โดยร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารยุโรปเพื่อการบูรณะและพัฒนา (European Bank for Reconstruction and Development) หรือ EBRD และองค์กรเพื่อความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe) หรือ OSCE ในการพัฒนาภาคเอกชน และธรรมาภิบาล ซึ่งสัมพันธ์กับเรื่องการสร้างความเท่าเทียมกันทางเพศ

5. แอฟริกาและตะวันออกกลาง (Africa and Middle East)

แอฟริกาเป็นพื้นที่กว้างใหญ่ มีประเทศกว่า 50 ประเทศ และประชากรกว่า 900 ล้านคน ซึ่ง 1 ใน 2 เป็นผู้หญิงที่มีรายได้ต่ำกว่า 1 เหรียญสหรัฐต่อวัน และมีการแพร่ระบาดของโรคเอชไอวี/เอดส์สูง การที่แคนาดาให้ความสนใจในแอฟริกาเป็นพิเศษก็เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เติบโตทางด้านการเมืองและขยายตัวของเศรษฐกิจเสรี แคนาดาเริ่มให้ความช่วยเหลือแก่แอฟริกาในปี 2001 เป็นจำนวน 74 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยการให้ความช่วยเหลือในด้านการค้าซึ่งอิงกับการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และสร้างศักยภาพแก่ประเทศที่กำลังพัฒนาจากการค้าเสรี

จุดมุ่งหมายในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดาต่อแอฟริกา ก็คือ การทำให้แอฟริกาสามารถบรรลุ MDGs ในประเด็นต่อไปนี้ คือ การลดช่องว่างทางสังคมและเศรษฐกิจ การปรับปรุงด้านธรรมาภิบาล และสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันประชาธิปไตย ความมั่นคงของมนุษย์ สุขภาพ (รวมถึงการป้องกันและควบคุมโรคเอชไอวี/เอดส์) การศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาภาคเอกชน และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (ทุกประเด็นสัมพันธ์กับเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ)

ความช่วยเหลือดังกล่าวยังรวมถึงการรักษาสันติภาพ ความมั่นคง และการพัฒนาเข้าด้วยกัน ซึ่งอิงกับเป้าหมายในเรื่องเสถียรภาพ และความมั่นคงอย่างยั่งยืน และเพิ่มยุทธศาสตร์ในเรื่องผลกระทบด้านนโยบายต่างประเทศของแคนาดา โดยการรักษาความสัมพันธ์ในรูปแบบทวิภาคี และความสัมพันธ์กับองค์กรพหุภาคีโดยร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนของแคนาดา

ในแอฟริกาตะวันตก CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศ เซเนกัล มาลี และกานา ในแอฟริกา มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ลดความยากจนและส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคง และให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศในแอฟริกากลาง ได้แก่ แคเมอรูน รวันดา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก (DRC) ซึ่งเป็นประเทศที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่าน CIDA ยังมีส่วนเกี่ยวข้องในหลายโครงการที่มุ่งส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในพื้นที่ Great Lakes ในรวันดา และให้ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคีในพื้นที่อ่าวกินีแกเบอน บูร์กินา ฟาโซ ไชวารี โคสต์ กินี ไนเจอร์ ไนจีเรีย เซียร์รา ลีโอน ไลบีเรีย และความช่วยเหลือแก่ประเทศในพื้นที่ Sahel ในเซเนกัล มาลีและกานา

ในแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ CIDA ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาใน 10 ประเทศ ได้แก่ เอธิโอเปีย เคนยา มาลาวี โมซัมบิก แอฟริกาใต้ ซูดาน แทนซาเนีย ยูกันดา แซมเบีย ซิมบับเว และประเทศอื่นๆในพื้นที่ ได้แก่ แองโกลา บอตสวานา คอโมโรส จิบูตี เอริเทรีย เลโซโท มาดากัสการ์ นามิเบีย เซเชลส์ และสวาซิแลนด์

CIDA ยังให้การสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งและความสามารถแก่สถาบันระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค ผ่านโปรแกรมภูมิภาคแอฟริกา (Pan-Africa Program) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาตนเองในองค์กรระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคของแอฟริกา และให้การสนับสนุนการพัฒนาแก่แอฟริกาผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับแอฟริกา (The Canada Fund for Africa)²⁶ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบกองทุน โดยเป็นการจัดการภายใน CIDA ที่เกิดขึ้นหลังการประชุม G8 (G8 Africa Action Plan) ในปี 2002 ด้วยการสนับสนุนการพัฒนาธรรมาภิบาล สุขภาพอนามัย การเกษตร สิ่งแวดล้อม การค้าและการลงทุน แก่ประเทศในแอฟริกา โดยการทำงานร่วมกับรัฐบาลแอฟริกา ผู้ให้ทุน และสถาบันพหุภาคีต่างๆ ด้วยการให้ความช่วยเหลือจำนวน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แก่หุ้นส่วนใหม่สำหรับการพัฒนาแอฟริกา (New Partnership for Africa's Development) หรือ NEPAD ซึ่งได้รับการรับรองโดย 53 ประเทศสมาชิกทั้งหมดของสหภาพแอฟริกา ในการมีส่วนร่วมในระยะยาวผ่านการลงทุนเชิงยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนความพยายามในการพัฒนาแอฟริกา โดยกองทุนได้ถูกออกแบบมาเพื่อสนับสนุนโครงการริเริ่มใหม่และส่วนใหญ่เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืนในแอฟริกา กองทุนจะสนับสนุนประเทศที่พิสูจน์ความมุ่งมั่นในประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสิทธิมนุษยชน โดยเลือกโครงการที่สร้างศักยภาพแก่ท้องถิ่นที่เน้นความร่วมมือและความเป็นเจ้าของของท้องถิ่น เน้นการประสานงานกับผู้บริจาค และรับผิดชอบสำหรับผลการทำงานร่วมกันกับรัฐบาลแอฟริกา สถาบัน และองค์กรประชาสังคม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการพัฒนาแก่แอฟริกาในด้านธรรมาภิบาล สันติภาพ และความมั่นคง (ร้อยละ15) สุขภาพ (ร้อยละ22) การเกษตร สิ่งแวดล้อมและน้ำ (ร้อยละ 28) การเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการค้าและการลงทุน (ร้อยละ 24) ข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสาร (ร้อยละ 7)

ความช่วยเหลือของแคนาดาแก่แอฟริกายังรวมถึงการลดภาษีและโควตาในการนำเข้าและการแก้ไขกฎหมายในการเข้าถึงยาสำหรับโรคเอชไอวี/เอดส์ มาลาเรียและโรคสำคัญอื่นๆ รวมทั้งการสร้างบทบาทความเป็นผู้นำแก่สหภาพแอฟริกาด้วยการสนับสนุนการพัฒนาสถาบันสหภาพแอฟริกา (African Union Institutions) นอกจากการส่งเสริมค่านิยมแบบแคนาดา

²⁶ Canadian International Development Agency. *Departmental Performance Report 2008*. Gatineau : Canadian International Development Agency, 2008. p.46

ในด้านประชาธิปไตย ธรรมชาติ และความเท่าเทียมกันทางเพศ ซึ่งรัฐบาลแคนาดามีประเพณีในการส่งเสริมการทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับภาคประชาสังคมและภาคเอกชน

สำหรับประเทศในแอฟริกาที่มีสิทธิ์ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคี รัฐบาลแคนาดาได้ตั้งเกณฑ์ความช่วยเหลือเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 5 ปี แก่ประเทศซึ่งตรงกับเกณฑ์ประสิทธิภาพความช่วยเหลือ โดยจะต้องเป็นประเทศที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาธรรมชาติประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับประชากรในการพัฒนา และความสามารถในการจัดการความช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งคุณภาพของนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ตลอดจนความสัมพันธ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของแคนาดากับประเทศนั้น

ในตะวันออกกลาง แคนาดาให้ความสนใจในเรื่องการลดความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาสถาบันประชาธิปไตยและการสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันของรัฐ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การจ้างงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งผลประโยชน์ของความร่วมมือกันระหว่างแคนาดาและภูมิภาคในด้านสันติภาพและความมั่นคง ด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศในพื้นที่ Maghreb ได้แก่ โมร็อกโก แอลจีเรีย ตูนิเซีย และประเทศในตะวันออกกลาง ได้แก่ จอร์แดน เวสต์แบงก์และกาซา เลบานอน เยเมน อียิปต์ แคนาดายังให้ความช่วยเหลือแก่อิรักในการสร้างเสถียรภาพและฟื้นฟูประเทศในด้านความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และความต้องการทางสังคม นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ซึ่งต้องใช้แนวทางความเท่าเทียมในปัญหาความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์

ตารางที่ 4.1

งบประมาณการให้ความช่วยเหลือของ CIDA ปี 2006-2007

แยกตามทวีป/ภูมิภาค

	ล้านเหรียญสหรัฐ
อเมริกา	356
แอฟริกาและตะวันออกกลาง	132
กลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮาราในทวีปแอฟริกา	1.045
ยุโรปตะวันออก	90
เอเชีย	669

4.2.2 สาขาหุ้นส่วนแคนาดา (Canadian Partnership Branch)

สาขาหุ้นส่วนแคนาดารับผิดชอบโปรแกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยถูกออกแบบขึ้นมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันต่างๆในประเทศแคนาดาในการพัฒนาเพื่อลดความยากจนร่วมกับพันธมิตรในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งเป็นคุณสมบัติเด่นของโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดาหรือ CPB สถาบันเหล่านี้ของแคนาดาจะร่วมกับหุ้นส่วนท้องถิ่นระบุแผนและใช้โปรแกรมทั่วไปหรือโครงการเฉพาะที่ CIDA สนับสนุนทางการเงินในการพัฒนาในประเทศผู้รับ โดยแคนาดาได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมากในการสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา (North-South Partnerships) ในการส่งเสริมศักยภาพของภาคประชาสังคมและภาคเอกชนในการทำงานเพื่อลดความยากจนและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเด็นต่างๆ ซึ่งมีประเด็นความท้าทายกันทางเพศรวมอยู่ด้วยในทุกประเด็น ได้แก่

1. การศึกษา (Education)

โปรแกรมสาขาหุ้นส่วนแคนาดาให้ความสนใจในเรื่องการศึกษา โดยเห็นว่า การศึกษา คือการลงทุนในด้านการพัฒนาที่ประเทศที่ดีที่สุด โดย 2 ใน 8 ของเป้าหมาย MDGs ก็คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการลดช่องว่างระหว่างเพศ แคนาดาในฐานะผู้นำโลกในเรื่อง เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child-Centred) และการศึกษาเด็กหญิงอย่างเป็นมิตร (Girl Friendly) CIDA จึงสนับสนุนเรื่องดังกล่าวเป็นเบื้องต้นของโปรแกรม โดยสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพ ควบคู่ไปกับการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการลดกำแพงที่ขวางกั้นทางเพศในการศึกษา และใช้การศึกษาเพื่อป้องกันโรคเอดส์/เอชไอวี/เอดส์ โดยการให้การศึกษาแก่เด็กในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ขณะขัดแย้ง หลังความขัดแย้ง หรือในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2. ธรรมาภิบาล (Governance)

CIDA ให้การสนับสนุนการพัฒนาความมั่นคงและความยุติธรรมด้วยการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรลุผล MDGs โดยเน้นการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในประเด็นต่อไปนี้

1) กระบวนการประชาธิปไตย (Democratization)

โดยเน้นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยประชาสังคม ด้วยการให้ความช่วยเหลือในการสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้ง หรือระบบนิติบัญญัติโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน หรือประชาสังคมในกระบวนการทางการเมือง

2) สิทธิมนุษยชน (Human Rights)

ความสนใจของ CIDA ในประเด็นสิทธิมนุษยชนคือ การส่งเสริมสิทธิพลเมือง โดยการช่วยเหลือในเรื่องมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน และความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการสร้าง ความเข้มแข็งในประเด็นสิทธิสตรี และการคุ้มครองเด็ก

3) นิติธรรม (The Rule of Law)

CIDA ให้การส่งเสริมนิติธรรมด้วยการส่งเสริมกฎหมาย และการศาลที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสถาบันที่บังคับใช้ เพื่อสร้างคามยุติธรรมทางสังคม โดยการให้ความช่วยเหลือในการ ปฏิรูปและสร้างความเข้มแข็งแก่กฎหมายและการยุติธรรม

4) การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาครัฐ (Public-Sector Capacity Building)

การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาครัฐ ครอบคลุมถึงการปกครองในหลายระดับ ทั้งในด้าน นโยบาย โปรแกรม และการบริการ ซึ่งเป็นพื้นฐานความก้าวหน้าด้านสาธารณสุข การศึกษา การ เติบโตทางเศรษฐกิจ การรักษาสภาวะแวดล้อมอย่างยั่งยืน และความเท่าเทียมกันทางเพศ โดย ความสำเร็จของการพัฒนาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของภาครัฐ คือ สถาบันที่เข้มแข็ง และ กระบวนการที่ประกอบด้วยการต่อต้านความไม่มีประสิทธิภาพและการคอร์รัปชัน

CIDA ให้ความช่วยเหลือในการสร้างความเข้มแข็งแก่ภาครัฐ โดยมีเป้าหมายในการสร้าง ความเข้มแข็งแก่สถาบัน และวิสัยทัศน์จากการบริหารโดยมืออาชีพในการสนับสนุนการพัฒนาของ รัฐอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม ความช่วยเหลือของ CIDA ยังครอบคลุมถึงความช่วยเหลือ ในด้านเทคนิคและการจัดการในการตรวจสอบและมาตรการต่อต้านการคอร์รัปชัน การปฏิรูป นโยบาย และการกระจายอำนาจการปกครอง

5) การป้องกันความขัดแย้ง (Conflict Prevention)

ความขัดแย้งอย่างรุนแรงเป็นสาเหตุซึ่งนำมาสู่ความล้มเหลวของธรรมาภิบาล เนื่องจาก ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาสังคม CIDA ให้ความสำคัญกับการป้องกันความขัดแย้ง เนื่องจากเห็นว่า โปรแกรมความร่วมมือในการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพอาจช่วยแก้ไขปัญหาลด ความขัดแย้ง แต่ในสถานการณ์ดังกล่าว CIDA ไม่อาจทำได้เพียงลำพัง ดังนั้น CIDA จึงมี เป้าหมายในการลดความขัดแย้งด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคในการสร้างความเข้มแข็ง แก่รัฐที่เปราะบางในการลดและป้องกันความขัดแย้งอย่างรุนแรง

สาขาหุ้นส่วนแคนาดามีกลไกในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาที่สำคัญได้แก่

1. การพัฒนาภาคเอกชน (Private Sector Development) หรือ PSD
2. โปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Program)
3. ภาคอาสาสมัคร โครงการและการศึกษา (Voluntary Sector Projects and

Education)

1.การพัฒนาภาคเอกชน (Private Sector Development)

การเจริญเติบโตเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาแต่ไม่ได้เป็นเงื่อนไขในการลดปัญหาความยากจน ในบริบทของ Private Sector Development หรือ PSD การเติบโตของภาคเอกชนและตลาดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านและเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการบรรลุถึง MDGs²⁷ วัตถุประสงค์ในการพัฒนาภาคเอกชนของ CIDA คือ การสร้างงานที่ดีเพิ่มขึ้นด้วยการกระตุ้นการเจริญเติบโตร่วมกับการลดปัญหาความยากจนในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในระยะผ่านโดยมีภาคเอกชนเป็นหลักในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยส่งเสริมความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดเล็ก (SMEs) และการพัฒนาให้เกิดความหลากหลายในด้านธุรกิจและผู้ผลิตในระบบและนอกระบบเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมในครัวเรือน

หุ้นส่วนของ CIDA ใน PSD จึงรวมถึงภาคเอกชน ธุรกิจ สมาคม ขบวนการสหกรณ์ ประชาสังคม (รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษา) การวัดประสิทธิผลของ PSD ในการพัฒนาภาคเอกชนจะใช้หลักการความช่วยเหลือที่แสดงถึงประสิทธิผลตามนโยบาย CIDA ใน Canada Making a Difference in the World : A Policy Statement on Strengthening Aid Effectiveness Statement) โดยใช้ผลและบริบทของท้องถิ่นเป็นฐานกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิผล (Results-Based Approach) คือ การเพิ่มรายได้และปรับปรุงศักยภาพการผลิต การประกอบการที่ยั่งยืน การลดความไม่เสมอภาคทางเพศ และการมีส่วนร่วมของสตรี การสร้างงานที่ดีเพิ่มขึ้น สร้างบรรยากาศทางธุรกิจที่สนับสนุนการออมการลงทุน การสนับสนุนการแข่งขันในตลาดท้องถิ่นและระดับชาติด้วยการเสริมสร้างศักยภาพของธุรกิจ สมาคมวิชาชีพ แรงงาน/สหภาพแรงงาน และสมาคม การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในและต่างประเทศผ่านการควบคุมคุณภาพ การรับรองมาตรฐาน ความช่วยเหลือทางเทคนิคในด้านศุลกากร การบริหารความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัยพืชที่มีศักยภาพส่งออก การจัดการสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนการพัฒนากฎหมายและโครงสร้างธรรมาภิบาลในกิจกรรมภาคเอกชน ซึ่งจะนำไปสู่การเจริญเติบโตและการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและบรรลุสมดุลในการพัฒนา

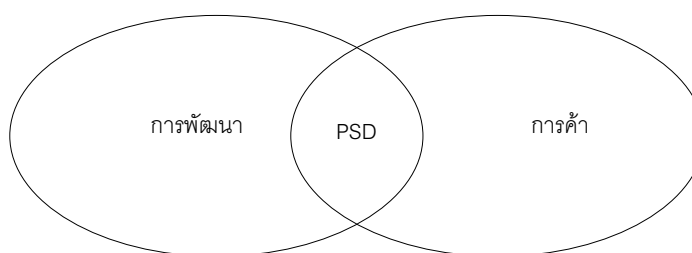
²⁷ Canadian International Development Agency. *PSD Policy*. Ottawa : Ministry of Public Works and Government Services, 2003. pp.1-3

CIDA จัดตั้งโปรแกรมความร่วมมืออุตสาหกรรม (Industrial Cooperation Program) หรือ CIDA-INC ขึ้นในสาขาหุ้นส่วนแคนาดาในปี 1979 ซึ่งเป็นโปรแกรมหนึ่งในการพัฒนาภาคเอกชน วัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการพัฒนาภาคเอกชนและการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างงาน และเสริมสร้างเศรษฐกิจในท้องถิ่น โปรแกรม CIDA-INC จะสนับสนุนจะสนับสนุนโครงการในประเทศที่ CIDA เน้นร้อยละ 75 และร้อยละ 50 ในประเทศอื่นๆ ทั้งหมดที่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ²⁸ โดยให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทของแคนาดาในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศหรือแก่บริษัทของแคนาดาในการหาแหล่งลงทุนด้านบริการสาธารณูปโภคในต่างประเทศ ซึ่งเป็นโครงการเชิงพาณิชย์ที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูง โดยเป็นโปรแกรมเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทของแคนาดาในรูปเงินสตรองระหว่าง 100,000 - 600,000 เหรียญสหรัฐฯ เพื่อเริ่มธุรกิจ หรือให้การฝึกอบรมในประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจแบบตลาด ตัวอย่างของโปรแกรม CIDA - INC เช่น การสนับสนุนสมาคมอุตสาหกรรมแคนาดา (Industry Association of Canada) ในการดำเนินการศึกษาตลาดในประเทศไทยและมาเลเซีย

นวัตกรรมในโครงการ CIDA - INC ที่แสดงถึงบทบาทหน้าที่ทำโดยภาคเอกชนเห็นได้จากกรณีตัวอย่างของ Placer Dome Inc. ที่ซื้อหุ้นร้อยละ 50 ของ South Deep Mine ในแอฟริกาใต้ และตั้ง Placer Dome Western Areas ซึ่งเป็นการร่วมทุนหุ้นส่วนระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมเหมืองทองแอฟริกาใต้ ผลกระทบของโรคเอชไอวี/เอดส์และภาวะเศรษฐกิจไม่ดีได้ส่งผลกระทบต่อการลงทุนนี้ ทำให้ต้องมีการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจความหมายของการบูรณาการการลงทุนทางเศรษฐกิจกับการพัฒนาสังคมอย่างเป็นธรรม ซึ่งเป็นกิจการผลิตและการจ้างงานสำคัญในแอฟริกาใต้ที่ต้องใช้เทคโนโลยีทันสมัยและเงินลงทุนมาก การเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องมีการลดพนักงานและมีการเลิกจ้างแรงงานจำนวน 2,560 คน โดยปกติแล้วการเลิกจ้างทั่วไปในแอฟริกาใต้จะให้เงินชดเชยเล็กน้อยและการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 3 เดือน ซึ่งมีพนักงานไม่กี่คนที่สนใจประโยชน์จากการฝึกอบรมดังกล่าว แต่ Placer Dome Inc. ได้ร่วมพัฒนากับโครงการขององค์กรพัฒนาเอกชน คือ CARE Canada โดยใช้งบประมาณ 258,000 เหรียญสหรัฐฯ ภายใต้อาณัติความช่วยเหลือจากโครงการ CIDA INC สำหรับโปรแกรมในการสนับสนุนความช่วยเหลือแก่พนักงานที่ถูกปลดและครอบครัว

²⁸ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2006 จีน เม็กซิโก และรัสเซีย ไม่มีสิทธิภายใต้โปรแกรม CIDA - INC

แผนภูมิที่ 4.4 แนวคิดการพัฒนาภาคเอกชน

โปรแกรม CIDA-INC มีกลไกในการสนับสนุนบริษัทของแคนาดาดังต่อไปนี้

1) กลไกการลงทุน

CIDA-INC จะให้ทุนในการศึกษาความเป็นไปได้และสนับสนุนการเริ่มต้นกิจการแก่บริษัทแคนาดาที่ผลิตสินค้าหรือบริการที่ต้องการลงทุน ซึ่งเป็นความร่วมมือระยะยาวในประเทศกำลังพัฒนาหรือเปลี่ยนผ่านวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการลงทุน

(1) การศึกษาความเป็นไปได้

เป็นการวิเคราะห์เชิงลึกถึงปัจจัยทั้งหมดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในกิจการร่วมทุน ได้แก่

1. การวิเคราะห์ตลาด
2. การประเมินความเป็นไปได้ความเป็นไปได้ทางเทคนิค
3. การวิเคราะห์ขนาดความรับผิดชอบต่อสังคมต่อสังคมขององค์กรและโครงการ
4. การประเมินด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการและวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม
5. การวางแผนการจัดการ
6. การจัดการและการวางแผนการฝึกอบรมทางเทคนิค
7. กรอบทางกฎหมายและการเงินในประเทศเจ้าภาพ
8. ข้อตกลงในการร่วมหุ้นและแผนธุรกิจสำหรับบริษัทใหม่ เป็นต้น

โดย CIDA สามารถช่วยค่าใช้จ่ายถึงร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิ์ได้รับทั้งหมดสำหรับการศึกษาความเป็นไปได้

(2) สนับสนุนการเริ่มต้น

ออกแบบเพื่อช่วยบริษัทแคนาดาในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาการศึกษาความเป็นไปได้ เช่น การฝึกอบรม การจัดการสิ่งแวดล้อม การบูรณาการสตรี หรือการพัฒนาสังคม

โดย CIDA สามารถช่วยค่าใช้จ่ายถึงร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิ์ทั้งหมดภายใต้กลไกสนับสนุนการเริ่มต้นแต่ไม่เกินร้อยละ 25 ของการลงทุนทั้งหมดของบริษัท แต่มีเงื่อนไข คือ ต้องมีการลงนามหรือข้อตกลงทางธุรกิจกับบริษัทและหุ้นส่วนในท้องถิ่น หรือเป็นการลงทุนประเภทบริษัทต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด

2) กลไกการบริการความเชี่ยวชาญ

CIDA-INC จะให้ทุนในการศึกษาความเป็นไปได้และสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การดำเนินการแก่บริษัทที่ปรึกษาแคนาดาที่เชี่ยวชาญในการให้การศึกษา ถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือดำเนินการโครงการในด้านสินค้าและบริการแก่ประชากรท้องถิ่นในโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับชาติหรือภูมิภาคแก่ประเทศกำลังพัฒนาและเปลี่ยนผ่าน โครงการเหล่านี้จะต้องได้รับทุนจากรัฐบาลประเทศเจ้าภาพหรือองค์การระหว่างประเทศ (ยกเว้น CIDA) โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติเฉพาะดังต่อไปนี้

1. บริษัทต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทั่วไปที่ระบุเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนภายใต้กลไกการบริการความเชี่ยวชาญ
2. โครงการต้องตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเจ้าภาพ
3. บริษัทจะต้องยืนยันความพร้อมหรือเข้าถึงเงินทุนในโครงการ
4. บริษัทต้องมีความเชี่ยวชาญที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมทั้งในการศึกษาเบื้องต้นและการดำเนินโครงการนั้น
5. การศึกษาต้องมีแผนที่จะดำเนินการที่มีโอกาสนำไปสู่การการเงินและโครงการต้องมีศักยภาพทางเทคนิค
6. ไม่มีบริษัทแคนาดาอื่น ๆ ที่สามารถแข่งขันในการศึกษา
7. การศึกษาต้องเน้นโครงการการลงทุนเฉพาะ ต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าลูกค้าและสถาบันการเงินจะสนับสนุนเงินทุนโครงการหรือเห็นพ้องที่ต้องศึกษาโครงการ

(1) การศึกษาความเป็นไปได้

กลไกการบริการความเชี่ยวชาญให้การสนับสนุนทางการเงินสำหรับการวิเคราะห์เชิงลึกถึงปัจจัยทั้งหมดที่จะมีผลต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนในกิจการร่วมทุน ได้แก่

1. การประเมินด้านสิ่งแวดล้อมของโครงการและวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. การประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคม แผนบูรณาการสังคมและและความเสมอภาคทางเพศ

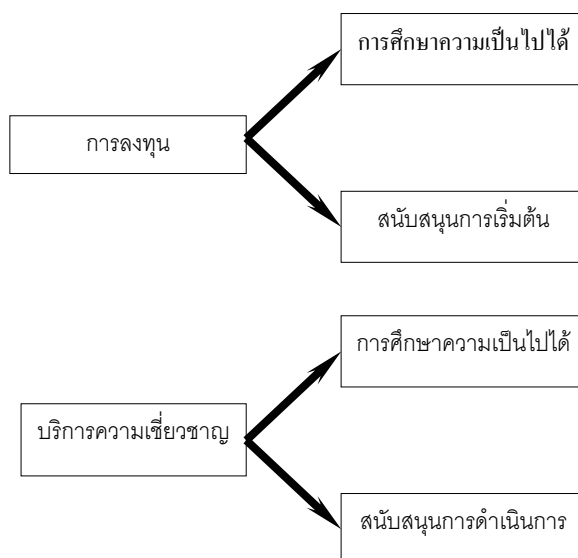
3. กรอบกฎหมายและการเงิน
4. การถ่ายโอนเทคโนโลยี
5. การจัดการและการวางแผนการฝึกอบรมทางเทคนิค
6. ศึกษาความต้องการและการจัดการระหว่างฝึกอบรมและแผนการฝึกอบรมเทคนิค
7. รายละเอียดการวิเคราะห์ทางการเงินและเศรษฐกิจ

โดยการสนับสนุนการศึกษาความเป็นไปได้ของ CIDA จะขึ้นอยู่กับขอบเขตของโครงการและประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดแก่ประเทศเจ้าภาพและมีเงื่อนไขที่จำเป็น คือ บริษัทจะต้องทำการศึกษาความเป็นไปได้ก่อนที่จะลงนามในข้อตกลง มูลค่ารวมของสัญญาระหว่างประเทศที่ได้รับต้องมีอย่างน้อย 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดย CIDA สามารถช่วยค่าใช้จ่ายถึงร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิ์ได้รับทั้งหมดสำหรับการศึกษาความเป็นไปได้ภายใต้กลไกการบริการความเชี่ยวชาญ

(2) สนับสนุนการดำเนินงาน

CIDA สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อช่วยต้นทุนบริษัทแคนาดาในการดำเนินงานเฉพาะ โดยมีเงื่อนไขว่า การขอความช่วยเหลือจะต้องมีกิจกรรมเสริม เช่น การฝึกอบรม สิ่งแวดล้อม สังคม และแผนการบริหารความเสมอภาคทางเพศ โดย CIDA สามารถช่วยค่าใช้จ่ายได้ถึงร้อยละ 80 ของค่าใช้จ่ายที่มีสิทธิ์ทั้งหมดในการสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้กลไกการบริการความเชี่ยวชาญ แต่ไม่เกินร้อยละ 3 ของจำนวนมูลค่าของสัญญาระหว่างประเทศของบริษัท

แผนภูมิที่ 4.5 กลไกในการสนับสนุนของโปรแกรม CIDA-INC

5) เกณฑ์การประเมิน

- (1) ความสามารถในการดำรงอยู่ของโครงการ เทคนิค และเชิงพาณิชย์
- (2) ลักษณะพิเศษที่แสดงประโยชน์ซึ่งสามารถวัดได้ ผลกำไร และผลกระทบต่อการพัฒนาแก่ประเทศนั้น
- (3) ระดับความเสี่ยงในการเข้าถึงทุน ศักยภาพของหุ้นส่วนท้องถิ่น โอกาสประสบความสำเร็จของโครงการ สถานะทางการเมืองของประเทศนั้น เทคนิค ระดับของประสบการณ์ ทีม และวิธีการทำงานของบริษัท

คณะกรรมการจากกระทรวงต่างๆจะให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อเสนอ โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ สถานทูตแคนาดาในประเทศนั้น การพัฒนาการส่งออกแคนาดา อุตสาหกรรมแคนาดา และผู้ชำนาญการด้านเทคนิค สิ่งแวดล้อม การเงิน และสังคมของ CIDA และเจ้าหน้าที่ CIDA ประจำภูมิภาค

6) กระบวนการอนุมัติ

- (1) การปรึกษากระทรวงต่างๆของรัฐบาลกลาง
- (2) การปรึกษาสถานทูตแคนาดาในประเทศนั้น และทบทุนผลกระทบทางสังคม และสิ่งแวดล้อมของโครงการ รวมทั้งความสามารถทางการเงินของบริษัท

กระบวนการอนุมัติจะใช้เวลาดำเนินการ 16 สัปดาห์ ส่วนใหญ่ CIDA-INC จะให้การสนับสนุนบริษัทแคนาดาโดยเฉลี่ย 600,000 -1,000,000 เหรียญสหรัฐฯ และมีส่วนช่วยในค่าใช้จ่ายมากถึงร้อยละ 75

2. โปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Program)

โปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Program) หรือ VCP เป็นโปรแกรมที่ให้การสนับสนุนองค์กรอาสาสมัครแคนาดา ซึ่งเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญในโปรแกรมการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา องค์กรเหล่านี้ ประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรความร่วมมืออาสาสมัคร รัฐบาลท้องถิ่นและสภาท้องถิ่น สถาบันที่ให้การฝึกอบรมด้านความเชี่ยวชาญ สหภาพแรงงาน และองค์กรวิชาชีพ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม สุขภาพ การศึกษา ธรรมชาติ และสิทธิมนุษยชน

CIDA ได้จัดตั้งกองทุนการมีส่วนร่วมสาธารณะ (Public Engagement Fund) หรือ PEP ขึ้นเพื่อสนับสนุนองค์กรไม่หวังผลกำไรของแคนาดาในการสร้างความตระหนัก และความเข้าใจในประเด็นและโปรแกรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดา และกองทุนภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Fund) เพื่อให้การสนับสนุนองค์กรอาสาสมัครแคนาดาในการทำโครงการใน

ประเทศกำลังพัฒนา โดยในปี 1968 CIDA ได้ก่อตั้งโปรแกรมหน่วยงานอาสาสมัครแคนาดา (Canadian Volunteer Cooperation Agencies) หรือ VCAs เช่น CUSO และ Canada World Youth เพื่อสร้างความสามารถแก่ภาคประชาสังคมในประเทศกำลังพัฒนา และดึงดูดประชาชนแคนาดาในการพัฒนาระหว่างประเทศผ่านความร่วมมืออาสาสมัคร และตั้งโปรแกรมความร่วมมืออาสาสมัคร (Volunteer Cooperation Program) หรือ VCP ขึ้นในปี 2004 โดยสนับสนุนงบประมาณปีละ 44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 25) เน้นไปที่อเมริกา ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ให้การสนับสนุนความร่วมมือแก่ตัวแทนองค์กรอาสาสมัครแคนาดาในการแลกเปลี่ยนอาสาสมัครแคนาดาเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนโดยที่องค์กรเหล่านี้จะทำงานในประเด็นต่อไปนี้

1. สร้างศักยภาพในการพัฒนาแก่ประเทศหุ้นส่วน
2. เพิ่มบทบาทของนโยบายอาสาสมัครในด้านเครือข่าย การวิจัย ทูต และตัวอาสาสมัครเอง
3. ส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ในชุมชนประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนาของแคนาดา

3. ภาคอาสาสมัคร โครงการและการศึกษา (Voluntary Sector Projects and Education)

มีหน้าที่สนับสนุนงานพัฒนาโดยร่วมกับองค์กรอาสาสมัครของแคนาดา มหาวิทยาลัยวิทยาลัย ชุมชน สมาคมผู้เชี่ยวชาญ และองค์กรพัฒนาเอกชน โครงการและการศึกษายังมีส่วนร่วมกับมหาวิทยาลัยในประเทศแคนาดาและวิทยาลัยในความริเริ่มและบริหารโปรแกรมมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย (University and College Program) เป็นโปรแกรมที่ช่วยในเรื่องค่าใช้จ่ายแก่มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของแคนาดาในการช่วยสร้างความเข้มแข็งด้านวิชาการแก่สถาบันการศึกษาและสถาบันฝึกอบรมในประเทศกำลังพัฒนารวมทั้งรับผิดชอบในโปรแกรมทุนการศึกษาแก่ประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่

3.2.3 สาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลก (Multilateral & Global Program Branch)

ปัญหาในโลก เช่น การแพร่กระจายของโรคติดต่อ วิกฤติทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ เป็นเรื่องที่ใหญ่เกินความสามารถของประเทศใดประเทศหนึ่งจะจัดการเพียงลำพัง เนื่องจากมีผลกระทบที่เห็นได้ต่อความมั่นคงปลอดภัยและความเจริญของทุกประเทศ ทำให้ทุกประเทศต้องมีความร่วมมือกัน องค์กรพหุภาคีจึงเข้ามามีบทบาทในการช่วยวางกฎที่มีความเป็นธรรมสำหรับเศรษฐกิจโลก และในด้านต่างๆ เช่น สุขภาพ เกษตรกรรม สันติภาพ ความมั่นคง และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยมีวาระแห่งการพัฒนาที่กำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันในระหว่างประเทศ เช่น MDGs และการจัดกองทุนด้านมนุษยธรรมสำหรับผู้ประสบภัย หรือความท้าทายต่อการพัฒนาในโลก เช่น โรคเอดส์/ไอวี/เอดส์

แคนาดามีความเชื่อมั่นในแนวคิดพหุภาคีในการแก้ไขปัญหาโลกซึ่งสัมพันธ์กับการพัฒนาในประเด็นเรื่องมนุษยธรรม เศรษฐกิจ การเงิน และความขัดแย้งทางการเมือง และเห็นว่าระบบพหุภาคีเป็นสิ่งที่ดีที่สุดในการส่งเสริมคุณค่าที่สำคัญของแคนาดา ซึ่งประกอบด้วย ประชาธิปไตย การพัฒนามนุษย์ และความยุติธรรมทางสังคม โดยโปรแกรมพหุภาคีและโลกของแคนาดายึดระบบพหุภาคีและการจัดการการพัฒนาในความสัมพันธ์ของแคนาดากับองค์กรต่างๆ โดยแคนาดาได้ให้เงินสนับสนุนองค์กรพหุภาคีต่างๆ โดย 1 ใน 3 ของความช่วยเหลือของแคนาดาเป็นความช่วยเหลือที่ได้ให้แก่องค์กรพหุภาคี

วัตถุประสงค์ของโปรแกรมพหุภาคีและโลกของ CIDA ก็คือการเสริมสร้างความสามารถและประสิทธิภาพขององค์กรพหุภาคีเพื่อลดความยากจน และเพื่อให้ตรงกับเป้าหมายของ MDGs ในด้านสุขภาพ การศึกษา ความเสมอภาคทางเพศ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดย CIDA ใช้งบประมาณ 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี และมีแผนจะเพิ่มความช่วยเหลือเพิ่มร้อยละ 15 ในปี 2010 และร้อยละ 16 ในปี 2011-2015 เพื่อให้ถึงเป้าหมาย MDGs ในปี 2015 อันมีสาเหตุจากการที่รัฐบาลแคนาดามีความกังวลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของความช่วยเหลือในการเพิ่มขึ้นของ ODA ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจว่าความช่วยเหลือนั้นมีประสิทธิภาพและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เสียภาษีชาวแคนาดา ความช่วยเหลือทั้งหมดจึงเน้นไปที่ความสำเร็จตามเป้าหมายของ MDGs ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จ โดยแคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือผ่าน สถาบันการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Institutions) หรือ IFI เช่น ธนาคารโลก IMF และธนาคารเพื่อการพัฒนาในภูมิภาคต่างๆ หน่วยงานชำนาญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ เช่น โปรแกรมการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ UNICEF และ UNAIDS องค์กรความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เช่น สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ โครงการอาหารโลก คณะกรรมการกาชาดสากล (International Committee of the Red Cross) หรือ ICRC กองทุนโลกและหุ้นส่วน (Global Fund and Partnership) เช่น Global Fund to Fight AIDS, Global Alliance for Vaccines and Immunizations และ International Fund for Agriculture Development รวมทั้งองค์กรของกลุ่มประเทศเครือจักรภพและกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่

CIDA ได้ใช้อิทธิพลของแคนาดาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ ปรับปรุงนโยบายและการปฏิบัติขององค์กรพหุภาคีเพื่อผลลัพธ์ที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ระหว่างปี 2007-2008 CIDA ปรับปรุงการประเมินผลของหุ้นส่วนพหุภาคีที่สำคัญผ่าน การประเมินประสิทธิผลและความเกี่ยวข้อง (Multilateral Effectiveness and Relevance Assessment) หรือ MERA และผ่านการทำงานกับเครือข่ายการประเมินผลประสิทธิภาพองค์กรพหุภาคี (Multilateral Organisations Performance Assessment Network) หรือ MOPAN ผลของ MERA ถูกใช้ในการตัดสินใจ CIDA เกี่ยวกับ

หุ้นส่วนพหุภาคี เช่น ยุทธศาสตร์ของ CIDA สำหรับการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร คาดว่าจะเพิ่มคุณภาพ ความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพิ่มการประสานกันระหว่างผู้บริจาค และลดต้นทุนในการดำเนินการระหว่างผู้บริจาคและองค์กรพหุภาคี²⁹

4.2.4 สาขานโยบายยุทธศาสตร์และประสิทธิภาพ (Strategic Policy and Performance Branch)

สาขานโยบายยุทธศาสตร์และประสิทธิภาพมีหน้าที่วิเคราะห์และพัฒนากลยุทธ์และลำดับความสำคัญของโปรแกรมตามกรอบนโยบายความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา รวมทั้งจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาความร่วมมือของแคนาดาและการจัดการความร่วมมือด้านนโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายของประเทศ เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ในนโยบายต่างประเทศของแคนาดาโดยเน้นไปที่การปรับปรุงการประสานงานระหว่างนโยบายการพัฒนาของแคนาดากับผู้บริจาคในประเทศต่างๆ เช่น DAC และ OECD รวมทั้งระดับภายในประเทศซึ่งต้องมีการทำงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรและกระทรวงต่างๆ เช่น รายงานค่าใช้จ่ายความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาและพันธะสัญญาต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ นอกเหนือจากการสร้างความเป็นผู้นำกำหนดงานบนฐานของประเด็นนโยบายและปรับปรุงผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพด้วยการประเมินผลการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตรวจสอบประเด็นและแนวโน้มความช่วยเหลือในด้านการพัฒนารวมทั้งให้คำแนะนำประเด็นด้านกลยุทธ์และข้อมูลแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ องค์กร และกระทรวงต่างๆของรัฐบาล ในการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว เฉพาะอย่างยิ่งการใช้ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคนิคที่นำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์และการจัดการ

4.2.5 สาขาการสื่อสาร (Communications Branch)

สาขาการสื่อสารมีหน้าที่ให้คำแนะนำยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสารและสนับสนุนในด้านการสื่อสารขององค์กรแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA และรองประธานสาขาต่างๆ รายงานผลของโปรแกรมและโครงการ รวมทั้งผลสำเร็จตามเป้าหมาย MDGs แก่สมาชิกรัฐสภาและประชาชน รวมทั้งตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในโปรแกรมความช่วยเหลือเพื่อให้นำนวให้สาธารณชนแคนาดาเข้าใจถึงบทบาทของแคนาดา โอกาสจากการพัฒนา ความสำคัญของโปรแกรมที่มีต่อความเจริญและความมั่นคงของแคนาดาในระยะยาว และการทำงานของรัฐบาลในการพัฒนาระหว่างประเทศ

²⁹ Canadian International Development Agency. *Departmental Performance Report 2008*. Gatineau : Canadian International Development Agency, 2008. p.50

4.2.6 สาขาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Branch)

สาขาทรัพยากรมนุษย์มีหน้าที่สนับสนุนการคัดเลือกบุคลากร รวมทั้งการเสริมสร้างและปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น ฐานความรู้ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจ การฝึกอบรมพนักงาน การฝึกอบรมหุ้นส่วนการพัฒนา กับศูนย์แคนาดาสำหรับการจัดการ (Canadian Centre for Management Development)

4.3 สายการบังคับบัญชาของ CIDA

เมื่อพิจารณาสายบังคับบัญชาของ CIDA จะพิจารณาเห็นว่า กรอบความรับผิดชอบเป็นองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดพื้นฐานในการจัดการของ CIDA ในแผนงาน การรายงาน และโครงสร้างความรับผิดชอบ (PRAS) ของ CIDA ซึ่งมีที่มาจากพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา โดยอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ สายการบังคับบัญชาด้านนโยบาย และสายการบังคับบัญชาด้านการปฏิบัติ

4.3.1 สายบังคับบัญชาด้านนโยบาย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ

CIDA เป็นหน่วยงานความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศมีสายการบังคับบัญชาขึ้นกับกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยประธานกรรมการบริหาร CIDA จะทำหน้าที่ให้การศึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศถึงนโยบาย โปรแกรม และการบริหารจัดการความช่วยเหลือ

ความรับผิดชอบของ CIDA อาจพิจารณาได้จากบริบทของความร่วมมือกับประเทศกำลังพัฒนาและหุ้นส่วนนานาชาติ หุ้นส่วนเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนานโยบาย การวางแผน และส่งมอบความร่วมมืออย่างเป็นทางการในการพัฒนา โดยมีประเทศกำลังพัฒนาเป็นศูนย์กลาง ภายใต้แนวคิดความเป็นหุ้นส่วนและความเป็นเจ้าของของท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญในแนวทางการพัฒนาของ CIDA และเป็นปัจจัยของความสำเร็จในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศร่วมกัน โดยปรากฏในยุทธศาสตร์การพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา ที่เรียกว่า การสร้างศตวรรษที่ 21 : กิจกรรมเพื่อการพัฒนาและการประสานงาน ซึ่งเน้นการจัดการปัญหาของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยการเข้าร่วมของสมาชิกของชุมชนนานาชาติโดยมีประเทศกำลังพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ร่วมกันสำหรับศตวรรษใหม่

วัตถุประสงค์ของหน่วยงานจากกรอบหน้าที่ความรับผิดชอบของ CIDA ซึ่งระบุความรับผิดชอบในระดับหน่วยงานโดยรวมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ CIDA และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

เข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของ CIDA ภายใต้การนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศและประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของประธานกรรมการบริหาร CIDA และตำแหน่งสำคัญๆในแต่ละสาขาขององค์กร ข้อสังเกตก็คือ จะไม่มีการกำหนดรายละเอียดหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ จากความจริงที่ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบประสิทธิภาพโดยรวมของ CIDA ในการปฏิบัติตามการบังคับบัญชาของตนเพื่อประชาชนแคนาดาผ่านรัฐสภาตามที่ระบุไว้ใน พระราชบัญญัติต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) ซึ่งเป็นที่มาของแผน รายงาน และโครงสร้างความรับผิดชอบ และรายงานแผนและลำดับความสำคัญ คือ แสดงผลในการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในในข้อตกลงในเอกสารดังกล่าวข้างต้นในแผนรายงานและความรับผิดชอบโครงสร้างทุกปี และรายงานแผนและลำดับความสำคัญทุก 3 ปี สำหรับการบริหารและจัดการจัดสรรทรัพยากรซึ่งผ่านการตัดสินใจและดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ CIDA ซึ่งเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อแสดงให้เห็นว่าทรัพยากรสำหรับการพัฒนาระหว่างประเทศที่จัดสรรให้ CIDA มีการจัดการบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาหรือไม่ นอกเหนือจากหน้าที่ต้องรายงานแก่รัฐสภาและประชาชนแคนาดาตามพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ ซึ่งประกาศใช้ในปี 2008 ที่กำหนดให้หน่วยงานต่างๆของรัฐบาลที่มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนา ต้องพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาภายใต้กฎหมายฉบับนี้ คือ การช่วยลดความยากจนที่สามารถมองเห็นได้ว่าเป็นรูปธรรม และอยู่ในมาตรฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยต้องประเมินทุนและโปรแกรมทุก 5 ปี CIDA ในฐานะหน่วยงานของรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาจะต้องรายงานรัฐสภาผ่านทางรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศในฐานะผู้รับผิดชอบ ถึงผลที่ได้และกิจกรรมในโปรแกรมต่างๆ ตามข้อตกลงที่ได้รับการพิจารณาจากสภาการคลัง ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบนโยบายรวมทั้งการประเมินผล ประธานกรรมการบริหาร CIDA จะดูแลการประเมินผลการทำงานของหน่วยงานในฐานะประธานคณะกรรมการประเมินผล ซึ่งได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลือจากคณะกรรมการประเมิน 3 คน ประกอบด้วยผู้แทนภายนอก 2 คน (จาก DFAIT และภาคเอกชน) และเลขาธิการสภาการคลัง พระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ ได้จัดแยกประเภทผู้ที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 กลุ่ม คือ รัฐบาล องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรภาคประชาชนของแคนาดา ที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้คำปรึกษาอย่างน้อยทุกๆ 2 ปี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา กฎหมายดังกล่าวยังได้กำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต้องทำรายงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในการพัฒนาเสนอต่อรัฐสภา โดยเริ่ม

ในปี 2009 เป็นปีแรก นอกเหนือจากการที่ต้องเปิดเผยค่าใช้จ่ายการเดินทางและการต้อนรับแขกของเจ้าหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการป้องกันการปกปิดของข้าราชการ (Public Servants Disclosure Protection Act) ปี 2004 (ทั้งข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง) ที่ให้หน่วยงานบริการสาธารณะของแคนาดาต้องเปิดเผยสัญญาที่มีมูลค่า 10,000 เหรียญสหรัฐ โดยในส่วนของ CIDA กำหนดให้ทุก 3 เดือน จะต้องรายงานสัญญาของหน่วยงานในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา สำหรับทุนที่มีมูลค่าตั้งแต่ 25,000 เหรียญสหรัฐ ขึ้นไป

2. ประสิทธิภาพการบริหาร CIDA

ประสิทธิภาพการบริหาร CIDA จะรับผิดชอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ สำหรับผลของการพัฒนาร่วมกับหุ้นส่วน รวมทั้งการตัดสินใจและการดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของ CIDA ตามภาระหน้าที่ของตน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรของ CIDA ในการจัดสรรการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

ตามข้อตกลงประสิทธิภาพการบริหาร CIDA มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ของหน่วยงานผ่านการกำหนดนโยบายทั่วไปและการวางแผนระยะยาว และพิจารณาบริบทที่เริ่มในการพัฒนาซึ่งสามารถติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ประสิทธิภาพการบริหาร CIDA ยังต้องรับผิดชอบต่อภายใต้สถานะต่างๆ เช่น รับผิดชอบต่อสภาการคลัง และคณะกรรมการข้าราชการสำหรับบุคลากร (Public Service Commission for Personnel) ภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารการเงิน และพระราชบัญญัติว่าจ้างข้าราชการ (The Public Service Employment Act) โดยรับผิดชอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสำหรับเรื่องความเป็นส่วนตัวตามพระราชบัญญัติความเป็นส่วนตัว (The Privacy Act) และและการเข้าถึงข้อมูลตามพระราชบัญญัติการเข้าถึงข้อมูล (The Access to Information Act) รวมทั้งรับผิดชอบต่อสายงานภายในองค์กรที่ระบุใน PRAS ต่อรองประสานสาขาต่างๆ และคณะเจ้าหน้าที่การเงินซึ่งมีความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติการบริหารการเงินซึ่งวัดจากความสำเร็จของผลการพัฒนาและประสิทธิภาพในการจัดการหน้าที่ในการสนับสนุนองค์กร

ในฐานะรัฐมนตรีช่วย (Deputy Minister)³⁰ ประสิทธิภาพการบริหาร CIDA มีหน้าที่ให้การสนับสนุนความเชี่ยวชาญ และช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายความช่วยเหลือของแคนาดาและโปรแกรมให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งประเด็นในเรื่องการบริหารจัดการหน่วยงานแก่รัฐมนตรี เช่น ยุทธศาสตร์ความเป็นผู้นำของ CIDA รวมถึงในด้านทรัพยากรมนุษย์ การบริหารความเสี่ยง และผลจากการจัดการ การรักษาความสัมพันธ์กับกระทรวงอื่นๆ หุ้นส่วนของแคนาดา

³⁰ ในแคนาดาตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยเป็นข้าราชการพลเรือนอาวุโสในกระทรวง และช่วยงานรัฐมนตรีตามที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ ขณะที่รัฐมนตรีเป็นตำแหน่งของฝ่ายการเมือง โดยที่ผู้ช่วยรัฐมนตรีอาจพ้นตำแหน่งหากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเนื่องจากอาจถูกมองว่ามีความใกล้ชิดกับนโยบายของรัฐบาลชุดก่อน

และประเทศต่างๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ และการบรรลุ วัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยได้รับความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาทั่วไปและหัวหน้าบริการกฎหมาย (General Counsel and Head, Legal Services) รองประธานกรรมการบริหาร (Executive Vice-President) เลขานุการคณะกรรมการบริหาร (Committee Secretary) หัวหน้าบริหารการ ตรวจสอบ (Chief Audit Executive) รองประธานอาวุโส (Senior Vice-President) รองประธาน สาขา (Vice-President) ผู้อำนวยการทั่วไป (Directors General) หัวหน้าเจ้าหน้าที่ข้อมูล (Chief Information Officer) และหัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงิน (Chief Financial Officer)

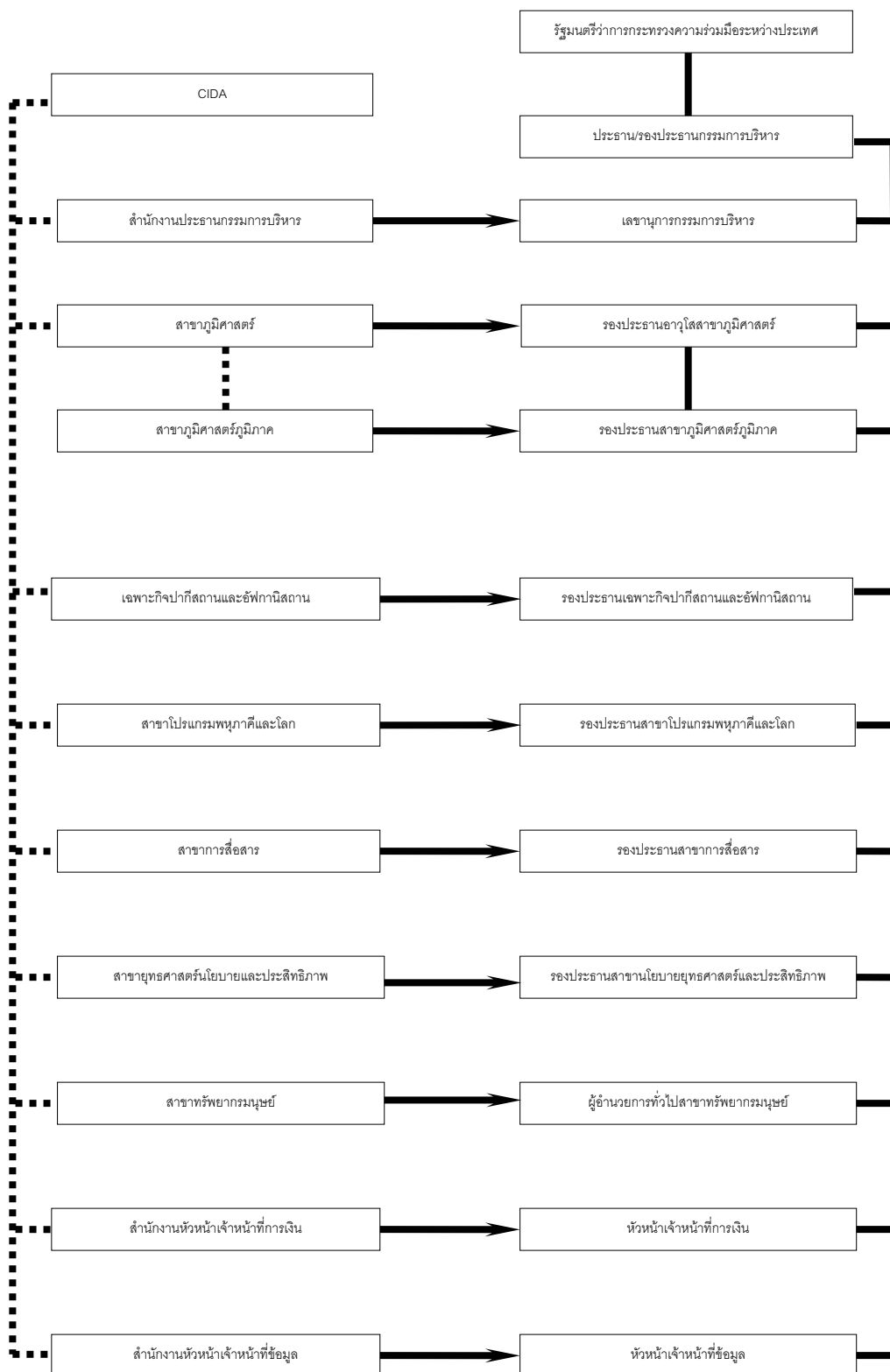
3. รองประธานกรรมการบริหาร (Executive Vice-President)

รองประธานกรรมการบริหาร CIDA มีหน้าที่สนับสนุนประธานในการจัดการ และการทำ หน้าที่ตัวแทนซึ่งกระทำในนามของประธานกรรมการบริหาร

4. คณะกรรมการบริหาร (Agency's Corporate Committees)

ประธานกรรมการบริหาร CIDA ยังได้รับการสนับสนุนการทำงานจากคณะ กรรมการบริหาร (Corporate Committees) ประกอบด้วย คณะกรรมการจัดการ (Management Board) คณะกรรมการปฏิบัติการ (Operations Committee) คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) และคณะกรรมการประเมินผล (Evaluation Committee) และคณะกรรมการย่อย (Subcommittees) ประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายและผลการดำเนินงาน (Policy and Performance Committee) คณะกรรมการจัดการหน่วยงาน (Corporate Management Committee) และคณะกรรมการโปรแกรม (Program Committee)

แผนภูมิที่ 4.6 สายบังคับบัญชาด้านนโยบายของ CIDA

4.3.2 สายบังคับบัญชาด้านการปฏิบัติตามนโยบาย

การที่ CIDA เป็นองค์การราชการทำให้การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA ทำให้การจัดสายบังคับบัญชา (Chain of Command) เป็นการแบ่งงานตามแนวดิ่ง (Vertical Differentiation) ข้อสังเกต ก็คือ โครงสร้างองค์กรของ CIDA มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจ (Centralization) ที่ผู้บริหารระดับสูง คือ รัฐมนตรีว่าราชการไทยว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ และประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยรองประธานสาขาต่างๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย มีบทบาทเพียงให้คำแนะนำ/สนับสนุนโดยรับนโยบายมาดำเนินการ โดยสายบังคับบัญชาด้านการปฏิบัติตามนโยบายสามารถพิจารณาจากขอบเขตของการบริหาร (Span of Management) ได้ดังต่อไปนี้

1. เลขานุการคณะกรรมการบริหาร (Committee Secretary)

เลขานุการคณะกรรมการบริหารมีหน้าที่รับผิดชอบสำนักประธานกรรมการบริหาร (Office of the President) ซึ่งมีหน้าที่ในการสนับสนุนการบริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ รัฐมนตรี ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์กับรัฐสภา ประสานงานเรื่องทั้งหมดภายในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัวและการเข้าถึงข้อมูล ตามพระราชบัญญัติความเป็นส่วนตัวและพระราชบัญญัติการเข้าถึงข้อมูล เตรียมการรายงานสรุปและงานมอบหมายพิเศษอื่นๆ ในนามของประธานกรรมการบริหาร เลขานุการคณะกรรมการบริหารยังมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วยงานในสำนักประธานกรรมการบริหาร คือ สำนักงานประสานการเปลี่ยนแปลง (Transformation Coordination Office) หรือ TCO ซึ่งก่อตั้งขึ้นในสำนักงานประธานในเดือนกันยายน 2007 เพื่อให้การประสานงาน วิเคราะห์ ตรวจสอบ รายงาน และสนับสนุนหน้าที่สำหรับการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงาน โดยสำนักงานประสานการเปลี่ยนแปลงจะประสานงานการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในหน่วยงาน ด้วยการให้คำแนะนำแก่ประธานกรรมการบริหาร รองประธานกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริหาร ถึงความก้าวหน้าและข้อจำกัดในการเปลี่ยนแปลง

เลขานุการคณะกรรมการบริหารจะรับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหารในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจขององค์กร ซึ่งมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การบริหารจัดการและการควบคุมคุณภาพของข้อมูลให้แก่คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA การประสานงานและสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับสูงในองค์กร เจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานของรัฐบาลสหพันธรัฐ/มณฑล สมาชิกสภา สื่อ และประชาชน ตรวจสอบปัญหาระหว่างประเทศและความกังวลของกลุ่มผลประโยชน์และประชาชน ดำเนินนโยบายขั้นตอนและการบริการที่เกี่ยวข้องกับ

คณะกรรมการบริหาร รวมทั้งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์กับ คณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และการจัดการทรัพยากรและกิจกรรมในสำนักงาน

2. หัวหน้าบริหารการตรวจสอบ (Chief Audit Executive)

สำนักงานหัวหน้าบริหารการตรวจสอบ (Office of the Chief Audit Executive) ตั้งขึ้นในปี 2006-2007 มีการดำเนินงานเป็นอิสระ วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของ CIDA ในการสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและความมั่นใจในการมอบหมายหน้าที่ของหน่วยงาน เพื่อให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการนำวิธีการประเมิน การบริหารความเสี่ยง และกระบวนการ ธรรมชาติ มาใช้ควบคุมและปรับปรุงประสิทธิภาพ

สำนักงานหัวหน้าบริหารการตรวจสอบมีหัวหน้าบริหารการตรวจสอบเป็นผู้บริหารและ รับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA ในการบริหารจัดการการตรวจสอบภายใน และการตรวจสอบพิเศษในองค์กร โดยการนำแนวคิดด้านการประเมิน การบริหารความเสี่ยง และ กระบวนการธรรมชาติ มาใช้ควบคุมและปรับปรุงประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและ สร้างความเชื่อมั่นแก่สาธารณชน โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การตรวจสอบประสิทธิภาพ นโยบายและโปรแกรมในพื้นที่สำคัญหรือมีความเสี่ยง ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA และรองประธานสาขาต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำภายในหน่วยงานเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

3. รองประธานสาขาสื่อสาร (Vice President, Communications Branch)

สาขาสื่อสาร (Communications Branch) มีหน้าที่สนับสนุนหน่วยงานในด้านการ สื่อสารกับชาวแคนาดาบนนโยบายการพัฒนาระหว่างประเทศ ถึงโปรแกรมและประเด็นการ ทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนแคนาดาถึงบทบาทของแคนาดา และกิจกรรมของรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ และชาวแคนาดาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ระหว่างประเทศซึ่งช่วยในการเจริญเติบโตในระยะยาวของแคนาดาและความมั่นคง เช่น การสร้าง ความตระหนักแก่สาธารณะ (Public Awareness) การให้ข้อมูลและตอบข้อสงสัยแก่ชาวแคนาดา เกี่ยวกับโปรแกรมความช่วยเหลือโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายและความคืบหน้า เผยแพร่และ รายงานโครงการใหม่และผลลัพธ์ของโปรแกรมและโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานซึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของการสนับสนุนของแคนาดาเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมาย MDGs รวมทั้งการ ตรวจสอบด้านการสื่อสารของยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อดำเนินกิจกรรมให้ แพร่ออกไป สาขาสื่อสารยังมีกิจกรรมโดยตรงกับชาวแคนาดารวมถึงเยาวชน เช่น โปรแกรม การพัฒนาข้อมูล (Development Information Program) หรือ DIP ซึ่งสนับสนุนการพัฒนาของ สื่อมวลชนและความริเริ่มการศึกษาที่มุ่งเพิ่มความตระหนักและความเข้าใจในการพัฒนาประเทศ และประเด็นความร่วมมือในหมู่ชาวแคนาดา

สาขาการสื่อสารมีรองประธานสาขาการสื่อสารเป็นผู้บริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อ ประชานกรรมการบริหาร CIDA โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การกำกับดูแลยุทธศาสตร์ การสื่อสารและแผนงานการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกตามวิสัยทัศน์และทิศทางของหน่วยงาน ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ เลขาธิการของรัฐ (Secretary of State)³¹ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประชานกรรมการบริหาร CIDA และรองประธานสาขาต่างๆ ในประเด็นจัดการสาธารณะ เช่น สิ่งแวดล้อมสาธารณะ (Public Environment) พัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ในการทำงานสื่อสารกับหุ้นส่วนทั้งภาครัฐและ ภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศของแคนาดา สนับสนุน กระบวนการวางแผนการสื่อสารแก่หน่วยงาน รวมทั้งการบริการการสื่อสารแก่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ตัวแทน ประชานกรรมการบริหาร CIDA และหน่วยงาน รวมทั้งบริการสร้างสรรค์ โดยดูแลการผลิตผลิตภัณฑ์สื่อสาร การจัดเก็บสิ่งพิมพ์ ห้องสมุดภาพและ คลังภาพถ่าย การบริการการเขียนและการบรรณาธิกรณ การออกแบบ ภาพ และการพิมพ์ ภายนอก การจัดการกระจายสิ่งพิมพ์ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรและกิจกรรมในสาขา

4. รองประธานสาขาหุ้นส่วนแคนาดา (Vice President, Canadian Partnership Branch)

สาขาหุ้นส่วนแคนาดา (Canadian Partnership Branch) มีหน้าที่รับผิดชอบโปรแกรม ซึ่ง ถูกออกแบบในการดำเนินโครงการที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆของแคนาดา ใน การพัฒนาร่วมกับของภาคเอกชนและประชาสังคมในประเทศกำลังพัฒนา วัตถุประสงค์ คือ การ ช่วยให้หน่วยงานดำเนินงานในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อลดความยากจนในประเทศ กำลังพัฒนา ผ่านกลไกในสาขาหุ้นส่วนแคนาดา คือ การพัฒนาภาคเอกชน (Private Sector Development) หรือ PSD โปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Programs) และภาค อาสาสมัคร โครงการและการศึกษา (Voluntary Sector Projects and Education) โดย PSD จะ ให้การสนับสนุนทางการเงินและคำแนะนำแก่ภาคเอกชนในแคนาดาและประเทศกำลังพัฒนาผ่าน โปรแกรม CIDA-INC เพื่อช่วยลดความเสี่ยงแก่บริษัทแคนาดาด้วยการเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการทำ ธุรกิจและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้การฝึกอบรมและการพัฒนาสังคมในประเทศกำลังพัฒนา

³¹ คณะรัฐมนตรีแคนาดาเคยมีตำแหน่งเลขาธิการของรัฐ (Secretary of State) สำหรับกิจการภายนอกซึ่งมี ฐานะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ แต่ตำแหน่งนี้ถูกยกเลิกในปี 1993 และเปลี่ยนตำแหน่งใหม่เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในปี 1993 มีตำแหน่งรัฐมนตรีที่มีรูปแบบคล้ายเลขาธิการของรัฐ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีที่มีอาวุโสน้อยและได้รับมอบหมายนโยบายเฉพาะในการให้ความช่วยเหลือรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ในคณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่ใช่สมาชิกของคณะรัฐมนตรีแต่มีบทบาทคล้ายกันโดยมีฐานะเป็นรัฐมนตรีของรัฐและบาง ที่ก็อาจเป็นสมาชิกของคณะรัฐมนตรี

และเปลี่ยนผ่าน โดยสนับสนุนการศึกษาและขั้นตอนการดำเนินโครงการผ่านกลไกการลงทุน และกลไกบริการความเชี่ยวชาญ ให้บริษัทท้องถิ่นสามารถเข้าถึงกองทุนเพื่อการลงทุนผ่านศูนย์ลงทุนวิสาหกิจท้องถิ่น ซึ่งช่วยให้วิสาหกิจท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลางมีโอกาสขยายการลงทุน ได้รับเทคโนโลยีใหม่ และการอำนวยความสะดวกทางการค้าภายใต้ยุทธศาสตร์การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการส่งออก เพื่อสร้างความเข้มแข็งและขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กรภาคเอกชนท้องถิ่นในประเทศหุ้นส่วน สำหรับโปรแกรมภาคอาสาสมัครมีหน้าที่สนับสนุนงานพัฒนาแก่องค์กรอาสาสมัครแคนาดา รวมทั้ง องค์กรพัฒนาเอกชน สหกรณ์ สหภาพแรงงาน และสมาคมวิชาชีพ โดยการมีส่วนร่วมทั้งกับโปรแกรมของหุ้นส่วนภาคอาสาสมัครแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ หุ้นส่วนความรู้ (Knowledge Partners) เครือโลก (Global Affiliates) สมาคมผู้เชี่ยวชาญ (Specialized Associations) และองค์กรพัฒนาเอกชนพัฒนาความสามารถ (Capacity-Development NGOs) นอกจากนี้สาขาหุ้นส่วนแคนาดายังประกอบด้วยหน่วยงานภาคอาสาสมัคร โครงการและการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนงานพัฒนาโดยร่วมกับองค์กรอาสาสมัครของแคนาดา มหาวิทยาลัย วิทยาลัย ชุมชน สมาคมผู้เชี่ยวชาญ และองค์กรพัฒนาเอกชน โครงการและการศึกษายังมีส่วนร่วมทั้งกับมหาวิทยาลัยในประเทศแคนาดาและวิทยาลัยในความริเริ่มและบริหารโปรแกรมมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย และรับผิดชอบในโปรแกรมทุนการศึกษาแก่ประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่

สาขาหุ้นส่วนแคนาดามีรองประธานสาขาหุ้นส่วนแคนาดาเป็นผู้บริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA ในบริบทของนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาและมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ ผลของการพัฒนาที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายชาติและนโยบายสาขาร่วมกับหุ้นส่วน ดำเนินยุทธศาสตร์สาขานโยบายและโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ให้คำแนะนำในด้านยุทธศาสตร์และนโยบายแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA และรองประธานสาขาต่างๆ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความสามารถและประสิทธิภาพแก่ชาวแคนาดาและองค์กรระหว่างประเทศ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและภาคเอกชนของแคนาดาและประชาสังคม สื่อสารทิศทางของยุทธศาสตร์แก่เจ้าหน้าที่สาขา รายงานประสิทธิภาพของสาขา สื่อสารถึงผลและผลสำเร็จภายในหน่วยงาน ตลอดจนการจัดการทรัพยากรและโปรแกรมของสาขา

5. รองประธานสาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลก (Vice President, Multilateral & Global Program Branch)

สาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลกเน้นการสร้าง ความเชี่ยวชาญระดับโลก ซึ่งเป็นสิ่งที่ CIDA ให้ความสำคัญ โดยมีหน้าที่รักษาความสัมพันธ์ของแคนาดา กับหุ้นส่วนการพัฒนา รวมถึงองค์กรพหุภาคี เช่น สถาบันการเงินระหว่างประเทศในการลงทุนและรับประกัน (Callable

Capital) การสนับสนุนเงินทุนแก่ธนาคารพัฒนาภูมิภาค และร่วมกับกระทรวงอื่นๆพัฒนาความสัมพันธ์ของแคนาดากับธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศผ่านกระทรวงการคลัง จัดการความสัมพันธ์แคนาดากับองค์กรและโปรแกรมของสหประชาชาติ กลุ่มประเทศเครือจักรภพและกลุ่มประเทศพูดภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ผ่านการมีส่วนร่วมในการประชุมประจำปีและเป็นแกนในการให้ทุน โดยมี DFAIT เป็นผู้จัดการความสัมพันธ์ทางการเมือง ขณะที่ CIDA เป็นผู้จัดการด้านการพัฒนา นอกจากนี้ยังรับผิดชอบการจัดการความช่วยเหลือของแคนาดาแก่ Global Environment Facility (GEF), Multilateral Fund for the Implementation of the Montreal Protocol และ International Fund for Agricultural Development ในฐานะตัวแทนผลประโยชน์ของแคนาดา โดยการส่งเสริมนโยบายในการปรับปรุงประสิทธิภาพของสถาบันเหล่านี้เพื่อลดความยากจนและสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้การตอบสนองที่เหมาะสม ทันเวลา และมีประสิทธิภาพในการบรรเทาทุกข์ของมนุษย์จากความขัดแย้งและภัยธรรมชาติในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อต่อสู้กับการขาดแคลนอาหารและโรคทางโภชนาการ เช่น การขาดวิตามิน A ธาตุเหล็ก และไอโอดีน ที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพร้ายแรงและโรคติดเชื้อ ด้วยการริเริ่มดำเนินโครงการในด้านสุขภาพ โภชนาการ และการสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบัน ได้แก่ การส่งมอบต้นทุนสุขภาพที่มีประสิทธิภาพในการเฝ้าระวัง เช่น มาตรการการควบคุมวัคซีนโรคและทำให้เด็กรอดจากโรคหัด และการจัดการเงินทุนสำหรับระบบสุขภาพและโครงการโภชนาการและโปรแกรมทั้งหมดผ่านหน่วยงานสหประชาชาติ เช่น โปรแกรมอาหารโลก สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน (Office of the High Commissioner of Human Rights), Canadian Foodgrains Bank และองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น CARE Canada

สาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลกได้ให้ความช่วยเหลือด้านสันติภาพและความมั่นคงด้วยการสนับสนุนความพยายามระหว่างประเทศเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนและสร้างเงื่อนไขเพื่อการบรรลุสันติภาพอย่างยั่งยืนในความขัดแย้งผ่านองค์กรพหุภาคีและองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น United Nations Mine Action Service, Red Cross movement และองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น CARE Canada, แพทย์ไร้พรมแดน (Médecins sans Frontières) หรือ MSF และ Mines Action Canada เป็นต้น นอกจากนี้สาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลกยังมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วยงานในสาขา คือ สำนักงานเพื่อธรรมาภิบาลประชาธิปไตย (Office for Democratic Governance) ซึ่งมุ่งทำงานในด้านธรรมาภิบาลประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ประชาธิปไตย นิติธรรม สิทธิมนุษยชน และสถาบันสาธารณะ ในประเทศกำลังพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญแคนาดา องค์กร สถาบันและหน่วยงานต่างๆ ที่

ทำงานเน้นในด้านธรรมาภิบาลประชาธิปไตย เช่น การสังเกตการณ์การเลือกตั้งในเอติ สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก อาเจห์ (อินโดนีเซีย) ทาจิกิสถาน จอร์เจีย เซอร์เบียและอาร์เมเนีย

สาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลกมีรองประธานสาขาโปรแกรมพหุภาคีและโลกเป็นผู้บริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA ในบริบทของนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาและมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ ผลของการพัฒนาที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายชาติและนโยบายสาขาร่วมกับหุ้นส่วน ดำเนินยุทธศาสตร์สาขานโยบายและโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ให้คำแนะนำในด้านยุทธศาสตร์และนโยบายแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA และรองประธานสาขาต่างๆ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความสามารถและประสิทธิภาพแก่ชาวแคนาดาและองค์กรระหว่างประเทศ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและภาคเอกชนของแคนาดาและประชาสังคม สื่อสารทิศทางของยุทธศาสตร์แก่เจ้าหน้าที่สาขา รายงานประสิทธิภาพของสาขา สื่อสารถึงผลและผลสำเร็จภายในหน่วยงาน ตลอดจนการจัดการทรัพยากรและโปรแกรมของสาขา

6. รองประธานอาวุโสสาขาภูมิศาสตร์ (Senior Vice-President)

สาขาภูมิศาสตร์เน้นการช่วยเหลือโดยตรงในรูปแบบทวิภาคีระหว่างประเทศต่อประเทศตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแคนาดากับรัฐบาลและองค์กรในประเทศกำลังพัฒนาในประเทศเป้าหมาย 20 ประเทศ ซึ่งกำหนดตาม วาระประสิทธิภาพของความช่วยเหลือ (Aid Effectiveness Agenda) ปี 2009 ของแคนาดา โดยการศึกษาหารือ และประสานงาน กับองค์กรในแคนาดา รัฐบาลและองค์กรในประเทศผู้รับ และชุมชนการพัฒนาระหว่างประเทศ

สาขาภูมิศาสตร์มีรองประธานอาวุโสสาขาภูมิศาสตร์เป็นผู้บริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA ในบริบทของนโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาและมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ ผลของการพัฒนาที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายชาติและนโยบายสาขาร่วมกับหุ้นส่วน ดำเนินยุทธศาสตร์สาขานโยบายและโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ให้คำแนะนำในด้านยุทธศาสตร์และนโยบายแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA และรองประธานสาขาต่างๆ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความสามารถและประสิทธิภาพแก่ชาวแคนาดาและองค์กรระหว่างประเทศ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและภาคเอกชนของแคนาดาและประชาสังคม สื่อสารทิศทางของยุทธศาสตร์แก่เจ้าหน้าที่สาขา รายงานประสิทธิภาพของสาขา สื่อสารถึงผลและผลสำเร็จภายในหน่วยงาน ตลอดจนการจัดการทรัพยากรและโปรแกรมของสาขา

7. รองประธานสาขาภูมิศาสตร์ภูมิภาค (Vice President, Pan Geographic Branch)

สาขาภูมิศาสตร์ภูมิภาคมีหน้าที่จัดการโปรแกรมระดับภูมิภาคหรือโปรแกรมประเทศ เช่น ความช่วยเหลือในโปรแกรมระดับภูมิภาคในละตินอเมริกาและแคริบเบียน เพื่อมุ่งลดความยากจนและความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาค โดยสร้างความเข้มแข็งแก่ธรรมาภิบาล ประชาธิปไตย และสุขภาพ ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาสังคม โดยให้การสนับสนุนแก่องค์กรรัฐอเมริกัน และ Pan American Health Organization (PAHO) ซึ่งเป็นองค์กรพิเศษของสหประชาชาติ ด้วยการส่งเสริมธรรมาภิบาล สิทธิมนุษยชน และความเสมอภาคทางเพศ ในประเด็นนโยบาย ความช่วยเหลือแก่ยุโรปกลางและยุโรปตะวันออกผ่านโปรแกรม CEE โดยมุ่งไปที่การสนับสนุนประเทศต่างๆ ซึ่งอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านให้เข้าสู่เศรษฐกิจเสรีและประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งปรับปรุงธรรมาภิบาล การความเข้มแข็งแก่สถาบันประชาธิปไตย ความมั่นคงของมนุษย์ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและเศรษฐกิจ ความช่วยเหลือแก่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านโปรแกรมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยการสนับสนุนความเข้มแข็งในสถาบันพื้นฐานเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการบูรณาการประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเมืองโดยการพัฒนากาดเอกชนและประชาสังคมด้วยการบูรณาการกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและโลก ภูมิภาค และความช่วยเหลือแก่แอฟริกาผ่านโปรแกรมภูมิภาคแอฟริกา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาตนเองในองค์กรระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคของแอฟริกา และให้การสนับสนุนการพัฒนาแอฟริกาผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับแอฟริกา และการให้ความช่วยเหลือแก่หุ้นส่วนใหม่สำหรับการพัฒนาแอฟริกา รวมทั้งการสร้างบทบาทความเป็นผู้นำแก่สหภาพแอฟริกาด้วยการสนับสนุนการพัฒนาสถาบันสหภาพแอฟริกา

รองประธานสาขาภูมิศาสตร์ภูมิภาคจะรับผิดชอบต่อการประสานอาวุโสสาขาภูมิศาสตร์สำหรับการจัดการภูมิภาคหรือโปรแกรมประเทศ โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ ดำเนินการให้มีผลการพัฒนาตามที่ระบุไว้ในกรอบการทำงาน รายงานประสิทธิภาพของโปรแกรม สื่อสารถึงผลและผลสำเร็จภายในหน่วยงาน ปรีกษาหารือกับหุ้นส่วนแคนาดาและประสานงานกับช่องทางส่งผ่านความช่วยเหลืออื่นๆในหน่วยงานและผู้บริจาคอื่นๆ

8. รองประธานเฉพาะกิจปากีสถานและอัฟกานิสถาน (Afghanistan and Pakistan Task Force)

CIDA ได้จัดตั้งเฉพาะกิจปากีสถานและอัฟกานิสถานขึ้นเพื่อรับผิดชอบดูแลในการจัดส่งความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่อัฟกานิสถานและปากีสถาน โปรแกรมของแคนาดาสำหรับอัฟกานิสถานได้ถูกออกแบบโดยเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่อัฟกานิสถานซึ่งเป็นรัฐที่เปราะบางและอยู่ในภาวะวิกฤติ อัฟกานิสถานเป็นประเทศที่ CIDA ให้ความช่วยเหลือมากที่สุดเป็นจำนวน

1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2001-2011 เป้าหมายสำคัญของแคนาดาในการให้ความช่วยเหลือแก่อัฟกานิสถาน คือ การส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ การสร้างงาน การฝึกอบรม และการลดความยากจนโดยร่วมกับภาคเอกชน ด้วยการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษาและบริการที่จำเป็น การพัฒนาด้านกฎหมาย ประชาธิปไตย และธรรมาภิบาล เพื่อสร้างการปกครองที่ดี รวมทั้งการฟื้นฟูระเบียบ ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัย โดยแคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการเลือกตั้ง การประนีประนอมทางการเมือง และสันติภาพอย่างยั่งยืนในอัฟกานิสถาน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในยุทธศาสตร์การพัฒนาแห่งชาติ (National Development Strategy) ของรัฐบาลอัฟกานิสถาน และความพยายามของชุมชนนานาชาติ คือ การรักษาความปลอดภัย ธรรมาภิบาล และการพัฒนา นอกจากนี้แคนาดายังให้ความช่วยเหลือในด้านมนุษยธรรมและผู้ลี้ภัย ตลอดจนการปรับปรุงการบริหารจัดการ และรักษาความปลอดภัยบริเวณชายแดนอัฟกานิสถาน-ปากีสถาน ตามกรอบการทำงานที่ให้ไว้กับชุมชนนานาชาติในอัฟกานิสถานจนถึงปี 2011

รัฐบาลแคนาดาได้ให้ความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือแก่อัฟกานิสถานโดยเน้นไปที่จังหวัดกันดะฮาร์ ซึ่งคิดเป็นจำนวนร้อยละ 50 ของความช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนโครงการในชนบทนอกจังหวัดกันดะฮาร์ เช่น โปรแกรมการพัฒนาชนบทของมูลนิธิอาขาน (Aga Khan Foundation) ทางตอนเหนือของประเทศ การซ่อมแซมเขื่อนดาคีลา และปรับระบบชลประทาน นอกจากนี้ แคนาดายังให้ความสำคัญกับประเด็นความเสมอภาคทางเพศด้วยการส่งเสริมการพัฒนสตรี โดยที่โปรแกรมการให้ความช่วยเหลือแก่อัฟกานิสถานของแคนาดาได้แบ่งออกเป็นโครงการในระยะสั้น และโครงการในระยะยาว โครงการในระยะสั้นมุ่งเสริมสร้างการพัฒนากระบวนการทางกฎหมาย สื่อ และประชาสังคม สำหรับโครงการในระยะยาว โปรแกรมยังคงเน้นในการสร้างความยุติธรรม สนับสนุนการปรับปรุงสุขภาพมารดา และทารก การศึกษาแก่ผู้หญิง เฉพาะอย่างยิ่งการอ่านออกเขียนได้ แคนาดายังได้ให้เงินแก่กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ เพื่อปรับปรุงการเข้าถึงการศึกษาโดยตั้งกองทุนเพื่อฝึกอบรมครูหนึ่งสัปดาห์สำหรับผู้หญิง รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการเลือกตั้งทั้งที่เป็นผู้ลงคะแนน และผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งแคนาดาเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งในอัฟกานิสถานเป็นเงินจำนวน 6.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษาแก่อัฟกานิสถานมากกว่า 90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการพัฒนาโรงเรียน เช่น การซ่อมแซมอาคารโรงเรียน 50 แห่งในกันดะฮาร์ การฝึกอบรมครู และอบรมวิชาชีพด้านเทคนิคแก่สตรีและเด็ก

แคนาดาได้ดำเนินความพยายามในการสร้างความสมดุลใหม่แก่ภารกิจในอัฟกานิสถานจากที่เน้นหนักในการทหารมาเน้นในเรื่องการพัฒนา นอกจากการเพิ่มการสนับสนุนทางทหารและอุปกรณ์ถึง 3 เท่า ในอัฟกานิสถานแล้ว แคนาดายังมีพลเรือนกว่า 100 คน ทำงานในกันดะฮาร์

และคาบูล โดยรัฐบาลได้แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนอาวุโสเป็นตัวแทนในด้านธรรมาภิบาลและการพัฒนาของแคนาดาในกันดัซาร์ โดยทำงานร่วมกับผู้บัญชาการเฉพาะกิจร่วม (Joint Task Force) ในอัฟกานิสถาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและสอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของแคนาดาตามแนวคิด Whole-of-Government และใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรแคนาดา เช่น CIDA กระทรวงป้องกันประเทศ กระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ Corrections Canada และ Royal Canadian Mounted Police (RCMP)

แคนาดายังมีบทบาทในการสร้างสันติภาพและความมั่นคงในอัฟกานิสถาน กองกำลังแคนาดา (Canadian Forces) หรือ CF ยังคงดำเนินการอยู่ในอัฟกานิสถานตามมติเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2008 ในการรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนในกันดัซาร์ โดยภารกิจทางทหารจะสิ้นสุดในปี 2011 ตามมติของรัฐบาลแคนาดา แคนาดาได้ให้การสนับสนุนแก่สหประชาชาติในความมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดการประนีประนอมโดยการสนับสนุนภารกิจความช่วยเหลือของสหประชาชาติในอัฟกานิสถาน (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) หรือ UNAMA ในเรื่องงบประมาณและใช้ช่องทางทั้งทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง เช่น G8 เพื่อสนับสนุนงบประมาณแก่สหประชาชาติในการสนับสนุนภารกิจในอัฟกานิสถาน แคนาดาได้ยอมรับถึงความสำคัญของวิธีการพัฒนาในภูมิภาคต่อความขัดแย้งในอัฟกานิสถานโดยเฉพาะเกี่ยวกับปากีสถานและปัญหาชายแดน ซึ่งอาจทำให้มีการโจมตีเพิ่มขึ้นในภาคตะวันออกและภาคใต้ของอัฟกานิสถาน

แคนาดาได้ให้การฟื้นฟูบูรณะและพัฒนาอัฟกานิสถานโดยประสานกับชุมชนต่างประเทศเฉพาะอย่างยิ่งสหประชาชาติและหน่วยงานของรัฐบาลอัฟกานิสถานในการการปรับปรุงและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ โอกาสทางสังคม และการเมืองแก่สตรี ด้วยการสนับสนุนความหลากหลายของการพัฒนาและโครงการฟื้นฟูบูรณะในภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด โดยได้ให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรมมนุษยธรรมของ CIDA ในบริการขั้นพื้นฐานและธรรมาภิบาล ทำให้แคนาดาเป็นผู้บริจาคสำคัญในโครงการพัฒนาของสหประชาชาติ เช่น โครงการกำจัดโปลิโอในอัฟกานิสถาน โดย CIDA ได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับรัฐบาลอัฟกานิสถานและชุมชนต่างประเทศและองค์กรพหุภาคีต่างๆ เช่น องค์การอนามัยโลก กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ และธนาคารโลก ในการฟื้นฟูบูรณะอัฟกานิสถาน ซึ่งแคนาดาเป็นประเทศแรกที่ตอบรับการร้องขอความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมจากรัฐบาลอัฟกานิสถาน และโครงการอาหารโลกในเรื่องวิกฤตอาหาร

ในกรณีของปากีสถาน แคนาดามีการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในปากีสถานมากกว่า 40 ปี ในช่วงต้น CIDA ได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทาง

เศรษฐกิจและการเพิ่มผลผลิตการเกษตร โดยปากีสถานเป็น 1 ใน 20 ประเทศ ที่ CIDA ให้ความช่วยเหลือ ซึ่ง CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ปากีสถานเพิ่มขึ้นเป็น 60 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือโดยการสนับสนุนภายใต้โครงการ The Friends of Pakistan Forum

โปรแกรมความช่วยเหลือแก่ปากีสถานของ CIDA มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งโดยการพัฒนาระบบราชการ ประชาธิปไตย การพัฒนามนุษย์และสังคม ความเสมอภาคทางเพศ การส่งเสริมบทบาทของสตรีโดยการเพิ่มการเข้าถึงสาธารณสุข การศึกษา รายได้ และการเมืองระดับท้องถิ่น CIDA ยังสนับสนุนการพัฒนากองกร์ชุมชน เพื่อให้ชนกลุ่มน้อย สตรี และกลุ่มด้อยโอกาสอื่น ๆ ได้ใช้องค์กรเหล่านี้เพื่อบริการทางสังคมและปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของชุมชน นอกจากนี้ แคนาดาได้ให้การสนับสนุนความช่วยเหลือแก่ผู้ไร้ถิ่นฐานในปากีสถาน โดยในปี 2009 แคนาดาได้ให้เงินช่วยเหลือเพิ่มขึ้นอีก 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อสนับสนุนความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในจังหวัดชายแดนตะวันตกเฉียงเหนือ และเพิ่มความช่วยเหลือแก่ค่ายอพยพในด้านอาหาร ที่พัก น้ำ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพ ตลอดจนการดูแลสุขภาพพื้นฐาน

ในระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมา สหประชาชาติได้ประมาณว่าประชาชนมากกว่า 2 ล้านคน เป็นผู้ไร้ถิ่นฐานจากความขัดแย้งระหว่างกองกำลังรัฐบาลและกลุ่มติดอาวุธในปากีสถาน การกวาดล้างตาลิบันของกองทัพปากีสถานในปี 2009 ทำให้สหประชาชาติประมาณว่าคนมากกว่า 2 ล้านคน ได้กลายเป็นผู้ไร้ถิ่นฐานจากปัญหาความขัดแย้ง โดยแคนาดาให้ความช่วยเหลือผ่าน CIDA จำนวน 8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งส่งผ่านความช่วยเหลือไปยังองค์กรพหุภาคี เช่น โปรแกรมอาหารโลกเพื่อช่วยแก้ปัญหาความหิวโหยของผู้ไร้ถิ่นฐานในค่ายอพยพ และการป้องกันการขาดสารอาหารในทารก เด็กเล็ก สตรีตั้งครรภ์ และมารดา ที่ได้รับผลกระทบจากสงคราม และคณะกรรมการกาชาดสากล 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อให้ความช่วยเหลือเรื่องน้ำ และสุขภาพ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติจำนวน 4.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อช่วยบรรเทาทุกข์ในด้านที่พักอาศัย เสื้อผ้า หรือสิ่งของจำเป็นอื่นๆ กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติจำนวน 2.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับน้ำดื่ม สุขภาพ บริการสุขภาพ โภชนาการ วัคซีน และการให้การศึกษาเพื่อดูแลสุขภาพ และป้องกันการเจ็บป่วย Save the Children Canada ในการปรับปรุงสุขภาพและลดความเสี่ยงโดยให้บริการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานผ่านคลินิก และหน่วยดูแลสุขภาพ จำนวน 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ Oxfam Canada ในเรื่องน้ำ สุขภาพ และสุขศึกษา จำนวน 500,000 เหรียญสหรัฐ World Vision Canada จำนวน 500,000 เหรียญสหรัฐ ในการบรรเทาทุกข์ด้านอาหารและสุขภาพ CARE Canada จำนวน 500,000 เหรียญสหรัฐ ในบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานแก่ครัวเรือน คลินิกสุขภาพเคลื่อนที่ และการส่งเสริมสุขอนามัย เพื่อลดความเสี่ยงของการระบาดของโรค และ United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

จำนวน 200,000 เหรียญสหรัฐ ในการประสานงานความช่วยเหลือในด้านมนุษยธรรม เพื่อให้ความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แคนาดายังสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนที่ติดกับทางใต้ของอัฟกานิสถาน และการช่วยเหลือฟื้นฟูพื้นที่ภาคเหนือของปากีสถานที่เคยเกิดแผ่นดินไหวใหญ่ในปี 2005

เฉพาะกิจปากีสถานและอัฟกานิสถานอยู่ภายใต้การดูแลของรองประธานเฉพาะกิจปากีสถานและอัฟกานิสถาน รับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ ดำเนินการให้มีผลการพัฒนาตามที่ระบุไว้ในกรอบการทำงาน รายงานประสิทธิภาพของโปรแกรม สื่อสารถึงผลและผลสำเร็จภายในหน่วยงาน ปรีกษาหารือกับหุ้นส่วนแคนาดาและประสานงานกับช่องทางส่งผ่านความช่วยเหลืออื่นๆ ในหน่วยงานและผู้บริจาคอื่นๆ

9. ประธานสาขายุทธศาสตร์นโยบายและประสิทธิภาพ (Vice President, Strategic Policy and Performance Branch)

สาขายุทธศาสตร์นโยบายและประสิทธิภาพ มีหน้าที่ตรวจสอบประเด็นและแนวโน้มในความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาที่ทำให้ CIDA มีความแม่นยำเชิงยุทธศาสตร์ในสิ่งที่ทำซึ่งเป็นผล (ความสำเร็จหรือความล้มเหลว) และมีความชัดเจนซึ่งภายนอกสามารถตรวจสอบได้ ให้คำแนะนำยุทธศาสตร์และข้อมูลแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ

CIDA และกระทรวงอื่นๆ ในนโยบายการพัฒนาระยะยาวและระยะสั้น และประเด็นยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในบางกรณี เช่น การประเมินสิ่งแวดล้อมและยืนยันการปฏิบัติตามกฎหมายของ CIDA การวางแผนยุทธศาสตร์และการจัดการ International Assistance Envelope (IAE) ในระดับประเทศ โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงอื่นๆ และหน่วยงานในการวิจัยนโยบายและการพัฒนา ตลอดจนการจัดการประเด็น เพื่อให้มั่นใจว่านโยบายของรัฐบาลจะสะท้อนความหลากหลายของความสัมพันธ์ของแคนาดากับประเทศกำลังพัฒนา และในระดับสากลซึ่งเน้นการปรับปรุงการประสานความร่วมมือในนโยบายการพัฒนาประเทศแคนาดากับบรรดาประเทศผู้ให้อื่นๆ เช่น ผ่าน คณะกรรมการความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา (Development Assistance Committee) หรือ DAC และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development) หรือ OECD การประชุม G7/8 สถาบันการเงินระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา เช่น ธนาคารโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และสถาบันการค้าและการพัฒนา เช่น องค์การการค้าโลก และช่วยแสดงผลประโยชน์ของแคนาดาในเวทีระหว่างประเทศและตำแหน่งของแคนาดาในโลกด้วยการวิเคราะห์มุมมองเกี่ยวกับความสัมพันธ์พหุภาคีในหน่วยงานและบริบทของแคนาดา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความสัมพันธ์พหุภาคี และยืนยันความผูกพันระหว่าง

ประเทศที่เกี่ยวข้องและดำเนินการโดยแคนาดาซึ่งจะปรากฏในนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล

สาขายุทธศาสตร์นโยบายและประสิทธิภาพ มีรองประธานสาขายุทธศาสตร์นโยบายและประสิทธิภาพเป็นผู้บริหารและรับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA มีหน้าที่เฉพาะ ได้แก่ การให้คำแนะนำแก่รัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ประธานกรรมการบริหาร CIDA ในประเด็นด้านยุทธศาสตร์ โดยการตรวจสอบและการวิเคราะห์บริบทของการเปลี่ยนแปลงสำหรับความช่วยเหลือต่างประเทศรวมทั้งบริบทภูมิรัฐศาสตร์ แนวโน้มในการพัฒนาความคิดและสภาพแวดล้อมในประเทศ รวมทั้งการสร้างความเป็นผู้นำแก่หน่วยงานบนฐานของประเด็นนโยบาย สร้างความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำของ CIDA ในการบูรณาการความเสมอภาคทางเพศเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง สร้างความเข้มแข็งด้วยเครือข่ายกับต่างประเทศและกลุ่มผู้บริจาค องค์การพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นนโยบายและกระบวนการทั้งหมดของ CIDA ในความร่วมมือเพื่อการพัฒนา โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การพัฒนานโยบายความร่วมมือระหว่างประเทศที่สอดคล้องกับกรอบนโยบายของรัฐบาล จัดทำรายละเอียดความช่วยเหลือในคำแถลงนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล และแผนยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาความร่วมมือของแคนาดาและการจัดการความร่วมมือระหว่างประเทศ รายงานค่าใช้จ่าย ODA ของแคนาดา และพันธะสัญญาต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประเมินสิ่งแวดล้อม (The Canadian Environmental Assessment Act) โดยร่วมกับ EnviroNet ซึ่งเป็นเครือข่ายความรู้ของหน่วยงานเพื่อสิ่งแวดล้อมและให้การสนับสนุนความรู้อื่น ๆ สำหรับการแบ่งปันเครือข่ายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นตัวแทนสำหรับแคนาดาในการดำเนินการการประชุม UN Convention to Combat Desertification (UNCCD) รวมทั้งการจัดการทรัพยากรและกิจกรรมในสาขา

10. ผู้อำนวยการทั่วไปสาขาทรัพยากรมนุษย์ (Director General, Human Resource Branch)

สาขาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Branch) มีหน้าที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ เช่น การรับพนักงานใหม่ แรงงานสัมพันธ์ ค่าชดเชย รางวัลและการยอมรับประสิทธิภาพของพนักงาน และสร้างระบบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามวิธีใหม่ของการแบ่งปันและการจัดการความรู้ รวมถึงสนับสนุนเครือข่ายความรู้ และสร้างความสามารถแก่พนักงาน ตลอดจนให้คำปรึกษาในการบริหารจัดการ เพื่อให้ตรงกับความต้องการทรัพยากรมนุษย์ของ CIDA นอกจากนี้สาขาทรัพยากรมนุษย์ยังมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วยงานในสาขา คือ ศูนย์สำหรับ

ประสิทธิภาพในการทำงานและสวัสดิภาพ (The Centre for Workplace Effectiveness and Well-Being) ซึ่งตั้งขึ้นในปี 2005

สาขาทรัพยากรมนุษย์มีผู้อำนวยการทั่วไปสาขาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวหน้าจะรับผิดชอบต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การให้คำแนะนำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ การเสริมสร้างประสิทธิภาพองค์กร และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมประสิทธิภาพองค์กรและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

11. หัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงิน (Chief, Financial Officer)

สำนักงานหัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงินมีหน้าที่ให้บริการทางการเงินแก่หน่วยงาน สนับสนุนวาระความช่วยเหลือของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดส่งความช่วยเหลือด้านการเงินว่ามีความสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องและถูกนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาและให้แนวทางเกี่ยวกับนโยบายการเงินภายใน ให้การสนับสนุนที่ปรึกษาการจัดการทางการเงินในสาขาของหน่วยงาน ตรวจสอบหุ้นส่วนในข้อกำหนดและเงื่อนไขของสัญญาและข้อตกลง ดำเนินการประเมินความเสี่ยงทางการเงินของหุ้นส่วน จัดการงบประมาณของหน่วยงานและกระบวนการควบคุมทางการเงิน รวมถึงการวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย การเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายสำหรับการต้อนรับเตรียมส่งสภากาชาดลง ตลอดจนจัดการระบบการพยากรณ์เงินเดือนและการจัดการเงินสดโดยรวมของหน่วยงาน

หัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงินมีหน้าที่ดูแลสำนักงานหัวหน้าเจ้าหน้าที่การเงิน (Office of the Financial Officer) หรือ CFO และรับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA สำหรับการให้คำปรึกษาด้านการเงิน โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การให้คำแนะนำในการใช้เงิน การจัดการทางการเงินในการจัดสรรเงินและปัญหาทางการเงินอื่นๆ ติดตามการใช้จ่าย ตรวจสอบข้อมูลทางการเงินที่สำคัญจากหุ้นส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการ

12. หัวหน้าเจ้าหน้าที่ข้อมูล (Chief, Information Officer)

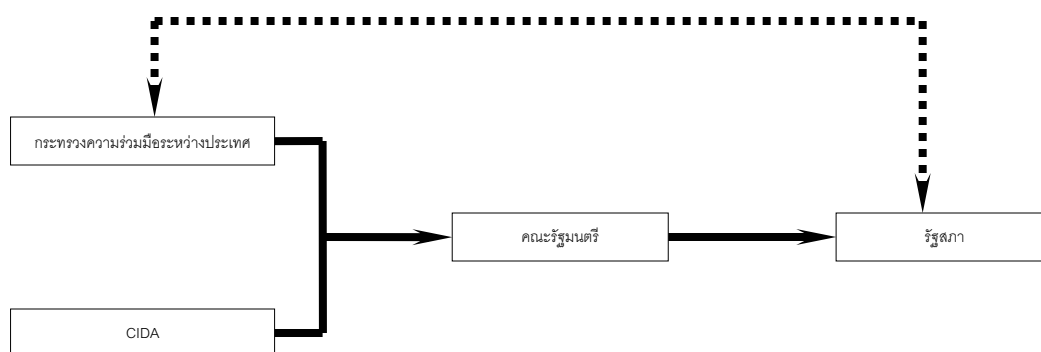
สำนักงานหัวหน้าเจ้าหน้าที่ข้อมูลมีหน้าที่ให้การสนับสนุนงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารข้อมูล/เทคโนโลยีข้อมูล (Information Management/Information Technology) หรือ IM/IT ของ CIDA

หัวหน้าเจ้าหน้าที่ข้อมูลมีหน้าที่ดูแลสำนักงานหัวหน้าเจ้าหน้าที่ข้อมูล (Office of the Chief Information Officer) หรือ CIO และรับผิดชอบโดยตรงต่อประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยมีความรับผิดชอบเฉพาะ ได้แก่ การบริหารจัดการและบริการระบบข้อมูลสำหรับองค์กร ให้ข้อมูล คำแนะนำ นโยบายและทิศทางยุทธศาสตร์แก่ประธานกรรมการบริหาร CIDA กรรมการบริหาร และสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลการบริหารจัดการข้อมูล/เทคโนโลยีข้อมูล

4.4 การบริหารงบประมาณ

งบประมาณของ CIDA อยู่ภายใต้โครงสร้างงบประมาณของรัฐบาลสหพันธรัฐในส่วนของการทรงความร่วมมือระหว่างประเทศ กระบวนการเตรียมแผนงบประมาณเริ่มต้นโดยการทรงการคลังจะส่งพยากรณ์เศรษฐกิจแก่คณะรัฐมนตรีและสภาการคลังเพื่อคำนวณระดับอ้างอิงสำหรับการใช้จ่ายของแต่ละกระทรวง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศจะนำร่างงบประมาณรายจ่ายเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และนำเสนอต่อรัฐสภาให้คณะกรรมการการคลังของสภาสมาชิกชน (House of Commons Finance Committee) ทำประชาพิจารณ์ (Public Hearings) หลังจากนั้นกระทรวงการคลังจะนำร่างงบประมาณที่ปรับปรุงใหม่เสนอต่อคณะกรรมการการคลัง และเสนอรายงานของคณะกรรมการการคลังให้คณะรัฐมนตรีตรวจสอบและตัดสินใจครั้งสุดท้ายร่วมกันระหว่างนายกรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และประธานสภาการคลัง ข้อสังเกต ก็คือ ในระบบการเมืองแคนาดา รัฐบาลมีอำนาจพิเศษในการแนะนำงบประมาณแก่รัฐสภา และมีอำนาจที่แข็ง (Strong) เกี่ยวกับนโยบายและจำนวนเงินที่ระบุไว้ในงบประมาณประจำปี ซึ่งรัฐสภาสามารถแก้ไขงบประมาณที่เสนอได้จำกัด แม้ว่าจะมีกฎหมายพระราชบัญญัติการบริหารการเงินที่ต้องการให้รัฐบาลได้รับการอนุมัติงบประมาณที่เสนอจากรัฐสภาเมื่อมีการเพิ่มรายรับหรือการใช้จ่ายสาธารณะ ดังนั้นในปี 2001 จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการดำเนินงานของรัฐบาลและงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินขึ้น ซึ่งมีอำนาจกว้างขวางในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริงแล้วอำนาจของคณะกรรมการยังถูกจำกัดอยู่แค่เพียงการปฏิเสธจำนวนเงิน หรือทำให้จำนวนเงินในงบประมาณแผ่นดินลดลงเท่านั้นแต่ไม่สามารถเพิ่มจำนวนเงินหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณให้กับโครงการอื่นที่แตกต่างไปได้

แผนภูมิที่ 4.7 การบริหารงบประมาณของ CIDA

4.5 การบริหารบุคลากรของ CIDA

CIDA เป็นองค์กรของรัฐ (Federal Agencies) ในสังกัดกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ บุคลากรของ CIDA จึงมีสถานะเป็นข้าราชการของสหพันธรัฐ (Federal Public Servant) โดย CIDA จะสรรหาบุคลากรทั้งตำแหน่งงานชั่วคราว (Temporary) หรือถาวร (Permanent) เพื่อปฏิบัติงานในประเทศ และต่างประเทศผ่านหน่วยงานของรัฐบาลสหพันธรัฐ คือคณะกรรมการข้าราชการ (Public Service Commission) หรือ PSC โดยจะสรรหาบุคลากรจากองค์กรอื่นๆของรัฐก่อน หากไม่มีผู้สมัครที่มีคุณสมบัติเหมาะสมก็อาจดำเนินการสรรหาจากภายนอก โดยผู้สมัครจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ พระราชบัญญัติการจ้างข้าราชการ (Public Service Employment Act) กำหนด คือ เป็นพลเมืองแคนาดา

การบริหารบุคลากรของ CIDA นอกจากบุคลากรส่วนกลางซึ่งประจำที่สำนักงานใหญ่ในควิเบกแล้ว CIDA ยังประกอบด้วยบุคลากรที่ถูกส่งไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ ซึ่งประจำอยู่ที่สำนักงานภูมิภาคในประเทศต่างๆแล้ว ยังมีบุคลากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น (Local Staffs) ซึ่งเป็นลูกจ้างในสำนักงานของ CIDA ในต่างประเทศ

บุคลากรในสำนักงานภูมิภาคมีหน้าที่ดำเนินการในโปรแกรมและโครงการของ CIDA รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรและบริษัทที่ต้องการร่วมงานกับ CIDA ในโครงการการพัฒนาต่างๆ และให้การสนับสนุนชาวแคนาดาซึ่งต้องการร่วมงานและกิจกรรมด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ อำนวยความสะดวกในการติดต่อสนับสนุน และให้การปรึกษาแก่ผู้ที่อยู่ในภูมิภาคที่ต้องการเสนอข้อเสนอนี้ในโปรแกรมต่างๆของ CIDA ตลอดจนจัดให้มีการนำเสนอและสัมมนาเกี่ยวกับกิจกรรมด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ นอกเหนือจากการดูแลจัดการการเดินทางเยือนของผู้แทน CIDA เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ และแนะนำหุ้นส่วนการพัฒนาในภูมิภาค และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาของ CIDA โดยจดหมายข่าว (Newsletters)

นอกจากนี้ CIDA ยังมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็น Recruitment Agencies ในการสรรหาบุคลากรซึ่งเป็นพลเมืองแคนาดาในการทำงานในประเทศกำลังพัฒนาตามสัญญาความร่วมมือที่ CIDA ได้ทำไว้กับประเทศกำลังพัฒนาในด้านบริการที่ต้องการความเชี่ยวชาญพิเศษหรือความชำนาญด้านเทคนิค รวมทั้งการทำงานเป็นที่ปรึกษา/อาสาสมัครในองค์กรพัฒนาเอกชนที่เป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานพัฒนาระหว่างประเทศของ CIDA ตลอดจนเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์หรือเทคนิคเพื่อทำงานเป็นที่ปรึกษาในประเทศกำลังพัฒนาตามสัญญาที่ CIDA ได้ทำไว้กับสหประชาชาติ

4.6 การประสานงานกับภาคส่วนอื่นในการให้ความช่วยเหลือ

4.6.1 ภาคีในประเทศ

1. องค์กรประชาสังคม เอกชน และองค์กรอาสาสมัครของแคนาดา

โดยปกติ CIDA จะมีการปรึกษาหารืออย่างเป็นทางการกับผู้แทนขององค์กรพัฒนาเอกชน เอกชน ชุมชนวิชาการ และภาคธุรกิจเอกชน ต่อประเด็นนโยบายความช่วยเหลือ โดยองค์กรพัฒนาเอกชนมีอิทธิพลต่อนโยบายการให้ความช่วยเหลือของแคนาดาและการตัดสินใจของรัฐบาล เฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการปรึกษาหารือเรื่องการแสวงหาความสอดคล้องระหว่างผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดกับทิศทางในนโยบายการให้ความช่วยเหลือ ในปี 1998 กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนแคนาดาได้ตัดสินใจว่าพวกตนต้องการเวทีสำหรับการอภิปรายนโยบายช่วยเหลือมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ผลที่สามารถโน้มน้าวรัฐบาลในประเด็นด้านนโยบาย สำเร็จนำมาสู่นโยบายและการสนับสนุนกลุ่มบรรเทาทุกข์ฉุกเฉิน (Group for Emergency Relief) หรือ PAGER ภายใต้การสังเกตการณ์ของ CIDA และ DFAIT ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ค่อนข้างหายากของความร่วมมือระหว่าง CIDA, DFAIT และองค์กรพัฒนาเอกชน

ระหว่างปี 1980 การตอบสนองของชาวแคนาดาต่อภาวะการขาดแคลนอาหารในแอฟริกา ทำให้มีความสนใจที่จะใช้ช่องทางองค์กรพัฒนาเอกชนในการส่งผ่านความช่วยเหลือเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ประชาชนจะสนับสนุนบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชน แต่ก็คงมีความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงทางการเงิน และการรักษาความเป็นอิสระ

CIDA มีโปรแกรมในสาขาหุ้นส่วนแคนาดา (Canadian Partnership Branch) ในการให้ความช่วยเหลือซึ่งมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรประชาสังคม (Civil society Organizations) หรือ CSOs³² เอกชน และองค์กรอาสาสมัครของแคนาดา กับพันธมิตรในประเทศผู้รับ ในการดำเนินงานในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อลดความยากจนในประเทศกำลังพัฒนา องค์กรเหล่านี้ของแคนาดาจะใช้โปรแกรมทั่วไปหรือโครงการเฉพาะที่ CIDA สนับสนุนทางการเงินในการพัฒนาในประเทศผู้รับ ได้แก่ Private Sector Development ซึ่งเป็นหน่วยงานในสาขาหุ้นส่วนแคนาดาที่ให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทของแคนาดาในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศ หรือแก่บริษัทของแคนาดาในการหาผู้ลงทุนด้านบริการ สาธารณูปโภคใน ภายใต้โปรแกรมที่เรียกว่า Industrial Cooperation Program (CIDA-INC) โดยมุ่งกระตุ้นการพัฒนาภาคเอกชน และการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่

³² Canadian International Development Agency. *Reports on Plans and Priorities 2008-2009*. Gatineau : Canadian International Development Agency, p.17

ยั่งยืนและลดความยากจน สร้างงาน และศักยภาพแก่ท้องถิ่นเพื่อให้เศรษฐกิจท้องถิ่นเข้มแข็ง และมีโปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Program) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรอาสาสมัครแคนาดา เช่น องค์การพัฒนาเอกชน รัฐบาล และสภาท้องถิ่น สถาบันฝึกอบรมสหภาพแรงงาน และองค์กรวิชาชีพ ซึ่งเป็นหุ้นส่วนสำคัญในโปรแกรมการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา CIDA ยังให้การสนับสนุนแก่สถาบันต่างๆ ของแคนาดาในกิจกรรมการพัฒนาต่างประเทศ เช่น Canadian Centre for international Studies and Cooperation (CCISC), CCI Montreal, Canadian Crossroads International (CCICCI), Canadian Executive Service Organization (CESO), CUSO, Engineering Without Borders (EWB), OXFAM-Quebec, SUCO, Voluntry Service Canada (VSO Canada), World University Service of Canada World University Service (WUSC) และ Youth Challenge International (YCI) นอกจากนี้ CIDA ยังบริหารจัดการโครงการบางส่วนให้แก่บริษัท เอกชน มหาวิทยาลัย/วิทยาลัย องค์การพัฒนาเอกชนแคนาดา/ สถาบัน มณฑล/ หน่วยงานของสหพันธรัฐ โดยการให้คำปรึกษา และสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญ หรือเทคนิคในการพัฒนา รวมทั้งการจัดตั้ง Canadian Council for International Cooperation (CCIC) ขึ้นโดยความร่วมมือกับขององค์กรที่ทำงานด้านการพัฒนาในประเทศแคนาดา กว่า 100 หน่วยงาน

4.6.2 ภาควิชาในประเทศผู้รับ

CIDA ไม่ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินสำหรับโครงการพัฒนาแก่บุคคล แต่จะให้เงินแก่นิติบุคคลซึ่งจะต้องมีสถานะทางกฎหมาย ซึ่งอาจจดทะเบียนเป็นองค์กรการกุศล หรือบริษัท โดยเปิดโอกาสให้ยื่นข้อเสนอแต่ต้องมีสิทธิ์ตามกฎหมายที่ระบุในแต่ละโปรแกรม ซึ่งองค์กรในประเทศกำลังพัฒนาสามารถขอรับทุนจาก CIDA ได้ หากองค์กรนั้นตั้งอยู่ในประเทศหรือดินแดนที่ได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาจากแคนาดา โดยสามารถที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในสำนักงานภูมิภาคของ CIDA ในประเทศนั้นๆ

4.7 วิธีการให้ความช่วยเหลือ

CIDA สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมความช่วยเหลือในการการพัฒนาต่างประเทศผ่านโปรแกรมโดยตรงซึ่ง CIDA มีบทบาทสำคัญในการออกแบบและจัดการกิจกรรมการพัฒนาตัวเองและการเป็นแกน (Core) ของทุนแก่โครงการที่ CIDA สนับสนุนผ่านองค์กรพหุภาคี โดยมีรูปแบบวิธีการให้ความช่วยเหลือ ดังต่อไปนี้

1. การให้ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคี (Bilateral)

การให้ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคี (Bilateral) เป็นการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศต่อประเทศ (Country-to-Country) ตามแผนและกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

ของรัฐบาลแคนาดาโดยตรงกับรัฐบาลและองค์กรในประเทศกำลังพัฒนา โดยสาขาภูมิศาสตร์จะส่งความช่วยเหลือตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแคนาดาประเทศกำลังพัฒนาในประเทศเป้าหมาย 20 ประเทศ ซึ่งกำหนดตาม Aid Effectiveness Agenda 2009 ของแคนาดา

แผนภูมิที่ 4.8 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบทวิภาคี

2. การให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดา (Canadian Partnership Branch)

การให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดาเป็นการให้ความช่วยเหลือที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆของแคนาดา กับหุ้นส่วนในประเทศผู้รับ ผ่านโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดา ในการดำเนินงานในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อลดความยากจนในประเทศกำลังพัฒนา องค์กรเหล่านี้ของแคนาดาจะใช้โปรแกรมทั่วไปหรือโครงการเฉพาะที่ CIDA สนับสนุนทางการเงินในการพัฒนาในประเทศผู้รับ โดยผ่านกลไกของหน่วยงานในสาขาโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดา ได้แก่

1) การพัฒนาภาคเอกชน (Private Sector Development)

การพัฒนาภาคเอกชน หรือ PSD เป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทของแคนาดาในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศ หรือแก่บริษัทของแคนาดาในการหาผู้ทางลงทุนด้านบริการสาธารณูปโภคใน ภายใต้โปรแกรมที่เรียกว่า Industrial Cooperation Program (CIDA-INC) โดยมุ่งกระตุ้นการพัฒนาภาคเอกชน และการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและลดความยากจน สร้างงาน และศักยภาพแก่ท้องถิ่นเพื่อให้เศรษฐกิจท้องถิ่นเข้มแข็ง

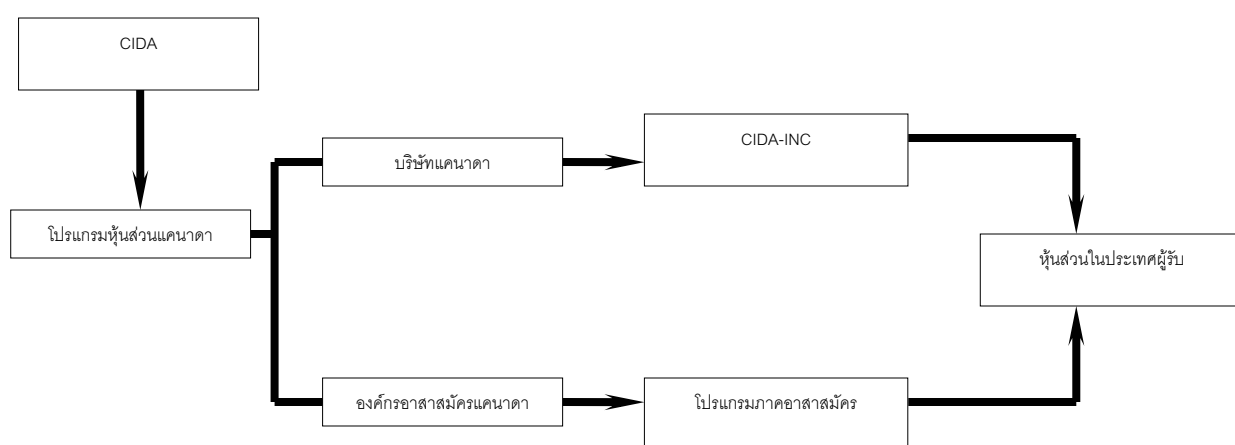
2) โปรแกรมภาคอาสาสมัคร (Voluntary Sector Program)

โปรแกรมภาคอาสาสมัครเป็นโปรแกรมที่ให้การสนับสนุนแก่องค์กรอาสาสมัครแคนาดา เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน รัฐบาลท้องถิ่นและสภาท้องถิ่น สถาบันฝึกอบรม สหภาพแรงงาน และองค์กรวิชาชีพ ซึ่งเป็นหุ้นส่วนสำคัญในโปรแกรมการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา โดย

CIDA ได้จัดตั้งโปรแกรมการมีส่วนร่วมสาธารณะ เพื่อสนับสนุนแก่งค์กรไม่หวังผลกำไรของแคนาดาในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในประเด็นและโปรแกรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดาเป็นจำนวนเงิน 175,000 เหรียญสหรัฐฯ และ กองทุนภาคอาสาสมัคร เพื่อให้การสนับสนุนแก่งค์กรอาสาสมัครแคนาดา เป็นจำนวนเงิน 500,000 เหรียญสหรัฐฯ ต่อโครงการในการทำโครงการในประเทศกำลังพัฒนา โดยองค์กรในประเทศกำลังพัฒนาสามารถขอรับความช่วยเหลือจาก CIDA หากองค์กรนั้นอยู่ในประเทศ หรือพื้นที่ที่มีสิทธิ์ขอรับความช่วยเหลือการพัฒนาจากแคนาดาโดยสามารถที่จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ในสำนักงานภูมิภาคของ CIDA ในประเทศนั้นๆ

CIDA ยังมีโปรแกรมที่เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ของรัฐบาลแคนาดา เช่น International Youth Internship Program ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับหญิงและชายชาวแคนาดาอายุระหว่าง 19-30 ปี เพื่อช่วยให้เยาวชนแคนาดาพัฒนาประสบการณ์การทำงานก่อนจะสำเร็จการศึกษาจากการฝึกงานในบริษัทเอกชน สถาบันสาธารณะ และองค์กรพัฒนาเอกชน ที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาต่างประเทศและโปรแกรม Canada World Youth (CWY) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับเยาวชนอายุระหว่าง 17-24 ปี ที่มุ่งเน้นประสบการณ์ ทัศนคติ ค่านิยมเกี่ยวกับการพัฒนาและเกี่ยวกับแคนาดา และการพัฒนาทักษะงานสำหรับอนาคตโดยการทำงานอาสาสมัครเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ และด้วยการทำงานในชุมชนในแคนาดาและในกว่า 600 ชุมชนใน 60 ประเทศทั่วโลก ทั้งในแอฟริกา เอเชีย ละตินอเมริกา แคริบเบียน ยุโรปกลาง และยุโรปตะวันออก ตั้งแต่ปี 1998 เป็นต้นมามีเยาวชนแคนาดากว่า 3,000 คน มีส่วนร่วมในโปรแกรม และกว่าครึ่งหนึ่งเป็นผู้หญิง

แผนภูมิที่ 4.9 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรมหุ้นส่วนแคนาดา

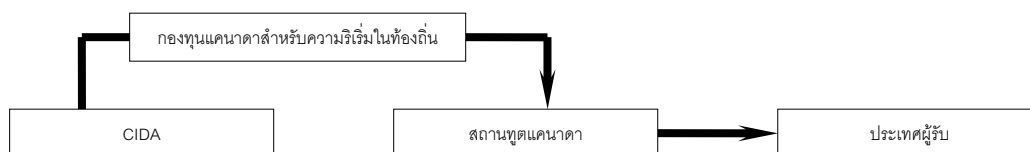
3. การให้ความช่วยเหลือผ่านกองทุนที่บริหารโดยสถานทูตแคนาดาในแต่ละประเทศ

รัฐบาลแคนาดายังสนับสนุนโครงการพัฒนาภายในประเทศผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับความริเริ่มในท้องถิ่น (Canada Fund for Local Initiatives) หรือ CFLI ผ่านโปรแกรมของ CIDA ซึ่งเป็นกองทุนที่บริหารโดยสถานทูตแคนาดาในแต่ละประเทศที่เสริมโปรแกรมทวิภาคีของ CIDA วัตถุประสงค์ คือ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และชุมชน โดยต้องเป็นโครงการระยะสั้นและเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งกับชุมชนในพื้นที่ยากจน โดยการทำงานร่วมกับองค์กรภาครัฐและสถาบันของรัฐบาลเพื่อสร้างพันธมิตรและความยั่งยืนโครงการ มุ่งลดความยากจน ปกป้องสิทธิเด็ก ดูแลสุขภาพ และปรับปรุงการศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มเสี่ยงในระดับท้องถิ่น กองทุนจะเสริมสร้างความคิดริเริ่มในเบื้องต้นเกี่ยวกับประชาธิปไตยสิทธิมนุษยชน กฎเกณฑ์ของกฎหมายและการพัฒนากำลังการผลิตในภาครัฐ รวมทั้งการสนับสนุนความเสมอภาคทางเพศ โดย CFLI สนับสนุนความช่วยเหลือเป็นเงินตั้งแต่ 150-50,000 เหรียญสหรัฐฯ (เฉลี่ย 15,000 เหรียญสหรัฐฯ)

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์สมัครเข้าร่วมโครงการจะต้องไม่ใช่องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน สหกรณ์ องค์กรประชาสังคมและองค์กรศาสนา ซึ่งอาจได้รับการอนุมัติเป็นพิเศษสำหรับโครงการที่รัฐบาลหรือหน่วยงานระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานดำเนินงาน โดยโครงการที่ได้รับการสนับสนุนไม่สามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่อไปนี้ได้

- 1) บริจาคอาหาร
 - 2) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีนิวเคลียร์และสถานที่
 - 3) ความช่วยเหลือให้หน่วยทหาร
 - 4) ทุนการศึกษา
 - 5) โครงการวิจัย
 - 6) ความร่วมมืออุตสาหกรรม
- โครงการที่ได้รับการสนับสนุนยังไม่สามารถใช้ในการชำระค่าใช้จ่ายต่อไปนี้
- 3) ค่าใช้จ่ายการดำเนินงานของสถาบัน
 - 4) ค่าใช้จ่ายในการดูแลที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติงานนั้น
 - 5) การซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือที่ดิน
 - 6) สนับสนุนการเข้าร่วมประชุม
 - 7) กิจกรรมการศึกษาหรือการวิจัย
 - 8) ตีพิมพ์หนังสือหรือนิตยสาร

แผนภูมิที่ 4.10 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือผ่านกองทุนที่บริหาร โดยสถานทูตแคนาดาในแต่ละประเทศ

4. การให้ความช่วยเหลือผ่านองค์กรพหุภาคี

CIDA มีโปรแกรมพหุภาคี ซึ่งมุ่งสนับสนุนวัตถุประสงค์และความสามารถขององค์กรพหุภาคีในการส่งผ่านความช่วยเหลือ แนวทางการสนับสนุนเงินทุนแก่สถาบันพหุภาคีนับเป็นข้อเด่นของ CIDA โดยเฉพาะโปรแกรมหรือกิจกรรมในประเทศเฉพาะ ร่วมกับหลายองค์กรเฉพาะหรือหลายสถาบัน นอกจากนี้ CIDA ยังพยายามให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงนโยบายและการปฏิบัติขององค์กรพหุภาคีและสถาบันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมและการดำเนินงานของตน

องค์กรพหุภาคีจะมีบทบาทสำคัญในประเทศที่ผู้บริจาคไม่ยากเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งแคนาดาได้เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกก่อตั้ง โดยร้อยละ 40 ของความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของแคนาดาได้ผ่านช่องทางองค์กรพหุภาคี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 4 ของทุนที่ให้การสนับสนุนองค์กรพหุภาคีเหล่านี้ ซึ่งประกอบด้วย

1) สถาบันการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Institutes)

สถาบันการเงินระหว่างประเทศเป็นแหล่งการเงินในการพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยแคนาดาได้เข้าไปมีบทบาทและให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ เช่น ธนาคารโลก และธนาคารภูมิภาค ที่เรียกว่า ระบบเบรตตัน วูดส์ (Bretton Woods System) เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาแอฟริกา (African Development Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) ธนาคารเพื่อการพัฒนาแคริบเบียน (Caribbean Development Bank) Inter-American Development Bank, ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนายุโรป และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

2) องค์กรพัฒนาของสหประชาชาติ (United Nations Development Organisations)

แคนาดาได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่หน่วยงานชำนาญพิเศษในด้านการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติ เช่น โปรแกรมการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ องค์การอาหารและเกษตร หรือที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา เช่น สุขภาพ ได้แก่ องค์การอนามัยโลก United Nations Programme on

HIV/AIDS (UNAIDS), Global Fund to Fight AIDS and Malaria, Pan-American Health Organization และ Global Alliance for Vaccines and Immunizations สิ่งแวดล้อม ได้แก่ Global Environment Facility (GEF) การเกษตร ได้แก่ กองทุนระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม(International Fund for Agricultural Development) และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ได้แก่ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ คณะกรรมการกาชาดสากล และโครงการอาหารโลก เป็นต้น

3) กลุ่มประเทศเครือจักรภพและกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่

แคนาดาได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กลุ่มประเทศเครือจักรภพ ซึ่งเป็นองค์การการเมืองระหว่างประเทศที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกในการพัฒนาร่วมกัน ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาและส่งเสริมประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และสิทธิมนุษยชน ทั้งในระดับรัฐและเอกชน กลุ่มประเทศเครือจักรภพ ประกอบด้วยสมาชิก 53 ประเทศ ทั้งที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมและประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาร่วมกัน โดยแคนาดาซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของอังกฤษ CIDA ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานต่างๆของกลุ่มประเทศเครือจักรภพ เช่น Commonwealth Secretariat Commonwealth Fund for Technical Co-operation (CFTC), Commonwealth of Learning (COL) และมูลนิธิเครือจักรภพ (Commonwealth Foundation) เพื่อดำเนินโครงการต่างๆ นอกจากนี้แคนาดายังให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่กลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ (International Organization of La Francophonie) หรือ OIF ซึ่งเป็นองค์กรพหุภาคีของ 56 ประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ที่มีประชากรกว่า 200 ล้านคน ซึ่งมีนโยบายหลักในการเสริมสร้างสันติภาพ ประชาธิปไตย และสิทธิมนุษยชน โดยสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา การฝึกอบรม การศึกษาขั้นอุดมศึกษา การวิจัย การส่งเสริมวัฒนธรรมและการใช้ภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งความหลากหลายทางภาษา โดยทุกประเด็นมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันทางเพศระหว่างชาย หญิง และเด็ก โดยแคนาดาเป็นประเทศที่ 2 ต่อจากฝรั่งเศสที่ให้ความช่วยเหลือแก่ OIF ในปี 2008 และยังเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ ครั้งที่ 12 ที่ควิเบค แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือจนถึงปี 2014 แก่ OIF ผ่าน CIDA ในโปรแกรมภูมิศาสตร์ประเทศพูดภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ (Geographic La Francophonie) โดยมีจุดมุ่งหมายในการลดความยากจนในประเทศกำลังพัฒนาที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ เพื่อให้บรรลุถึง MDGs ด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านประชาธิปไตยและกฎหมาย ตลอดจนส่งเสริมในด้านภาษาและความแตกต่างทางวัฒนธรรมในประเทศที่พูดภาษาฝรั่งเศส

แคนาดายังให้ความร่วมมือในการพัฒนา OIF และสถาบันต่างๆของประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่ โดยการพัฒนาแบบพหุภาคีที่รวมเอาทรัพยากรและความเชี่ยวชาญของ

รัฐบาลต่างๆในการเผชิญกับปัญหาโลกาภิวัตน์ ความมั่นคงด้านอาหาร และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเผยแพร่ค่านิยมของแคนาดาในด้านคุณค่าประชาธิปไตย การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความยุติธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนโยบายต่างประเทศของแคนาดา โดยการสนับสนุนในประเด็นต่อไปนี้ได้แก่ สันติภาพ ประชาธิปไตย การศึกษาพื้นฐาน สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพแก่สถาบันต่างๆของประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่โดยการทำงานร่วมกับหุ้นส่วนของแคนาดา ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบัน และภาคเอกชน ในโปรแกรมต่างๆ

4) ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (International Humanitarian Assistance)

CIDA ยังให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (International Humanitarian Assistance) หรือ IHA ในภาวะวิกฤติที่เกิดจากภัยทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว ฯลฯ และความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม สันติภาพ และความมั่นคง (Humanitarian Assistance Peace and Security) หรือ HAPS จากความขัดแย้งจากการสู้รบ เช่น สงครามกลางเมือง หรือวิกฤติที่เกิดจากภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยแคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือดังกล่าวผ่าน International Humanitarian Assistance and Food Aid Division ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของ CIDA โดยเป็นการปฏิบัติภายใต้หลักการการปฏิบัติที่ดีสำหรับการบริจาคด้านมนุษยธรรม (Principles and Good Practice of Humanitarian Donorship) ในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมร่วมกับรัฐบาลประเทศต่างๆ และหุ้นส่วนความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการให้การสนับสนุนด้านการเงินและสิ่งจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น น้ำ อาหาร ยา วัคซีนโรค ที่פק โดยการทำงานร่วมกับสหประชาชาติ และคณะกรรมการกาชาดสากล หรือองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ โดย CIDA ได้จัดทำข้อตกลงร่วมที่เรียกว่ายุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างองค์กร (Joint Organisation Strategy) กับสหประชาชาติ เช่น กรณีภัยพิบัติจากพายุเฮอริเคนที่ไฮติ ในปี 2008

ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของ CIDA อยู่ภายใต้หลักการความเป็นมนุษย์ ซึ่งมีศูนย์กลางที่การรักษาชีวิตมนุษย์ และดูแลความทุกข์ทรมาน ความยุติธรรม การดำเนินการจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความต้องการ ปราศจากการเลือกปฏิบัติ ความเป็นกลาง ในการปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมโดยไม่เอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะความขัดแย้งในการสู้รบ ความเป็นอิสระ โดยปราศจากความมีอคติทางการเมือง เศรษฐกิจ การทหาร ในบริเวณพื้นที่ที่รับผลกระทบ ในด้านสันติภาพและความมั่นคง CIDA ให้การสนับสนุนการรักษาสันติภาพ และการป้องกันความขัดแย้ง หรือการฟื้นฟูภายหลังความขัดแย้ง เช่น การเก็บกู้ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล

และการช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของทุ่นระเบิดสังหารบุคคล³³ ผ่านโปรแกรมความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของแคนาดาที่ CIDA ได้จัดตั้งกองทุนขึ้นเพื่อตอบสนองคำขอขององค์กรบรรเทาทุกข์ ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านสหประชาชาติ และคณะกรรมการกาชาดสากล โดยไม่ให้เงินบรรเทาเหตุฉุกเฉินโดยตรงกับรัฐบาล นอกจากนี้แคนาดายังได้แสดงบทบาทความเป็นผู้นำในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่ดีและพยายามปรับปรุงความช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพโดยการปรับปรุงระยะเวลา ความยืดหยุ่น และความเท่าเทียม เช่น การจัดทำบ่อวิกฤติ (Crisis Pool) ขึ้นสำหรับการให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

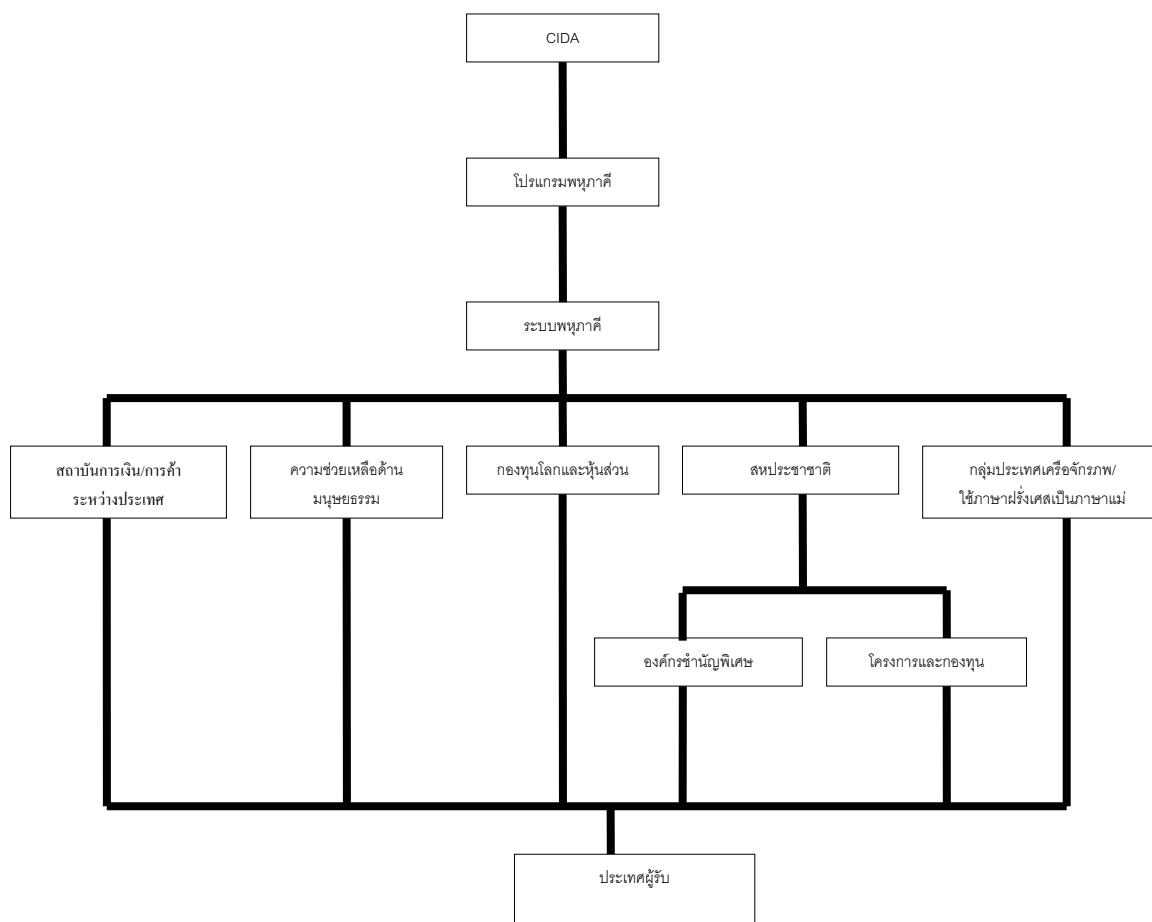
5) โปรแกรมที่มีลักษณะจำเพาะ (Specific Programs)

CIDA ยังมีโปรแกรมที่มีลักษณะจำเพาะ (Specific Programs) ที่จำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง โดย CIDA ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ก่อตั้งกองทุน Canada Climate Change Development Fund (CCCCDF) ขึ้นในปี 2005 เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลกในกิจกรรมการปรับตัวเพื่อลดความเสี่ยงในการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศกำลังพัฒนาในการมีส่วนร่วมมากขึ้นในการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ดิน และมหาสมุทร เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระดับโลกในการหาหนทางแก้ไขปัญหา รวมถึงการที่แคนาดาได้ให้การลงนามในพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) และเป็นหนึ่งในการที่จะบรรลุเป้าหมายตาม MDGs คือ การรักษาภาวะแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดย CCCCCDF ได้สนับสนุนความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ เป็นจำนวนเงิน 10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แก่ 50 กว่าประเทศ ผ่านกองทุนประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Development Countries Fund) หรือ LDCF ซึ่งบริหารโดยสหประชาชาติ นอกจากนี้

³³ แคนาดาเป็นผู้นำในการผลักดันอนุสัญญาว่าด้วยการห้าม ใช้ ส่อง ผลิต และการโอน ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และการทำลาย โดยแคนาดาจัดตั้งกองทุนทุ่นระเบิดสังหารบุคคลแคนาดา (Canadian Landmine Fund) ในปี 1997 โดยสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวทั่วโลกภายใต้ความร่วมมือระหว่าง CIDA กับกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมแคนาดา (Industry Canada) และกระทรวงป้องกันประเทศ CIDA เห็นว่าทุ่นระเบิดสังหารบุคคลเป็นอุปสรรคสำคัญในการรักษาสันติภาพ การประนีประนอมและการพัฒนา โดยสนับสนุนการเก็บกู้ เพราะตระหนักความเสี่ยงจากระเบิดบุคคล และความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรท้องถิ่น โดยกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการในการติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่ชาวแคนาดา กระทรวงป้องกันประเทศทำงานร่วมกับรัฐ เพื่อช่วยทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคลส่อง และจัดตั้งศูนย์แคนาดาสำหรับปฏิบัติการทุ่นระเบิดสังหารบุคคล (Canadian Centre for Mine Action Technologies Mine Action) ในการวิจัยเทคโนโลยีและพัฒนาเทคโนโลยีต้นทุนต่ำที่ยั่งยืนสำหรับการตรวจสอบทุ่นระเบิดสังหารบุคคล และการป้องกันบุคคลจากการเป็นเหยื่อ

CIDA ยังได้ก่อตั้งกองทุน Child Protection Research Fund ขึ้นในปี 2001 โดยจัดสรรงบประมาณจำนวน 2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นการคุ้มครองเด็กในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อหาหนทางในการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติ ซึ่งจำเป็นต้องมีการคุ้มครองที่มีลักษณะจำเพาะจากปัญหาการคุกคามทางเพศ การใช้ประโยชน์จากเด็ก และความรุนแรง

แผนภูมิที่ 4.11 แบบจำลองการให้ความช่วยเหลือผ่าน องค์กรพหุภาคี

บทที่ 5

นโยบายต่างประเทศของแคนาดาต่อประเทศไทย

5.1 ภาพรวมนโยบายต่างประเทศของแคนาดา

หลังฝรั่งเศสสูญเสียอาณานิคมเกือบทั้งหมดในทวีปอเมริกาเหนือหลังจากสงคราม 7 ปี ทำให้ดินแดนแคนาดาตกเป็นของอังกฤษในปี 1849 และได้รับการยอมรับในสิทธิการปกครองตนเอง ในปี 1867 ได้มีการจัดตั้ง Dominion of Canada ในรูปแบบของสหพันธรัฐ (Federal Dominion) ซึ่งประกอบด้วย 4 มณฑล คือ ออนแทรีโอ ควิเบ็ค โนวาสโกเชีย นิวบรันสวิก ในปี 1931 แคนาดาได้รับอำนาจอปกครองตนเองมีสถานะเป็นประเทศที่เท่าเทียมกับอังกฤษโดยมีกษัตริย์อังกฤษเป็นพระประมุข ต่อมาในปี 1949 มณฑลนิวฟันด์แลนด์ และแลบราดอร์ เข้าร่วมเป็นมณฑลที่ 10 ของแคนาดา

ประวัติการทูตของแคนาดาเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงยุคอาณานิคมของอังกฤษในอเมริกาเหนือ ในปลายปี 1840 ในการเจรจาส่งเสริมการค้าและแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับการทำประมงในพื้นที่และรอยต่อของอาณานิคม โดยการลงนามในสนธิสัญญาต่างๆ ซึ่งปราศจากการเกี่ยวข้องโดยรัฐบาลอังกฤษ เช่น Nootka Convention, The Rush-Bagot Treaty, The Treaty of 1818, The Webster-Ashburton Treaty และ The Oregon Treaty เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา โดยทูตอังกฤษในวอชิงตันช่วงเวลานั้น คือนายพลเอิร์ล เกรย์ (General Earl Grey) และนายเจมส์ ไบรซ์ (James Bryce) เห็นว่าส่วนใหญ่สามในสี่ในการใช้จ่ายเงินราชการของแคนาดาก็เพื่อรองรับการโต้เถียงในเรื่องเขตแดนระหว่างแคนาดา-อเมริกา เฉพาะอย่างยิ่งการลงนามในสนธิสัญญาในปี 1854 ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษและอาณานิคมในอเมริกาเหนือ โดยในสนธิสัญญานี้แคนาดาได้รับอนุญาตให้ทำหน้าที่กำหนดภาษีเอง

ในศตวรรษที่ 19 เศรษฐกิจของแคนาดาเริ่มเปลี่ยนจากเศรษฐกิจแบบอาณานิคมไปสู่ลักษณะการค้าเสรีในการแสวงหาตลาดใหม่แทนที่อังกฤษและฝรั่งเศส หลังการก่อตั้งประเทศ นายกรัฐมนตรีแคนาดาคนแรก คือ เซอร์จอห์น อเล็กซานเดอร์ แม็คเคนซี (Sir John Alexander Mackenzie) ได้แต่งตั้งเซอร์จอห์น โรส (Sir John Rose) เป็น Lobbyist ในลอนดอน และส่งนายจอร์จ บราวน์ (George Brown) เป็นผู้แทนไปเจรจาการค้ากับสหรัฐอเมริกาที่วอชิงตัน ในปี 1878 รัฐบาลแคนาดาได้ส่งนายอเล็กซานเดอร์ แกลท์ (Alexander Galt) เป็นผู้แทนในการเดินทางไปสร้างสัมพันธ์กับอังกฤษ ฝรั่งเศสและสเปน ในปี 1882 มณฑลควิเบกยังได้ดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับฝรั่งเศสด้วยการส่งผู้แทน คือ นายเฮคเตอร์ เฟเบร์ (Hector Fabre) เดินทางไปปารีส อย่างไรก็ตามการตอบสนองของแคนาดาต่อกิจกรรมระหว่างประเทศในขณะนั้นยังคงจำกัดเนื่องจากระหว่างปี 1878 เกิดความตึงเครียดระหว่างอังกฤษและรัสเซียทำให้แคนาดาต้องมี

การเตรียมระวังป้องกัน แคนาดายังได้เข้าร่วมกับอังกฤษในการสงครามที่ซูดาน (1884-1885) โดยแคนาดาได้ส่งกำลังทหารจำนวน 386 นาย เพื่อช่วยกองทัพอังกฤษทำการรบในพื้นที่แม่น้ำไนล์ในปี 1885

แคนาดาได้มีส่วนร่วมกับอังกฤษในสงครามโลกครั้งที่ 1 ระหว่างปี 1914-1918 สมัยนายกรัฐมนตรี เซอร์โรเบิร์ต บอร์ดิน (Sir Robert Borden) โดยแคนาดาได้แยกลงนามในสนธิสัญญาแวร์ซายส์ (Treaty of Versailles) และเข้าร่วมกับสันนิบาตชาติ (League of Nation) ในภายหลัง แคนาดามีนโยบายต่างประเทศเป็นอิสระในปี 1923 สมัยนาย วิลเลียม ลียง แมกเคนซี คิง (William Lyon Mackenzie King) เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการลงนามใน Halibut Treaty กับสหรัฐอเมริกา และนับเป็นครั้งแรกที่แคนาดาลงนามในสนธิสัญญาโดยปราศจากอังกฤษ ในปี 1925 รัฐบาลแคนาดาได้แต่งตั้งทูตถาวรที่เจนีวาเพื่อประจำสันนิบาตชาติ และองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ โดยนายคิง ได้แต่งตั้งเอกอัครราชทูตแคนาดาคนแรกในวอชิงตัน (1926) ยกสถานะของสำนักงานในปารีสขึ้นเป็นสถานทูต (1928) และเปิดสถานทูตในโตเกียว (1929)

หลังการปะทุของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี 1939 การต่างประเทศแคนาดาได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยระยะปี 1945-1957 ถือเป็นยุคทองของการทูตแคนาดาภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี นายเลสเตอร์ บี. เพียร์สัน ในปี 1982 ความรับผิดชอบจากปริมาณการค้าที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีการปรับโครงสร้างของกระทรวงกิจการภายนอกและการค้าระหว่างประเทศ (The Department of External Affairs and International Trade) ในปี 1995 ซึ่งเปลี่ยนมาเป็นกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ (The Department of Foreign Affairs and International Trade) หรือ DFAIT การที่แคนาดาได้รวมนโยบายต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศรวมเป็นหนึ่งเดียว โดยการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นความรับผิดชอบของ DFAIT ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงการต่างประเทศ ทำให้แคนาดาถูกวิจารณ์ถึงการให้น้ำหนักความสำคัญทางการทูตน้อยกว่าการค้าซึ่งเกิดจากการตัดงบประมาณทางทหารและงบประมาณความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศสมัยรัฐบาลนายฌอง เครเตียง (Jean Chretien)

ตามธรรมเนียมทางการเมืองของแคนาดา นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจในด้านการต่างประเทศ และความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศซึ่งส่งผ่าน CIDA อย่างไรก็ตาม นโยบายต่างประเทศแคนาดามีลักษณะของความเป็นอิสระสูง แม้ว่ารัฐบาลกลางจะมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการต่างประเทศ แต่รัฐบาลท้องถิ่นก็สามารถดำเนินกิจกรรมด้านการต่างประเทศและแต่งตั้งตัวแทนใหญ่ในอังกฤษและฝรั่งเศสมาเป็นเวลานานแล้วแต่ไม่สามารถออกกฎหมายหรือสนธิสัญญาได้ เช่น การที่มลทลควีเบ็คส่งผู้แทนไปฝรั่งเศสในปี 1880 นอกจากนี้ มลทลควีเบ็คและนิวบรันสวิก ยังเป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศพูดภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาแม่โดย

แยกออกจากรัฐบาลกลาง ขณะที่มลฑลอัลเบอร์ตาได้เปิดสำนักงานของตนซึ่งเปรียบเสมือนสถานทูตในวอชิงตัน

หนึ่งในความแตกต่างที่สำคัญในการดำเนินนโยบายต่างประเทศระหว่างแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ก็คือ แคนาดามีความสัมพันธ์กับรัฐบาลคอมมิวนิสต์ แคนาดาได้เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนในปี 1970 ก่อนสหรัฐอเมริกาที่เปิดความสัมพันธ์ในปี 1979 นอกจากนี้แคนาดายังมีการค้าและความสัมพันธ์ทางการทูตกับคิวบาแม้จะเผชิญกับแรงกดดันจากสหรัฐอเมริกาก็ตาม แคนาดาเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญกับหลายประเทศในแคริบเบียน เฉพาะอย่างยิ่งธนาคารของแคนาดาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของอดีตอาณานิคมอังกฤษในอินเดียตะวันตก แคนาดายังได้เพิ่มความสนใจในละตินอเมริกาโดยมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับเวเนซุเอลาในปี 1953 และมีผลประโยชน์ทางการค้าร่วมกันเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยีอุตสาหกรรมน้ำมัน ก๊าซโตรคมណမ ฯลฯ

แม้ว่าแคนาดาจะมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับอังกฤษ และบางส่วนกับฝรั่งเศสด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์และภาษาศาสตร์ แต่ความสัมพันธ์ต่างประเทศที่สำคัญที่สุดของแคนาดากลับเป็นความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สหรัฐอเมริกา องค์ประกอบที่สำคัญของความสัมพันธ์ต่างประเทศระหว่างแคนาดากับสหรัฐอเมริกา เนื่องมาจากร้อยละ 75-85 ของการค้าแคนาดาอยู่ที่สหรัฐอเมริกา และแคนาดายังเป็นคู่ค้าที่ใหญ่ที่สุดของสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากนโยบายเก็บภาษีที่สูงเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศของนายกรัสมันตรี นายจอห์น เอ แม็คโดนัลด์ (John A Macdonald) ในปี 1879 มีผลส่งเสริมให้บริษัทอเมริกันไปตั้งโรงงานทางตอนเหนือเพื่อขายผลิตภัณฑ์ของตนไปยังตลาดแคนาดาโดยไม่เสียภาษี โดยในปี 1920 อังกฤษเป็นผู้นำของการลงทุนต่างประเทศในแคนาดาขณะที่สหรัฐอเมริกาเป็นคู่ค้าหลักของแคนาดาและเป็นแหล่งสำคัญของการนำเข้าและส่งออกของแคนาดา

ปริมาณการค้าและกระแสการย้ายถิ่นระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาในศตวรรษที่ 21 ได้สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและต่อเนื่อง เศรษฐกิจของแคนาดาจึงขึ้นกับการค้ากับสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็น ความสัมพันธ์พิเศษ ระหว่างแคนาดาและสหรัฐอเมริกา และอาจกล่าวได้ว่า ความสัมพันธ์สมัยใหม่ระหว่างแคนาดาและสหรัฐอเมริกาที่ประสบความสำเร็จที่สุด คือ การเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจความตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement) หรือ NAFTA ในปี 1994

ขณะเดียวกันแคนาดาและสหรัฐอเมริกาก็มีความขัดแย้งในเรื่องปัญหาชายแดนระหว่างสองประเทศ แคนาดาและสหรัฐอเมริกามีการเจรจาเขตแดนระหว่างประเทศเป็นเวลากว่าหลายปี ตั้งแต่ปี 1984 จากกรณีพิพาทในเขตแดนทางทะเลในอ่าวเมน รวมถึงกรณีพิพาทเขตแดนทางทะเลในกรณีของ ทะเลโบฟอร์ต ช่องแคบฮวนเดฟูกา Dixon Entrance และ Machais Seal Island

นอกจากนี้แคนาดายังมีข้อพิพาทกับฝรั่งเศสในเขตแดนทางทะเลรอบเกาะแซงปีแยร์ และเกาะมีเกลอง ซึ่งยุติลงในปี 1992 โดยศาลอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ นอกจากนี้แคนาดายังมีข้อพิพาทกับเดนมาร์กในอริบไตเยเหนือบริเวณช่องแคบเคเนดี้ระหว่างเกาะเอลส์เมียร์ และกรีนแลนด์

ความขัดแย้งหนึ่งที่สำคัญระหว่างแคนาดาและสหรัฐอเมริกา ก็คือ ข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของอริบไตเยเหนือช่องทางตะวันตกเฉียงเหนือในทะเลอาร์กติก โดยแคนาดายืนยันว่าพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงเหนือเป็นอาณาเขตน่านน้ำภายใน ซึ่งได้รับการท้าทายจากสหรัฐอเมริกาที่ยืนยันว่าน่านน้ำบริเวณดังกล่าวเป็นน่านน้ำสากล ทำให้แคนาดาโกรธเมื่อเรือน้ำมันอเมริกัน ชื่อ Manhattan ผ่านในปี 1969 ตามด้วยเรือตัดน้ำแข็งอเมริกัน ชื่อ Plar Sea ในปี 1985 โดยปราศจากการขออนุมัติจากแคนาดา ในปี 1970 รัฐบาลแคนาดาได้ตราพระราชบัญญัติ The Arctic Waters Pollution Prevention Act เพื่อควบคุมกำกับดูแลมลพิษในเขต 100 ไมล์ทะเล โดยสหรัฐอเมริกาเห็นว่าการอ้างสิทธิ์การเรียกร้องของแคนาดาบริเวณน่านน้ำอาร์กติกเป็นน่านน้ำภายในของแคนาดา เป็นอันตรายต่อเสรีภาพของสหรัฐอเมริกาและกิจกรรมการเดินเรือทั่วโลก จนในปี 1988 ภายใต้ข้อตกลงเรื่องความร่วมมืออาร์กติก สหรัฐอเมริกาให้คำมั่นสัญญาที่จะดำเนินการด้วยความยินยอมของรัฐบาลแคนาดานายเดวิด วิลกินส์ (David Wilkins) ทูตอเมริกันในแคนาดาได้กล่าวว่ารัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้เสนอแผนดังกล่าวต่อนายสตีเวน ฮาร์เปอร์ นายกรัฐมนตรีแคนาดา โดยแคนาดาและสหรัฐอเมริกาได้มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในความพยายามแก้ไขปัญหาชายแดนและปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นในบริเวณพื้นที่ เครื่องมือหลักของความร่วมมือนี้ คือ Joint Commission International (IJC) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ The Boundary Waters Treaty 1909 เพื่อแก้ไขความแตกต่างและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในเขตน่านน้ำ โดย The Great Lake Water Quality Agreement 1972 เป็นตัวอย่างของความร่วมมืออันดีในการควบคุมมลพิษทางน้ำบริเวณชายแดน รวมทั้งการควบคุมมลพิษทางอากาศบริเวณชายแดนภายใต้ The Air Quality Agreement 1991 เพื่อควบคุมผลของมลพิษจากถ่านหินที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในสถานีไฟฟ้าบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้แคนาดาและสหรัฐอเมริกายังมีความเกี่ยวข้องกันในด้านคงด้วยเหตุผลทางภูมิศาสตร์ โดยการเป็นพันธมิตรที่ใกล้ชิดเริ่มระหว่างสงครามโลกและต่อเนื่องมาตลอดในช่วงสงครามเย็น โดยแคนาดาเป็นสมาชิกเดิมของ NATO และทั้งสองประเทศยังมีความสัมพันธ์ในการป้องกันร่วมทางอากาศใน North American Aerospace Defense Command (NORAD)

แคนาดาเป็นประเทศที่สนับสนุนและให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ในลักษณะพหุภาคี แคนาดาให้ความสนใจในสหประชาชาติ ซึ่งเป็นสถาบันที่สืบต่อจากสันนิบาตชาติ และได้เข้าร่วมกับสหประชาชาติทันทีหลังการประชุมก่อตั้งสหประชาชาติที่ซานฟรานซิสโก ในปี 1945

แคนาดาเป็นประเทศชั้นนำประเทศหนึ่งของโลกในรักษาสันติภาพ (Peace Keeping) และได้ส่งกำลังทหารเข้าร่วมรักษาสันติภาพใต้อาณัติของสหประชาชาติ โดยนายกรัฐมนตรีของแคนาดาขณะนั้น คือ นายเลสเตอร์ บี. เพียร์สัน ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ จากกรณีวิกฤตคลองสุเอซ ในการเสนอการรักษาสันติภาพและก่อตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพแห่งสหประชาชาติ แคนาดายังมุ่งมั่นในการลดอาวุธและผลักดันให้เกิดอนุสัญญาต่อต้านการห้ามใช้ทุ่นระเบิดบุคคล และยังเป็นเจ้าภาพจัดประชุมองค์การรัฐอเมริกาในควีเบ็ค และการจัดประชุม OAS General ในมอนทรีออล ในปี 2000 และพยายามขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจใน Pacific Rim ด้วยการเข้าเป็นสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation) หรือ APEC

นโยบายต่างประเทศของแคนาดาสมัยนายพอล มาร์ติน หัวหน้าพรรคเสรีนิยม เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจแก่แคนาดาในศตวรรษที่ 21 (Building a 21st Century Economy) และเพิ่มอิทธิพลและเกียรติภูมิของแคนาดาในเวทีระหว่างประเทศ (Ensuring Canada Place in the World as One of Influence and Pride) โดยแคนาดายังคงเน้นบทบาทด้านพหุภาคีและองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นการสนับสนุนและผลักดันหลักการของนโยบายต่างประเทศแคนาดา และสะท้อนแนวคิดและค่านิยมหลักของแคนาดาในเรื่องการสร้างเสริมความมั่นคง และพัฒนาหลักการสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคต่างๆ ด้วยการผลักดันแนวคิดเรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security Network : Freedom from Want and Freedom from Fear) เฉพาะอย่างยิ่งการมีบทบาทนำในแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบในการปกป้อง (Responsibility to Protect) ว่าด้วยความรับผิดชอบของรัฐในการปกป้องคุ้มครองประชาชนของตน ซึ่งประชาคมระหว่างประเทศมีหน้าที่ที่จะแทรกแซงได้ หากรัฐนั้นๆ ไม่สามารถหรือไม่ประสงค์ที่จะปฏิบัติตามความรับผิดชอบดังกล่าว นอกจากนี้ แคนาดายังสนับสนุนการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ (International Criminal Court - ICC) โดยแคนาดาได้เสนอจัดตั้งการประชุมสุดยอดผู้นำของกลุ่ม G20 เพื่อแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงและสันติภาพของโลกในปัจจุบัน และประกาศจัดตั้งหน่วยงานอาสาสมัครแคนาดาชื่อ Canada Corps รวมทั้งประกาศการเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ด้วยการบริจาคเงินจำนวน 100 ล้านดอลลาร์แคนาดาให้แก่องค์การอนามัยโลกและออกกฎหมายให้ขยายการรักษาโรคเอดส์ของแคนาดาในราคาต่ำให้กับประเทศกำลังพัฒนา

ในด้านความสัมพันธ์ทวิภาคีนั้นนอกจากจะปรับความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา แคนาดายังเน้นความสัมพันธ์กับจีน และอินเดียที่มีบทบาทสำคัญมากขึ้น โดยแคนาดาได้จัดตั้งกระทรวงความปลอดภัยสาธารณะ (Public Safety) ขึ้นเพื่อดูแลเรื่องการก่อการร้ายเป็นผลให้สหรัฐอเมริกายินยอมให้บริษัทแคนาดาเข้าร่วมประมูลสัมปทานโครงการฟื้นฟูอิรักในรอบสอง

อย่างไรก็ตาม แคนาดาได้ให้ความสำคัญต่อการค้าพหุภาคีและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยการลงนามในความตกลงต่างๆ เช่น ความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ความตกลงทางการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement) หรือ NAFTA เขตการค้าเสรีอเมริกา (Free Trade Area of the Americas), Canada-Singapore Free Trade Agreement, Canada-US Free Trade Agreement, Canada-Chile Free Trade Agreement เป็นต้น

นโยบายต่างประเทศของแคนาดายังคงมุ่งเน้นการส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน ซึ่งแคนาดาถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่จะต้องแสวงหาตลาดและแข่งขันในต่างประเทศการส่งเสริมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่เสรีและเป็นธรรม และการปกป้องรักษาความมั่นคง ที่แคนาดาตระหนักว่าความมีเสถียรภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยปัญหาต่างๆ ในโลกเป็นปัญหาข้ามพรมแดนและมีหลากหลายรูปแบบ อาทิ ปัญหาการเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน อาชญากรรม โรคภัยไข้เจ็บ สิ่งแวดล้อม ประชากร และความด้อยพัฒนา ล้วนเป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวเนื่องต่อสภาวะความมั่นคงทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก นอกจากนี้แคนาดายังส่งเสริมและเผยแพร่ค่านิยมและวัฒนธรรมของแคนาดาด้วยการมุ่งเน้นการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ส่งเสริมค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย การยึดหลักกฎหมาย และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ในศตวรรษที่ผ่านมาแคนาดาได้พยายามในการส่งเสริมบทบาทของตนให้เป็นมหาอำนาจระดับกลาง (Middle Power) เห็นได้จากการที่แคนาดาได้ให้ความสำคัญกับสหประชาชาติด้วยการไม่เข้าร่วมในการดำเนินการทหารทหารที่ไม่ได้รับการอนุมัติโดยสหประชาชาติ แม้แคนาดาจะเคยเข้าร่วมในสงครามเกาหลีและสงครามเวียดนามมาก่อนหรือร่วมในการบุกอิรักในปี 2003 และเคยเข้าร่วมกับ NATO ในการรักษาสันติภาพในโคโซโว และเฮติ นโยบายต่างประเทศของรัฐบาลนายสตีเวน ฮาร์เปอร์ได้เน้นความร่วมมือกับสหประชาชาติ ขณะที่รัฐบาลเสรีนิยมเก่าของนาย Paul Martin มีนโยบายที่แตกต่างออกไปในกรณีอัฟกานิสถานและอิรัก โดยหน่วย JTF2 แคนาดาได้เข้าร่วมกับกองกำลังพิเศษอเมริกันในอัฟกานิสถานหลังจากการโจมตีของอัลกออิดะห์ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 กองกำลังแคนาดาได้เข้าร่วมใน Operation Anaconda ในเดือนมกราคม 2002 โดยสถานทูตแคนาดาในวอชิงตันได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนอเมริกันรู้ถึงบทบาทของแคนาดาในอเมริกาเหนือและความมั่นคงในโลกผ่านเว็บไซต์ CanadianAly.com ขณะที่สมาชิกพรรคประชาธิปไตยใหม่ และบางส่วนซึ่งเป็นผู้นำพรรคเสรีนิยมฝ่ายค้านได้แสดงความไม่เห็นด้วยกับบทบาทของแคนาดาในอัฟกานิสถานที่ไม่สอดคล้องกับบทบาทในประวัติศาสตร์ของแคนาดา นับตั้งแต่สงครามโลกในการดำเนินงานรักษาสันติภาพ แคนาดาได้ตัดสินใจไม่ส่งกองกำลังทหาร

ไปอิรักเพื่อร่วมในสงครามกับสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะสร้างความรู้สึกไม่ดีต่อสหรัฐอเมริกาที่เห็นว่าแคนาดาหันหลังให้สหรัฐอเมริกาในเวลาที่ต้องการ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการที่แคนาดาตัดสินใจไม่เข้าร่วมในสงครามเนื่องมาจากการต่อต้านของฝ่ายค้าน และการที่สงครามดังกล่าวไม่ได้รับความเห็นชอบจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UN Security Council)

5.2 นโยบายของแคนาดาต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอเชียมีความสำคัญต่อประเทศแคนาดาเนื่องจากผู้อพยพในแคนาดาจำนวนมากเป็นผู้ลี้ภัยมาจากเอเชียและแคนาดาต้องการร่วมมือกับประเทศเหล่านี้เพื่อแก้ปัญหาผู้ลี้ภัย ดังนั้นร้อยละของความช่วยเหลือต่างประเทศที่มากที่สุดของแคนาดาถูกส่งไปยังเอเชียซึ่งเป็นตลาดสำคัญสำหรับสินค้าแคนาดาที่นักธุรกิจแคนาดาสนใจเป็นอย่างมากในการซื้อขายและการลงทุน แคนาดายังเปิดสถานทูตเป็นครั้งแรกในโตเกียวใน ปี 1929 อย่างไรก็ตามแคนาดายังคงเห็นตนเองเป็นประเทศแอตแลนติกและให้ความสนใจเป็นหลักในอังกฤษและยุโรป เนื่องจากความขัดแย้งในเอเชียเป็นส่วนหนึ่งของสงครามเย็นที่แคนาดาได้รับผลกระทบ ดังนั้นความสัมพันธ์ทางการทูตกับภูมิภาคเอเชียของแคนาดาก็เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ภายหลังหลังจีนเปลี่ยนการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งสร้างความไม่พอใจแก่ประชาชนแคนาดาในการสร้างความสัมพันธ์กับจีน แม้ว่าจีนต้องการซื้อข้าวสาลีจากแคนาดาก็ตาม

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีประชากรกว่า 5,000 ล้านคน และมีความแตกต่างกันของระบบการเมืองและระดับทางเศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์และการรวมกันทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งนำไปสู่ข้อตกลงทางการค้าและการเข้าร่วมกับองค์กรในระดับพหุภาคี เช่น องค์กรการค้าโลก ซึ่งเป็นโอกาสแก่ประเทศยากจน และยังเป็นสะพานลัดช่องว่างระหว่างกัน แต่ปัญหาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังประสบ ก็คือ ปัญหาการอพยพ และการค้ามนุษย์ โปรแกรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของแคนาดาซึ่งถือเป็นแนวคิดใหม่จึงมุ่งไปที่ผลประโยชน์ร่วมเนื่องจากเห็นว่าโปรแกรมในลักษณะทวิภาคีอาจไม่มีประสิทธิภาพในกรณีของการย้ายถิ่นซึ่งมีความสัมพันธ์กับสิทธิมนุษยชน แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือแก่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 12 ล้านเหรียญสหรัฐต่อปี การให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมห้างกล่าวจะต้องประกอบด้วย 3 ประเทศขึ้นไป ซึ่งต้องมีการปฏิบัติร่วมกัน โดยโปรแกรมจะสนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลประชาสังคม หุ่นส่วนพันธมิตร และองค์กรพัฒนาเอกชน โดยการสนับสนุนในด้านการวิจัย และการประสานงานด้านนโยบายแก่ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 6 ประเทศ ในการประชุมเพื่อเตรียมเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก สนับสนุนการปรับปรุงธรรมาภิบาลและการปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิสตรี เด็ก ชนกลุ่มน้อย และแรงงานอพยพในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การสร้างความเท่าเทียมกันทางเพศในแผนระดับชาติและนโยบาย ความมั่นคงด้านอาหารแก่คนจนใน

ชนบท และความมั่นคงด้านสาธารณสุขโดยร่วมกับตัวแทนด้านสุขภาพของแคนาดา องค์การอนามัยโลก และรัฐบาลชาติต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และจีน ในการเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายของประชากรที่อาจก่อให้เกิดการแพร่ขยายของโรคเอดส์/เอชไอวี ในกัมพูชา ลาว ไทย จีน เวียดนาม ความช่วยเหลือด้านเทคนิคในด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และการจัดการสิ่งแวดล้อมในเมือง เพื่อช่วยลดช่องว่างในภูมิภาค และเพิ่มศักยภาพและการรวมตัวกันในระดับภูมิภาคและระบบเศรษฐกิจโลก โดยการสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันต่างๆเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงภายใต้แนวคิดพหุ-มิติ ผู้รับนอกจากในระดับทวิภาคีแล้วผู้รับยังรวมถึงอาเซียน-ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Asia-Pacific Economic Cooperation) หรือ ASEAN-APEC สำนักงานภูมิภาคของสหประชาชาติ และองค์กรพัฒนาเอกชน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและอาเซียนนั้นได้เริ่มต้นอย่างเป็นทางการในปี 1977 โดยได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในปี 1981 เพื่อเป็นกรอบการดำเนินความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการค้าและอุตสาหกรรม (ASEAN-Canada Economic Cooperation Agreement) รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน-แคนาดา (ASEAN-Canada Joint Cooperation Committee) หรือ ACJCC เป็นกลไกส่งเสริมและติดตามความคืบหน้าของการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันความสัมพันธ์ โดยมีกำหนดประชุมทุกปีสลับกันไปในแคนาดาและในประเทศอาเซียนที่ทำหน้าที่ผู้ประสานงาน

ความสัมพันธ์อาเซียน-แคนาดาได้พัฒนามาเป็นลำดับ ในปี 1993 ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือฉบับใหม่ มีผลบังคับใช้ในปี 1994 โดยเพิ่มความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การจัดการ และการส่งเสริมกิจกรรมภาคเอกชน นอกจากนี้ ที่ประชุม ACJCC ครั้งที่ 9 ในปี 1994 เห็นพ้องให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมอาเซียน-แคนาดาว่าด้วยการวางแผนและติดตามผล (ASEAN-Canada Joint Planning and Monitoring Committee-ACJPMC) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการติดตามโครงการความร่วมมือ

กลไกหารือในระดับนโยบายระหว่างอาเซียนกับแคนาดา คือการประชุม Post Ministerial Conference (PMC+1) ซึ่งจัดขึ้นทุกปีเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะและทิศทางความร่วมมือ ในประเด็นด้านการเมืองและความมั่นคง แคนาดาได้เข้าร่วมในการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum-ARF) แคนาดายังให้การสนับสนุนความพยายามของอาเซียนที่จะระงับกรณีข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ด้วยการสนับสนุนการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาข้อยุติในกรณีพิพาท

ความสัมพันธ์แคนาดาและอาเซียนได้ประสบภาวะชะงักงันเมื่ออาเซียนรับพม่าเข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี 1997 ซึ่งแคนาดาไม่ประสงค์ให้พม่าเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้าน

เศรษฐกิจ นับตั้งแต่การประชุม ACJCC ครั้งที่ 11 ที่มอนทรีออล ในปี 1997 โดยได้มีความพยายามหาทางรื้อฟื้นความสัมพันธ์และมีการประชุมคณะทำงานเพื่อพิจารณาหนทางรื้อฟื้นความสัมพันธ์ หลายครั้ง ต่อมาทั้งสองฝ่ายเห็นชอบให้จัดการประชุม ASEAN-Canada Dialogue ขึ้นครั้งแรกในปี 2004 ที่บันดาร์ เสรี เบกาวัน เพื่อหารือเกี่ยวกับทิศทางและรูปแบบความร่วมมือ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจในภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยมีผู้แทนจาก CIDA เข้าร่วมประชุมและให้ข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือที่แคนาดาให้แก่อาเซียน แคนาดาเห็นว่ากรอบความร่วมมือกับอาเซียนในอนาคตควรจะเน้น

1. การหารือระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส
2. ความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน
3. การแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูง
4. การส่งเสริมความสัมพันธ์ในระดับประชาชนกับประชาชน และความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันกับสถาบัน (Institutional Linkages)
5. การจัดกิจกรรมร่วมกัน

โดยถือได้ว่าเป็นการกลับมาดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกันอีกครั้งระหว่างแคนาดาและอาเซียน ทั้งนี้แคนาดาและอาเซียนมีการประชุมระดับอธิบดีและการประชุม Informal Coordinating Meeting (ICM) (ระดับเจ้าหน้าที่) ปีละ 1 ครั้ง อาเซียนและแคนาดามีแผนงานความร่วมมือระหว่างกันตั้งแต่ปี 2004 ขณะนี้อยู่ระหว่างแผนงานฉบับที่ 2 (2007-2010) แต่ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับแคนาดายังไม่มีความคืบหน้ามากนัก เนื่องจากมีปัญหาพม่าเข้ามาเกี่ยวพันกับการดำเนินความสัมพันธ์ นอกจากนี้ รัฐบาลแคนาดาไม่ได้ให้ความสำคัญกับอาเซียนมากนัก โดยถือว่าอาเซียนไม่ได้อยู่ในนโยบายต่างประเทศของแคนาดา ซึ่งให้ความสำคัญกับสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน และอินเดีย

5.3 นโยบายต่างประเทศของแคนาดาต่อประเทศไทย

แคนาดาเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทยในปี 1961 ความสัมพันธ์ดำเนินมาด้วยความราบรื่น ไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างแคนาดากับไทยมีการขยายตัวของความสัมพันธ์ในหลายด้าน โดยเฉพาะความช่วยเหลือทางวิชาการซึ่งเป็นส่วนสำคัญของความร่วมมือในรูปแบบทวิภาคี แคนาดาและไทยได้ร่วมมือกันในฐานะประเทศผู้ริเริ่มให้ความสำคัญในประเด็นทางด้านสังคมและการพัฒนา ได้แก่ โครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security Network: HSN) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน การเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิต และโอนและ

การทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคลหรืออนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล (Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-personnel Mines and on Their Destruction) และปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเฉพาะความร่วมมือในเรื่องการต่อต้านการก่อการร้ายช่วงหลังจากเหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 แคนาดาและไทยยังได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาโดยตลอด ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ปราบปราม ยาเสพติด โดยแคนาดาได้ส่งเจ้าหน้าที่ประสานงานยาเสพติด สังกัดกรมตำรวจแคนาดา มาประจำประเทศไทยตั้งแต่ปี 1976 และได้ให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านการป้องกัน การปราบปรามยาเสพติด และการปลูกพืชทดแทน ทั้งโดยตรงและโดยผ่านกองทุนด้านยาเสพติดของสหประชาชาติ ในปัจจุบันความช่วยเหลือจะเป็นไปในลักษณะจัดฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดไทย ในแคนาดาและส่งเจ้าหน้าที่มาเป็นวิทยากรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของไทยในด้านการข่าว การสืบสวนทางการเงิน การสืบสวนและปราบปรามยาเสพติด และการใช้เทคนิคการสืบสวนพิเศษ

นายกรัฐมนตรีแคนาดาได้เดินทางเยือนไทยหลายครั้ง เช่น นายปีแอร์ อิลเลียต ทูโต (1983) นายฌอง เครเตียง (1997 และ 2003) โดยแคนาดามีความตกลงสำคัญๆ กับไทย ได้แก่

1. ความตกลงด้านการพาณิชย์ (1969)
2. ความตกลงประกันภัยการลงทุนต่างประเทศ (1983)
3. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางการพัฒนา (1983)
4. สนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือในการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีอาญา (1983)
5. อนุสัญญาว่าด้วยการหลีกเลี่ยงการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้ (1984)
6. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-แคนาดา (1988)
7. ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (1988)
8. ความตกลงว่าด้วยการบริการเดินอากาศ (1989)
9. ความตกลงเพื่อการฝึกอบรมบุคลากรของกองทัพ (1990)
10. สนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือทางอาญา (1994)
11. ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (1997)
12. ความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วมกันในเรื่องการตรวจสอบสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์และระบบควบคุม (1997)
13. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย และกระทรวงสิ่งแวดล้อมแคนาดา (1997)

14. ความตกลงเรื่องการยอมรับความเท่าเทียมกันของระบบตรวจสอบควบคุมสินค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์ (1997)

15. บันทึกความเข้าใจเพื่อการสถาปนาความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กับกระทรวงการสาธารณสุขแห่งประเทศไทย แคนาดา (1997)

16. บันทึกความเข้าใจว่าด้วย CIDA Regional Project Southeast Asia Fund for Institutional and Legal Development (2000)

17. Memorandum of Understanding Concerning Thailand-Canada Cooperation Project Promoting Partnership (2003)

แคนาดาได้ยกระดับความสัมพันธ์กับไทยจากเดิมในรูปแบบประเทศผู้ให้ (Donor) กับประเทศผู้รับความช่วยเหลือ (Recipient) มาเป็นความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนและประเทศผู้ให้ (Partnership Based on Mutual Interests) หลังจากที่แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือแบบทวิภาคีและพหุภาคีแก่ไทยผ่านอาเซียน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก และองค์การระหว่างประเทศต่างๆ มาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 25 ปี นับตั้งแต่ปี 1960 เป็นมูลค่าประมาณ 400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งในช่วงแรกมุ่งเน้นไปในการด้านการศึกษาและพัฒนาบุคลากรโดยได้มีการจัดทำความตกลงความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาและการวิจัยต่าง ๆ กับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในแคนาดา อาทิ กับมหาวิทยาลัยในมณฑลโนวาสโกเชีย มณฑลนิวบรันสวิก และมณฑลอัลเบอร์ตา และมีมณฑลอื่น ๆ ที่สนใจจะร่วมมือกับไทย อาทิ มณฑลบริติช โคลัมเบีย มณฑลควิเบค และมณฑลนิวฟันด์แลนด์ และแลบราดอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ แคนาดาได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาแคนาดา (Canadian Education Center) ในไทย เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเดินทางไปศึกษาในแคนาดาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีความร่วมมือในด้านเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แคนาดายังมีความร่วมมือกับไทยในกรอบ Association of Thai Professional in America and Canada (ATPAC) รวมทั้งได้มีการจัดทำความตกลงและบันทึกความเข้าใจรวม 3 ฉบับเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมไทยกับกรมสิ่งแวดล้อมแคนาดา บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการวิจัยและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอวกาศกับองค์การอวกาศแห่งแคนาดาและบันทึกความเข้าใจเพื่อการสถาปนาความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย กับกระทรวงการสาธารณสุขแห่งประเทศแคนาดา

ในช่วงปี 1971 -1998 แคนาดาได้เพิ่มความช่วยเหลือแก่ไทยมากขึ้น โดยความช่วยเหลือในช่วงดังกล่าวคิดเป็นมูลค่าประมาณ 370 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาสำคัญๆที่แคนาดาให้กับไทย ได้แก่ ความช่วยเหลือในโครงการศูนย์พัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ โดยแคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการเครื่องมืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ การสนับสนุนด้านวิชาการ และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความชำนาญต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ดำเนินการ รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรตลอดจนการจัดทำแผนงานของศูนย์ฯ เช่น แผนงานวิจัย เป็นต้น

แคนาดาและไทยได้เปลี่ยนรูปแบบการให้ความช่วยเหลือจากด้านการพัฒนาเป็นความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายทอดเทคโนโลยี การให้ทุนการศึกษาและอบรมแก่ไทย โดยได้มีการจัดทำความตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งครอบคลุมถึงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์ และข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการพัฒนาตลอดจนการวิจัยต่าง ๆ ร่วมกับแคนาดา โดย CIDA และกรมวิเทศสหการได้จัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือแก่ไทยช่วงสุดท้าย (Graduation) สำหรับปี 2003 ถึงปี 2006 มูลค่า 3.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการฝึกอบรม

โครงการความร่วมมือส่วนใหญ่ของ CIDA ในไทยสำหรับบางโครงการซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 1988 ได้สิ้นสุดลงในปี 2000 จึงเป็นผลให้วงเงินความช่วยเหลือที่ CIDA จัดสรรให้กับประเทศไทยมีจำนวนลดน้อยลง โดยในช่วงปี 2002-2003 วงเงินความช่วยเหลือจะลดลงเหลือประมาณ 1.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากวงเงิน 12.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 1997 -1998 นอกจากนี้ จำนวนความช่วยเหลือที่ลดลงนี้ยังเป็นผลมาจากนโยบายของแคนาดาที่มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ยากจนในภูมิภาค ได้แก่ เวียดนาม ลาว และกัมพูชา นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลแคนาดามุ่งขยายตลาดการศึกษามาสู่ไทยเป็นพิเศษในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ทั้งระดับมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย

แคนาดาได้ดำเนินบทบาทในการช่วยเหลือเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย โดยเน้นความพยายามในการสร้างความเข้มแข็งของสิทธิมนุษยชนและหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในสามจังหวัดภาคใต้และประชากรผู้ลี้ภัยพม่าตามชายแดนตะวันตกของไทย การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนแก่ชาวมุสลิมในท้องถิ่นภาคใต้ เมื่อไทยได้กลับคืนสู่ประชาธิปไตยอีกครั้งหลังการรัฐประหารของทหารในปี 2006 แคนาดาได้ช่วยเหลือภาคประชาสังคมไทยในความคิดริเริ่มโดยส่งเสริมการอภิปรายในบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย สถานทูตแคนาดาได้สนับสนุนการมีส่วนร่วมโดยปาฐกถาแคนาดาในการประชุมหลายหัวข้อเช่นการปฏิรูปรัฐธรรมนูญประชาธิปไตยและความรับผิดชอบและความมั่นคงของมนุษย์ รวมทั้งสนับสนุนการอบรมการสังเกตการเลือกตั้งในพื้นที่ภาคใต้ ในด้านการค้าระหว่างไทยกับแคนาดานั้นมีมูลค่า

4.68 ล้านเหรียญสหรัฐฯ แคนาดาและไทยยังได้เป็นคู่เจรจาในอาเซียน และร่วมในองค์การภูมิภาคหลายสถาบัน เช่น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก และองค์การการค้าโลก นอกจากนี้แคนาดาและไทยยังทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมการค้าพหุภาคีมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม แคนาดาไม่มีโปรแกรมทวิภาคีในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ไทย เนื่องจากนโยบายในการให้ความช่วยเหลือของ CIDA ที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ไทยไม่ได้รับความช่วยเหลือโดยตรงจากแคนาดา ความร่วมมือทวิภาคี (ประเทศต่อประเทศ) ในเอเชียที่เปลี่ยนไปโดยเน้นความสัมพันธ์มากขึ้นกับประเทศจำนวนน้อยลงซึ่งสามารถสร้างผลกระทบมากกว่า ดังนั้นไทยจึงไม่ได้รับความช่วยเหลือโดยตรงในลักษณะทวิภาคีจาก CIDA แต่ไทยยังคงมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือผ่านทางโปรแกรม เช่น โปรแกรมความช่วยเหลือทางมนุษยธรรม และโปรแกรมในระดับภูมิภาคผ่านโปรแกรมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ความช่วยเหลือของ CIDA ผ่านโปรแกรมภูมิภาคและโปรแกรมพหุภาคี ในการดำเนินโครงการในไทยหลังเหตุการณ์สึนามิ ในปี 2004 จำนวนเงิน 11.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แคนาดาได้ให้ความช่วยเหลือตั้งแต่วาระแรกในการช่วยค้นหาและกู้ภัย โดยได้ส่งคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวชและจิตเวชประมาณ 21 คนมายังภาคใต้ของไทย และในระยะฟื้นฟู CIDA ได้ร่วมกับสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์จัดทำโครงการฟื้นฟูบูรณะชุมชนและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ โดยเน้นด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรใต้ทะเล และการฟื้นฟูชายฝั่งทะเล

5.4 ประเทศไทยกับผลประโยชน์แห่งชาติของแคนาดา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า นโยบายต่างประเทศของแคนาดานับตั้งแต่ปี 1970 ให้ความสำคัญกับทรัพยากรและตลาดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ทำให้การค้าของแคนาดากับประเทศในเอเชียมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเศรษฐกิจและการค้ามีบทบาทสำคัญมากขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดากับประเทศในเอเชีย สำหรับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แคนาดามีความพยายามสร้างการเชื่อมต่อกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉพาะอย่างยิ่ง มาเลเซีย และสิงคโปร์ ที่เกี่ยวข้องกับแคนาดาในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายภาพ รวมทั้งอินโดนีเซีย ไทย และฟิลิปปินส์ การเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของแคนาดาทำให้อุตสาหกรรมแคนาดาประสบกับการแข่งขันจากอเมริกัน ออสเตรเลีย ที่เข้ามาก่อน ภายหลังการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองในเวียดนาม ลาว และกัมพูชา ในปี 1975-1977 และความมั่นคงเริ่มกลับสู่ภูมิภาค แคนาดาจึงกลับได้เข้ามาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกครั้ง เพื่อร่วมในประโยชน์ของการพัฒนาเอเชีย แม้แคนาดาจะได้เพิ่มการค้ากับอาเซียน แต่ไม่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษในนโยบายต่างประเทศแคนาดาจนถึงปี 1981 แคนาดาจึงได้ลงนามความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ด้านอุตสาหกรรมและการค้า แต่ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับแคนาดายังไม่มี

ความคืบหน้ามากนัก เนื่องจากมีปัญหาพม่าเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินความสัมพันธ์ นอกจากนี้ รัฐบาลแคนาดาไม่ได้ให้ความสำคัญกับอาเซียนมากนัก โดยถือว่าอาเซียนไม่ได้อยู่ในนโยบายต่างประเทศของแคนาดา ซึ่งให้ความสำคัญกับสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน และอินเดีย มากกว่า

แม้จะสนับสนุนการค้ากับอาเซียนจากการที่อาเซียนเป็นพื้นที่แคนาดาสามารถขยายโอกาสทางการค้า เสถียรภาพ ทางการเมือง การเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปิดเสรีการค้า ทำให้อาเซียนเป็นพื้นที่เศรษฐกิจเติบโตเร็วที่สุดหนึ่งในโลกโดยการค้าทวิภาคีระหว่างแคนาดาและอาเซียนในปี 2006 มีมูลค่ากว่า 12,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่แคนาดายังเป็นผู้มาใหม่ในตลาดและไม่ใช่นักลงทุนรายใหญ่ในภูมิภาคยกเว้นในอินโดนีเซีย โดยไทยไม่ได้เป็นแหล่งรองรับการลงทุนที่สำคัญสำหรับแคนาดาพิจารณาจากสถิติการลงทุนโดยตามจากต่างประเทศที่จัดเก็บโดยธนาคารแห่งประเทศไทยใน ปี 2009 (มกราคม- มิถุนายน) แคนาดามีเงินลงทุนในไทยรวม 218.9 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.1 ของมูลค่าเงินลงทุนรวมจากต่างประเทศทั้งหมด การลงทุนจากแคนาดาที่ได้รับการส่งเสริม ตั้งแต่ปี 2004 - 2009 มีมูลค่าการลงทุนเฉลี่ยปีละ 4,350 ล้านบาท ซึ่งให้เห็นว่า การลงทุนของแคนาดาในไทยมีปริมาณไม่มากนัก โดยมีบริษัท Celestica จำกัด เป็นบริษัทลงทุนรายใหญ่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังมีการลงทุนจากกลุ่มบริษัท Canadoil Holding ซึ่งเป็นการร่วมลงทุนระหว่างสเปน ลิกเตนสไตน์ และแคนาดา โดยแคนาดาถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน ซึ่งกลุ่มนี้มีบริษัทแม่ตั้งในประเทศแคนาดา และสหรัฐอเมริกา และเลือกประเทศไทยเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากอยู่ใกล้กลุ่มประเทศในแถบตะวันออกกลางและใกล้แหล่งผลิตสำหรับอุตสาหกรรมก๊าซ และน้ำมันในแถบเอเชีย ขนาดของการลงทุน ส่วนใหญ่การลงทุนของแคนาดาในไทยเป็นโครงการขนาดเล็กและขนาดกลาง ในการผลิตภัณฑ์การเกษตรเพื่อการส่งออก เช่น เนื้อปู น้ำยางลาเท็กซ์ เชื้อเพลิงอัดเม็ด และพืชน้ำมัน โดยประเทศในเอเชียที่นักลงทุนแคนาดาสนใจเข้าไปลงทุน ได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฮ่องกง ตามลำดับ

แคนาดาให้ความสำคัญกับไทยในฐานะเป็นสมาชิกก่อตั้งอาเซียนในปี 1967 และที่ตั้งยุทธศาสตร์ของไทยเป็นหัวใจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเป็นประตูในการเข้าสู่ตลาดอาเซียน และโอกาสในการส่งออกของแคนาดาในสินค้าอาหารแช่แข็ง ผลไม้ ผัก ไวน์ ปลา และอาหารทะเลในตลาดไทย แคนาดาและไทยยังเป็นสมาชิกของความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งทำให้แคนาดาได้รับประโยชน์จากการค้าและการลงทุน โดยสถานการณ์การค้าระหว่าง แคนาดาและไทย ในช่วงเดือนมกราคม-ธันวาคม 2009 จากรายงานของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ พบว่า ปริมาณการค้าระหว่างประเทศรวมของแคนาดา กับไทยมีมูลค่า 1,985.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐ การส่งออกจากแคนาดาไปไทยมีมูลค่า 673.35 ล้าน

เหรียญสหรัฐ โดยไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 19 ของแคนาดา การนำเข้าจากไทยไปแคนาดา มีมูลค่า 1,311.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยแคนาดาเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 26 ของไทย และไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 638.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

การที่ระดับการพัฒนาของไทยได้ก้าวหน้าไปมากจนพ้นเกณฑ์ประเทศผู้รับความช่วยเหลือของแคนาดา รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลไทยที่จะไม่เป็นประเทศผู้รับความช่วยเหลืออีกต่อไป ความสำคัญของไทยกับผลประโยชน์แห่งชาติของแคนาดาจึงมีเพียงบทบาทในฐานะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับแคนาดาในการดำเนินนโยบายส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกันในประเด็นที่เป็นผลประโยชน์และเป็นที่ยอมรับร่วมกันแก่ประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ การต่อต้านการก่อการร้าย ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและวิชาการด้านการป้องกันประเทศ การปราบปรามยาเสพติด การลักลอบค้ามนุษย์ และการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งแคนาดาและไทยได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจเพื่อส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน (MOU Concerning Thailand-Canada Cooperation Project Promoting Partnership) ในการทำความตกลงร่วมมือไตรภาคีระหว่างไทย-แคนาดา เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่ประเทศต่างๆ ทั้งเพื่อนบ้านของไทย ประเทศในหมู่เกาะแปซิฟิก เอเชียใต้ และในแอฟริกาใต้ โดยอาจเน้นโครงการช่วยเหลือแก่ประเทศเพื่อนบ้านของไทยเป็นลำดับแรก

บทที่ 6

การให้ความช่วยเหลือของแคนาดาต่อประเทศไทยในโครงการ ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา

6.1 ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT) ของ CIDA

นโยบายของ CIDA ในการลดความยากจน (Policy on Poverty Reduction) ปี 1996 ได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลและความรู้ในฐานะเป็นทรัพยากรพื้นฐานสำคัญในการลดความยากจนในการขยายทางเลือกแก่บุคคลและชุมชน ข้อมูลและความรู้สามารถเชื่อมโยงกับเรื่องการเงิน ตลาด และรายได้ รวมทั้งโอกาสหรือการได้รับบริการจากรัฐ การศึกษา และทักษะในการพัฒนา นอกจากนี้การเผยแพร่ความรู้แก่คนจนโดยเฉพาะสตรี สามารถช่วยให้เกิดการพัฒนากองทุนแข่งขันและผลิตภาพความรู้ และข้อมูลยังเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและประสิทธิผลรวมทั้งการพัฒนาสังคมและการเมือง ทำให้มนุษย์มีโอกาสที่จะตัดสินใจและทราบสิ่งที่ดียิ่งที่สุด

การลดความยากจนถือเป็นศูนย์กลางสำคัญของยุทธศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT) ของ CIDA โดยการเพิ่มความเท่าเทียมกันในการเข้าถึง การควบคุม และความสามารถในการรับประโยชน์จากสังคมข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และเศรษฐกิจ ที่สามารถลดความยากจนโดยการให้บุคคลและชุมชนมีโอกาสขยายทางเลือกและปรับปรุงอาชีพ รวมทั้งสร้างโอกาสในการรับบริการจากรัฐ ในประเด็นข้อมูลการดูแลสุขภาพ และการดูแล/ป้องกันเอชไอวี/เอดส์ การศึกษา และทักษะเกี่ยวกับการพัฒนา

เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วการขาดการเข้าถึง และความพร้อมของเทคโนโลยีและการสื่อสารในประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่าน ถูกเรียกว่า Digital Divide ซึ่งอธิบายถึงช่องว่างในการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารระหว่างประเทศพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนา สะท้อนถึงช่องว่างทางเศรษฐกิจ และสังคม ที่มีอยู่ในสังคมระหว่างผู้ชายและผู้หญิง คนรวยและคนยากจน เด็กและผู้สูงอายุ เมืองและชนบท โดยที่ข้อมูลและความรู้สามารถนำพาได้โดยมีเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลเหล่านี้จะสร้างโอกาสการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา การกระจายความมั่งคั่งและความเข้มแข็งแก่สังคม

การตอบสนองความท้าทายของ Digital Divide ซึ่งชุมชนระหว่างประเทศได้ตอบรับการเชื่อมช่องว่างดังกล่าวโดยร่วมกับองค์กรประชาสังคมและภาคเอกชนในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาหรือเปลี่ยนผ่านโดยใช้ประโยชน์จากกิจกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและการลดความยากจน กิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย

ความริเริ่มในการสร้างความเข้มแข็งแก่นโยบายการพัฒนาเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ การสร้างเครือข่ายเพื่อนำผู้มีส่วนได้เสียมาร่วมแบ่งปันความรู้ร่วมกันในการส่งเสริมเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนด้วยการยกระดับการลงทุนในการสร้างเกตส์เวย์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและทรัพยากร ซึ่งประสิทธิภาพมากที่สุดสำหรับรัฐบาลในการจัดตั้งจะต้องมีการสนับสนุนการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารและการควบคุมและให้มีการแข่งขันเพื่อนำไปสู่การลงทุนในภาคเอกชนและการปรับปรุงคุณภาพในการให้บริการที่มีความจำเป็นสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและเปลี่ยนผ่าน ดังนั้นกรอบของกฎ ระเบียบ และนโยบายจึงต้องยุติธรรมและโปร่งใสซึ่งจำเป็นในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคเอกชน แม้ว่าแนวโน้มการเปิดเสรีในทศวรรษที่ผ่านมาได้ทำให้การบริการเทคโนโลยีและการสื่อสารมีต้นทุนที่ต่ำแต่ประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศนั้นรัฐบาลไม่เต็มใจจะทิ้งรายได้จากการผูกขาดด้านการให้บริการโทรคมนาคม ทางออกก็คือ ต้องแสวงหาทางซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงนั้นง่ายขึ้นและสามารถจัดการได้

เทคโนโลยีและการสื่อสารแม้จะมีผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนา โดยที่กลุ่มต่างๆในสังคมจะต้องมีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มที่ด้อยโอกาสซึ่งควรต้องพิจารณาถึงกลุ่มเหล่านี้ หากนโยบายของประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาไม่คำนึงถึงปัญหาดังกล่าวเทคโนโลยีและการสื่อสารจะทำให้เกิดความรุนแรงของความไม่เท่าเทียมกันและความเสียเปรียบของกลุ่มที่ด้อยโอกาส เช่น เทคโนโลยีและการสื่อสารอาจมีประโยชน์แก่แรงงานฝีมือมากกว่าแรงงานไร้ฝีมือเนื่องจากไม่ต้องฝึกอบรมเพิ่มเติม และมีแนวโน้มที่จะเป็นประโยชน์ต่อเมืองมากกว่าชนบทเนื่องจากเมืองมักจะมีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นอยู่แล้ว

กิจกรรมของชุมชนระหว่างประเทศยังรวมถึงการกำหนดเป้าหมายและผลกระทบในระดับนโยบายและประสานงานกิจกรรม เช่น UN ICT Task Force, G8 Dot Force, UN World Summit of the Information Society (WSIS) และความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร เช่น Markle Foundation เกตส์เวย์ที่รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่ใช้อินเทอร์เน็ต เช่น Development Gateway Foundation, Gender, Science and Technology Gateway หรือเครือข่ายที่นำมาซึ่งผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายร่วมกันเพื่อแบ่งปันความรู้ในการส่งเสริมเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการพัฒนา เช่น Global Knowledge Partnership, Global Community Network Partnership

รัฐบาลแคนาดาได้ตอบรับประเด็นดังกล่าวด้วยการให้คำมั่นจะเปิดช่องว่างผ่านนวัตกรรมในประเทศและวาระเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ โดยเทคโนโลยีและการสื่อสารถือเป็นหนึ่งใน 6 โปรแกรมสำคัญในกรอบนโยบายของ CIDA ในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐาน และคาดหวังว่าการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวจะช่วยสร้างแบบอย่างที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของ CIDA เกี่ยวกับ

ประโยชน์จากความรู้เพื่อการพัฒนาและเทคโนโลยีและการสื่อสาร โดยกิจกรรมของ CIDA พยายามรวบรวมความรู้เพื่อการพัฒนาและเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศเข้าเป็นโปรแกรม เนื่องจากโปรแกรมส่วนใหญ่ของ CIDA เป็นฐานเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ ดังนั้นโปรแกรม เทคโนโลยีและการสื่อสารของ CIDA จึงเป็นเครื่องมือสำหรับการเสริมสร้างความรู้ร่วมกันและ ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

นอกจากนโยบายและการลงทุนในโครงการเทคโนโลยีและการสื่อสารในประเทศกำลัง พัฒนาแล้ว แคนาดายังได้เข้าร่วมในระดับสากลโดยร่วมกับ G8 Digital Opportunities Task Force (DOT Force) ในการประชุม G8 ที่โอกินาวา ปี 2000 และการที่แคนาดาเป็นประธาน G8 ในปี 2002 ทำให้มีการเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการเจนัว (Genoa Plan of Action) ซึ่งส่ง ต่อจากการประชุม G8 ปี 2001 ในรายงานประกอบด้วย แผนปฏิบัติการที่สรุปว่า ชุมชนระหว่าง ประเทศจะทำงานร่วมกันในการลด Digital Divide จากการสร้าง National E-Strategies โดยการ ปรับปรุงการเชื่อมต่อการพัฒนามนุษย์ การเสริมสร้างผู้ประกอบการ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารในการดูแลสุขภาพและป้องกันโรคเอชไอวี/เอดส์

รายงานสรุปสำหรับการพัฒนาของแคนาดา ที่เรียกว่า DOT Force's Genoa Plan of Action ซึ่งเสนอต่อ G8 ในการประชุมปี 2002 ซึ่ง CIDA ให้การสนับสนุนโดยการเป็นประธานการ ทำงานใน DOT Force ที่เน้นบทบาทของเทคโนโลยีและการสื่อสารในด้านสุขภาพและโรคเอชไอวี/เอดส์ โดยความริเริ่มอื่นๆที่เกิดจากประเทศกำลังพัฒนา คือ ต้องการเทคโนโลยีและการสื่อสาร สำหรับให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน เช่น กลยุทธ์ใหม่ของหุ้นส่วนเพื่อการ พัฒนาแอฟริกาที่ผู้นำแอฟริกาให้ความสนใจเร่งด่วนต่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบุว่า เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาแอฟริกา

แคนาดาถือเป็นผู้นำระดับโลกในความพยายามเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและการ สื่อสารซึ่งโยงกับจุดมุ่งหมายของแคนาดาซึ่งเน้นไปที่ภาครัฐ และองค์กรพัฒนาเอกชน ในการใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีและการสื่อสารและสนับสนุนความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาใน การเข้าถึงเทคโนโลยี โดยในการประชุมกลุ่มประเทศทวีปอเมริกาที่ควิเบค ปี 2001 รัฐบาล แคนาดาแสดงถึงความเป็นผู้นำในด้านนี้ด้วยการประกาศให้เงินช่วยเหลือจำนวน 20 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ ในการจัดตั้งสถาบันสำหรับเชื่อมต่อ (Institute for Connectivity) ในทวีปอเมริกา

วัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสารของ CIDA คือ ความรู้เพื่อการพัฒนา (Knowledge for Development) หมายถึง การบูรณาการโปรแกรมการพัฒนา ความสามารถของผู้รับ การเข้าถึง ใช้ และ/หรือเผยแพร่ข้อมูลโดยการให้โอกาส และผลประโยชน์

สูงสุดสำหรับ บุคคล ชุมชน และประเทศ ในการเข้าถึงข้อมูลและความรู้³⁴ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมโดยใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีการสื่อสารควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นที่ เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและการสื่อสารผ่านเครื่องมือสำคัญสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ และอินเทอร์เน็ต

CIDA มีโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสารมากกว่า 25 ปี CIDA มีประสบการณ์จาก โปรแกรมความรู้เพื่อการพัฒนาและเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อลดความยากจน โดยเน้นกลุ่มที่ ยากจนและด้อยโอกาสด้วยการสร้างศักยภาพจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็น องค์ประกอบสำคัญของการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยในการ ปฏิรูปกฎหมายและปรับปรุงการเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารและสร้างการศักยภาพในการใช้ เทคโนโลยีและการสื่อสารรวมถึงเนื้อหาที่เหมาะสมแก่ท้องถิ่น

โปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสารของ CIDA ประกอบไปด้วย การสนับสนุนความ ทนสมัยด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารและภาคการสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งครอบคลุมถึงการ พัฒนาระบบ การพัฒนาการจัดการ การส่งเสริมให้มีการแข่งขัน กฎระเบียบในการกำกับดูแล และสถาบันทางด้านกฎหมาย การติดตั้งการสื่อสารโทรคมนาคมหรือเครือข่ายวิทยุโทรทัศน์ การ ฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพในด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร โดย CIDA ใช้เทคโนโลยีและการ สื่อสารเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในโปรแกรมลักษณะดังต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านการศึกษา เช่น การศึกษาระดับอุดมศึกษา การฝึกอบรมครู ฯลฯ ผ่านการศึกษาทางไกล ด้านการปรับปรุง ระบบการบริหารภาครัฐ เช่น ภาษีอากร การเงิน สิ่งแวดล้อม การจัดการระบบน้ำ การส่งเสริมการ ดูแลสุขภาพ และด้านการผลิตทางการเกษตรผ่านระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์สำหรับการ แลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น การเกษตร เป็นต้น โดยการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารจะสร้างโอกาสหาก มีการกำกับดูแลที่เหมาะสม และมีสภาพแวดล้อมที่แข่งขันในด้านการให้บริการจากการลงทุนโดย ภาคเอกชนที่มีความเหมาะสม ซึ่งทำให้บุคคล องค์กร และบริษัท สามารถใช้บริการอินเทอร์เน็ตใน ราคาที่เหมาะสมโดยไม่มีข้อจำกัด

เทคโนโลยีและการสื่อสารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งปันความรู้และส่งเสริมการ พัฒนา ขณะที่เป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญของการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยที่ความรู้สามารถแบ่งปัน กันในหลายลักษณะ เช่น การฝึกอบรมในที่ทำงาน การศึกษาในห้องเรียนการฟังวิทยุหรือโทรทัศน์ การอ่านหนังสือและหนังสือพิมพ์ เป็นต้น โดยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นวิธีการใหม่

³⁴ Canadian International Development Agency. *CIDA s' Strategy on Knowledge for Development though Information and Communication Technologies*. Gatineau : Canadian International Development Agency, 2003. p.13

ในการเข้าถึงข้อมูล ความรู้ เฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรประชาสังคม ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากในการทำงานกับรากหญ้า เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเทคโนโลยีส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรในการแข่งขันภายใต้ระบบเศรษฐกิจโลก โดยที่เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือมาตรฐานในสังคมข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน และเทคโนโลยีและการสื่อสารได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต นอกจากนี้ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานในด้านโทรคมนาคมและไฟฟ้ายังเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา เช่น บริการโทรคมนาคมที่สามารถทดแทนการสื่อสารรูปแบบอื่นๆ โดย CIDA ได้ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเพื่อแบ่งปันความรู้ และสร้างสมรรถนะแก่บุคคลและเชื่อมโยงผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ เช่น การปกครอง สุขภาพ การเกษตร ฯลฯ

เกณฑ์การให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสารของ CIDA จะพิจารณาจากบริบทของกรอบการพัฒนาประเทศรวมทั้งยุทธศาสตร์การลดความยากจน เพื่อให้แน่ใจว่ารัฐบาล ประชาสังคม และภาคเอกชนในประเทศกำลังพัฒนาและเปลี่ยนผ่านมีบทบาทนำในการตัดสินใจและการใช้ โดยใช้ MDGs เป็นเป้าหมายซึ่งมีความจำเป็นในการประเมินประเภทและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมด้วยการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะประเทศและพื้นที่ที่มีเป้าหมายและความต้องการที่แตกต่างกัน เช่น ประชากรในชนบท การเข้าถึงเทคโนโลยีง่ายๆ เช่น วิทยุ อาจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าเทคโนโลยีที่ซับซ้อน และต้องใช้เงินทุนสูง ข้อพิจารณาสำคัญ ได้แก่ กระแสไฟฟ้าซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับลงทุนเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีการใช้แหล่งพลังงานทางเลือก เช่น พลังงานแสงอาทิตย์หรือการใช้สัญญาณดาวเทียมอาจมีความเหมาะสมกับโครงสร้างพื้นฐาน และเพื่อให้มีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีอาจต้องมีการปรับเงื่อนไขของท้องถิ่น เช่น เนื้อหาเป็นภาษาถิ่น ซึ่งอาจแตกต่างกันในความต้องการและมุมมองของกลุ่มเป้าหมาย

การให้ความช่วยเหลือในโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสารของ CIDA ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือกับผู้บริจาค หน่วยงานรัฐ และองค์กรต่างๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อน แบ่งปันความรู้ และการปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยสนับสนุนการวิจัยในการสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงระหว่างเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและการลดความยากจน รวมถึงความแตกต่างทางเพศในการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยสู่ความสำเร็จ จากการที่ผู้หญิงและเด็กมักจะไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารซึ่งเป็นช่องว่างที่พบในเทคโนโลยีและการสื่อสารทุกรูปแบบ โดยพบว่า หญิงและชายมีความแตกต่างกันในความสัมพันธ์กับเทคโนโลยี ผู้หญิงและผู้ชายมีผลประโยชน์ที่แตกต่างจากการได้รับบริการในโครงสร้างพื้นฐาน แสดงให้เห็นถึงบทบาทในสังคม สิทธิ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และทรัพยากรทางการเงิน ที่ผู้หญิงมักจะถูกจำกัดจากการใช้

เทคโนโลยีอันเนื่องมาจากทัศนคติของสังคม วัฒนธรรม และศาสนา และวิธีปฏิบัติที่ถูกกำหนดโดยสังคมปัจจัย เช่น การรู้หนังสือ และการศึกษา ซึ่งมีผลต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารของสตรี จึงต้องมีการให้ความสำคัญกับการบูรณาการสตรีกับความรู้ในสังคมในทุกระดับเพื่อความเสมอภาคทางเพศ

นโยบายของ CIDA ในการบรรลุเป้าหมายของความเสมอภาคทางเพศ เน้นกลยุทธ์เฉพาะโปรแกรม เพื่อแก้ไขความไม่เสมอภาคของการเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยการวิเคราะห์ที่เพศ สำหรับโครงการเทคโนโลยีและการสื่อสารใหม่ และดำเนินการเพื่อให้ผู้หญิงสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารด้วยการพัฒนาโปรแกรมและโครงการที่ให้บริการเทคโนโลยีและการสื่อสารที่เหมาะสมและความสามารถในการเข้าถึงที่ตรงกับความต้องการของผู้หญิงและผู้ชายโดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจในนโยบายเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อให้แน่ใจว่าได้รับการยอมรับและสนองตอบความต้องการอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ของ CIDA แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ โปรแกรม และยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันหุ้นส่วน ในระดับโปรแกรมมีวัตถุประสงค์ในการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นโดยการแบ่งปันความรู้และพัฒนาเครือข่ายด้วยเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาการศึกษาและสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์/ไอวี/เอดส์ และโรคติดต่ออื่นๆ

สำหรับยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างสถาบันหุ้นส่วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนโครงการและความร่วมมือระหว่างรัฐบาล ภาคเอกชน และประชาสังคม ด้วยการเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งปันความรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกันและการแก้ไขปัญหา Digital Divide ผ่านกองทุนเพื่อการพัฒนาความรู้ (The Knowledge for Development Fund) โดยการแบ่งปันความรู้และสนับสนุนเครือข่ายเทคโนโลยีและการสื่อสารในประเทศกำลังพัฒนาและเปลี่ยนผ่าน ซึ่งเป็นวิธีการเข้าถึงและการแบ่งปันข้อมูลและสร้างอำนาจแก่บุคคลและส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่ง CIDA สนับสนุนให้มีการบูรณาการเทคโนโลยีและการสื่อสารเพิ่มขึ้นในโปรแกรม เช่น CIDA's Country Development Programming Frameworks (CDPF) หรือ World Bank's Poverty Reduction Strategy Papers (PRSP) โดย CIDA ได้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานสำหรับความรู้เพื่อการพัฒนาและโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสารรวมทั้งเครื่องมือ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่าย ได้แก่ Knowledge for Development Network การปรึกษาหารือและกรณีศึกษาที่เป็นไปได้กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ CIDA ทราบเกี่ยวกับการเลือกเทคโนโลยีและการสื่อสาร การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จ หลักวิธีปฏิบัติที่

ดีและตัวอย่างของการบูรณาการการจัดการโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสาร การพัฒนากลไก การประเมินผลโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสาร การแสดงผลความร่วมมือกับหุ้นส่วนอื่นๆ เช่น รัฐบาล องค์การระหว่างประเทศ และหุ้นส่วนแคนาดา ในโปรแกรมเทคโนโลยีและการสื่อสาร

6.2 ตัวอย่างโครงการความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารซึ่ง CIDA ให้ การสนับสนุนงบประมาณความช่วยเหลือในประเทศต่างๆ

1. โครงการเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเวียดนาม- แคนาดา (Vietnam-Canada Information Technology Project)

วัตถุประสงค์ของโครงการเทคโนโลยีและการสื่อสารเวียดนาม-แคนาดา (Vietnam-Canada Information Technology Project) หรือ VCIT คือ การสนับสนุนการปฏิรูปในเวียดนาม โดยการสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชนในการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลเวียดนามในการดำเนินนโยบายและจัดทำแผนหลัก โครงการนี้ถูกออกแบบเพื่อสร้าง ศักยภาพแก่รัฐบาลเวียดนามในการวางแผนและประสานงานการบริหารจัดการโครงการ เทคโนโลยีและการสื่อสารแห่งชาติ (National Program on Information Technology) หรือ NPIT มีระยะเวลาดำเนินงาน 5 ปี (1995-2001) โดย CIDA สนับสนุนโครงการเป็นจำนวนเงิน 10 ล้าน เหรียญสหรัฐ ผ่านที่ปรึกษาหลัก คือ บริษัท GAIA Corporation จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทร่วมทุนของ เอกชนของแคนาดา คือ บริษัท Hickling Corporation จำกัด ซึ่งก่อตั้งในปี 1975 และเป็นหนึ่งใน บริษัทที่ปรึกษาด้านการบริหารของแคนาดาในบริการให้คำปรึกษาแก่ภาครัฐและเอกชนทั้งใน แคนาดาและทั่วโลก โดย บริษัท Hickling Corporation จำกัด ได้ตั้ง บริษัท Hickling International จำกัด ขึ้นเป็นบริษัทที่ปรึกษาในบริการให้คำปรึกษาด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ผลที่คาดหวังของโครงการดังกล่าว ได้แก่ การเพิ่มความสามารถของรัฐบาลเวียดนามในการ พัฒนาและบริหารนโยบายเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีและ การสื่อสารในหน่วยงานทุกหน่วยงาน เพิ่มการมีส่วนร่วมของสตรีในการจัดการ ปรับปรุง สภาพแวดล้อมในการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารและเพิ่มผลิตภาพของรัฐบาล ในการพัฒนาและใช้ระบบฐานข้อมูลระดับชาติ

การวางแผนนโยบายด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของเวียดนามทำให้เกิดความชัดเจน ขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วง 2 ปีแรกของโครงการ ซึ่งมีที่มาจากรัฐบาลเวียดนามที่เข้าใจในธรรมชาติ ของเทคโนโลยีและการสื่อสารและบทบาทที่เหมาะสมในการใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการพัฒนา และ เป็นอิทธิพลสำคัญในการปรับเปลี่ยนนโยบายสาธารณะในเวียดนามจากการพัฒนาเทคโนโลยีและ การสื่อสารมาเป็นนโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปี 2000 และนับเป็นครั้งแรกของรัฐบาล เวียดนามที่ได้มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีและการสื่อสารเข้ากับกับการพัฒนา

2.โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศชุมชนอเนกประสงค์ (Multipurpose Community Telecenter)

โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศชุมชนอเนกประสงค์ (Multipurpose Community Telecenter) หรือ MCT ดำเนินการในฟิลิปปินส์ ซึ่งเน้นการให้บริการข้อมูลตามโครงการการเชื่อมต่อประชาชนและองค์กรเพื่อพัฒนาชนบทผ่านศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศชุมชนอเนกประสงค์ โดย CIDA เป็นผู้สนับสนุนทุนร่วมกับ UNESCO และดำเนินการโดยสภาวิจัยสาธารณสุขและการพัฒนา (Council for Health Research and Development) หรือ PCHRD โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพลังแก่ประชาชนในการช่วยชุมชนชนบทให้พึ่งตนเองและสามารถเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสารด้วยการสร้างโครงสร้างพื้นฐานโดยกระทรวงคมนาคมและการสื่อสาร (Department of Transportation and Communication) ในหมู่บ้าน (Barangay) ที่ Jaliobong และ Maguinda ซึ่งเป็น 2 ใน 4 หมู่บ้านที่จะเป็นศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศชุมชนอเนกประสงค์นำร่องในการให้บริการที่ปกติให้บริการโทรศัพท์ทางไกลและบริการโทรสาร (Public Calling Office) สำนักงานบริการโทรศัพท์สาธารณะจะตั้งค่าอินเตอร์เน็ตของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศชุมชนอเนกประสงค์ เพื่อเชื่อมโยงไปยัง 4 เว็บไซต์นำร่องในมินดาเนา และจะเชื่อมหมู่บ้านโดยตรงไปยังผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา การเกษตร การประมง สุขภาพ และองค์กรพัฒนาชนบท ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศชุมชนอเนกประสงค์จะติดตั้งอุปกรณ์การอ่าน โทรศัพท์ เครื่องบันทึก VHS โดยจะทำหน้าที่เป็นห้องสมุดด้วย สภาวิจัยสาธารณสุขและการพัฒนาจะเป็นผู้ดำเนินโครงการที่จะอำนวยความสะดวกแก่องค์กรของผู้ให้ข้อมูล เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมการค้าและอุตสาหกรรม ธนาคาร ฯลฯ เพื่อให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงข้อมูล โดยคาดหวังว่าบทเรียนที่จากการดำเนินโครงการนี้สามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้านอื่นๆ

6.3 โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา

1. ความเป็นมาของโครงการ

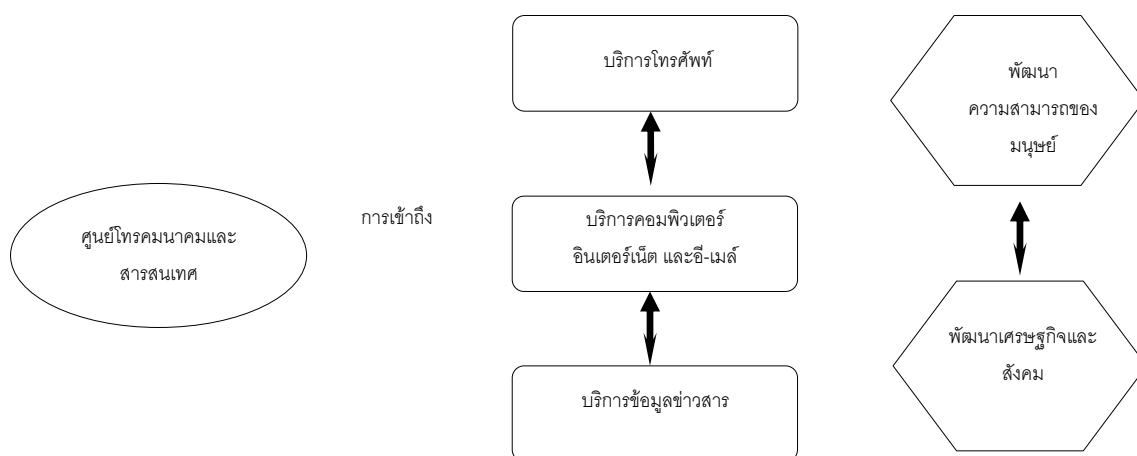
CIDA ได้ให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยการสนับสนุนงบประมาณความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆในเอเชีย เช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไทย โดย CIDA จะได้รับงบประมาณจำนวนหนึ่งจากรัฐบาลแคนาดาตามยุทธศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อมองหาประเทศที่มีแนวโน้มความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารแต่ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการ กรณีของโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา (Thailand Canada Telecentre Project) หรือ TCTP ในไทยเป็นรูปแบบหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือของ CIDA ที่น่าสนใจ โดยเป็นการจัดสรรทุนผ่านบริษัทเอกชนของแคนาดา

ในการเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนส่งเสริมโครงการพัฒนา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของสาขาหุ้นส่วน แคนาดาในการพัฒนาภาคเอกชน (PSD) ภายใต้โปรแกรม CIDA-INC ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยความร่วมมือของระหว่างบริษัทเอกชนของแคนาดา คือ บริษัท Hickling Corporation จำกัด และ บริษัท GAIA Corporation จำกัดในกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ร่วมกับบริษัทเอกชนของไทย คือ บริษัท ลีอิกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งดำเนินการในปี 2001 เป็นโครงการนำร่องระยะเวลา 1 ปีเพื่อศึกษาการพัฒนา และแก้ปัญหาช่องว่างในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Divide)

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ การแสดงถึงคุณค่าของข้อมูลและบริการเทคโนโลยี และการสื่อสารแก่ประชาชนในชนบทและพื้นที่ห่างไกล โดยการดำเนินการศึกษา วางแผน และทดสอบแนวคิดที่มีแนวโน้มมากที่สุดภายใต้เงื่อนไขในการส่งมอบสารสนเทศและการสื่อสาร ด้วยการให้บริการลักษณะเชิงพาณิชย์ในรูปแบบของการจัดการที่ยั่งยืนในพื้นที่ชนบทห่างไกลให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารและช่วยลดช่องว่างการใช้เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารโดยวิธีการส่งเสริมการเข้าถึง เรียกว่า ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ (Telecentre) ให้มีสายโทรศัพท์ และคอมพิวเตอร์พร้อมโมเด็มเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตที่ง่ายต่อการเข้าถึงของคนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์รองเพื่อแสดงให้เห็นว่าการใช้บริการเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารสามารถสร้างงานใหม่ขึ้นในชนบทและไม่จำกัดเพศเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ปฏิบัติงานในศูนย์โทรคมนาคม และสารสนเทศ ให้ผู้ใช้ลดค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมและช่วยเพิ่มกิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมโดยการให้บริการต่างๆ เช่น บริการอินเทอร์เน็ต บริการรับส่งอี-เมลล์ พิมพ์งานขาวดำ-สี สแกนรูปภาพ ถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ทางไกล และทางไกล รับส่งโทรสาร รวมทั้งสอนการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ซึ่งเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเป็นแนวทางแก่รัฐบาลไทยและองค์กรระหว่างประเทศในการเสริมสร้างโปรแกรมการพัฒนาและยังเป็นเครื่องมือในการช่วยสนับสนุนนโยบายและกฎระเบียบเกี่ยวกับรักษาสีงแวดล้อม

แผนภูมิที่ 6.1 แนวคิดเกี่ยวกับศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

6.4 การบริหารจัดการโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา

1. การดำเนินงาน

ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศเป็นการให้บริการเทคโนโลยีและการสื่อสารโดยคนในท้องถิ่นและผู้ประกอบการในท้องถิ่นซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งมีความยืดหยุ่นตามเงื่อนไขของแต่ละท้องถิ่นและการเพิ่มขึ้นของผู้ใช้ และการปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้นด้วยการมีส่วนร่วมจากการแบ่งปันประสบการณ์และการเรียนรู้ร่วมกัน

ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศดำเนินการใน 3 รูปแบบ คือ

- 1) การดำเนินการโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น
- 2) การดำเนินการองค์กรพัฒนาเอกชน
- 3) การดำเนินการในรูปของธุรกิจขนาดเล็กโดยชุมชนท้องถิ่น

แต่ไม่ว่าจะดำเนินการในรูปแบบใด ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศต้องมีศักยภาพในความมั่นคงในระยะยาวในลักษณะของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ระยะเวลาของโครงการ

ระยะเวลาของโครงการเริ่มตั้งแต่เมษายน 2001- มิถุนายน 2003 โครงการในระยะแรก (เมษายน-ธันวาคม 2001) เป็นการทบทวนงานที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบการปฏิบัติที่ดีที่สุด รวมทั้งความแตกต่างกันสำหรับการให้บริการเทคโนโลยีและการสื่อสารในชุมชนชนบท ในระยะที่ 2 (มกราคม 2002 -มีนาคม 2003) ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศจะถูกก่อตั้งขึ้น และ

ดำเนินการทดสอบทดสอบระบบแนวโน้มและรูปแบบการให้บริการที่มีความต้องการสูงสุด ได้แก่ การใช้และการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ (เมษายน 2001-มีนาคม 2002) และประเมินผลในระยะสุดท้าย (เมษายน 2003-มิถุนายน 2003)

3. งบประมาณ

งบประมาณ 300,000 เหรียญสหรัฐฯ จากโปรแกรม CIDA-INC และการมีส่วนร่วมสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชนท้องถิ่น

4. การดำเนินการ

ดำเนินการผ่านคือ บริษัท Hickling Corporation จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาการพัฒนา ระหว่างประเทศด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารและกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนของแคนาดาที่ยื่นเสนอโครงการกับโปรแกรม CIDA-INC ร่วมกับบริษัทเอกชนของไทย คือ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)

5. การสนับสนุน

ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศจะได้รับทุน (1 ครั้ง) เป็นค่าใช้จ่ายในการติดตั้งโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ พรินเตอร์ โมเด็ม และโทรสาร โดยศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศจะรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Recurring) เช่น เงินเดือน ค่าไฟฟ้า ยกเว้นค่า ISP ซึ่งเป็นส่วนที่โครงการจะรับผิดชอบ หลังจากนั้น 1 ปี ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศจะต้องรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายทุกอย่างรวมถึงค่า ISP

6. การฝึกอบรม

โครงการจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นในเดือนมกราคม 2001 เป็นเวลา 5 วัน และทำการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดระยะเวลา 12 เดือน ประกอบด้วย

- 1) การฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ (อินเทอร์เน็ต และโปรแกรม เช่น Word และ Excel)
- 2) การฝึกอบรมธุรกิจขนาดเล็ก
- 3) การฝึกอบรมการจัดการการเงิน
- 4) การฝึกอบรมการจัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

7. การวางแผน

1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

มีชุมชนจำนวน 8 แห่ง เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งดำเนินการโดย บริษัท Hickling Corporation จำกัด และกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนของแคนาดา ร่วมกับบริษัทเอกชนของไทย คือ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) จำนวนผู้เข้าร่วม 20 คน ประกอบด้วยผู้นำชุมชน และบุคคลที่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้จัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ แบ่งการประชุมเชิงปฏิบัติการออกเป็น 2 วัน วันแรกเป็นการสำรวจข้อมูลความต้องการ

อดีต ปัจจุบัน และอนาคต บทบาทของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศและการพัฒนาชุมชน การเงิน และการสนับสนุนอื่นๆจากโครงการ วันที่ 2 เป็นการตัดสินใจของชุมชนในการเป็นเจ้าของ ผู้จัดการ และบททอนบันทึกความเข้าใจระหว่างชุมชนและโครงการ วางแผนสำรวจตลาด การวางแผนธุรกิจ และการอบรมผู้จัดการ

**รูปภาพที่ 6.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ที่ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปาง
จังหวัดพะเยา**

รูปภาพที่ 6.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ที่ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ คร้วหลวงข้าว
ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

รูปภาพที่ 6.3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการ
ที่ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

รูปภาพที่ 6.4 พิธีเปิดที่ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศองค์การบริหารส่วน
ตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดย
ฯพณฯท่านนายแอนดรูว์ แม็คอัลลิสเตอร์
เอกอัครราชทูตแคนาดาประจำประเทศไทย

รูปภาพที่ 6.5 ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอปาง จังหวัดพะเยา

**รูปภาพที่ 6.6 อุปกรณ์สำนักงานและคอมพิวเตอร์ที่ชุมชนร่วมกันบริจาคที่
ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปง
จังหวัดพะเยา**

2) การวิจัยตลาด

ดำเนินการในศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ 6 แห่ง โดยการสำรวจ ซึ่งมีผู้ตอบคำถามในชุมชน 200 คน จากจำนวนประชากรบริเวณพื้นที่ในปี 2000 โดยร้อยละ 20 อาศัยอยู่ห่างจากที่ตั้งของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ 3-10 กิโลเมตร ร้อยละ 80 อาศัยอยู่ห่างไม่เกิน 3 กิโลเมตร แบ่งออกเป็น องค์กร/ธุรกิจ (40 คน) บุคคล (160 คน) ผลของการวิจัยตลาดจะถูกผู้จัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศนำมาใช้เพื่อพัฒนาแผนธุรกิจ

3) การอบรมผู้จัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

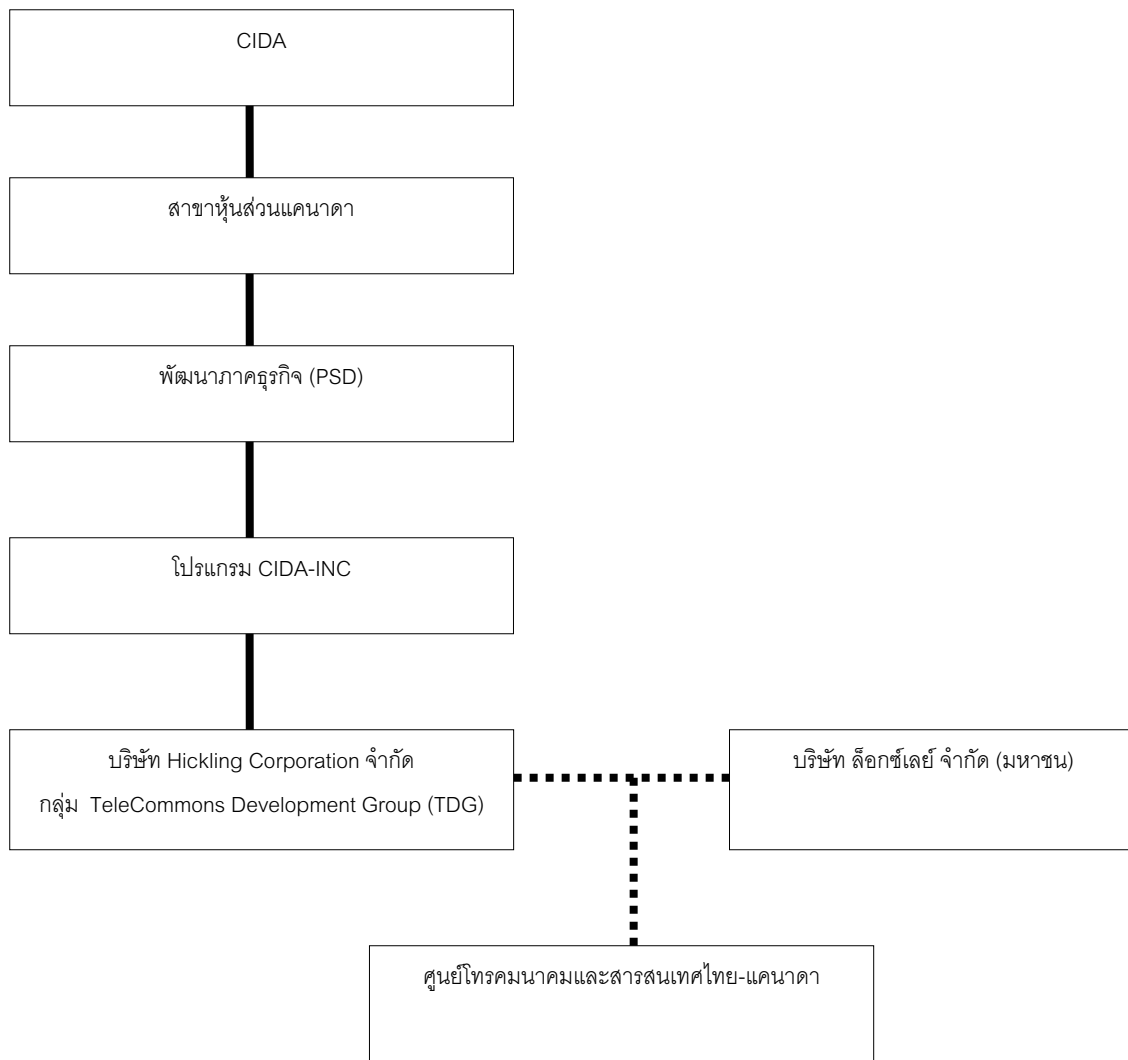
การอบรมแก่ผู้จัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศทั้งหมดและผู้ดำเนินการทำการอบรมที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แก่

- (1) ในด้านเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต และโปรแกรม เช่น Word และ Excel
- (2) การเงินสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก
- (3) การจัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศและการรายงาน

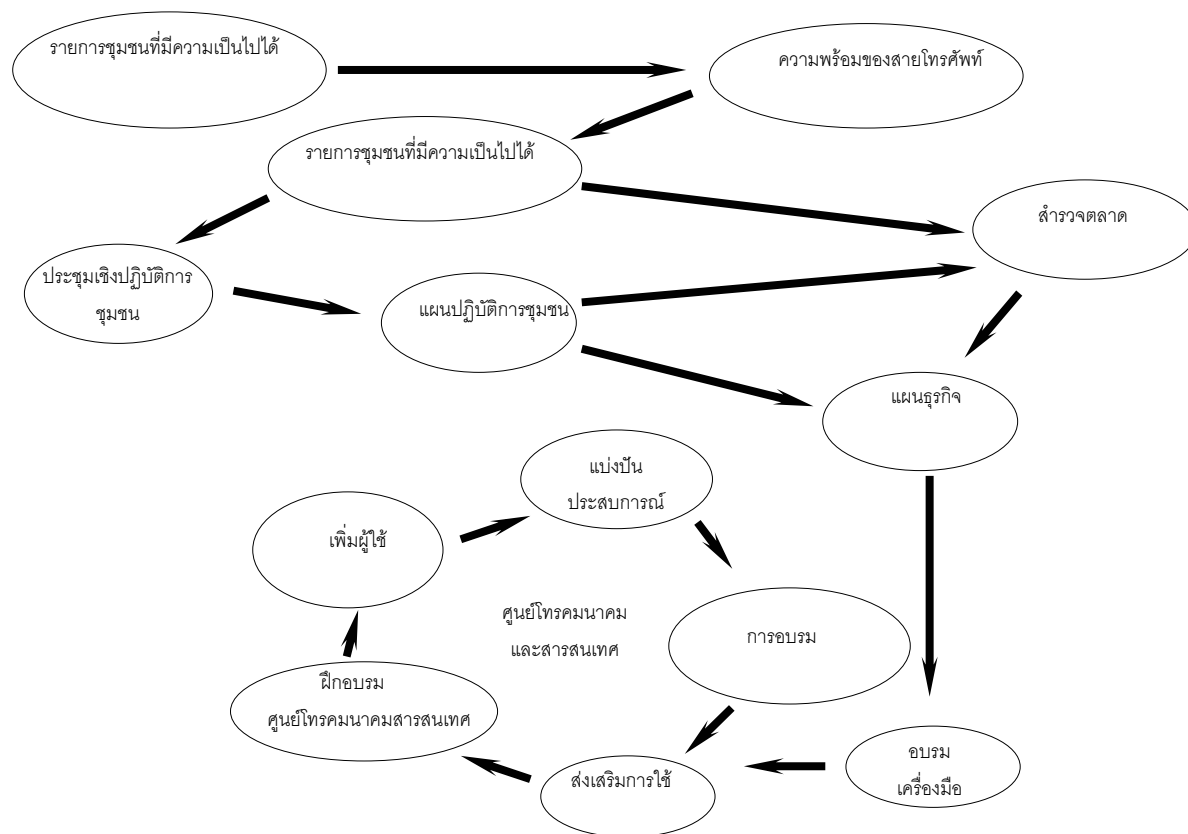
6.5 วิธีการให้ความช่วยเหลือ

CIDA ได้อนุมัติงบประมาณสนับสนุนเพื่อรองรับโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา เป็นจำนวนเงินถึง 3.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ผ่านโปรแกรม CIDA-INC ของสาขาหุ้นส่วนแคนาดา และได้อนุมัติงบประมาณแก่ผู้ที่ยื่นข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนนำไปพัฒนาประมาณร้อยละ 20 ของผู้ที่ยื่นขอเข้ามาทั้งหมด นอกจากนี้ CIDA ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแล้วยังให้ความช่วยเหลือในการจัดหาอุปกรณ์การสื่อสาร รวมทั้งการติดตั้งคู่สายโทรศัพท์เพิ่มและอุปกรณ์อื่นๆที่จำเป็น ซึ่งดำเนินการโดย บริษัท Hickling Corporation จำกัด และกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนของแคนาดาที่ยื่นเสนอโครงการกับโปรแกรม CIDA-INC ร่วมกับบริษัทเอกชนของไทย คือ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) ส่วนชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการต้องออกค่าใช้จ่ายสมทบในการดำเนินงานตามความเหมาะสมของชุมชน ก่อนเริ่มต้นโครงการจะทำการสำรวจพื้นที่เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้และความต้องการของชุมชน เพื่อทราบถึงความต้องการของชุมชนด้านการสื่อสารและสารสนเทศซึ่งจุดหนึ่งนั้นชุมชนจะเป็นผู้คิดและสามารถตัดสินใจได้ว่าชุมชนมีความต้องการบริการด้านการสื่อสารและสารสนเทศอย่างไร และทำอย่างไรถึงจะช่วยอุดช่องว่างการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารได้ รวมทั้งการหารือถึงความเป็นไปได้กับองค์การโทรศัพท์และบริษัทผู้ได้รับสัมปทานในการเพิ่มคู่สายโทรศัพท์ โดยจะมีการประเมินผลภายหลังจาก 1 ปีของการเปิดศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ เพื่อดูความก้าวหน้า และผลการดำเนินงาน ซึ่งโครงการอาจมีการพิจารณาสนับสนุนการลงทุนเพิ่ม เพื่อให้ชุมชนสามารถให้บริการตามที่ชุมชนได้กำหนดวิสัยทัศน์ และความคาดหวังว่าอยากจะเห็นศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศขยายกิจการไปในแนวทางใด

แผนภูมิที่ 6.2 การให้ความช่วยเหลือของ CIDA ใน
โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา

แผนภูมิที่ 6.3 กิจกรรมในการดำเนินการ ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

6.6 วิธีประเมินความสำเร็จของโครงการ

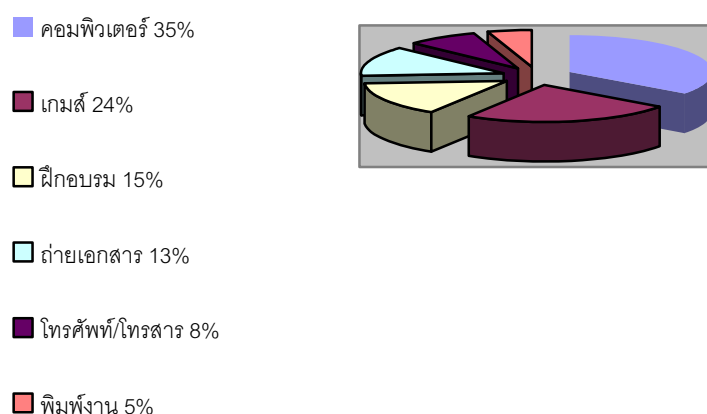
โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ยุติลงในปี 2002 โดยไม่มีการดำเนินโครงการต่อ เนื่องจากการยกเลิกการรับความช่วยเหลือต่างประเทศของไทย ทำให้ไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานตามระยะเวลาที่วางเอาไว้ (เมษายน 2001- มิถุนายน 2003) ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินผลโครงการในระยะสุดท้ายในเดือนเมษายน 2003 - มิถุนายน 2003 บริษัท Hickling Corporation จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนของแคนาดาที่เป็นผู้ดำเนินการโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ได้ทำการประเมินโครงการเพื่อเสนอผลการดำเนินการต่อ CIDA โดยบริษัท Hickling Corporation จำกัด ได้ประเมินศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่ได้รับความช่วยเหลือ จำนวน 7 แห่ง ประกอบด้วย 1) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปง จังหวัดพะเยา 2) คริวหลวงข้าว ตำบลบ้านแม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 3) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 4) สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา 5) องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ 6) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแม่ฮ่องสอน 7) บ้านทางสูง อำเภอแม่เมะ จังหวัดลำปาง

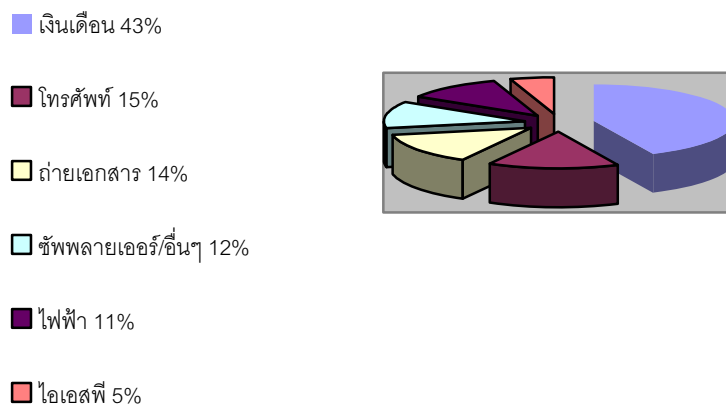
โดยทำการประเมินจากตัวชี้วัดการดำเนินงาน (Operational Indicators) ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของรายได้ของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ (แผนภูมิที่ 6.3) ได้แก่

1. จำนวนการใช้ทั้งการใช้สายเข้าและและออก
2. รายได้ต่อหมายเลข(สาย)
3. เงื่อนไขให้บริการ และการระงับการจ่ายค่าบริการ service outages
4. รายได้จากบริการคอมพิวเตอร์ เกมส์ และอินเทอร์เน็ต
5. รายได้บริการพิมพ์งาน
6. รายได้บริการฝึกอบรม
7. รายได้ของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ
8. รายได้ต่อประชากรในเขตพื้นที่
9. ค่าของข้อมูลเว็บไซต์

แผนภูมิที่ 6.4 แหล่งที่มาของรายได้ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

แผนภูมิที่ 6.5 แหล่งที่มาของรายได้ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

จากการประเมินผลการดำเนินงาน พบว่าศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศทั้ง 6 แห่ง มีศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ 3 แห่ง ซึ่งมีกำไร ได้แก่ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดแม่ฮ่องสอน (7,400 บาท) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปง (4,700 บาท) องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน (1,200 บาท) อันมีผลมาจากปัจจัยภายนอก คือ การปรับปรุงการดำเนินงาน และปัจจัยภายในที่ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศซึ่งผู้หญิงเป็นผู้จัดการหรือผู้ปฏิบัติงาน เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนแม่ฮ่องสอน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปง มักมีผลการดำเนินการที่ดีกว่าในการจัดการโดยเปรียบเทียบ จากการที่ผู้หญิงมักเป็นผู้ค้าปลีกที่ดี มีการบริหารจัดการการเงินเป็นระบบ และความเป็นห่วงเป็นใยต่อลูกค้าที่เป็นผู้หญิง ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศหลายแห่งที่มีผลการดำเนินงานดีส่วนใหญ่ดำเนินงานโดยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนและห้องสมุดชุมชน และได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและผู้นำชุมชนอย่างเข้มแข็งและกระตือรือร้นที่มอบคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ สแกนเนอร์ และอาคาร สำหรับสร้างศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ การบริจาคเลขหมายโทรศัพท์และการเริ่มต้นกับองค์การโทรศัพท์ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประชุมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยตลาด การทำแผนธุรกิจ และการฝึกอบรมเฉพาะอย่างยิ่งที่ดำเนินงานโดยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน ห้องสมุดชุมชน เนื่องจากการมีบุคลากร เช่น ครูและผู้ให้การอบรมด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่สามารถสนองความต้องการหลักในการฝึกอบรมเทคโนโลยีและการสื่อสาร รวมทั้งการวิจัยซึ่งมีความต้องการข้อมูลสูง

ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่ล้มเหลวและประสบกับการขาดทุน ได้แก่ ครัวหลวง ข้าว (-15,000 บาท) สมาคมพัฒนาประชากรและ (-22,300 บาท) บ้านนางสูง (-51,000 บาท) โดยศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศหลายแห่งที่มีผลการดำเนินงานไม่ดีส่วนใหญ่ดำเนินงานหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐ/ตำบล และองค์กรพัฒนาเอกชน โดยพบว่า ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศเกือบทุกแห่งมีผลการประกอบการไม่ดีนัก ส่วนหนึ่งเกิดจากการประเมินในครั้งนี้อาจไม่ได้เป็นการรายงานต้นทุนและรายได้ทั้งหมด ยังพบว่าผลการประกอบการที่ขาดทุนมีสาเหตุจากการขาดการจัดวางส่วนแบ่งรายได้ในการปรับตัวให้เข้ากับตลาดซึ่งเป็นกฎเกณฑ์สำคัญในด้านการเงินอย่างยั่งยืน และค่าใช้จ่ายโทรศัพท์ที่มากกว่ารายได้จากโทรศัพท์ และจากการที่ขณะนั้นรัฐบาลไทยได้เปิดให้มีการแปรรูปธุรกิจด้านโทรศัพท์ให้เอกชนดำเนินการและการควบรวมกิจการของบริษัทธุรกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคมของไทย แม้จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่ามีความต้องการใช้โทรศัพท์มาก แต่จากผลประกอบการกลับพบว่าศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่ล้มเหลวมีผลประกอบการเฉลี่ยลดลงอันเป็นปัจจัยภายนอกที่เกิดจากความผิดพลาดของรายได้ โดยมีการใช้โทรศัพท์เพียง 3-4 ครั้ง ซึ่งเป็นการเรียกเข้า ขณะที่คาดการณ์เบื้องต้นว่า ร้อยละ 25-40 ของคนที่มีอายุน้อย น้อยกว่าร้อยละ 25 อาศัยและทำงานนอกหมู่บ้าน จึงส่งผลให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดการณ์ว่ารายได้ร้อยละ 20 จะมาจากการเรียกออก และร้อยละ 10 มาจากการเรียกเข้า นอกจากนี้ปัจจัย ก็คือ ต้นทุนเฉลี่ยต่ำสุดของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศอยู่ที่ 20,000 บาท ขณะที่ต้นทุนเฉลี่ยต่ำสุดของบริษัทโทรศัพท์ที่เปิดใหม่อยู่ในราวประมาณ 40,000 - 60,000 บาท รวมทั้งค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเวลานั้นซึ่งถูกกว่าโทรศัพท์พื้นฐานที่ดำเนินการโดยองค์การโทรศัพท์

บริษัท Hickling Corporation จำกัด ได้เสนอวิธีการที่เป็นไปได้เกี่ยวกับการทำให้ผลกำไรและขาดทุนดีขึ้นโดยเน้นการเสริมบริการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ในหลักสูตรต่างๆให้มากขึ้น โดยมุ่งไปที่การพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจเนื่องด้วยการดึงดูดให้ธุรกิจท้องถิ่นเข้ามาใช้บริการทางธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ โทรสาร เครื่องพิมพ์ อี-เมลล์ และอินเทอร์เน็ต) และการทำให้การไหลออกของบุคลากรลดน้อยลงในศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศบางแห่งด้วยการให้รางวัลตอบแทนสำหรับผู้ปฏิบัติงานในศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่ทำงานดี

ตารางที่ 6.1 รายได้ของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

	จักราช	หัวถนน	ปง	แม่เฒ่า	บ้านแม่	หางสูง	แม่ฮ่องสอน	รวม
เริ่มดำเนินการ		กุมภาพันธ์ 2002	กุมภาพันธ์ 2002			ธันวาคม 2001	กรกฎาคม 2002	
รายได้								
ธันวาคม 2001	-	-	-	-	-	1,496	-	1,496
มกราคม 2002	-	-	-	-	-	4,015	-	4,015
กุมภาพันธ์ 2002	-	-	-	-	-	7,998	-	7,998
มีนาคม 2002	2,447	-	6,334	669	1,043	3,364	-	13,857
เมษายน 2002	3,967	1,405	4,864	633	8,028	3,930	-	22,827
พฤษภาคม 2002	1,472	1,989	7,314	-	4,022	4,289	-	19,086
มิถุนายน 2002	836	1,162	7,291	-	6,165	2,287	-	17,741
กรกฎาคม 2002	1,198	1,270	7,193	-	3,145	2,586	811	16,203
สิงหาคม 2002	1,074	522	9,604	-	3,025	2,637	13,727	30,789
กันยายน 2002	377	1,985	8,025	-	2,985	3,002	22,203	38,577
รวม	11,371	8,333	50,625	1,302	28,413	35,804	36,741	172,589

ที่มา : บริษัท Hickling Corporation จำกัด

ตารางที่ 6.2 รายจ่ายของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

	จักราช	หัวถนน	ปง	แม่เฒ	บ้านแม่	หางสูง	แม่ฮ่องสอน	รวม
เริ่มดำเนินการ		กุมภาพันธ์ 2002	กุมภาพันธ์ 2002			ธันวาคม 2001	กรกฎาคม 2002	
รายจ่าย								
ธันวาคม 2001	-	-	-	-	-	3,879	-	3,879
มกราคม 2002	-	-	-	-	-	10,085	-	10,085
กุมภาพันธ์ 2002	1,035	-	240	800	-	7,421	-	9,496
มีนาคม 2002	4,920	-	3,688	5,406	510	11,915	-	26,439
เมษายน 2002	4,576	3,740	7,555	4,775	9,515	8,163	-	38,325
พฤษภาคม 2002	4,779	4,077	6,959	80	5,609	8,564	-	30,068
มิถุนายน 2002	4,624	5,082	6,025	-	6,112	8,354	-	30,197
กรกฎาคม 2002	4,563	4,313	6,860	-	5,488	8,932	-	30,156
สิงหาคม 2002	4,573	340	5,933	-	5,552	10,057	10,745.00	37,200
กันยายน 2002	4,644	988	8,659	-	6,178	9,476	18,625.00	48,570
รวม	33,714	18,540	45,919	11,062	38,963	86,846	29,370	264,415

ที่มา : บริษัท Hickling Corporation จำกัด

ตารางที่ 6.3 ผลประกอบการของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

	จักราช	หัวถนน	ปง	แม่เฒ่า	บ้านแม่	หางสูง	แม่ฮ่องสอน	รวม
		กุมภาพันธ์ 2002	กุมภาพันธ์ 2002			ธันวาคม 2001	กรกฎาคม 2002	
ธันวาคม 2001	-	-	-	-	-	-2383.00	-	-2383.00
มกราคม 2002	-	-	-	-	-	-6070.00	-	-6070.00
กุมภาพันธ์ 2002	-1,035.31	0.00	-240.00	-800.00	-	577.00	-	-1498.31
มีนาคม 2002	-2,472.78	0.00	2,645.96	-4,737.48	533.00	-8551.00	-	-12582.30
เมษายน 2002	-609.00	-2,335.00	-2,691.33	-4,142.43	-1,487.00	-4232.96	-	-15497.72
พฤษภาคม 2002	-3,307.00	-2,088.00	355.00	-80.00	-1,587.00	-4275.00	-	-10982.00
มิถุนายน 2002	-3,788.00	-3,920.00	1,266.00	-	53.27	-6067.00	-	-12455.73
กรกฎาคม 2002	-3,364.98	-3,043.45	333.00	-	-2,343.00	-6345.61	811.00	-13953.04
สิงหาคม 2002	-3,499.35	182.00	3,671.00	-	-2,526.51	-7220.00	2,982.00	-6410.86
กันยายน 2002	-4,266.97	997.00	-634.00	-	-3,193.00	-6474.00	3,578.00	-9992.97
รวม	-22343.39	-10207.45	4705.63	-9759.91	-10550.24	-51041.57	7371.00	-91825.93

ที่มา : บริษัท Hickling Corporation จำกัด

ตารางที่ 6.4 รายได้ของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

รายการ	ธันวาคม 2001	มกราคม 2002	กุมภาพันธ์ 2002	มีนาคม 2002	เมษายน 2002	พฤษภาคม 2002	มิถุนายน 2002	กรกฎาคม 2002	สิงหาคม 2002	กันยายน 2002	รวม
คอมพิวเตอร์	985	2,610	2830	10,763	10,845	12,450	8,802.00	11,322.00	17,892.00	20,335.00	98,834.00
ส่งโทรสาร	-	20	-	178	1,166	1,420	790.00	1,137.00	415.00	665.00	5,791.00
รับโทรสาร	-	-	-	20	40	35	-	-	-	210.00	305.00
โทรศัพท์มือถือ	102	449	904	691	1,111	1,284	624.00	514.00	829.00	455.00	6,963.00
โทรศัพท์พื้นฐาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
พิมพ์งาน	30	373	700	550	436	1,197	1,233.00	386.00	1,578.00	1,865.00	8,348.00
ฝึกอบรม	-	-	-	960	8,990	2,400	5,900.00	1,980.00	-	-	20,230.00
วัสดุอื่น	10	-	10	-	-	10	-	-	-	-	30.00
ถ่ายเอกสาร	369	563	3554	695	239	192	360.00	864.00	9,955.00	11,409.00	28,200.00
รายงาน	-	-	-	-	-	98	32.00	-	120.00	3,638.00	3,888.00
รวม	1,496.00	4,015.00	7,998.00	13,857.00	22,827.00	19,086.00	17,741.00	16,203.00	30,789.00	38,577.00	172,589.00

ที่มา : บริษัท Hickling Corporation จำกัด

ตารางที่ 6.5 รายจ่ายของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

รายการ	ธันวาคม 2001	มกราคม 2002	กุมภาพันธ์ 2002	มีนาคม 2002	เมษายน 2002	พฤษภาคม 2002	มิถุนายน 2002	กรกฎาคม 2002	สิงหาคม 2002	กันยายน 2002	รวม
ค่าโทรศัพท์	-	-	35.31	5,066.30	2,404.72	3,473.00	4,533.73	3,816.54	3,701.86	3,508.97	26,540.43
ไฟฟ้า	-	405	641	2,955.00	3,983.00	4,843	3,868.00	4,212.00	3,462.00	3,620.00	27,989.00
ประปา	-	-	-	200.00	200.00	200	200.00	200.00	200.00	200.00	1,400.00
เฟอร์นิเจอร์	-	-	-	-	2,778.00	-	-	1,180.00	7,159.00	14,395.00	25,512.00
เบ็ดเตล็ด	539	340	440	758.00	3,739.00	1,260	649.00	1,983.50	2,700.00	1,518.00	13,926.50
เงินเดือน	3000	3000	5040	11,060.00	19,400.00	13,360	14,360.00	13,060.00	10,360.00	12,248.00	104,888.00
โทรศัพท์	-	-	-	-	-	752	-	-	-	2,800.00	3,552.00
รวม	3,539.00	3,745.00	6,156.31	20,039.30	32,504.72	23,888.00	23,610.73	24,452.04	27,582.86	38,289.97	203,807.93

ที่มา : บริษัท Hickling Corporation จำกัด

ตารางที่ 6.6 ผลประกอบการของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ

รายการ	ธันวาคม 2001	มกราคม 2002	กุมภาพันธ์ 2002	มีนาคม 2002	เมษายน 2002	พฤษภาคม 2002	มิถุนายน 2002	กรกฎาคม 2002	สิงหาคม 2002	กันยายน 2002	รวม
ค่าโทรศัพท์	-	-	-	1,900.00	1,500.00	1,500.00	1,500.00	1,100.00	900.00	900.00	9,300.00
อินเตอร์เน็ต	340	340	340	1,500.00	1,320.00	1,680	2,086.00	1,604.00	1,664.00	3,860.00	14,734.00
ถ่ายเอกสาร	-	6,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	3,000.00	7,053.00	5,520.00	36,573.00
รวม	340.00	6,340.00	3,340.00	6,400.00	5,820.00	6,180.00	6,586.00	5,704.00	9,617.00	10,280.00	60,607.00
รายได้รวม	3,879.00	10,085.00	9,496.31	26,439.30	38,324.72	30,068.00	30,196.73	30,156.04	37,199.86	48,569.97	264,414.93
ขาดทุน/กำไร	-2,383.00	-6,070.00	-1,498.31	-12,582.30	-15,497.72	-10,982.00	-12455.73	-13953.04	- 6,410.86	- 9,992.97	-91,825.93

ที่มา : บริษัท Hickling Corporation จำกัด

6.7 การประเมินโครงการ

1. จากมุมมองหน่วยงานผู้รับ

- 1) ทำให้ได้รูปแบบวิธีการที่ทำให้เยาวชน และประชาชนได้รับโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยี และการสื่อสาร
- 2) ได้รูปแบบการจัดการแบบมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการดำเนินงานในการเข้าร่วมดำเนินการบริหารจัดการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
- 3) เป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้ การเผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารอีกทางกับชุมชน เช่น การเปิดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น
- 4) เป็นศูนย์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของชุมชน เช่น 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ข้อมูลการท่องเที่ยว ที่พร้อมจะพัฒนาไปสู่การดำเนินกิจกรรมต่างๆ
- 5) สัญญาณโทรศัพท์รอบนอกขณะนั้นมักมีปัญหาการต่อเชื่อมอินเทอร์เน็ตซึ่งหลุดบ่อย ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการต่อเชื่อมกับระบบโทรศัพท์เพิ่มขึ้น โดยมีทางเลือกในการต่อเชื่อมอินเทอร์เน็ต เช่น ใช้ระบบโมโครเวฟ หรือระบบโทรศัพท์ความเร็วสูง เช่น ISDN หรือระบบอื่นๆน้อย
- 6) ปัญหาไฟฟ้าดับบ่อยเนื่องจากขณะนั้นระบบไฟฟ้ายังไม่มีคุณภาพ มักทำให้เกิดกิจกรรมของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศหยุดชะงัก
- 7) ระบบในขณะนั้น เช่น Linux สามารถใช้งานได้ แม้จะประหยัดต้นทุนในเรื่องลิขสิทธิ์ของโปรแกรมที่นำมาใช้ซึ่งเป็น Open Soucre และเครื่องมือ เช่น ระบบเซิร์ฟเวอร์ แต่เยาวชนและประชาชนต้องทำการศึกษาก่อน จึงจะใช้งานได้ และค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน
- 8) ปัญหาการจัดการด้านบุคลากรประจำศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่ต้องมีความรู้เทคโนโลยีและการสื่อสารในระดับที่แก้ปัญหาเบื้องต้นได้ ซึ่งต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันตลอดเวลาที่ให้บริการ
- 9) ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการที่สูงทำให้มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายโดยรวม
- 10) ประชาชนและเยาวชนยังไม่ตระหนักถึงคุณค่าในการพัฒนาสังคม ชุมชน โดยมีเทคโนโลยี และการสื่อสารเป็นเครื่องมือ
- 11) สามารถใช้เป็นต้นแบบในการทำให้ประชาชนในชนบทและขาดแคลนเข้าถึงเทคโนโลยี และการสื่อสารได้โดยประหยัด และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2. จากมุมมองผู้รับบริการ

- 1) ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศเป็นโครงการที่ดี มีประโยชน์ในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสารในชนบทห่างไกล มากขึ้น และประหยัด โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งมาใช้บริการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศในการส่งโทรสาร ถ่ายเอกสาร และพิมพ์เอกสารทางธุรกิจ
- 2) สามารถใช้อินเทอร์เน็ตเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น สถานที่ท่องเที่ยว แก่ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
- 3) ช่วยให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยีและการสื่อสารในการพัฒนาชุมชนเพื่อเพิ่มรายได้จากผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น สินค้า 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์
- 4) ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้และข้อมูลระหว่างชุมชนและโลกภายนอก

3. จากมุมมองของประชาคมที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศเป็นโครงการที่ดี และเป็นไปในไปในทิศทางเดียวกันกับมุมมองของผู้รับบริการ

4. ผลได้ต่อประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ

แคนาดาได้ภาพลักษณ์ที่ดีจากการให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนบริษัทที่ปรึกษาแคนาดาในการให้บริการความเชี่ยวชาญด้วยการให้คำปรึกษา ถ่ายทอดเทคโนโลยี และดำเนินการโครงการให้บริการแก่ประชากรท้องถิ่นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระดับชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของแคนาดา

บทที่ 7

การสังเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการกำหนดนโยบายของ CIDA

บทบาททางเศรษฐกิจและทางทหารที่เพิ่มขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้นโยบายความช่วยเหลือต่างประเทศในการพัฒนาของแคนาดาทำหน้าที่สร้างความเข้มแข็งด้านยุทธศาสตร์ทางภูมิศาสตร์ และฐานทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของแคนาดา และค่านิยมของชาวแคนาดาที่สนับสนุนความร่วมมือกับต่างประเทศในลักษณะพหุภาคี รวมทั้งความสนใจเรื่องผลประโยชน์เกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ต้องการความมั่นใจต่อประสิทธิภาพของการช่วยเหลือ และบทบาทของแคนาดาในโลกในด้านต่างประเทศและเศรษฐกิจ ซึ่งมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของแคนาดากับสหรัฐอเมริกา ดังนั้นความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาจึงเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ และพลังอำนาจทางสังคมที่เริ่มต้นในช่วงสงครามเย็นเพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์มากกว่าเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ความยากจน และทำให้ความช่วยเหลือของแคนาดามีเอกลักษณ์ที่โน้มเอียงไปในลักษณะพหุภาคีในการกระจายเงินทุนผ่านการสนับสนุนองค์กรระหว่างประเทศซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นรัฐ Samaritan ของแคนาดา โดยเชื่อมโยงประชาชนชาวแคนาดาและสถาบันกับโลกที่สามในฐานะหุ้นส่วน ซึ่งหลักการนี้รัฐบาลได้กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยความช่วยเหลือด้านการพัฒนาต่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและประเทศโลกที่ 3 ทำให้ความช่วยเหลือแคนาดามีรูปแบบที่ชัดเจนจากวิวัฒนาการของประเทศ ค่านิยมและสถาบันทางการเมือง ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของแคนาดามาจากหลักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศของเพียร์สัน ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ภายนอกของแคนาดาและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา และสร้างความแตกต่างในด้านความคิดชัดเจนแก่ประชาชนแคนาดา ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่าความร่วมมือด้านการพัฒนาต่างประเทศมีความสำคัญ ดังนั้นความช่วยเหลือมากกว่าครึ่งหนึ่งของความช่วยเหลือทั้งหมดของแคนาดาเป็นความช่วยเหลือโดยตรงระหว่างประเทศต่อประเทศในลักษณะทวิภาคี ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศต่อประเทศ ตามแผนและกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศของรัฐบาลแคนาดาโดยตรงกับรัฐบาลและองค์กรในประเทศกำลังพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแคนาดาประเทศกำลังพัฒนาในประเทศเป้าหมาย 20 ประเทศ ซึ่งกำหนดตาม Aid Effectiveness Agenda 2009 ของแคนาดา และผ่านกองทุนแคนาดาสำหรับความริเริ่มในท้องถิ่น ซึ่งเป็นกองทุนที่บริหารโดยสถานทูตแคนาดาในแต่ละประเทศที่เสริมโปรแกรมทวิภาคีของ CIDA

การจัดตั้ง CIDA ขึ้นในปี 1960 เพื่อบริหารความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการพัฒนา ก่อให้เกิดปฏิริยาแก่งานหน่วยงานต่างประเทศ โดยเฉพาะกับกระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญในการผูกติดความช่วยเหลือกับการค้ากับนโยบายต่างประเทศของแคนาดาที่มองการทำงานของ CIDA ว่ามีลักษณะการครอบงำ ความขัดแย้งดังกล่าวไม่จำกัดอยู่เฉพาะด้านระบบราชการเท่านั้น แต่ทั้ง 2 หน่วยงานยังมีปรัชญาเกี่ยวกับความช่วยเหลือต่างประเทศที่ต่างกัน ขณะที่จุดมุ่งหมายด้านความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศของ CIDA คือ การสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศกำลังพัฒนา ขณะที่กระทรวงการต่างประเทศและการค้าระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของผลประโยชน์ชาติและการเพิ่มขึ้นของโอกาสทางธุรกิจเพื่อรักษาความมั่นคงของประเทศและประชาชนแคนาดา

นโยบายบูรณาการหน่วยงานด้านต่างประเทศต่างๆ ของแคนาดาเข้าด้วยกัน ภายใต้แนวคิด Whole of Government สมัยนายพอล มาร์ติน เป็นนายกรัฐมนตรี โดยบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือ และพิจารณาจำกัดจำนวนประเทศที่ควรให้ความช่วยเหลือให้น้อยลงหรือในบางภาค และเข้มงวดมากขึ้นในการกระจายความช่วยเหลือและการเงิน ทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แคนาดาถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือของแคนาดาส่วนใหญ่มักจะสัมพันธ์กับผลประโยชน์ของแคนาดา มากกว่าความต้องการของประเทศผู้รับอันเป็นผลจากการขับเคลื่อนนโยบายต่างประเทศและความช่วยเหลือต่างประเทศในด้านการพัฒนาโดยการบูรณาการความช่วยเหลือกับนโยบายต่างประเทศในฐานะเป็นเครื่องมือ ซึ่งถูกวิจารณ์ว่าความช่วยเหลือดังกล่าวมีลักษณะผูกความช่วยเหลือโดยเป็นเงินสมทบที่ซ่อนไว้เพื่อการส่งออกภายในประเทศ เนื่องจากเวลาที่รัฐบาลแคนาดาจัดสรรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา จะเกี่ยวพันกับผลประโยชน์ทางการค้า หรือการพัฒนาการขายและตลาดสินค้าในอนาคตของแคนาดา และผลประโยชน์ทางการเมืองหรือความปรารถนาในการสร้างหรือรักษาสัมพันธอันดีกับรัฐบาลประเทศผู้รับ ทำให้แคนาดาต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีต่างๆ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมต่อรองโดยตรงในเรื่องของการค้าระหว่างประเทศและการลงทุน ซึ่งเป็นการจัดระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศใหม่ และได้วางตำแหน่งของตนในการเป็นมหาอำนาจระดับกลางจากประเทศที่มีการสนับสนุนระดับสูงในความช่วยเหลือต่างประเทศด้านการพัฒนาและประเทศที่มีการสนับสนุนในระดับต่ำ ซึ่งแคนาดาอยู่บริเวณตำแหน่งกึ่งกลางระหว่างสองกลุ่มหลัก ทำให้แคนาดาถูกวิจารณ์ว่า มองแต่เรื่องการค้า และถูกตั้งคำถามต่อนโยบายต่างประเทศว่ามีลักษณะเป็นการเข้ายึดครองโดยการใช้อำนาจทรัพยากรของแคนาดาเพื่อความมั่นคงของตนเอง และผลประโยชน์ทางการเมือง ทูตและการค้ามากกว่าที่จะเป็นความช่วยเหลือการพัฒนา และการต่อสู้กับความยากจน นโยบายความช่วยเหลือของแคนาดาจึงเป็นเครื่องมือในด้านผลประโยชน์ของตน เหตุผลในการช่วยเหลือต่างประเทศจึงเป็นเครื่องมือที่แคนาดาเป็นผู้ออกแบบเพื่อผลประโยชน์ การเมือง การค้า และ

ความมั่นคง รวมทั้งเป็นช่องทางผ่านทรัพยากรเพื่อให้บรรลุไปยังหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของนโยบายต่างประเทศ ทำให้ต้องมีการออกพระราชบัญญัติความรับผิดชอบในความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา เพื่อให้มั่นใจว่าความช่วยเหลือพัฒนาต่างประเทศของแคนาดามีศูนย์กลางในการลดความยากจนและสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศอย่างยั่งยืนในการพัฒนาและส่งเสริมประชาธิปไตย และส่งเสริมมาตรฐานสิทธิมนุษยชน

ปัญหาในการบริหารหน่วยงานของการช่วยเหลือของ CIDA ที่เกิดขึ้นจากการขาดประสิทธิภาพของผู้นำทางการเมืองหรือรัฐมนตรีที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะรัฐมนตรีและพรรคการเมือง รวมทั้งประสิทธิภาพของโปรแกรมการพัฒนา ทำให้ CIDA ต้องปรับปรุงการให้ความช่วยเหลือด้วยการจำกัดจำนวนประเทศและภาค โดยใช้นโยบายฐาน-ผู้รับ เป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อสร้างความไว้วางใจแก่ประชาชน ด้วยการรายงานให้รัฐสภาทราบ ภายใต้การปรึกษาหารือกับประเทศผู้บริจาคอื่นๆ เพื่อหลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือยและลดค่าใช้จ่ายการจัดส่งความช่วยเหลือ แรงกดดันจากการวิจารณ์การทำงานของ CIDA ทำให้รัฐบาลแคนาดาต้องพัฒนาแผนปฏิบัติการในปี 2009 เพื่อให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ (Aid Effectiveness) ด้วยการนำหลักการปฏิญญาปารีสว่าด้วยประสิทธิผลความช่วยเหลือปี 2005 มาใช้ ดังนั้นประเด็นการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา จึงยึดตามเป้าหมายของการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (MDGs)

บทบาทในการกำหนดนโยบายต่างประเทศของแคนาดาแม้จะขึ้นกับอำนาจของฝ่ายบริหารในสหพันธรัฐโดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี โดยฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภามีบทบาทเพียงตั้งคณะกรรมการการศึกษาและจัดทำรายงาน ความพยายามเข้ามามีอิทธิพลของนักการเมืองจากงบประมาณความช่วยเหลือที่เพิ่มขึ้นของ CIDA ทำให้มีแรงกดดันทางการเมืองต่อโครงการความช่วยเหลือและนโยบายต่างประเทศของแคนาดา ผลประโยชน์ทางการเมืองในความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดา ทำให้ CIDA ไม่สามารถรักษามาตรฐานของประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรความช่วยเหลือที่คล้ายกันในการพัฒนาทั่วโลก ความสนใจในภูมิรัฐศาสตร์ของแคนาดาได้ทำลายประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ CIDA ขณะที่ความช่วยเหลือต่างประเทศต้องมีความสมดุลกันในระหว่างผลประโยชน์ด้านนโยบาย แต่ยุทธศาสตร์ต่างประเทศกับวัตถุประสงค์ CIDA ได้รับการแทรกแซงจากนักการเมืองที่ต้องการเสียงสนับสนุนจากผู้ลงคะแนน ผลประโยชน์ และความรู้สึก ชาตินิยม ขณะที่กระทรวงความร่วมมือต่างประเทศซึ่งรับผิดชอบ CIDA ถือเป็นกระทรวงที่มีความสำคัญในอันดับกลาง ทำให้ได้นักการเมืองที่มีความสนใจหรือความมุ่งมั่นในการพัฒนาน้อยมาดำรงตำแหน่งตำแหน่ง และไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาประสิทธิภาพและความเหมาะสมของโปรแกรม อย่างไรก็ตามกระบวนการมี

ส่วนร่วมของประชาชนแคนาดาในการตรวจสอบนับแต่ช่วงทศวรรษ 1960 รวมถึงข้อบังคับของกฎหมายในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาลที่กำหนดให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต้องทำรายงานเกี่ยวกับความช่วยเหลือในการพัฒนาเสนอต่อรัฐสภา เริ่มในปี 2009 ทำให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองยิ่งขึ้น และเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศของแคนาดาโดยรัฐสภา

7.2 ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการจัดองค์กร

องค์กรที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือของแคนาดา คือ กระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยรับผิดชอบหน่วยงานความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศ คือ CIDA ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบริหารความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศของแคนาดา โดยมีภารกิจ คือ การสนับสนุนวัตถุประสงค์ของนโยบายต่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมความเจริญ การจ้างงาน ความมั่นคง ขยายคุณค่าและวัฒนธรรมแคนาดา รวมทั้งภารกิจที่อยู่นอกโปรแกรมความช่วยเหลือการพัฒนาระหว่างประเทศ คือ การสนับสนุนการพัฒนาประชาธิปไตยและการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจในยุโรปกลางและตะวันออก และรัฐอิสระใหม่ โดยการสร้างความร่วมมืออันเป็นประโยชน์ร่วมกัน

CIDA เป็นองค์กรที่ถูกออกแบบตามพระราชบัญญัติบริหารการเงินปี 1968 ดังนั้นความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของ CIDA จึงอยู่ในรูปแบบของโปรแกรม (Program) ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติกระทรวงการต่างประเทศ พระราชบัญญัติการจัดสรรประจำปี และพระราชบัญญัติความช่วยเหลือต่างประเทศ (สถาบันการเงิน) การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA จึงมีการออกแบบ และจัดโครงสร้างสายงานขององค์กรโดยแบ่งกลุ่มงานเป็นสาขา (Branch) และโปรแกรม (Program) ตามแผนงาน การรายงาน และโครงสร้างการรับผิดชอบ (PRAS) ของ CIDA และกิจกรรมความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา

CIDA มีสายการบังคับบัญชาขึ้นกับกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางนโยบายด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยประธานกรรมการบริหาร CIDA จะทำหน้าที่ให้การปรึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศถึงนโยบาย โปรแกรม และการบริหารจัดการความช่วยเหลือ วัตถุประสงค์ของหน่วยงานจากกรอบหน้าที่การรับผิดชอบของ CIDA จะระบุการรับผิดชอบในระดับหน่วยงานโดยรวมเพื่อให้เจ้าหน้าที่ CIDA และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกเข้าใจหน้าที่การรับผิดชอบของ CIDA ภายใต้การนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศและประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยกำหนดหน้าที่การรับผิดชอบของประธานกรรมการบริหาร CIDA และตำแหน่งสำคัญๆในแต่ละ

สาขาขององค์กร แต่จะไม่มีกำหนดยกเว้นที่ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ จากความจริงที่ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบประสิทธิภาพโดยรวมของ CIDA ในการปฏิบัติตามการบังคับบัญชาของตนเพื่อประชาชนแคนาดาผ่านรัฐสภาตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นที่มาของแผนงาน การรายงาน และโครงสร้างความรับผิดชอบ (PRAS) ของ CIDA และรายงานแผนและลำดับความสำคัญ คือ แสดงผลในการบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในข้อตกลงในเอกสารดังกล่าว สำหรับการบริหารและจัดการจัดสรรทรัพยากรซึ่งผ่านการตัดสินใจและดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ CIDA ซึ่งเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อแสดงให้เห็นว่าทรัพยากรสำหรับการพัฒนาระหว่างประเทศที่จัดสรรให้ CIDA มีการจัดการบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาหรือไม่ นอกเหนือจากหน้าที่ต้องรายงานแก่รัฐสภาและประชาชนแคนาดาตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบความช่วยเหลือต่างประเทศ

ประธานกรรมการบริหาร CIDA จะรับผิดชอบต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ สำหรับผลของการพัฒนาร่วมกับหุ้นส่วน รวมทั้งการตัดสินใจและการดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของ CIDA ตามภาระหน้าที่ของตน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรของ CIDA ในการจัดสรรให้ความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ ตามข้อตกลงประธานกรรมการบริหาร CIDA มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ของหน่วยงานผ่านการกำหนดนโยบายทั่วไปและการวางแผนระยะยาว และพิจารณาบริบทที่ริเริ่มในการพัฒนาซึ่งสามารถติดตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะรัฐมนตรีช่วย ประธานกรรมการบริหาร CIDA มีหน้าที่ให้การสนับสนุนความเชี่ยวชาญ และช่วยให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายความช่วยเหลือของแคนาดาและโปรแกรมให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งประเด็นในเรื่องการบริหารจัดการหน่วยงานแก่รัฐมนตรี

การที่ CIDA เป็นองค์กรแบบระบบราชการ (Bureaucracy Organization) ทำให้การจัดโครงสร้างองค์กรของ CIDA ทำให้การจัดสายบังคับบัญชาเป็นการแบ่งงานตามแนวดิ่ง ข้อสังเกตก็คือ โครงสร้างองค์กรของ CIDA มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจที่ผู้บริหารระดับสูง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือระหว่างประเทศ และประธานกรรมการบริหาร CIDA โดยรองประธานสาขาต่างๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย มีบทบาทเพียงให้คำแนะนำ/สนับสนุนโดยการรับนโยบายมาดำเนินการ การที่โครงสร้างของ CIDA มีลักษณะของราชการทำให้ไม่มีแรงจูงใจแก่พนักงาน และดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขณะที่กระทรวงการพัฒนาระหว่างในอังกฤษเป็นหนึ่งในตัวเลือกที่นิยมสำหรับคนรุ่นใหม่

การจัดองค์กรของ CIDA เป็นกระบวนการของการเลือกและใช้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อพันธกิจ (Mission) และเป้าหมาย (Goals) ขององค์กรที่ปรับเปลี่ยน

ไปตามประเภทของงาน (Tasks) ทำให้ CIDA มีการปรับเปลี่ยนการจัดหรือออกแบบโครงสร้างองค์กร (Structure) บ่อยมาก

7.3 ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการให้ความช่วยเหลือ

เทคโนโลยีและการสื่อสารได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะบรรลุ MDGs แม้การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นที่รู้จักกันทั่วไปและสามารถเข้าถึงได้ง่ายในชุมชนเมือง แต่ยังคงมีช่องว่างสำหรับชนบทหรือชุมชนที่ห่างไกล ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสและชุมชนในชนบทห่างไกลพัฒนาตนเองผ่านความรู้เทคโนโลยีและการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ความรู้เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างพลังอำนาจ แม้จะมีความต่างสูงในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระหว่างชนบทและเมือง ที่เรียกว่า ช่องว่างดิจิทัล ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศจึงมีหน้าที่เป็นสะพานในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการสื่อสาร รวมทั้งการฝึกอบรมและบริการทางธุรกิจชุมชน

กิจกรรมเทคโนโลยีและการสื่อสารเริ่มต้นครั้งแรกในชุมชนชนบทไทย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก CIDA เรียกว่า โครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ก่อนที่ประเทศไทยจะมีการตั้งกระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสารในปี 2002 และวิวัฒนาการมาเป็นศูนย์ ICT ชุมชนทั่วประเทศในปัจจุบัน

การให้ความช่วยเหลือของ CIDA ในโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา เป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านโปรแกรม CIDA-INC ของสาขาหุ้นส่วนแคนาดาซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างประเทศที่ถูกออกแบบเพื่อการพัฒนาภาคเอกชน ซึ่งก่อตั้งในปี 1991 แทนที่ Business Cooperation Branch และ Special Programmes Branch และเป็นพื้นที่สำคัญในการให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทแคนาดาในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศ ด้วยกลไกการลงทุนแก่บริษัทแคนาดาที่ผลิตสินค้าหรือบริการ ซึ่งเป็นโครงการทางธุรกิจที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูง โดยเป็นโปรแกรมเฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่บริษัทของแคนาดา เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และสนับสนุนการเริ่มต้นเพื่อให้เกิดการลงทุน และกลไกการบริการความเชี่ยวชาญแก่บริษัทที่ปรึกษาของแคนาดาในการศึกษาความเป็นไปได้และสนับสนุนการดำเนินงานในประเทศกำลังพัฒนาหรืออยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจแบบตลาด

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของรูปแบบความช่วยเหลือดังกล่าว คือ โครงการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่ง CIDA ได้รับเงินงบประมาณจำนวนหนึ่งจากรัฐบาลแคนาดา เพื่อมองหาประเทศที่มีแนวโน้มในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารแต่ไม่มี

งบประมาณในการใช้โครงสร้างเหล่านี้นี้ให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน โดยการให้ความช่วยเหลือผ่านบริษัทเอกชนแคนาดาที่พร้อมจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ กรณีของศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา เป็นการดำเนินการโดยบริษัทเอกชนของแคนาดา คือ บริษัท Hickling Corporation จำกัด และบริษัท GAIA จำกัด ในกลุ่ม TeleCommons Development Group (TDG) ของแคนาดาซึ่งร่วมกับบริษัทเอกชนไทย คือ บริษัท ล็อกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน)

อาจกล่าวได้ว่า การใช้ธุรกิจแคนาดาสนับสนุนการพัฒนาภาคเอกชนในประเทศกำลังพัฒนาหรืออยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นการใช้ความช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมการส่งออกของแคนาดา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาเรียกว่าวิธีเครดิตผสม (Mixed Credit) แม้จะมีการคัดค้านว่าการลงทุนในด้านการค้าและการส่งเสริมการส่งออกไม่ควรอยู่ภายใต้หน้ากากของการช่วยเหลือ ขณะที่บริษัทเอกชนของแคนาดามีจำนวนมากเป็นกังวลว่าหากยกเลิกกลไกนี้จะลดการสนับสนุนสำคัญที่มีผลกระทบต่อธุรกิจของแคนาดา เนื่องจากภาคบริการมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจแคนาดา และมีผลบวกสำหรับซัพพลายเออร์แคนาดาในการบริการความเชี่ยวชาญซึ่งหากคู่แข่งสามารถเข้าถึงการสนับสนุนชนิดนี้หมายถึงบริษัทแคนาดาจะอยู่ในฐานะเสียเปรียบการแข่งขัน

4.4 ข้อดี/ข้อด้อย ในวิธีการประเมินผลงาน

การประเมินเป็นกระบวนการในการตรวจสอบ และวิเคราะห์ส่วนสำคัญของโครงการ ปัญหาจากกระบวนการประเมินโครงการเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะเปรียบเสมือนกับเครื่องมือที่จะต้องทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลนำเข้าซึ่งเป็นวัตถุดิบให้เป็นผลผลิต การประเมินเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งของโครงการ หรือประเมินผลสุดท้าย หรือผลสำเร็จของโครงการเพียงอย่างเดียว จึงทำให้การประเมินขาดความชัดเจน หรือขาดความถูกต้องเท่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากโครงการศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศไทย-แคนาดา ได้ยุติลงในปี 2002 เนื่องจากการยกเลิกการรับความช่วยเหลือต่างประเทศของไทยขณะนั้น ทำให้โครงการได้ยุติลง และไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่วางเอาไว้ (2001-2003) ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินผลโครงการในระยะสุดท้าย (เมษายน 2003-มิถุนายน 2003) ซึ่งมีผลต่อระยะเวลา (Timing periods) ในการดำเนินงานโครงการ ข้อค้นพบว่า ศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศเกือบทุกแห่งมีผลการประกอบการไม่ดีนัก ส่วนหนึ่งเกิดจากการประเมินครั้งนี้ไม่ได้เป็นการรายงานต้นทุนและรายได้ทั้งหมด นอกจากนี้การประเมินโครงการยังเป็นการประเมินผลการประกอบการทางการเงินโดยพิจารณาจากผลกำไรและขาดทุน (Profit and Loss) และประเด็นเกี่ยวกับสตรี โดยเน้นความสำคัญของผู้หญิงในการเป็นผู้จัดการหรือผู้ปฏิบัติงานในศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศ เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน แม่ฮ่องสอน ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอปาง ที่พบว่า มีผลการดำเนินการที่ดีกว่าในการจัดการโดยเปรียบเทียบ ซึ่งในสภาพความเป็นจริงแล้วศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศที่

ดำเนินงานในสถาบันการศึกษาอาจมีต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านเงินเดือนที่ต่ำกว่าศูนย์โทรคมนาคมและสารสนเทศในรูปแบบอื่นๆ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานอาจเป็นบุคลากรของสถาบันการศึกษาซึ่งมีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างของราชการ นอกจากนี้การประเมินยังมีข้อด้อยในปัญหาความเป็นปรนัย (Objectivity) เนื่องจากการประเมินผลโครงการที่ดีต้องมีความเป็นปรนัยหรือความตรงไปตรงมาสูง โดยจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยบุคคลภายนอกเป็นผู้เข้ามีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการประเมิน ซึ่งจะช่วยขจัดความลำเอียงของผู้ประเมิน นอกจากนี้การประเมินยังขาดการพิจารณาเงื่อนไขที่จำเป็นอื่นๆ สำหรับการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ได้แก่ องค์ประกอบทางเทคนิค เช่น สายโทรศัพท์ ไฟฟ้า และเซิร์ฟเวอร์ องค์ประกอบทางเศรษฐกิจ เช่น ระดับรายได้ และความสามารถในการจ่ายเงิน องค์ประกอบทางการเมือง เช่น กลไกการมีส่วนร่วม เครือข่ายทางการเมือง และการปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในท้องถิ่น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดสรรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดาจะมีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ทางการค้า และผลประโยชน์ทางการเมืองในการสร้างหรือรักษาสัมพันธ์อันดีกับรัฐบาลประเทศผู้รับ รวมทั้งตำแหน่งของแคนาดาในโลกในการวางตำแหน่งของตนด้านการพัฒนาเป็นมหาอำนาจระดับกลาง ซึ่งทำให้แคนาดาสามารถเข้าไปมีส่วนต่อรองโดยตรงในเวทีต่างๆ เหตุผลในการช่วยเหลือต่างประเทศจึงเป็นเครื่องมือที่แคนาดาเป็นผู้ออกแบบเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง การค้า และความมั่นคง ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการนำการจัดองค์กรความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของแคนาดามาใช้ อย่างไรก็ตามรูปแบบการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโดยการให้การสนับสนุนการเงินและคำแนะนำแก่บริษัทเอกชนในการร่วมทุนกับบริษัทในต่างประเทศในโครงการที่สามารถแสดงให้เห็นว่ามีผลทางการพัฒนาสูงถือเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีสำหรับประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือ โดยสามารถนำมาพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับไทยในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่ประเทศเพื่อนบ้านโดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนของไทยและเพื่อนบ้านที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ

เอกสารอ้างอิง

- Alain Noel. *Divided Over Internationalism :The Canadian Pubic and Development Assistance*. Montreal :Centre de recherche sur les politiques et le développement social (CPDS), Université de Montréal, 2003.
- Alain Noel and Jean-Philippe. "Therien. Public Opinion and Global Justice" *Comparative Political Studies*. Vol 35 No. 6. 2002.
- Annette Baker Fox. *Canada in World Affairs*. Michigan : Michigan State University Press, 1996.
- Brecher, Irving (ed.). *Human Rights, Development and Foreign Policy : Canadian Perspectives*. Halifax : The Institute for Research on Public Policy, 1989.
- Brian J R Stevenson. *Canada, Latin America, and the New Internationalism: A Foreign Policy Analysis. 1968-1990* Kingston: McGill-Queen's University Press, 2000.
- Brian Tomlinson. *Highlights from Recent Canadian Foreign Policy Polling Information*. Ottawa: Canadian Council for International Cooperation, 2002.
- Brodhead, Tim et al. *Bridges of Hope? Canadian Voluntary Agencies and the Third World*. Ottawa : The North-South Institute, 1988.
- Canada. *Canadian International Development Assistance: To Benefit a Better World*. Ottawa : Minister of Supply and Services, 1987.
- Canada. *Canada in the World. Government Statement*. Ottawa : Canada Communication Group, 1995.
- Canadian International Development Agency. *Business Process RoadMap Overview – Version 3.0*. Gatineau : Canadian International Development Agency. 2007.
- *Canada Making A Difference In The World : A Policy Statement On Strengthening Aid Effectiveness*. Ottawa : Minister of Public Works and Government Services, 2002.
- *CIDA s' Strategy on Knowledge for Development though Information and Communication Technologies*. Gatineau : Canadian International Development Agency, 2003.

- *Canada Making a Difference in the World. A Policy Statement on Strengthening Aid Effectiveness*. Canada : Minister of Public Works and Government Services, 2002.
- *Departmental Performance Report 2008*. Gatineau : Canadian International Development Agency, 2008.
- *Performance Report*. Gatineau : Canadian International Development Agency, 2002.
- *PSD Policy*. Ottawa : Ministry of Public Works and Government Services, 2003.
- *Report on Plans and Priorities 2009-2010*. Gatineau: Canadian International Development Agency, 2009.
- *Sharing Our Future: Canadian International Development Assistance*. Ottawa : Minister of Supply and Services, 1987.
- *Results-Based Management Policy*. Gatineau: Canadian International Development Agency, 1996.
- *Terms and Conditions for International Development Assistance*. Gatineau: Canadian International Development Agency, 2007.
- Cranford Pratt. *Internationalism Under Strain: The North-South Policies of Canada, the Netherlands, Norway and Sweden*. Toronto : University of Toronto Press, 1989
- Evan H. Potter "Canada and the World: Continuity and Change in Public Opinion on Aid, Trade, and International Security (1993-2002)" Paper presented at the Public Opinion and Canada's International Relations" Roundtable held in Ottawa, June 27, 2002.
- Galen Roger Perras. *Franklin Roosevelt and the Origins of the Canadian-American Security Alliance, 1933-1945: Necessary, but Not Necessary Enough*. Westport :Praeger Publishers, 1998.
- George Melnyk. *Canada and the New American Empire: War and Anti-War*. Alberta : University of Calgary Press, 2004.
- Goldie and Ross. *Pacific security 2010 : Canadian perspectives on Pacific security into the 21st century*. Ottawa : Canadian Centre for Arms Control and Disarmament, 1991.

- Holmes John W. *The Shaping of Peace: Canada and the Search for World Order*. Toronto : University of Toronto Press, 1979.
- James Rochlin. *Discovering the Americas: The Evolution of Canadian Foreign Policy towards Latin America*. University of British Columbia Press, 1994.
- Keith Spicer. *A Samaritan State? External Aid in Canada's Foreign Policy*. Toronto: University of Toronto Press, 1966
- Lancaster, Carol. *Foreign Aid: Diplomacy, Development, and Domestic Politics*. Chicago and London: University of Chicago Press, 2007.
- Miller, Robert. (ed.) *Aid as Peacemaker: Canadian Development Assistance and Third World Conflict*. Ottawa : Carleton University Press, 1992.
- Morrison, David R. *Aid and Ebb Tide: A History of CIDA and Canadian Development Assistance*. Waterloo : Wilfrid Laurier University Press, 1998.
- Norman Hillmer and Maureen Appel Molot (eds.), *Canada Among Nations 2002: A Fading Power*. Don Mills : Oxford University Press, 2002
- Pratt, Cranford, (ed.) *Canadian International Development Assistance Policies: An Appraisal*. Montreal and Kingston: McGill-Queen's University Press, 1996.
- "DFAIT's Takeover bid of CIDA." *Canadian Foreign Policy*. Vol 5, no. 2. 1998
- Real P. Laverigne "Determinants of Canadian Aid Policy" in Olav Stokke, (ed.), *Western Middle Powers and Global Poverty : The Determinants of the Aid Policies of Canada, Denmark, the Netherlands, Norway and Sweden*. Uppsala : Scandinavian Institute of African Studies and Norwegian Institute of International Affairs, 1989.
- Reid, Escott. *Time of Fear and Hope: The Making of the North Atlantic Treaty, 1947-1949*. Toronto : McClelland and Stewart, 1977.
- Rempel, Roy. *Dreamland: How Canada's Pretend Foreign Policy Has Undermined Sovereignty*. Montreal and Kingston : McGill-Queen's University Press, 2006.
- Robert Miller. *Aid as Peacemaker: Canadian Development Assistance and Third World Conflict*. Ottawa: Carleton University Press, 1992.
- Ronnie Miller. *Following the Americans to the Persian Gulf: Canada, Australia, and the Development of the New World Order*. Fairleigh : Dickinson University Press, 1994.

Stacey C. P. *Canada and the Age of Conflict, 1921-1948*. Vol. 2. Toronto :University of Toronto Press, 1981.

Stephen Brown. "CIDA under the Gun" Canadian Political Science Association Annual Conference University of British Columbia, June 4-6, 2002

Van Belle, Douglas A., et al. *Media, Bureaucracies and Foreign Aid: A Comparative Analysis of the United States, the United Kingdom, Canada, France and Japan*. New York: Palgrave Macmillan, 2004.

Walter A. Riddell. (Ed) *Documents on Canadian Foreign Policy, 1917-1939*. Toronto : Oxford University Press, 1962.

Welsh, Jennifer and Ngaire Woods. (Eds.) *Exporting Good Governance : Temptations and Challenges in Canada's Aid Program*. Waterloo: Wilfrid Laurier University Press, 2007.

ภาคผนวก

To be printed under official corporate letterhead of the applicant

DECLARATION OF AMOUNTS OWED TO THE FEDERAL GOVERNMENT

I hereby declare that no money is owed to the Government of Canada.

OR

I hereby declare that the amounts identified in the table below are owed to the Government of Canada.

Departments or Agencies	Amount (\$)
TOTAL:	

Name of the firm: _____

Signature: _____

Title: _____

Date: _____

Requisition for Payment

Contribution agreement number: _____

Name of the Organization: _____

Title of the Project: _____

Contribution agreement termination date: _____

Host Country: _____

Deliverable number _____

Maximum CIDA contribution under the Contribution Agreement	CAN\$
Amounts paid to date by CIDA under the Contribution Agreement	CAN\$
Amount of this requisition	CAN\$
Balance to be paid by CIDA under the Contribution Agreement	CAN\$

The Organization has already declared that it had no amounts overdue to Her Majesty or has provided a list of amounts owed.

Organization's authorized signatory

Date of signature

Allowable Investments Costs Form

Contribution agreement number: _____

Name of the Organization: _____

Title of the Project: _____

Contribution agreement termination date: _____

Host Country: _____

The table below describes investment costs that the Industrial Cooperation Program (CIDA-INC) of CIDA's Private Sector Division (PSD) deems allowable for the purpose of calculating CIDA's contribution to an investment by a Canadian firm. Since this list is not exhaustive, other costs could be considered.

Note that a Canadian firm's contribution may not include any contribution by a provincial, federal or other agency.

Allowable investment costs	Notes and explanations	Amount in Cdn\$
<i>PART 1: To end of viability study</i>		
1) Project development costs May include <u>the firm's financial contribution to project development costs</u> to ensure project implementation.	• Project development costs include the cost of a viability study. They may also include the cost of a screening. • Only the firm's actual costs may be considered.	
<i>PART 2: After viability study and for three years after launching the project</i>		
2A) Administrative costs	* Project start-up costs that are not deemed permanent operating costs. * Legal costs, such as incorporation and registration costs. * Start-up accounting costs. • Pre-operational insurance costs.	
2B) Implementation costs <u>2B1) Short-term assets</u>	* The subsidiary's or joint venture's pro-forma balance sheet must reflect and state these values (such as inventory and cash flow).	
<u>2B2) Long-term tangible assets</u>	* The subsidiary's or joint venture's pro-forma balance sheet must reflect and state these values. For example: * land, building(s), furnishings; * old or new equipment, including the cost to transport the equipment to the host country; * main property improvements (construction); * equipment modification; * product adaptation; * others (hardware and software required for activities, and so on).	
<u>2B3) Long-term intangible assets</u> * In accordance with International Accounting Standard 38, intangible assets must be identifiable, be	* The subsidiary's or joint venture's pro-forma balance sheet must reflect and state these values. * Copyright, licences and permits, trademarks, patents.	

Allowable Investments Costs Form

controlled by the enterprise, generate expected economic benefits, and be reliably measurable.	* Other intellectual property costs (knowledge transfer, best practices). * Software ownership (not an integral part of hardware).	
	Total Canadian investment:	\$

Final Financial Report

Contribution agreement number: _____

Name of the Organization: _____

Title of the Project: _____

Contribution agreement termination date: _____

Host Country: _____

Expenses incurred and paid in the period from _____ to _____.

Expenses calculated based on Eligible Cost Elements described in Part D of the Contribution Agreement	Amount (\$)
Remuneration	
Reimbursable expenses:	
Subcontractors fees	
Air fares	
Living costs	
Local transportation	
Communications	
Translation	
Other costs which have received prior acceptance by CIDA (please details)	
Compensation for overhead (12%)	
Total expenses incurred and paid based on eligible costs elements	

I hereby certify:

- that if the Organization has received any financial contributions for carrying out the project from any source other than CIDA, a declaration regarding these contributions is attached to this statement.
- The Declaration of Amounts owed to the Federal Government is attached to this statement.

Organization's authorized signatory

Date of signature

Requisition for Final Payment

Contribution agreement number: _____

Name of the Organization: _____

Title of the Project: _____

Contribution agreement termination date: _____

Host Country: _____

Calculation of expenses

Total expenses incurred and paid based on eligible costs elements		\$	
CIDA's contribution as a % (see section 2 of the Articles of Agreement)	X	%	
Amount of expenses to be funded by the CIDA contribution	=	\$	A

Maximum CIDA contribution

Maximum CIDA contribution		\$	
Deliverables refused by CIDA or not submitted to CIDA	-	\$	
CIDA adjusted contribution	=	\$	B

Calculation of CIDA's final payment

CIDA's contribution (the lesser of A and B)		\$	
CIDA's payments to date	-	\$	
CIDA's final payment (if negative, amount due to CIDA)	=	\$	

Organization's authorized signatory

Date of signature